MARTILARI SEVEN ADAM

OSHO

MARTILARI SEVEN ADAM

Dünyanın en büyük bilgelik geleneklerine ait 12 adet temel öğreti içeren öykü

içindekiler

MARTILARI SEVEN ADAM 1

içindekiler 1

ÖNSÖZ 2

Bir ipte iki Cambaz 4

Bir Oyunun Katılımcıları 23

Bilmemek En iyisi 41

Hiç Aldırma 58

Sadece Altın 76

Siyah Burunlu Buda 93

Martıları Seven Adam 107

Hazine Ararken 121

Ben de Seni Lanetlemiyorum 140

Vakurlu Ölüm 160

Doğru Ruh Hali 178

Kahkaha Atarak Tanrı'ya Ulaşmak 194

ÖNSÖZ

Aristo insanı mantıklı bir varlık olarak tarif etmiştir. İnsan mantıklı değildir; ve böyle olması da iyi bir şeydir çünkü güzel olan her şey mantıksızlık sayesinde varolmaktadır. Mantık, matematiği doğurur; mantıksızlık ise şiiri. Mantık, bilimi getirir; mantıksızlık ise dini. Mantık ile piyasa, para, pul gelir; mantıksızlık ile de aşk, şarkı, dans. Evet, insanın mantıksız olması iyidir. İnsan mantıksızdır.

Pek çok tanım konmuştur. Ben derim ki insan dedikodu üreten bir hayvandır. Mitler üretir - tüm mitler aslında dedikodudur. İnsan dinler, mitler, varoluş hikayeleri yaratır. İnsanlığın ta en başından beri insanoğlu güzel mitolojiler yaratmaktadır. Tanrı'yı yaratmaktadır. Tanrı'nın dünyayı yarattığı fikrini yaratmıştır; ve güzel mitler yaratmaktadır. Devamlı üretir, durmadan yeni mitler üretir. İnsan mit yaratan bir hayvandır; ve eğer etrafında bir mit olmasa hayat çok sıkıcı olurdu.

Modern hayatın sorunu işte bu: tüm eski mitlerden vazgeçildi. Aptal rasyoneller onların aleyhinde çok fazla konuştu. Mitlerden vazgeçildi çünkü bir mite karşı durursan o savunmasız kalır. Kendini savunamaz. Çok kırılgandır; çok naziktir. Onunla savaşa girersen mutlaka yıkımına yol açarsın, ama onu yok ederek insan kalbinin bir güzelliğini yok etmiş oluyorsun. Önemli olan mit değildir, mit semboliktir sadece - kalpteki kökleri ise derinlere iner. Miti öldürürsen kalbi de öldürürsün.

Şimdi, tüm dünyada, mitleri öldüren o rasyonalistler hayatın anlamsız olduğunu, şiirin artık varolmadığını, mutlu olmak için bir neden kalmadığını, coşkuya yer olmadığını görüyorlar. Bütün neşe yokoldu. Mit olmayınca dünya bir pazar yerine dönüşür; bütün tapınaklar ortadan kalkar. Mit olmayınca tüm ilişkiler birer alışverişten ibaret olur; içlerinde sevgi barınmaz. Mit olmayınca koskoca boşlukta yalnız - kalırsın.

Eğer aydınlanmamışsan o şekilde yaşamazsın; kendini anlamsız hissedersin,

derin bir umutsuzluğa kapılıp bunalıma girersin. İntihar girişimine başlarsın. Yaşam anlamını yitirmiş olduğundan kendini kaybetmek için mutlaka bir yol bulursun - uyuşturucu, içki, seks - böylece kendini unutabilirsin.

Mit anlam verir. Mit güzel dedikodulardan ibarettir, ama yaşamana yardımcı olur. Hiçbir dedikodu olmaksızın yaşamayı becerecek düzeyde değilsen seyahat etmek, dünyayı dolaşmak sana yardımcı olacaktır. Çevrende insani bir ortam oluşturacaktır; yoksa dünya çok katı görünür. Düşün: Hintliler nehirlere, Ganj'a giderler - ibadet için. Bu bir mittir; yoksa Ganj sadece bir nehirden ibaret kalır. Ama bir mit sayesinde Ganj anaya dönüşür, ve bir Hindu Ganj'a gittiğinde büyük bir haz duyar.

Mekke'deki taş, Kabe'nin taşı, sadece bir taştan ibarettir. Küp şeklindedir, o nedenle Kabe adı verilmiştir: Kabe "küp" anlamına gelir. Ama sen Kabe'ye giden bir Müslüman'ın neler hissettiğini bilemezsin. Ortaya müthiş bir enerji çıkar. Kabe bir şey yaptığından değil - ortada bir mit dışında bir şey yok. Ama o kişi taşı öptüğünde bu dünyaya ait değil; başka bir dünyaya, şiirlerin dünyasına geçiyor. Kabe'nin çevresinde yürüdüğünde Tanrı'nın çevresinde yürümüş oluyor. Tüm dünyadaki Müslümanlar Kabe yönünde dua ederler. O yön bulundukları yere göre değişir: İngiltere'de dua eden birisi Kabe'ye döner; Hindistan'da dua eden birisi Kabe'ye döner; Mısır'da dua eden birisi Kabe'ye döner. Günde beş kez tüm dünyadaki Müslümanlar dua ederler, dünyayı kucaklarlar, ve Kabe'ye doğru bakarlar - Kabe dünyanın merkezi haline gelir. Bir mit, güzel bir mit...o anda tüm dünya şiir ile çepeçevre sarılır.

İnsanlar varoluşa anlam yüklerler; işte bir mitin anlamı budur. İnsanoğlu dedikodu üreten bir hayvandır. Ufak tefek dedikodular, mesela mahalle veya komşunun karısı ile ilgili...ve büyük çaplı dedikodular, Tanrı hakkında, kozmik olanlar. Ama bu insanların hoşuna gidiyor.

Benin bayıldığım bir hikaye var; pek çok kez anlatmış olmalıyım. Bu bir Yahudi hikayesi:

Asırlar önce bir şehirde bir haham yaşıyordu. Şehirde ne zaman bir sorun

yaşansa haham ormana gider, bir kurban keser, dua eder, bir ritüeli yerine getirir, ve Tanrı'ya, "Bu felaketi başımızdan al. Bizi kurtar," diye yakarırdı. Ve her seferinde şehir kurtulurdu.

Bu haham öldü; yerine bir başkası geçti. Şehirde bir sorun yaşandı; halk toplandı. Haham ormana gitti, fakat ibadet yerini bulamadı. Nerede olduğunu bilmiyordu. O da Tanrı'ya, "Eski hahamın sana yakardığı yer neresiydi bilemiyorum, ama bunun önemi yok. Sen nasılsa biliyorsun, ben de duamı burada edeceğim," diye seslendi. Neticede şehir kurtuldu. İnsanlar mutlu oldu.

Sonra bu haham öldü; yerine yenisi geçti. Şehrin başına yine bir dert, bir felaket çöktü. İnsanlar toplandılar. Haham ormana gitti, ama Tanrı'ya dedi ki, "İbadet yerini bilmiyorum, ritüeli bilmiyorum. Sadece duayı biliyorum. Yani lütfen, sen her şeyi bilirsin, o yüzden ayrıntılara takılma. Beni dinle..." Ve söylemek istediklerini söyledi. Felaketten kıl payıyla kurtuldular.

Sonra o da öldü; başka bir haham geldi. Halk toplandı, başlarında dert vardı, bir hastalık hızla yayılıyordu, ve dediler ki, "Ormana git, bugüne kadar hep böyle yapıldı. Ta eskiden beri hahamlar oraya giderler."

Haham koltukta oturuyordu. Dedi ki, "Ne diye oraya gidilecekmiş ki? Tanrı bizi buradan da duyabilir. Hem ben o yerin nerede olduğunu bilmiyorum..." Sonra gökyüzüne baktı ve dedi ki, "Dinle. Bu yerin nerede olduğunu bilmiyorum, ritüelden haberim yok - duayı bile bilmiyorum ben. Bütün hikayeyi duydum, hani ilk hahamın ve ondan sonrakinin ve bir sonrakinin ve diğerlerinin nasıl ormana gittiğini... ben sana onların hikayesini anlatacağım - çünkü senin hikayelere bayıldığını biliyorum. Lütfen, hikayeye kulak ver ve bizi felaketten koru."

Ve eski hahamlarla ilgili hikayeyi anlatmaya koyuldu. Derler ki Tanrı hikayeyi çok beğendi ve şehri kurtardı.

Tanrı hikayeleri çok seviyor olmalı; kendisi de mitler yaratıyor, mutlaka hikayeleri seviyordur. Tüm dedikoduyu ilk başlatan zaten kendisi!

Evet, yaşam bir dedikodudan ibaret, yaradılışın sonsuz sessizliğinde anlatılan

bir dedikodudan ve insanoğlu dedikodu üreten bir hayvan. Bir Tanrı değilsen mutlaka dedikoduyu seviyorsundur: Rama ve Sita'nın, Adem ile Havva'nın, Mahabharata'nın öykülerini seviyorsundur; eski Yunan, Roma, Çin öykülerini seviyorsundur. Milyonlarcası var - hepsi de güzel.

Eğer onları mantık testine tabi tutmazsan sana kapılarını açarlar; içlerinde nice gizemler saklıdır. Ama onlara mantık uygulamaya kalkışırsan tüm kapılar kapanır; o zaman o tapınak sana uygun değildir. Aşk hikayeleri. Onları seversen sana sırlarını verirler. Ve içlerinde neler neler saklıdır: insanlığın keşfettiği her şey öykülerde saklıdır. O yüzden İsa öğretilerini kısa öyküler aracılığı ile iletir, o nedenle Buda öykü anlatır durur. Hepsi dedikoduyu severdi.

Bir ipte iki Cambaz

İki kanun kaçağı ile kralın öyküsü

(Ölüm Sanatı'ndan alınma/Kalbe Yolculuk - 3. Bölüm)

İnanç ve güven, ve aralarındaki farklılıklar üzerine

BİR ZAMANLAR, TÜM HASİD TARİKATI KARDEŞLİK İÇİNDE BİRARADA OTURMUŞKEN,
ELİNDE PİPOSU İLE HAHAM ISRAEL ARALARINA KATILDI.
ÇOK DOSTÇA DAVRANDIĞI İÇİN ONA SORDULAR,
"ANLAT BİZE, SEVGİLİ HAHAM, TANRI'YA NASIL HİZMET ETMELİYİZ?"

HAHAM SORUYA ŞAŞIRDI,
VE DEDİ Kİ, "BEN NEREDEN BİLEYİM?"
ANCAK SONRA DA ONLARA ŞU HİKAYEYİ ANLATTI:

KRALIN İKİ TANE DOSTU VARDI,
VE İKİSİ DE BİR SUÇTAN DOLAYI MAHKUM EDİLDİLER.
DOSTLARINA SEVGİSİNDEN DOLAYI KRAL KENDİLERİNE MERHAMETİNİ GÖSTERMEK İSTEDİ,
AMA ONLARI SERBEST BIRAKAMAZDI ÇÜNKÜ BİR KRALIN İSTEĞİ BİLE KANUNDAN ÜSTÜN OLAMAZDI.
O YÜZDEN ŞU FERMANI ÇIKARDI:
DERİN BİR UÇURUMUN ÜZERİNE BİR İP GERİLECEKTİ,
VE BİRBİRİ ARDINA BU İKİ ADAM İPİN ÜZERİNDE YÜRÜYECEKLERDİ.
KARŞI KIYIYA HANGİSİ ULAŞABİLİRSE ONUN HAYATI BAĞIŞLANACAKTI.

KRALIN EMRİ YERİNE GETİRİLDİ,
VE DOSTLARINDAN İLKİ SAĞ SALİM KARŞI KIYIYA VARDI.

HALA AYNI NOKTADA DURAN DİĞERİ, ONA SESLENDİ:
"SÖYLESENE, DOSTUM, KARŞIYA GEÇMEYİ NASIL BAŞARDIN?"

İLK KARŞIYA GEÇEN GERİ SESLENDİ,
"BEN ŞUNUN DIŞINDA HİÇBİRŞEY BİLMİYORUM:
NE ZAMAN BİR TARAFA DÜŞECEK GİBİ OLSAM,
DİĞER TARAFA ABANDIM."

Varoluş çelişkilidir; çelişki onun ta kalbinde yaşar.
Çelişki zıtlıklar sayesinde yaşar, o zıtlıkların dengesidir. Ve bu dengeyi tutturabilen kişi yaşamın, varoluşun, Tanrı'nın ne olduğunu da anlayabilecek duruma gelir. İşin sırrı dengededir.
Bu hikayeye dalmadan evvel birkaç şey var... İlkönce, biz Aristo mantığı ile eğitildik - o da düz, tek boyutludur. Yaşam ise Aristo değil Hegel mantığı ile işler. Mantık düz değil diyalektiktir. Yaşam sürecinin kendisi diyalektiktir, yani zıtların buluşması - zıtların çatışması ve aynı zamanda buluşması. Ve yaşam bu diyalektik süreç içinde geçer: tezden antiteze, antitezden senteze - ve sonra yeniden sentez teze dönüşür. Tüm süreç baştan başlar.
Eğer Aristo haklıysa o zaman sadece erkekler vardır ve kadınlar yoktur, veya sadece kadınlar vardır ve erkekler yoktur. Eğer dünya Aristo'nun dediği gibi olsaydı sadece ışık olurdu ve hiç karanlık olmazdı, veya, sadece karanlık olurdu ve hiç ışık olmazdı. Mantık bunu gerektirirdi. Ya yaşam ya da ölüm olurdu ama ikisi birden olamazdı.
Ama yaşam Aristo mantığı üzerine kurulu olmadığından içinde ikisini de barındırıyor. Ve aslında yaşam her ikisi sayesinde, zıtların sayesinde mümkün oluyor: kadın ve erkek, yin ve yang, gece ve gündüz, doğum ve ölüm, aşk ve

nefret. Yaşam ikisini de içeriyor.
Kalbinin derinliklerinde ilk hissetmen gereken şey işte budur - çünkü herkesin beyninde Aristo var. Dünyadaki tüm eğitim sistemi Aristo'ya inanıyor - en ileri düzeydeki bilim insanları Aristo'yu modası geçmiş saysa bile. O artık geçerli değil. Bilim Aristo'yu aştı çünkü bilim varoluşa daha fazla yaklaştı. Ve şimdi bilim yaşamın mantık değil diyalektik üzerine kurulu olduğunu anlıyor. Şöyle duydum.
Nuh'un gemisinde sevişmenin yasaklanmış olduğunu biliyor muydun?
Tufandan sonra çiftler teker teker gemiden ayrılırken Nuh arkalarından bakıyordu. En sonunda dişi ve erkek kediler gittiler, peşlerinden bir sürü ufacık kedi yavrusu geliyordu. Nuh hesap sorarcasına kaşlarını kaldırınca erkek kedi ona dedi ki,
"Sen bizim kavga ettiğimizi sanıyordun!"
Nuh herhalde Aristo mantığı güdüyordu; erkek kedi ise daha uyanıktı.
Aşk bir tür kavgadır, aşk aslında bir kavgadır. Kavga olmadan aşk var olamaz. Birbirlerine ters gibi görünüyorlar - çünkü biz aşıkların asla kavga etmemeleri gerektiğini düşünüyoruz. Mantık şöyle: birisini seviyorsan onunla nasıl kavga edersin? Bu çok açık gibi duruyor, aşıklar kavga etmemeli gibi görünüyor - ama ediyorlar işte. Hatta, onlar birbirleriyle çok samimi olan düşmanlar; devamlı kavga ediyorlar. O kavgadan adına aşk denen enerji fışkırıyor. Aşk sadece kavgadan, çatışmadan ibaret değil, bu doğru - bunlardan fazlası da var. Kavga var, ama aşk bunun üzerine çıkıyor. Kavga aşkı yok edemiyor. Aşk kavgadan canlı çıkıyor ama kavgasız da yaşayamaz.
Yaşama bir bak: yaşam Aristo veya Öklit'in öğretileri gibi değildir. Yaşama kendi kavramlarını yüklemezsen, her şeye olduğu gibi bakabilirsen, o zaman şaşkınlıkla göreceksin ki zıtlar birbirini tamamlıyor. Zıtların arasındaki gerilim yaşamın temelini oluşturuyor - yoksa yaşam yok olurdu. Ölümün olmadığı bir dünya düşün... Beynin "o zaman yaşam sonsuza dek var olacak" diyebilir, ama bu doğru değildir. Eğer ölüm olmazsa yaşam da yok olur. Ölüm olmadan yaşam

var olamaz; ölüm ona gereken arka fonu sağlar, renk ve derinlik verir, ölüm ona tutku ve yoğunluk verir.
Bu yüzden ölüm yaşamın karşısında değildir - her şeyden önce - ölüm yaşamın içindedir. Eğer sahici bir yaşam sürmek istiyorsan nasıl devamlı sahici bir şekilde öleceğini de öğrenmelisin. Doğum ile ölüm arasındaki dengeyi sağlamalı ve tam ortasında durmalısın. Bu ortada kalma hali kalıcı olamaz: bir şeyi elde ettin de her şey bitti - bu demek değildir, sanki yapacak bir şey kalmamış gibi. Bu saçmalıktır. Kimse sonsuza dek dengesini koruyamaz, onu tekrar tekrar elde etmelisin.
Bunu anlamak çok zor çünkü beyinlerimiz gerçek hayata uygulanması imkansız bazı kavramlarla yoğrulmuştur. Bir kez meditasyona ulaştın mı artık yapacak bir şey kalmadığını sanıyorsun, sanki hep meditasyon halinde kalacaksın. Bu yanlış. Meditasyon kalıcı değildir. O bir dengedir. Ona tekrar tekrar ulaşman gerekir. Onu elde etmekte gittikçe daha başarılı olacaksın ama elinde bir eşyaymış gibi sonsuza dek kalmayacak. Her an ona sahip çıkman gerekiyor - ancak o zaman senin olabilir. Gevşeyemezsin, "Ben meditasyon yaptım ve başka bir şey yapmam gerekmediğini farkettim. Artık dinlenebilirim," diyemezsin. Yaşam dinlenmeye inanmıyor; o bir mükemmeliyetten diğerine doğru kesintisiz bir hareket.
Bana kulak ver: bir mükemmeliyetten diğerine. Asla kusurlu değil, hep mükemmel, ama her zaman daha da mükemmeline ulaşmak mümkün. Mantık açısından bu sözler anlamsız.
Bir anekdot okumuştum...
Bir adam hesabı sahte parayla ödemiş olmakla suçlanıyordu. Mahkemede paranın sahte olduğunu bilmediğini iddia etti. Kanıtlaması için sıkıştırıldığında itiraf etti: "Çünkü o parayı çalmıştım. Sahte olduğunu bildiğim parayı çalar mıyım hiç?"
Bu savunmayı değerlendiren hakim, mantıklı olduğuna karar verdi ve sahte para suçlamasını geri çekti. Ama yeni bir suçlama getirdi - hırsızlık.

"Tabii, parayı çaldım," dedi suçlu rahat bir tavırla. "Ama sahte paranın kanuni hiçbir değeri yoktur. Ne zamandan beri hiçbir şey çalmak bir suç oldu ki?"
Kimse bu mantıkta bir kusur bulamadığından adam beraat etti.
Ama mantık yaşamda işe yaramıyor. Paçayı o kadar kolay kurtaramıyorsun.
Kanunun kıstırdığı kapandan kanuna uygun ve mantıklı bir şekilde kurtulabilirsin çünkü o kapan Aristo mantığından oluşuyor - aynı mantığı kullanarak kurtulabilirsin. Ama yaşamda mantık, teoloji, felsefe veya zekan sayesinde o kadar kolay kurtulamazsın - teori üretmekte çok başarılı olsan bile. Yaşamın içinden ancak gerçek deneyimler ile çıkabilir veya onu aşabilirsin.
İki tip dindar insan vardır. Birincisi çocuksudur; bir baba figürü aramaktadır. Aynı zamanda olgunlaşmamıştır; kendine güvenmez, o nedenle bir şekilde bir Tanrı'ya ihtiyaç duyar.
Tanrı varolabilir veya varolmayabilir - bu önemli değil -ama bir Tanrı'ya ihtiyaç vardır. Tanrı orada olmasa bile tam gelişmemiş beyin onu uyduracaktır, çünkü az gelişmiş beyinlerin buna psikolojik olarak ihtiyacı vardır - Tanrı'nın orada olup olmaması bir gerçeklik sorunu değil psikolojik bir ihtiyaçtır.
İncil'de Tanrı'nın insanı kendine benzettiği söylenir, ama tam tersi daha doğrudur: insan Tanrı'yı kendine benzetmiştir. İhtiyacın her ne ise o tür bir Tanrı yaratırsın, o nedenle Tanrı kavramı her devirde değişir. Her ülkenin kendine has bir kavramı vardır çünkü her ülkenin kendine has bir ihtiyacı vardır. Hatta, her insanın farklı bir Tanrı kavramı vardır çünkü onun da kendi ihtiyaçları vardır ve bunların tatmin edilmesi gerekir.
Birinci tip dindar kişi - sözde dindar kişi - aslında sadece az gelişmiştir. Onun dini din değil psikolojidir. Ve din psikoloji olduğunda bir rüyadan, bir istekten, bir arzudan ibaret kalır. Gerçeklerle bir ilgisi kalmaz.
Bir şeyler okuyordum...
Küçük bir çocuk dualarının sonunu şu sözlerle getiriyordu: "Sevgili Tanrım, anneme iyi bak, babama iyi bak, kız kardeşime iyi bak ve teyzeme ve amcama

ve büyük annemle büyük babama - ve, Tanrım lütfen, kendine de iyi bak yoksa hepimiz batarız!"

Çoğunluğun Tanrı'sı işte budur. Sözde dindar kişilerin yüzde doksanı az gelişmiş kişilerdir. İnanırlar çünkü inançsız yaşayamazlar; inanırlar çünkü inanç onlara bir tür güvenlik hissi verir; inanırlar çünkü inanç kendilerini koruma altında hissetmelerini sağlar. Bu onların kendi rüyasıdır, ama işe yarar. Yaşamın karanlık gecesinde, varoluşun zorlu kavgasında, böyle bir inanç olmayınca kendilerini yalnız hissedeceklerdir. Ama onların Tanrı'sı kendi özel Tanrılarıdır, gerçeklerin tanrısallığı değil. Az gelişmişliklerinden kurtulunca da Tanrıları yokolur.

Bu çoğu insanın başına gelmiştir. Geçtiğimiz yüzyılda pek çok insan dinsiz oldu - Tanrı'nın varolmadığını anladıklarından değil, yaşadıkları devrin insanları biraz daha olgun kıldığından. İnsanoğlu rüştünü ispat etti; insanoğlu biraz daha olgunlaştı. O nedenle çocukluktaki Tanrı, gelişmemiş beynin Tanrı'sı, artık geçersiz kaldı.

Friedrich Nietzsche "Tanrı öldü" derken bunu kastediyordu. Ölen tanrısallık değil, az gelişmiş beynin Tanrı'sıdır. Aslında Tanrı öldü demek doğru olmaz çünkü Tanrı hiç yaşamadı. Tek doğru ifade tarzı Tanrı'nın artık geçerli olmadığı şeklindedir. İnsan kendine daha fazla güvenebilir - inanca ihtiyacı yok, inanca yaslanmaya ihtiyacı yok.

Bu nedenle insanların dine olan ilgisi gittikçe azalıyor. Kilisede olan bitene karşı kayıtsızlaştılar. Ona karşı o kadar kayıtsızlaştılar ki onunla tartışmıyorlar bile. "Tanrı'ya inanıyor musunuz?" diye sorsan "Farketmez - varolup olmadığı önemli değil, hiç farketmez" diyeceklerdir. Eğer sen inanıyorsan sırf kibarlık olsun diye "Evet, Tanrı var" diyeceklerdir. Sen inanmıyorsan "Hayır, Tanrı yok" diyeceklerdir. Ama artık bu konuda ateşli tartışmalar olmayacak.

Bu birinci tip din; bu tip yüzyıllardır mevcut, ve gittikçe daha fazla modası geçiyor. Artık devri kapanıyor. Yeni bir Tanrı'ya ihtiyaç var, psikolojik olmayan bir Tanrı'ya; varoluşçu olan bir Tanrı'ya, gerçeğin tanrısallığına,

gerçekle eşit olan bir Tanrı'ya. Hatta "Tanrı" sözcüğünden de vazgeçebiliriz - "gerçek" diyebiliriz, "varolan" diyebiliriz.
İkinci tip dindar insanlarda ise din korkudan kaynaklanmıyor. İlk din tipi korkudan kaynaklanıyor, ikincisi ise - o da uyduruk, yapay, sözde din - korkudan değil de uyanıklıktan kaynaklanıyor. Ortada teori üretip duran, mantık, metafizik, felsefe konularına tamamen hakim çok akıllı bazı kişiler var. Tamamen soyut olan bir din yaratıyorlar: aklın, zekanın, sanatın, felsefenin yarattığı güzel bir eser. Ama asla hayata nüfuz etmiyor, yaşamın hiçbir yerine dokunmuyor, soyut bir kavram olarak olduğu yerde kalıyor.
Bir seferinde Nasreddin Hoca bana dedi ki, "Ben asla olmam gerektiği gibi olmadım. Tavuk ve karpuz çaldım, sarhoş olup hem yumruklarımı hem usturamı kullanarak kavga ettim, ama bir şeyi asla yapmadım: bütün bu kötü ve çirkin davranışlarıma rağmen dinimden asla vazgeçmedim."
Şimdi bu nasıl bir din anlayışı oluyor? Yaşamının üzerinde hiçbir etkisi yok. İnanıyorsun, ama o inanç hayatına hiçbir etki etmiyor, onu hiç değiştirmiyor. Senin yaşayan bir parçan olmuyor, kanına girmiyor, onunla nefes alıp vermiyorsun, kalbin hiç onunla çarpmıyor - tamamen işe yaramaz bir şey olarak kalıyor. En fazla bir süs olabilir, ama asla senin bir işine yaramaz. Bazı günler kiliseye gidersin; bu bir formalitedir, sosyal bir gerekliliktir. Tanrı'ya, İncil'e, Vedas'a inanırmış gibi yaparsınız, ama aslında inanmazsın, samimi değilsindir. Yaşamın inançsız sürer gider, yaşamın tamamen farklı bir yönde gelişir - dindarlıkla hiçbir ilgisi olmaz.
İzle... birisi Hinduyum der, birisi Hrıstiyanım der, birisi Yahudiyim der - inançları farklıdır, ama yaşamlarını izlersen hiçbir fark olmadığını görürsün. Yahudi, Hristiyan, Hindu -hepsi aynı hayatı yaşarlar. İnançları yaşamlarını hiç etkilemez.
Aslında inançlar yaşamına dokunamaz, inançlar birer araçtır. İnançlar, "Yaşamın ne olduğunu biliyorum" mesajı vermeni sağlayan zekice tasarlanmış araçlardır - böylece sen rahatlayabilirsin, yaşam sana çok dert olmaz. Bir

kavrama tutunursunuz ve o kavram yaşamı rasyonelize etmenizi sağlar. Böylece yaşam seni fazla rahatsız etmez çünkü tüm soruların tüm cevapları elindedir.
Ama unutma...din kişisel olmadığı sürece, din soyut değil gerçek olmadığı sürece, onu köklerinde, ta içinde hissetmediğin sürece - kanın, canın haline gelmemişse - boşunadır, işe yaramaz. Bilgelerin değil filozofların dini olur.
Üçüncü tip söz konusu olduğunda...ve gerçek din budur, diğer ikisi dinin çarpıtmalarıdır, sahte dinlerdir. Ucuz, çok kolay, çünkü sizi zorlamıyor. Üçüncüsü çok zordur, zahmetlidir; müthiş zorlayıcıdır; yaşamını altüst eder – çünkü bu üçüncüsü, gerçek din der ki Tanrı'ya kişisel yollardan seslenilmelidir. Onu kışkırtmak ve seni kışkırtmasına izin vermelisin ve onunla anlaşmalısın; hatta, onunla çatışmalısın, kavgaya tutuşmalısın. Onu sevmelisin, ve ondan nefret etmelisin; onunla dost olmalı ve düşman olmalısın; Tanrı deneyimini yaşayan bir olaya dönüştürmelisin.
Küçük bir çocuğun hikayesini duydum...ve senden bu küçük çocuk olmanı rica ediyorum. O gerçekten akıllıymış...
Ufak oğlan çocuğu bir Pazar günü okul pikniğinde kaybolmuştu. Annesi deliler gibi onu arıyordu, ve az sonra çocuksu bir sesin "Estelle, Estelle!" diye seslendiğini duydu.
Kadın hemen ufaklığın yerini buldu ve koşup onu kucakladı. "Neden bana anne değil de ismimle, Estelle diye seslendin?" diye sordu, çünkü çocuk daha önce onu hiç ismiyle çağırmamıştı.
"Şey," dedi ufaklık, "'Anne' diye seslenmenin bir yararı olmazdı - burası anneyle dolu zaten."
'Anne' diye seslenirsen öyle çok anne var ki - ortalık onlarla kaynıyor. Kişisel bir hitap şekli bulmalısın, onu ilk ismiyle çağırmalısın.
Tanrı'ya da kişisel bir tarzda hitap etmezsen, ilk ismiyle çağırmazsan, o asla yaşamında bir gerçeğe dönüşmeyecektir. 'Baba' diye seslenebilirsin ama kimin babasından bahsediyorsun? İsa ona 'baba' dediğinde bu kişisel bir hitaptı. Bu sözcüğü sen kullandığında tamamen kişiliksiz oluyor. Hristiyanca ama

kişiliksiz oluyor. İsa ona 'baba' dediğinde sözcük anlam yüklüydü; sen 'baba'dan söz edince anlamsız oluyor - sen varoluş ile hiçbir gerçek temasta bulunmadın. Sadece bir yaşam deneyimi - inanç veya felsefe değil - sadece bir yaşam deneyimi varoluşa kişisel bağlamda seslenmeni sağlayacaktır. O zaman kendisiyle yüzleşebilirsin.

Ve varoluş ile yüzleşmediğin sürece sen sadece kelimelerle kendini kandırıyor olursun...içi boş, anlamsız, içeriği olmayan kelimeler ile.

Çok ünlü bir Sufi mistiği vardı, adı Şakik idi. Tanrı'ya o kadar derin, öylesine müthiş bir güven duyuyordu ki sadece bu güven sayesinde yaşıyordu. İsa müritlerine der ki: "Tarladaki şu nilüferlere bakın - hiç çaba göstermiyorlar ama yine de öylesine güzel ve canlılar ki Süleyman bile tüm ihtişamına rağmen hiç bu kadar güzel olmadı." Şakik bir nilüferin hayatını yaşadı. Bu şekilde yaşayan pek az sayıda mistik vardır, ama böyle yaşayan sıradan kişiler mevcuttur. Güven öyle tam, öyle sonsuzdur ki hiçbir şey yapmaya gerek kalmaz - varoluş senin adına her şeyi yapar: Hatta, sen yapsan bile aslında Tanrı yapıyordur onları; sen sadece yaptığını zannediyorsundur.

Bir gün bir adam gelip Şakik'i tembellik ve aylaklıkla suçladı ve ona iş teklifinde bulundu. "Sana hizmetlerin için para vereceğim," dedi adam.

Şakik şöyle dedi: "Beş tane çekincem olmasa teklifini kabul ederdim. Birincisi, sen iflas edebilirsin. İkincisi, hırsızlar varını yoğunu çalabilir. Üçüncüsü, bana ne verirsen ver helal etmeyeceksin. Dördüncüsü, eğer işimde hata bulursan muhtemelen beni kovacaksın. Beşincisi, sen ölürsen benim ekmek kapım da kapanmış olacak."

"Şimdi," diye sözlerini tamamladı Şakik, "şöyle ki, benim tüm bu olumsuzluklardan arınmış bir Efendim var."

İşte güven budur. Yaşama güven o zaman hiçbir şey kaybetmezsin. Ama bu güveni doktrinlerden, vaazlardan, eğitimden, düşüncelerden elde edemezsin - bu güvene ancak yaşamı tüm zıtlıkları, tüm çelişkileri, tüm ikilemleri ile yaşayarak kavuşabilirsin. Tüm ikilemlerden sonra denge noktasına geldiğinde

güven oluşur. Güven dengenin ruhu, özüdür.
Eğer gerçekten güvene kavuşmak istiyorsan tüm inançlarından vazgeç. Onların hiçbir yararı olmaz. İnanan bir akıl aptaldır; güvenen bir akıl ise tamamen zekidir. İnanan bir akıl gayet vasattır; güvenen bir akıl ise kusursuzlaşır. Güven onu kusursuz kılar.
İnanç ile güven arasındaki fark basittir. Ben kelimelerin sözlük anlamlarından bahsetmiyorum - sözlükte şöyle olabilir: inanç güven demek, güven iman demek, iman inanç demek - ben varoluştan bahsediyorum. Varoluşçu açıdan bakınca inanç ödünç alınır, güven sana aittir. İnanç inandığın bir şeydir ama hemen altında şüphe yatar. Güven ise çift taraflı değildir; tamamen şüpheden arınmıştır. İnanç içinde bir ayrım yaratır: beyninin bir kısmı inanır, bir kısmı reddeder. Güven tüm benliğinin bütünleşmesidir.
Peki eğer bunu yaşamazsan nasıl tüm benliğin ile güveneceksin? İsa'nın Tanrı'sı olmaz, benim tecrübemin Tanrı'sı size uymaz, Buda'nın tecrübe ettiği Tanrı da olmaz - bu sana ait bir deneyim olmalı. Eğer inançlara saplandıysan tekrar tekrar bu inanca uymayan deneyimler yaşayacaksın, ve sonra beynin bu deneyimleri algılamama eğilimi oluşturacak çünkü seni fazlasıyla rahatsız edecekler. İnancını yokediyorlar ve sen hala inancına tutunmak istiyorsun. Sonra hayata karşı gittikçe körleşiyorsun - inanç gözlerini karartıyor.
Güven gözlerini açar; güvenin kaybedecek bir şeyi yoktur. Güven, gerçek olan gerçektir anlamına gelir -"Ben istek ve arzularımı bir kenara koyabilirim, onlar gerçeği değiştirmiyor. Sadece dikkatimi dağıtıp beni gerçeklerden uzaklaştırıyorlar."
Eğer bir inancın varsa, ve bu inancın imkansız olduğunu söylediği bir deneyimle karşı karşıya gelirsen, neyi seçeceksin - inancı mı deneyimi mi? Beyin inancı seçme ve deneyimi yaşamama eğilimindedir. Tanrı kapını çaldığı halde birçok fırsatı işte bu şekilde kaçırdın.
Unutma ki sen gerçeği ararken yalnız değilsin - gerçek de seni arıyor. Çoğu kez eli sana neredeyse değecekti, çok yakınlaştı, ama sen omuz silkip döndün. Olay

senin inancına uygun düşmüyordu ve sen de inancı seçmeyi seçtin.
Çok güzel bir Yahudi fikrası duydum.
Bir gece bir vampir kanını emmek üzere İrlandalı Katolik Patrick O'Rourke'un yatak odasına sızar. Annesinin ona anlattığı hikayeleri hatırlayan Patrick, hemen bir haç alır ve onu vampire doğru sallar. Vampir bir an duraksar, hay allah dercesine başını sallar, ve sevimli bir ifade takınıp tam bir Yahudi aksanıyla şöyle der: 'Eyvahlar olsun be çocuğum! Sen de amma yanlış vampire çattın!'"
Şimdi, vampir Hristiyan olmuş olsaydı, iyiydi! O zaman haçı gösterebilirsin. Ama eğer vampir Yahudi ise o zaman ne olacak? İşte o zaman "Eyvahlar olsun be çocuğum! Sen de amma yanlış vampire çattın!"
Eğer belli bir inancın varsa ve hayat onunla uyuşmuyorsa, ne yapacaksın? Hala haç sallamaya devam edebilirsin - ama eğer vampir Yahudi ise, senin haçına itibar etmeyecektir. O zaman ne yapacaksın?
Hayat o kadar geniş ve inançlar o kadar küçük ki; hayat o kadar sınırsız ve inançlar öylesine minnacık ki. Yaşam asla hiçbir inanç ile uyuşmuyor, ve eğer inançlarına zorla hayat vermeye kalkışırsan imkansızı deniyor olursun. Bu asla gerçekleşmedi; eşyanın tabiatına aykırı bir durum. Tüm inançlardan kurtul ve nasıl deneyim yaşayabileceğinizi öğrenmeye başla.
Şimdi sıra hikayede...

BİR ZAMANLAR, TÜM HASİD TARİKATI
KARDEŞLİK İÇİNDE BİRARADA OTURMUŞKEN
LLERİNDE PİPOLARI İLE,
HAHAM ISRAEL ARALARINA KATILDI.
ÇOK DOSTÇA DAVRANDIĞI İÇİN ONA SORDULAR,
"ANLAT BİZE, SEVGİLİ HAHAM,
TANRI'YA NASIL HİZMET ETMELİYİZ?"

Hasidizim hakkında biraz bilgi vereyim. İlk olarak, "hasid" kelimesi İbranicedir ve erdemli, saf anlamına gelir. Lütuf anlamına gelen "hased"

kelimesinden türemiştir.
Bu "hasid" kelimesi çok güzeldir. Hasidizm'in tüm öğretisi lütuf üzerine kuruludur. Sen bir şey yapmazsın - yaşam zaten akıp gitmektedir, sen sadece sessiz, pasif, tetikte, almaya hazır şekilde beklersin. Tanrı kendi lütfü ile gelir, senin çabaların sayesinde değil. Hasidizm sana ciddi, sert uygulamalar önermez. Hasidizm yaşama, coşkuya inanır. Hasidizim dünyadaki yaşamdan yana olan dinlerden biridir. Feragat etme zorunluluğu yoktur; hiçbir şeyden elini eteğini çekmen gerekmez. Tam tersi, coşku duyman gerekir. Hasidizm'in kurucusu Baal-Shem'in şöyle dediği söylenir: "Ben sana yeni bir yol öğretmeye geldim. Bu yol oruç tutmaktan ve günahların kefaretini ödemekten geçmez, ve günahların cezasından kurtulma da yoktur, sadece Tanrı'ya coşkuyla bağlanmaktan ibarettir."
Hasid olan kişi yaşamı sever, değişik deneyimler yaşamaya çalışır. İşte bu deneyimler sana denge kazandırırlar. Ve bu denge halinde iken, bir gün, gerçekten dengede olduğunda, ne o tarafa ne de bu tarafa fazla abanıyorken, tam ortada dururken, her şeyi aşarsın. Ortası aşılan noktadır, o noktadaki kapıdan geçip herşeyin üzerine çıkarsın.
Varoluşun ne olduğunu gerçekten bilmek istiyorsan, o ne ölümdedir ne de yaşamda. Yaşam bir uçsa ölüm diğer uçtur. Tam ortada, ne yaşamın ne de ölümün olduğu noktada, kişi doğmamış ve ölümsüz olur. Bu denge anında lütuf üzerine çöker.
Hepinizin bu lütufa kavuşmanızı çok isterim. Hepinizin denge sanatını öğrenmenizi isterim.
Beyin büyük bir rahatlıkla uç noktayı seçer. Sefahate dalan insanlar vardır: seks, zevk, yemek, giysi, mal, mülk, şu, bu gibi konularda aşırıya kaçarlar. Sefahate dalan insanlar vardır - yaşama fazla yüklenirler, aşağıya düşerler, tepetaklak olurlar. Bazı insanlar da onların varoluşun ipinden sefahatin karanlık boşluğuna doğru tepetaklak yuvarlanmalarını izler ve korkuya kapılırlar; bu sefer onlar tam tersi bir uca doğru yönelirler. Dünyadan el etek

çeker, Himalayalar'da inzivaya çekilirler. Eşlerinden, çocuklarından, evlerinden, dünyadan, piyasadan kaçıp gidip manastırlarda saklanırlar. Bir başka aşırılığı seçmiş olurlar böylece. Sefahat hayatın uç noktasıdır; inziva ise ölümün.

O yüzden Friedrich Nietzsche'nin Hinduizm hakkındaki yorumunda doğruluk payı vardır - Hinduizm ölüm dinidir, demiştir. Buda'nın intihara eğilimli olduğu konusunda da Nietzsche bir ölçüde haklıdır. Gerçek şudur: bir aşırı uçtan diğerine kayabilirsin.

Hasidik yaklaşımı ise aşırılıkları seçmeyip ortada durmak ve her iki tarafa da eğilimli olup bir yandan ikisini de aşmak, hiçbiri ile bütünleşmeyip kafayı takmamak şeklindedir - özgür kalarak ve her ikisinin keyfini çıkararak. Hayat gelirse tadını çıkar; ölüm gelirse onun da keyfini yaşa. Eğer Tanrı lütfedip de yaşam, sevgi veriyorsa - ne ala; ölüm gönderiyorsa bu da iyi olmalı - sonuçta onun lütfudur.

Baal-Shem, "Size Tanrı'dan zevk almayı öğretmeye geldim" derken haklıdır. Hasidizm kutlamaya yönelik bir din. Tüm Musevi kültüründe açan en güzel çiçek. Hasidizm tüm Yahudi ırkının ruhu. Dünya üzerindeki en güzel fenomenlerden biri.

BİR ZAMANLAR, TÜM HASİD TARİKATI KARDEŞLİK İÇİNDE BİRARADA OTURMUŞKEN

Hasidizm toplum içinde yaşamayı öğretir. Çok toplumsal bir yaklaşımdır. İnsanın bir ada olmadığını, insanın egodan ibaret olmadığını söyler - bir ada, bir egodan ibaret olmamalı zaten. İnsan toplum içinde yaşamını sürdürmeli.

Biz burada gelişmekte olan bir Hasidik topluluğu barındırmaktayız. Bir topluluk içinde yaşamak sevgi içinde yaşamak demektir, bir toplum içinde yaşamak başkalarına yardım edip işbirliği yapmak demektir.

Çok, çok fazla bireye odaklı birçok din var: sadece bireyi düşünürler, asla toplumu düşünmezler. Sadece ben nasıl kurtulurum, nasıl özgürleşirim, nasıl hidayete ererim diye düşünürler - BENİM kurtuluşum, BENİM özgürlüğüm,

BENİM selametim, BENİM hidayetim. Her şeyin başında BEN var. Bu dinler bir yandan egodan vazgeçmeye çabalarlar ama tüm çabaları ego üzerine kuruludur. Hasidizm'e göre egodan vazgeçmek istiyorsan bunun en iyi yolu toplum içinde, insanlarla birlikte yaşayıp dertlerine ortak olmaktır - neşelerine, kederlerine, mutluluklarına, ölümlerine. Başkalarına ilgi duy, sorunlarıyla ilgilen, ve o zaman ego kendiliğinden yokolacak. Ego ortada olmayınca da kişi özgür kalır. Egonun özgürlüğü diye bir şey yoktur, egodan özgür kalmak vardır.

Hasidizm toplum yaşamını bir araç olarak kullanır. Hasidler hep ufak topluluklar halinde yaşarlar ve çok da güzel topluluklar yaratmışlardır, kutlama, dans ile dolu, yaşamın ufak taraflarından zevk alarak. Yaşamdaki ufak tefek şeyleri kutsallaştırırlar - yemek, içmek gibi. Her şey ibadet tadına bürünür. Yaşamın sıradanlığı sıradan olmaktan çıkar, ulvi bir lütuf haline gelir.

BİR ZAMANLAR, TÜM HASİD TARİKATI
KARDEŞLİK İÇİNDE BİRARADA OTURMUŞKEN

İşte fark burada. Jaina rahiplerini otururken görsen asla bir kardeşlik sezmezsin - bu mümkün değildir. Yaklaşım çok farklıdır. Her jaina rahibi bir adadır, ama Hasid'ler birer ada değillerdir. Onlar bir kıta, derin bir kardeşliktir.

Yalnız bir adam, tek başına kalmışsa, çirkindir. Yaşam sevgidir, yaşam akıcılıktır, karşılıklı alıp vermek ve paylaşmaktır.

Bir Jaina manastırına veya tapınağına gidebilirsin - Jaina rahiplerini otururken izleyebilirsin. Herkesin nasıl da içine kapanmış olduğunu göreceksin; aralarında herhangi bir ilişki yok. Tüm çaba bu yönde: ilişki kurmamak adına. Tüm çaba bütün ilişkileri kopartmak üzerine kurulu. Ancak toplum ve hayattan koptuğun oranda ölürsün. Hala yaşayan bir Jaina rahibi bulmak çok zordur. Ve ben bunu çok iyi bilirim çünkü bir Jaina olarak doğdum ve ta çocukluğumdan beri onları gözlemledim. Hep şaştım kaldım! Bu insanların başından nasıl bir felaket geçti? Nerede hata yapıldı? Hepsi ölü. Hepsi birer ceset. Eğer

yanlarına onların birer aziz olduklarına dair bir önyargı ile yaklaşmazsan - sadece gidip ön yargısız izlersen - aklın karışır, şaşırırsın. Bu insanlar nasıl bir hastalıktan muzdarip? Hepsi nevrotik. Kendilerine olan düşkünlükleri nevroza dönüşmüş.

Toplum onlar için anlamını yitirmiş - ama tüm anlam da toplumun içinde. Unutma...birisini sevdiğinde yaptığın sadece onlara sevgi vermek değildir - verirken sen de yücelirsin. Seninle diğer kişi arasında sevgi akışı olunca ikiniz de bundan yararlanırsınız. Ve bu sevgi alışverişi sırasında potansiyelin gerçeğe dönüşmeye başlar. İşte bu şekilde kendini bulursun. Daha çok sev, daha fazla geliş; daha az sevince sen de daha azalırsın. Sen hep sevgin ile düz orantılısın. Sevginin boyutu ile varlığının boyutu birbirine eşittir.

BİR ZAMANLAR, TÜM HASİD TARİKATI
KARDEŞLİK İÇİNDE BİRARADA OTURMUŞKEN,
ELİNDE PİPOSU İLE...

Sen hiç elinde pipo tutan bir aziz düşünebiliyor musun?

...ELİNDE PİPOSU İLE HAHAM ISRAEL
ARALARINA KATILDI.

Sıradan yaşamın içinin boşalması gerekir, kutsallaştırılması gerekir, bir piponun bile. Pipoyu ibadet edercesine içebilirsin. Veya hiç dua etmiyormuşçasına duanı edebilirsin. Ne yaptığın önemli değil..sinagoga gidersin, kiliseye gidersin, ama yine de hiç dua etmiyormuşçasına duanı edebilirsin. Bu sana bağlı; dualarına yüklediğin kaliteye bağlı. Yemek yiyebilir, pipo tüttürebilir, içki içebilirsin, ve tüm bu ufak tefek sıradan işleri öyle bir minnettarlık içinde yaparsın ki hepsi birer duaya dönüşürler.

Önemli olan şu: bu iş senin ne yaptığın ile ilgili değil. Hiç ibadetle alakası olmayan bir biçimde birisinin ayağına dokunabilirsin; ya da pipo içersin ve bunu öylesine ibadet eder gibi yaparsın ki duan Tanrı'ya ulaşır.

Din ve ruhanilik hakkında çok katı fikirlere sahip insanlar için bu çok zor, ama senin daha esnek olmanı isterim. Katı fikirlere saplanma. İzle.

...ELİNDE PİPOSU İLE HAHAM ISRAEL
ARALARINA KATILDI.
ÇOK DOSTÇA DAVRANDIĞI İÇİN ONA SORDULAR,
"ANLAT BİZE, SEVGİLİ HAHAM,
TANRI'YA NASIL HİZMET ETMELİYİZ?"

Evet, ancak derin bir dostluk varsa bir şey sorulabilir. Ve ancak derin bir dostluk varsa bir cevap verilebilir. Usta ile müridi arasında derin bir dostluk vardır. Bu bir aşk ilişkisidir. Müridin doğru zamanı beklemesi gerekir ve Usta'nın da doğru zamanı beklemesi gerekir; dostluk akıp giderken, arada engel yokken, o zaman her şey cevaplanılabilir. Hatta bazen sorular cevap verilmeden cevaplanmış olurlar; kelimeleri kullanmadan da mesaj iletilebilir.

HAHAM SORUYA ŞAŞIRDI,
VE DEDİ Kİ, "BEN NEREDEN BİLEYİM?"

Aslında, tüm bilenlerin vereceği cevap budur. "Ben nereden bileyim?"

"Tanrı"ya hizmet mi? Öylesine önemli bir soru sordun ki, ben bunu cevaplayacak kadar değerli değilim," dedi Usta. "Ben nereden bileyim?"

Aşk konusunda hiç bir şey bilinemez; Tanrı'ya nasıl hizmet verileceği konusunda hiç bir şey bilinemez - çok zordur.

ANCAK SONRA DA ONLARA ŞU HİKAYEYİ ANLATTI...

Önce diyor ki, "Ben nereden bileyim?" Önce diyor ki böyle konularda bilgi sahibi olmak mümkün değildir. Önce diyor ki size bu tür konularda bilgi veremem. Önce diyor ki sizi bu konularda daha fazla bilgi sahibi yapamam - bunun hiç yolu yok. Ama sonra hikayesini anlatıyor.

Bir hikaye anlatmak ile hikayeler aracılığı ile konuşmak tamamen farklı şeylerdir. Bir hikaye daha canlı, daha anlam yüklüdür. Fazla şey söylemez ama çok şey gösterir. Tüm büyük Ustalar hikaye ve anektodlardan yararlanmışlardır. Bunun nedeni şudur, bir şey direkt olarak söylendiğinde çok şey kaybedilir. Direkt ifade fazla kaba saba, ilkel, şekilsiz, çirkin oluyor. Kıssadan hisse veren bir öykü ise mesajı gayet dolaylı olarak iletiyor. Bu her

şeyi çok daha yumuşatıyor; olayı daha şiirsel, mantığa daha az dayalı, yaşama daha yakın, daha çelişkili bir hale getiriyor. Tanrı için mantığa dayalı kıyaslamalar yapamazsın, herhangi bir argümanı kullanamazsın, ama hikaye anlatabilirsin.

Yahudi ırkı ahlaki mesajlar veren kısa hikayeler konusunda dünyanın en zengin ırklarından biridir. İsa bir Yahudi idi ve dünyanın en güzel kısa öykülerini o anlattı. Yahudiler nasıl hikaye anlatılacağını öğrenmişlerdir. Aslında Yahudilerde fazla felsefe yoktur ama harika felsefi kısa öyküleri vardır. Çok şey anlatır bunlar; hiçbir şeyi direkt olarak söylemeden, direkt ipucu vermeden bir atmosfer yaratırlar. Bu atmosferin içerisinde bir şeyler anlaşılabilir hale gelir. Ahlaki mesaj taşıyan kısa öykülerin tüm becerisi de buradadır.

ANCAK SONRA DA ONLARA ŞU HİKAYEYİ ANLATTI...

Önce diyor ki, "Ben nereden bileyim?" Böylece bu konuda bilgi sahibi olma ihtimalini baştan reddediyor. Bir filozof der ki, "Evet, ben biliyorum," ve bir filozof açık ve net bir ifade ile mantıksal, matematiksel, kıyaslamalı, argümanlara dayalı bir dil kullanarak ortaya bir teori koyar. İkna etmeye çalışır. Seni ikna edemeyebilir ama en azından susturur.

Ahlaki mesaj içeren bir kısa öykü asla seni ikna etmeye çalışmaz. Seni hazırlıksız yakalar, yola getirir, içini kıpırdatır.

Bir Usta "Ben nereden bileyim?" dediği anda aslında onlara "Rahatlayın, size bir argüman veya teori sunmayacağım. Ayrıca sizi ikna etmeye çalışmayacağımdan da emin olabilirsiniz. Sadece ufak, keyifli bir hikaye anlatacağım," demektedir. Bir hikayeyi dinlemeye başladığında gevşersin; bir teori dinlerken gerilirsin. Ve içinde gerilim yaratan bir şey pek de işe yaramaz. Yıkıcı olur.

ANCAK SONRA DA ONLARA ŞU HİKAYEYİ ANLATTI:

KRALIN İKİ TANE DOSTU VARDI,
VE İKİSİ DE BİR SUÇTAN DOLAYI MAHKUM EDİLDİLER.

DOSTLARINA SEVGİSİNDEN DOLAYI KRAL KENDİLERİNE
MERHAMETİNİ GÖSTERMEK İSTEDİ,
AMA ONLARI SERBEST BIRAKAMAZDI ÇÜNKÜ
BİR KRALIN İSTEĞİ BİLE KANUNDAN ÜSTÜN OLAMAZDI.
O YÜZDEN ŞU FERMANI ÇIKARDI:
DERİN BİR UÇURUMUN ÜZERİNE BİR İP GERİLECEKTİ,
VE BİRBİRİ ARDINA BU İKİ ADAM İPİN ÜZERİNDE
YÜRÜYECEKLERDİ.
KARŞI KIYIYA HANGİSİ ULAŞABİLİRSE
ONUN HAYATI BAĞIŞLANACAKTI.

Ahlaki mesaj içeren kısa öykülerin atmosferi olur, çok tanıdık bir atmosferdir bu - sanki uykuya dalarken büyükannen sana bir hikaye anlatıyormuş gibi. Çocuklar, "Bize hikaye anlatın," derler. Bu onların gevşemesine ve uykuya dalmasına yardımcı olur. Hikayeler rahatlatıcıdır ve beyninde baskı yaratmaz; onun yerine kalbinle oynamaya başlar. Bir hikayeyi dinlerken beyninle dinlemezsin - bir hikayeyi beyninle dinleyemezsin - beyninle dinlersen olayı kaçırırsın. Beyninle dinlersen hikayeyi anlamanın hiçbir imkanı olmaz; hikayenin kalpten anlaşılması gerekir. İşte bu nedenle fazla beyne odaklı ırklar ve ülkeler espriden pek anlamazlar. Örneğin, Almanlar! Anlayamazlar işte. Dünyanın en zeki ırklarından biri onlar fakat hiç iyi bir espri birikimleri yok.

Adamın teki bir Alman'a - bunu yeni duydum - çok hoş bir Alman esprisi duyduğunu söylüyordu.

Alman dedi ki, "Ama unutmayın, ben bir Alman'ım."

Bunun üzerine adam, "Pekala, o zaman çok ama çok yavaş anlatacağım," dedi.

Çok zor bir durum. Almanya profesörlerin, mantıkçıların ülkesi - Kant, Hegel ve Feuerbach - ve onlar hep beyinleri ile düşünürler. Beyni geliştirmişlerdir, büyük bilimadamları, filozoflar yetiştirmişlerdir, ama bir şeyleri ıskalamışlardır.

Hindistan'da bizim pek fazla esprimiz yok; büyük bir ruhsal açlık yaşanıyor.

Hindu'lara özgü tek bir tane bile fıkra bulamazsın. Hindistan'daki tüm fıkralar Batı'dan alınmadır. Hint fıkrası yoktur. Ben hiç rastlamadım. Ve bana güvenebilirsin çünkü dünyanın bütün fıkralarını inceledim ben!

Hindu fıkrası diye bir şey yok. Bunun sebebi nedir? Yine, fazlasıyla entellektüel kişiler oldukları için. Teori üretip dururlar; Vedas'tan Sarvapalli Radhakrishnan'a dek hepsi devamlı teori üretip durdular ve buna öylesine daldılar ki güzel bir öykünün nasıl anlatıldığını veya bir fıkranın nasıl yaratıldığını tamamen unuttular.

Haham hikayeyi anlatmaya başladı - müritler rahatlamış, hem gevşemiş hem de dikkatlerini toplamış olmalılar. Hikayelerin güzelliği de burada zaten: bir hikaye anlatıldığında dikkatini toplarsın ama gerilmezsin. Hikaye dinlerken pasif bir dikkatlilik hali oluşur. Bir teoriyi dinlerken çok gerilirsin çünkü tek kelimesini kaçırırsan hiç anlamayabilirsin. Daha fazla konsantre olursun. Hikaye dinlerken ise meditasyon haline geçersin - kaybedilecek fazla bir şey yoktur. Arada sırada birkaç kelimeyi kaçırsan bile hiçbir şey kaybetmiş sayılmazsın çünkü hikayenin genel havasını kaparsan onu anlarsın, olay tek tek sözcüklere bağlı değildir.

Müritler rahatlamış olmalı, ve Usta hikayesini anlattı.

O YÜZDEN ŞU FERMANI ÇIKARDI:
DERİN BİR UÇURUMUN ÜZERİNE BİR İP GERİLECEKTİ,
VE BİRBİRİ ARDINA BU İKİ ADAM İPİN ÜZERİNDE
YÜRÜYECEKLERDİ.
KARŞI KIYIYA HANGİSİ ULAŞABİLİRSE
ONUN HAYATI BAĞIŞLANACAKTI.

Şimdi, şu cümle çok şeye gebe -

KARŞI KIYIYA HANGİSİ ULAŞABİLİRSE
ONUN HAYATI BAĞIŞLANACAKTI.

İsa çoğu kez müritlerine der ki, "Dolu dolu yaşamak istiyorsanız bana gelin. Bana gelin, eğer dolu dolu yaşamak istiyorsanız." Ama dolu dolu yaşamak

ancak doğumun ve ölümün ötesine geçen, ikilemi aşan, diğer kıyıya ulaşan kişilere nasip olur. Diğer kıyı, öbür taraf her şeyi aşmanın sembolik halidir. Ama sadece bir ipucu veriliyor. Somut bir şey söylenmiyor, sadece ima ediliyor.

Ve sonra hikaye devam ediyor.

KRALIN EMRİ YERİNE GETİRİLDİ,

VE DOSTLARINDAN İLKİ SAĞ SALİM KARŞI KIYIYA VARDI.

Şimdi burada iki tip insan var. İlki basitçe sağ salim karşı kıyıya vardı. Normalde bir ipte nasıl ilerlendiğini sormak isteriz. Uçurumun üzerine gerilmiş gergin bir ip - bu tehlikelidir. Normalde yolunu, yordamını, yöntemini bilmek isteriz. Nasıl olduğunu bilmek isteriz? Teknik - bu işin bir tekniği olmalı. Yüzyıllardır gergin ip üzerinde yürüyen insanlar var.

Ama ilki sorup soruşturmadan yürüdü gitti, diğerini hiç beklemeden. Doğal eğilim şöyledir: diğerinin önden gitmesine izin verirsin. Böylece en azından izleyip gözlemleyebilirsin, bu da sana yardımcı olur. Ama hayır, ilki sadece yürüdü gitti. Kendine çok güvenen biri olmalı; kendinden hiç şüphe duymuyordu herhalde. Hayatta şunu öğrenmiş olan biri olmalı kendisi: öğrenmenin tek yolu var, o da yaşamak ve denemek. Başka yolu yok.

Bir başkasının ipte yürümesini izleyerek ipte yürümeyi öğrenemezsin -hayır, asla. Çünkü bu dışarıdan gözlemlenebilir bir şey değil, sadece yürüyenin bilebileceği içsel bir denge. Ve aktarılamaz. Bir başkasına anlatılamaz; kelimelere dökülmesi imkansızdır. Hiçbir ip cambazı bunu nasıl başardığını başkalarına kelimelerle ifade edemez.

Bisiklete biniyorsun. Başkalarına bunu nasıl becerdiğini anlatabilir misin? Dengeyi sen tutturuyorsun; bu bir tür ipte yürüyüş oluyor, iki tekerleği bir çizgi üzerinde döndürüyorsun. Üstelik hızlı gidiyorsun ve kendine çok güveniyorsun. Eğer birisi sana sırrını soracak olsa bunu bir formüle indirgeyerek açıklayabilir misin? Bir cümleye indirgeyebilir misiniz? "Prensibi şudur, bu prensibi uyguluyorum" demezsin, onun yerine "Senin tek yapman gereken gelip

bisiklete oturmak, ben de sana yardımcı olacağım. Birkaç kez düşebilirsin ama sonra tek öğrenme yolunun denemek olduğunu göreceksin" dersin. Yüzmeyi öğrenmenin tek yolu yüzmektir - içerdiği tüm tehlikeler ile beraber.

İlk insan hayatta bir şeyi kavramış olmalı - hayatın ders kitabı gibi olmadığını. Bunu sana kimse öğretemez, kendin yaşamalısın. Öyküdeki birinci adam müthiş bir farkındalığa sahip olmuş olmalı. Hiç duraksamadı o, yürüdü gitti, sanki hep bir ipte cambazlık yapmışçasına. Daha önce hiç yürümemişti; bunu ilk kez yapıyordu.

Ama farkındalığı yüksek olan bir insan için her şey ilk kez yaşanır, ve farkındalığı yüksek olan bir insan her şeyi - ilk kez yapıyor bile olsa - mükemmel yapar. Becerikliliği geçmişten değil bugünden kaynaklanır. Bunu asla unutmayalım. İşleri iki türlü halledebilirsin. Daha önce yaptığın için başarırsın - çünkü nasıl yapılması gerektiğini bilirsin, aklını vermen gerekmez, mekanik bir şekilde yapıverirsin. Ama eğer daha önce yapmamışsan, ve ilk kez yapacaksan, çok uyanık olman gerekir çünkü geçmişten gelen bir deneyimin yoktur. Yani hafızana güvenemezsin, farkındalığına güvenmen gerekir.

İki tür yaşam tarzı vardır: ya hafızana, bilgi dağarcığına, geçmişe, aklına güvenerek iş yaparsın; ya da farkındalığına, şimdiki zamana, akıl harici kaynaklarına.

İlk adam akıl harici davranmış olmalı, yani sırf uyanık olup işe koyulan ve neler olacağını izleyebilen birisiydi. Her ne oluyorsa iyi olacaktı. Müthiş bir cesaret örneği...

...KRALIN EMRİ YERİNE GETİRİLDİ,
VE DOSTLARINDAN İLKİ SAĞ SALİM KARŞI KIYIYA VARDI.
HALA AYNI NOKTADA DURAN DİĞERİ, ONA SESLENDİ:
"SÖYLESENE, DOSTUM,
KARŞIYA GEÇMEYİ NASIL BAŞARDIN?"

İkinci adam çoğunluğun tarzını temsil ediyor. O karşıya nasıl geçileceğini bilmek istiyor. Bir metodu var mı? Öğrenilmesi gereken bir tekniği var mı?

Diğerinin bunu ona anlatmasını bekliyor.

"SÖYLESENE, DOSTUM,
KARŞIYA GEÇMEYİ NASIL BAŞARDIN?"

Diğeri bilgiye inanıyor olmalı. Öteki başkalarının deneyimlerine güveniyor olmalı.

Bana pek çok insan geliyor. "Osho, anlat bize. Sana neler oldu?" diyorlar. Ama sen bu konuda ne yapacaksın ki? Buda anlattı, Mahavir anlattı, İsa anlattı - o zaman ne yaptın acaba? Senin de başına gelmeden anlamaya çalışmak beyhude. Ben sana bir hikaye daha anlatabilirim ve benim hikayemi de dağarcığına katarsın, ama bu hiçbir işe yaramayacaktır.

Başkalarının bilgilerini aktarmasını beklemek boşuna oluyor çünkü başkalarından alınacak olanın hiçbir değeri yok, ve en ufak bir değer taşıyan şeyler ne verilebilir ne de aktarılabilir.

İLK KARŞIYA GEÇEN GERİ SESLENDİ,
"BEN ŞUNUN DIŞINDA HİÇBİRŞEY BİLMİYORUM..."

Karşıya geçmiş olduğu halde "Ben şunun dışında hiçbir şey bilmiyorum" diyor. Çünkü, aslında, yaşam asla bilgiye dönüşmez; o çok yaygın bir deneyimdir, asla bilgi değildir. Onu kelimelere döküp kavramsallaştıramazsın, bir teoriye indirgeyemezsin.

"BEN ŞUNUN DIŞINDA HİÇBİRŞEY BİLMİYORUM:
NE ZAMAN BİR TARAFA DÜŞECEK GİBİ OLSAM,
DİĞER TARAFA ABANDIM."

"Şu kadarını söyleyebilirim: iki tane uç nokta vardı, sol ve sağ, ve sola fazla abanıp da dengemi yitirdiğimi hissettiğimde sağa doğru eğiliyordum. Ama sonra tekrar dengemi sağlamam gerekiyordu çünkü o zaman sağa fazla abanıyordum ve yine dengemi yitirdiğimi hissediyordum. Tekrar sola eğiliyordum."

Böylece iki şey söylüyordu. Birincisi, "Yaptığımı bir bilgi olarak aktaramam. Tam olarak ne olduğunu bilmiyorum ve ancak bu kadarını ipucu olarak

verebilirim. Bu da fazla bir şey sayılmaz; hatta, aslında buna ihtiyacın bile yok. Bu deneyimi kendin yaşayacaksın. İşte söyleyebileceğim bu kadar."

Buda'ya tekrar tekrar sordular, "Siz neler yaşadınız?" O da her seferinde, "Bunu anlatmak imkansız ancak size şu kadarını söyleyebilirim - hangi şartlarda yaşadığımı anlatabilirim. Bu size biraz yardımcı olacaktır. En büyük gerçeği aktaramam ama onu hangi yolda, hangi yöntemle, hangi durumda yaşadığımı, lütfün ne zaman üzerime çöktüğünü, ne zaman kutsandığımı anlatabilirim."

Adam diyor ki,

..."NE ZAMAN BİR TARAFA DÜŞECEK GİBİ OLSAM,
DİĞER TARAFA ABANDIM."

"Hepsi bu. Fazlası yok. Bu şekilde dengede kaldım, böylece ortada durabildim." Ve ortada Tanrı'nın lütfü var.

Haham müridlerine diyor ki, "Tanrı'ya nasıl hizmet edebileceğinizi mi soruyorsunuz?" Bu öykü ile sorunun cevabına işaret ediyordu: ortada kalın.

Ne fazla sefahate düş, ne de hayattan el-etek çek. Ne dünyada fazla kal, ne de ondan kaç. Dengeyi tutturmaya devam et. Fazlasıyla sefahate daldığını hissettiğinde biraz inzivaya çekil, ve fazlasıyla içine kapandığını hissettiğinde biraz daha sefahate doğru kay. Hep orta yolu tuttur.

Hindistan yollarında "Solda Kalın" şeklinde işaretler görürsün - Amerika'da aynı işaretlerde "Sağda Kalın" der. Dünyada iki tür insan var: kimisi solda, kimisi sağda kalır. Üçüncü tür ise farkındalığın zirvesinde olanlardır. Orada kural, "Ortada Kalın" şeklindedir. Bunu otoyolda deneme! Ama hayat yolunda ortada kal. Asla solda değil, asla sağda değil... ortada.

Ve ortada dengeyi bulacaksın. Bir nokta var - anlayabilir, hissedebilirsin - her iki uca da yaslanmadığın bir nokta var, tam ortada olduğun bir yer. İşte o saniyede her şey dengeye kavuşuyor.

Ve işte bu şekilde Tanrı'ya hizmet edebilirsin. Dengede kalırsan Tanrı'ya hizmet etmiş olursun; dengede kalırsan Tanrı'ya ulaşabilirsin, o da sana

ulaşabilir.
Yaşam bir teknoloji, bir bilim değildir; yaşam bir sanattır - hatta ona bir içgüdü bile diyebiliriz. Onu hissetmen gerekir. Tıpkı ipte dengeyi tutturan cambazlar gibi olmalısın.
Haham çok güzel bir öykü seçmiş. Hiç Tanrı hakkında konuşmuyor; hizmetten bahsetmiyor; aslında soruya hiç de direkt bir cevap vermiyor. Müridler de soruyu unutmuş olmalı - işte ahlaki mesaj taşıyan kısa öykülerin güzelliği budur. Beynini bir soru ve bir cevaba odaklamaz; sana sadece işlerin nasıl yürüdüğü hakkında bir içgüdü verir.
Yaşamın kullanma kılavuzu yoktur. Unutma, yaşam Amerikan usulü değildir, bir teknoloji değildir. Amerikan aklı, veya daha kesin konuşursak modern akıl, her şeyden teknoloji yaratma eğilimindedir. Meditasyon söz konusu olduğunda bile modern insanın beyni hemen bir teknoloji yaratmaya koyuluyor. Sonra makineler yaratıyoruz, ve insan kayboluyor, ve yaşamla olan tüm bağlarımız kopuyor.
Unutma, asla öğretilemeyecek, ancak yakalanabilecek şeyler vardır. Ben buradayım, beni izleyebilirsin, bana bakınca bir denge ve bir sessizlik görebilirsin. Bunu neredeyse elle tutabilir, dokunabilir, duyabilir, görebilirsin. Oradadır. Sana ne olduğunu söyleyemem, nasıl elde edileceği konusunda teknik bilgiler sağlayamam. En fazla birkaç kısa öykü anlatabilirim. Bunlar birer ipucundan ibaret olacaktır. Anlayanlar bu ipuçlarının birer tohum misali kalplerinde yeşermesine izin vereceklerdir. Zamanla, mevsimi geldiğinde bunlar çiçek açacak ve sen benim yaşadığımı yaşadığın anda beni gerçekten anlayabileceksin. Ben karşı kıyıya geçtim, sen diğer taraftan "Söylesene, dostum, karşıya geçmeyi nasıl başardın?" diye sesleniyorsun. Sana tek bir şey söyleyebilirim,

"BEN ŞUNUN DIŞINDA HİÇBİRŞEY BİLMİYORUM:
NE ZAMAN BİR TARAFA DÜŞECEK GİBİ OLSAM,
DİĞER TARAFA ABANDIM."

Ortada kal. Her zaman dengede kalmaya dikkat et, ve o zaman her şey yerli yerine oturacaktır.
Ortada kalabilirsen, Tanrı'ya ve onun lütfuna ulaşabilirsin. Ortada kalabilirsen, Hasid olabilirsin; sen de Tanrı'nın lütfundan yararlanabilirsin. Ve Tanrı lütufdur. Onu bulmak adına hiçbir şey yapamazsın, bir tek şunu yapabilirsin: yolunda durmazsın. Sen ne zaman bir uç noktaya kayacak olsan o kadar gerilirsin ki kaskatı kesilirsin; ortada kaldığında ise gerginlik kaybolur, gevşersin. Tanrı'nın yoluna çıkmamış olursun. Ortada iken artık Tanrı'nın yolunu tıkamıyorsun - veya sana şöyle diyeyim: ortada iken yoksun. Tam ortada iken o mucize gerçekleşir - hiç kimse, hiçbir şey olursun.
Gizli anahtar işte budur. Sana gizemin, yaradılışın kapısını açar.
Bugünlük bu kadar yeter.

Hikayenin kaynağı:
HASİDİM HİKAYELERİ: GEÇ DÖNEM USTALARI
Yazan: Martin Buber
First Schocken Books, New York
İlk basım: 1961
ABD baskısı
Telif: 1948, Schocken Books, Inc.
67 Park Avenue, New York 16, N.Y., USA

Bir Oyunun Katılımcıları

Nehir geçidindeki öfkeli samuray
(Nirvana, Son Kabus # 3'den)
İnsanın kendi hırs ve sabırsızlığının kurbanı olması üzerine

ULUSAL ÖNDER,
VE DEVRİNİN ÖNDE GELEN ÜSTADLARINDAN MUSO,
UZAK BİR BÖLGEYE GİTMEK ÜZERE
BİR MÜRİDİ İLE BAŞKENTİ TERKETTİ.

TENRYU NEHRİNE GELDİKLERİNDE
TEKNEYE BİNMEK İÇİN
BİR SAAT BEKLEMEK ZORUNDAYDILAR.
TAM TEKNE DEMİR ALACAKKEN
SARHOŞ BİR SAMURAY KOŞARAK GELDİ
VE AĞZINA KADAR DOLU TEKNEYE ATLADI,
NEREDEYSE ONU DEVİRECEKTİ.
UFAK TEKNE NEHİRDE YOL ALIRKEN
O DA DELİLER GİBİ SENDELİYORDU.

KAPTAN,
YOLCULARININ GÜVENLİĞİ İÇİN KORKTUĞUNDAN,
SAMURAYA SESSİZCE DURMASI İÇİN YALVARDI.
"BURADA BALIK İSTİFİ HALİNDEYİZ," DEDİ SAMURAY
TERSLENEREK.
SONRA, MUSO'YU İŞARET EDEREK,
"NEDEN BU RAHİBİ AŞAĞI ATMIYORUZ?" DEDİ.
"LÜTFEN SABIRLI OLUN," DEDİ MUSO,

"AZ SONRA KARŞI KIYIYA ULAŞMIŞ OLACAĞIZ."
"NE!" DİYE BAĞIRDI SAMURAY, "BEN Mİ SABIRLI OLACAĞIM?
BANA BAK, EĞER BU ŞEYDEN AŞAĞI ATLAMAZSAN
YEMİN EDERİM BEN SENİ BOĞACAĞIM."
USTA'NUN SÜKUNETİ SAMURAY'I ÖYLESİNE KIZDIRMIŞTI Kİ
MUSO'NUN BAŞINA DEMİR YELPAZESİ İLE VURDU
VE KAN AKITTI.

MUSO'NUN MÜRİDİNİN SABRI SONUNDA TAŞMIŞTI,
VE GÜÇLÜ KUVVETLİ BİR ADAM OLDUĞU İÇİN
SAMURAY'A KAFA TUTMAK İSTEDİ.
"BUNDAN SONRA ONUN YAŞAMASINA İZİN VEREMEM," DEDİ.
"UFACIK BİR MESELEYİ NE DİYE BU KADAR BÜYÜTELİM Kİ?" DEDİ
MUSO GÜLÜMSEYEREK.
"İŞTE TAM DA BÖYLE DURUMLARDA
RAHİP EĞİTİMİ İŞE YARAR.
UNUTMAMALISIN Kİ SABIR
BİR SÖZCÜKTEN İBARET DEĞİLDİR."

SONRA O ANDA AKLINA GELEN ŞİİRİ OKUDU:
'DÖVEN VE DÖVÜLEN:
OYUNUN KATILIMCILARINDAN İBARET
BİR RÜYA KADAR KISA ÖMÜRLÜ.'

TEKNE KIYIYA ULAŞTIĞINDA,
VE MUSO İLE MÜRİDİ KARAYA ÇIKTIĞINDA,
SAMURAY KOŞARAK GELDİ
VE USTA'NIN AYAKLARINA KAPANDI.

HEMEN ORACIKTA MÜRİDİ OLDU.

Birşeylerin arayışında olmak, bir şeyleri arzulamak aklın en başta gelen hastalığıdır. Bir şey aramamak, bir şey istememek varlığının en büyük sağlık işaretidir.

Arzu nesnelerini değiştirip durmak çok kolaydır, ama değişimin yolu bu değildir. Parayı arzulayabilirsin, gücü arzulayabilirsin - arzu nesnelerin değişebilir - tanrıyı arzulamaya başlayabilirsin - ama sen değişmezsin çünkü arzulamaya devam ediyorsundur.

Temel değişim arzu nesnelerinde değil senin tarafsızlığındadır.

Arzulama sona ererse - ve unutma, ben illa ki durmalı demiyorum - eğer arzulama biterse ilk kez rahatlar, huzura kavuşur, sabırlı, mutlu olursun, ve hayatında ilk kez yaşama ulaşabilirsin, yaşam da sana. Hatta, seninle yaşam arasında olan ayrımın ta kendisi yokolur, ve bu ayrımsızlık durumu tanrısallık halidir.

Bana dünyanın dört bir köşesinden insanlar geliyor; binlerce kilometreyi katediyorlar. Bana geldiklerinde ve "Niye geldiniz?" diye sorduğumda birisi "Ben Tanrı'yı arıyorum" diyor. Birisi "Ben gerçeği arıyorum" diyor.

Ne istediklerinin farkında değiller. Onlar imkansızı istiyorlar. Tanrı bir nesne değil. Onu arayamazsın. Tanrı bütündür. Bütünü nasıl arayabilirsin? İçinde eriyebilir, ona karışabilirsin, ama onu arayamazsın. Arayış sadece senin kendini bütünden kopuk olarak algılamaya devam ettiğini gösterir -sen arayan, bütün de aranan oluyor.

Bazen bir kadını ararsın, bazen de bir adamı. Bazen, dünyaya öfkelenip öbür dünyayı aramaya başlarsın - ama henüz arayışın kendisine öfkelenmemişsindir.

Arayanın başı derttedir. Arayanın aklı karışıktır. Temel sorunu kavrayamamıştır. Mesele tanrıyı arayıp sonra da her şeyi çözüme ulaştırmak değildir. Tam tersi - eğer her şey çözülürse aniden tanrı ortaya çıkar.

Arayış bir hastalıktır. Bunu bir ego meselesi haline getirme... çünkü birisi bana

gelip de tanrı arayışında olduğunu söylediğinde gözlerindeki ego kıvılcımlarını görebiliyorum; dünyayı lanetliyor - dünyevi işlerle ilgisi yokmuş da çok dindar bir kişiymiş gibi. Bunu söylerken gurur duyuyor - o sıradan bir insan değil, insanlığın sıradan bir üyesi değil. O özel, sıra dışı biri. Para peşinde koşmuyor, meditasyon arayışında. Maddiyat değil maneviyat peşinde.

Ama bana göre, ve bilen herkese göre, arayış dünyaya aittir. Diğer dünyaya ait bir arayış yoktur. Arzulamak dünyevidir. Dünyevi olmayan arzu yoktur. Arzulamanın kendisi dünyaya ait. Çünkü tüm arzular temel bir hatadan kaynaklanır - bir şeyleri kaçırdığına dair bir yanlış inançtan. Herşeyden önce hiçbir şeyi kaçırmıyorsun. Hiçbir şeye ihtiyacın yok ki.

Dünya arzular yüzünden kabusa dönüşür, ve o zaman nirvana en son kabus olur. Elbette sonuncusu, çünkü tanrı ve nirvana arayışı içinde uyanırsan... eğer uyanırsan, o zaman tüm kabuslar yokolur.

Sen dünyadan vazgeçtin. Şimdi tanrıyı arıyorsun. Lütfen tanrıdan da vazgeç. Bu dine aykırı gibi gelebilir; ama değil.

Albert Einstein'ın bir sözünü okuyordum. Çok hoşuma gitti. Diyor ki, "Ben çok dindar bir inançsızım." Aslında dindar bir insan inançlı olamaz. Dindar bir insan güvenebilir, ama inanamaz. Güven varoluşçu deneyimlerden doğar; inanç ise beynin kendini tatminidir. İnanç, ideoloji, kavram, din kitapları, felsefeden ibarettir. Güven ise yaşama aittir.

"Tanrı" dediğin anda bir inancı kullanıyorsun. Ama yaşam bir inanç değil, o bir deneyim. Bırak tek tanrın yaşam olsun. Başka bir tanrıya gerek yok, çünkü diğer tüm tanrılar insanların icadı. Einstein, "Ben çok dindar bir insanım, ama inancım yok, inançsızım" derken haklıydı. Ne demek istiyordu?

Dindar olma özelliği ile inançlı olma özelliğinin hiçbir alakası yok. İnanan inanıyor çünkü arzuluyor. İnanan inanıyor çünkü bir şey aramak istiyor. İnanan inanıyor çünkü beyni devreye girmeden hayatını yaşayamıyor. Aklını hep yaşam ile arasına sokuyor...sanki elini eldivenin içinde saklarmış gibi - sevgiline dokunuyorsun, ama direkt olarak değil; elin eldivenin içinde saklı.

Sevgiline dokunan eldiven oluyor; sen sadece eldivene dokunuyorsun.
İnanç eldiven gibidir; seni sarar sarmalar. Yaşamla asla direkt temasta olmazsın.
Dindar bir insan bu bağlamda çıplaktır - onun üzerine giyecek bir inancı yoktur. O direkt olarak yaşam ile temas kurar.
O temas ile erirsin. O temas ile birleşirsin. O temas ile bir yerde artık kendin olmaktan çıkarsın. Bir yerde bütüne dönüşürsün ve bütün sana gelir. Deniz bir damla suya damlar ve bir damla su denize dönüşür.
İnançlar tehlikelidir. İnançları değiştirir dururuz. Bir Hindu Yahudi olabilir, bir Hristiyan da Hindu. Veya dindar bir insan, sözde dindar birisi komünist, inanan birisi de ateist oluverir - hiç fark etmez. Eldiveni değiştirir durursun, ama sonuçta orada bir eldiven kalır.
Hayatı direkt olarak göremiyor musun? Yaşamı direkt olarak sevemiyor musun? Gerçekten de bir şeylere inanmak gerekiyor mu? Yaşama güvenemez misin?
Şöyle söyleyeyim. Güvenemeyen insanlar, inanırlar. İnanç geçicidir; sahte para gibi bir aldatmacadır. Güvenebilen insanların inanca ihtiyacı yoktur. Yaşam yeterlidir. Üzerine bir tanrı veya nirvana yüklemen gerekmez. Gerek yoktur. Yaşam yeter de artar bile. Hayatı yaşarsın.
Tabii, eğer bir inancın varsa, etrafında bir gelecek kurabilirsin. Eğer bir inancın yoksa o zaman geleceğin de olmaz, çünkü yaşam şimdi ve buradadır. Beklemeye gerek yoktur. Ama biz yaşamı ertelemeye devam ederiz - ta ki ölüm gelip de bu armağanı elimizden alana kadar. Şunu okuyordum: "Üç adam hani şu hepimizin zaman zaman yaptığımız anlamsız sohbetlerden birine dalmışlardı. Eğer doktor altı ay ömrünüz kaldı dese her birinin ne yapacağını konuşuyorlardı.
Robinson dedi ki, 'Eğer doktorum altı aylık ömrüm kaldığını söylese ilk yapacağım işimi satmak, bankadaki birikimlerimi almak ve Fransız Riviyerasında günümü gün etmek olurdu. Rulet oynar, krallar gibi yer içer ve

en çok da kızlarla takılırdım.'"
Bu adam herhalde hepsini ertelemişti - ölüm için. Bir doktor sadece altı aylık ömrü kaldığını söylediğinde ise... Ama bu da bir dilekten ibaret, bunu yapamayabilir -çünkü ölüm kapıyı çaldığında insan o kadar şoka giriyor ve yıkılıyor ki... Ölüm yakınına gelmişse tüm bunların ne kadar keyfini çıkarabilirsin ki? Yaşam yanı başındayken tadına varamadın. Şimdi yaşam her an elinden kayıp gidiyorken nasıl olur da varırsın? Bu da yine, eğer olursa, o zaman "hemen yaşamaya başlayacağım" şeklindeki inancın bir başka türü. Hemen şimdi yaşamaktan seni kim alıkoyuyor?
"İkinci adam dedi ki, 'Eğer doktorum altı aylık ömrüm kaldığını söylese ilk yapacağım iş bir seyahat acentesine gidip bir dünya turuna katılmak olurdu. Dünyada görmediğim binlerce yer var ve ölmeden onları görmek isterim - Grand Canyon, Tac Mahal, Angkor Wat - hepsini isterim.'"
Sana kim engel oluyor? Neden gidip Tac Mahal'i görmek için ölümün kapına dayanmasını bekliyorsun? O zaman Tac Mahal'i görebilecek misin? Gözlerini öylesine bir karanlık bürüyecek ki Tac Mahal, Tac Mahal gibi gözükmeyecek. Aklında ölüm varken onu görmek imkansız olacak. Seni kör edecek. İçinden gelen titremeler ile güçsüzleşeceksin. Duyamayacaksın, göremeyeceksin, hatta nefes bile alamayacaksın. Peki insanlar ne diye erteliyorlar?
"Üçüncü adam dedi ki, 'Eğer doktorum altı aylık ömrüm kaldığını söylese ilk yapacağım bir başka doktora danışmak olurdu.'"
Bu üçünün içinde çoğunluğu en iyi temsil edeni. Sen de olsan da aynısını yaparsın. O zaman bile yaşamazsın. Sana tekrar ümit verebilecek, bir gelecek vaat edebilecek, 'Endişe etmene gerek yok - ertelemeye devam edebilirsin. Aceleye gerek yok - ölüm ta uzakta' diyecek olan bir başka doktora danışırsın. Sana hala ümit verebilecek birilerini arar bulursun.
Ümit yaşamı ertelemenin bir başka yolu. Tüm istekler yaşamı ertelemenin birer yoludur ve tüm inançlar var olanı göz ardı edip olmayanı düşünmeye devam etmeye yarayan birer araçtır.

Tanrı yok. Yaşam var. Lütfen tanrı arayışına girme. Nirvana yok. Yaşam var. Lütfen nirvana arayışına girme. Ve eğer nirvanayı aramaktan vazgeçersen nirvananın yaşamın kendisinde saklı olduğunu keşfedeceksin. Tanrıyı aramaktan vazgeçersen tanrıyı her yerde bulacaksın...her bir hücrede, yaşamın her dakikasında. Tanrı yaşamın bir diğer adı. Nirvana yaşanmış hayatın bir diğer adı. Az önce 'yaşam' sözcüğünü duydun; bu yaşanmış bir deneyim değil.
Tüm inançlardan vazgeç, hepsi birer engelden ibaret. Hristiyan olma, Hindu olma, Yahudi olma. Sadece yaşa. Bırak tek dinin bu olsun.
Yaşam - tek din. Yaşam - tek tapınak. Yaşam - tek dua.
Duydum ki, bir mürid Zen ustasına gelip eğilmiş, ayaklarına dokunmuş ve demiş ki, 'Aydınlanmam için ne kadar beklemem gerekiyor?'
Usta ona uzun uzun bakmış. Mürid huzursuzlanmaya başlamış. Sorusunu tekrar etmiş ve sormuş, 'Neden bana öyle bakıyorsun? Niye bana cevap vermiyorsun?'
Ve usta gerçek bir Zen cevabı vermiş. 'Öldür beni,' demiş. Mürid aydınlanmasının cevabının bu olduğuna inanamamış. Baş müride gidip sormuş. Baş mürid gülmüş ve 'Aynı şeyi bana da yaptı' demiş. Ve haklıdır. Diyor ki, 'Ne diye bana sorup duruyorsun? Bu ustayı bırak. Bu soruları da bırak. Beni öldür. Tüm ideolojiden vazgeç. Ben kimim ki? Ben sana engel olmuyorum. Yaşam elinin altında. Niye yaşamaya başlamıyorsun? Ne diye hazırlanıp duruyorsun, ne zaman ve nasıl?
İnsan beyni için en zor olanı bu gibi gözüküyor - sadece yaşamak, çırılçıplak; hiçbir düzenleme olmadan yaşamak; yaşamı olduğu gibi yaşamak; sadece şu anı yaşamak.
Ve tüm büyük ustaların öğrettiği de bu aslında, ama sen onların sözlerinden felsefe üretip duruyorsun. Sonra bir doktrin yaratıyorsun ve sonra da bu doktrine inanmaya başlıyorsun.
Zen'e inanan birçok insan var -halbuki Zen inanmayı değil güvenmeyi öğretiyor. Etrafımda bana inanan bir sürü insan var - halbuki ben inanmayı

değil güvenmeyi öğretiyorum. Eğer yaşamına güveniyorsan bana da güveniyorsun. Entellektüel inanca gerek yok.
Bu gerçeği içine mümkün olduğunca sindir: yaşam zaten burada, geldi. Sen hedefin üzerinde duruyorsun. Yolu hiç sorma.
Franz Kafka'nın bir kısa hikayesi var; neredeyse Zen tadında. Kafka diyor ki, 'Yabancı bir kasabada kalıyordum. Oraya yeni varmıştım, ve sabah erkenden kalkan trene yetişmeliydim. Ama kalkıp da saatime baktığımda geciktiğimi gördüm o yüzden koşmaya başladım. Saat kulesine varıp saate baktığımda treni kaçıracağım diye iyice korktum, çünkü saatim de geri kalmıştı. Koşmaya başladım...yolu bilmiyordum...ve sokaklar tertemiz ve bomboştu. Sabahın erken saatleriydi, soğuk bir kış sabahıydı ve kimseyi göremiyordum.
Sonra aniden bir polis gördüm. İçimde bir ümit doğdu.
Polise gittim ve yolu sordum ve polis bana dedi ki, "Yol mu? Neden bana soruyorsun?"
Ben de ona dedim ki, "Ben bu kasabaya yabancıyım ve yolu bilmiyorum, işte o yüzden soruyorum. Lütfen bana yolu göster ve vakit kaybetmeyeyim - zaten geciktim ve trenimi kaçıracağım ve treni yakalamam çok önemli."
Polis güldü ve dedi ki, "Kim kime yol gösterebilir ki?"
Polis böyle dedi ve el salladı ve gülümseyerek uzaklaştı.'
Hikaye burada sona eriyor. Tam Zen gibi duruyor. Batı'da buna gerçeküstü, absürd diyorlar. Ama değil. Tabii Zen ustası değil de polis söyleyince kulağa absürd gibi geliyor, ama bazen bir polis de Zen ustası olabiliyor.
Sana kim yol gösterebilir? - çünkü aslında yol diye bir şey yok.
Sen hep hedeftesin. Sen her nerede isen hedef orası. Yol diye bir şey yok.
Eğer yolu sormaya devam edersen tekrar tekrar geleceği yaratmaya çalışıyor olursun - ve gelecek kabustur.
Bak. Şu anda her yerden yaşam fışkırıyor. Bir anlık bir bakış - ve yol yordam yöntem sormanın ne kadar anlamsız olduğunu görüp güleceksin. Yapılacak bir şey yok.

"Bir kadın polise yaklaşıp, 'Memur bey, peşimde bir adam var, ve galiba deli' dedi.
Memur onu tepeden tırnağa süzdü ve, 'Evet,' diye cevap verdi, 'hakikaten de deli olmalı.'"
Ne zaman bana gelip yol sorsan kendi kendime diyorum ki, 'İşte gene delinin teki geliyor.' Eğer sana yol göstermezsem katı, acımasız gibi görünüyorum. Eğer sana yol gösterirsem seni yanlış yönlendirmiş oluyorum.
Yapılacak tek şey şu -kendine geri atma. Böylece birer yolmuş gibi görünen ama aslında yol olmayan yollar geliştirmek zorundayım. Bu yollar hiçbir yere varmıyor, çünkü gidecek bir yer yok. Herkes zaten orada. Gidecek hiçbir yer yok.
Ben sırf seni yormak için yollar ve yöntemler icat ediyorum, böylece bir gün yorgunluktan bitap düşüp aramaktan vazgeçesin, diye. Yere düşeceksin...yorgunluktan - bütün yol ve yöntemlerden, arayışlardan yorulacaksın....ve üzerine aniden bir huzur çökecek - anlayışın ötesinde bir huzur. Ve güleceksin, çünkü bu her zaman mümkündü. Eğer yakalayamadıysan bu senin yüzündendi. Kaçıyordun.
Tüm yollar nereye çıkar; gerçek buradadır. Tüm yollar bir yere varır, ve gerçek hep buradadır. Hiçbir yol seni kendine geri getiremez.
O nedenle çok uğraş diyorum, böylece yakında yorulacaksın. Yavaş gitme. Yaşamlar boyunca yavaş yavaş gidebilirsin, ümit eder durursun. Sen çok gayret göster. Çok uğraş ki yorulabilesin - öyle yorul ki uğraşmayı kes ve düşüp kal, ve yerde yatarken aniden buradaki gerçeği farket.
Tanrı bir nesne değildir. Tanrı tüm gösteridir. Onu yakalayamazsın. Nirvana bir yerlerde değil. O tüm yaşamın tüm performansıdır.
Küçük bir hikaye okuyordum: "Mevsimlerden bahardı ve bir öğretmen küçük öğrencilerine, 'Geçen gün bir şey gördüm ve sizlerden birinin de görüp görmediğini merak ettim. Ne olduğunu biliyorsanız söylemeyin. Dışarı çıktım ve topraktan bir karış yükseldiğini gördüm ve tepesinde tüy gibi ufak bir top

vardı, ve PUFFF yaptığınızda bir sürü yıldız gibi dağılıyordu. Peki bu yıldızlar uçuşmadan önce o neye benziyordu?' dedi.
Bir tanesi, 'Ufak sarı bir çiçekti, ayçiçeği gibi, ama çok daha ufağı.'
'Peki ondan önce nasıldı?'
Birisi dedi ki, 'Yerden bir rozet gibi yükselen yeşil yapraklardan oluşuyordu.'
'Şimdi, hepiniz ne olduğunu anladınız mı?'
Hep bir ağızdan 'Papatya!' diye haykırdılar.
'Peki siz hiç papatya topladınız mı?' Çoğu evet dedi, ama öğretmen dedi ki, 'Hayır, bir papatyayı toplayamazsınız. Bu imkansız. Papatya tüm o bahsettiğimiz şeyler, ve daha fazlası, yani her ne koparttınızsa sadece bir şeylerin parçasıydı o. Papatya toplayamazsınız çünkü papatya bir nesne değil. O bir süreç ve bir gösteri. Ve biliyor musunuz ki, her şey bir süreç ve bir gösteri - sizler bile.'"
Hiçbir papatyayı, hatta en ufak çiçeği bile, tamamen kopartamazsın çünkü tamamı koskocamandır. Tanrıyı nasıl kopartabilirsin? Ufak bir çiçeği kopartamazsın. Tüm bu gösteri tanrıdır. Bugün varolan her şey tanrıdır; bugüne dek varolmuş olan her şey tanrıdır; bundan sonra olacak olan her şey tanrıdır. Tanrı bir nesne değildir; o bir süreçtir. Ve öyle sonsuz ve uçsuz bucaksız ki - tanrıyı nasıl ararsın? Bu imkansız.
Yaşayabilirsin, bu sonsuz tanrısallık denizine damlayabilirsin. Ve o kapı şimdi açılıyor. Beklemeye gerek yok.
Bütün Zen duruşu, senin verilecek bir çaba olmadığı gerçeğini farketmene yöneliktir. Zen tavrı çabasızlıktan yanadır. Bu noktada yogadan farklılık gösterir. Yoga çabadır; Zen çabasızlıktır.
Ve elbette, çaba seni bir yerlere götürebilir, ama zirveye taşıyamaz. Çaba sana daha gelişmiş, parlatılmış, kristalleşmiş bir ego verebilir ama nirvanayı veremez, tanrıyı veremez. Bu tüm çabaların ötesindedir.
Tüm çabalar sona erdiğinde, o sessizlikte, o güzel boşlukta, o sonsuzlukta, bulunan her ne ise o tanrıdır.

O zaman ne yapılabilir? Soru kendiliğinden geliyor - o zaman ne yapmalı? Anlayış, daha fazla farkındalık, daha fazla izlemek. Kendini hareket ederken, yaşarken, varolurken izle. Gelip geçen her anını anlamaya çalış. Tanık ol.
Unutma, tanıklık yargılamak anlamına gelmez. Bunun iyi, şunun kötü olduğuna dair yargılara varmayacaksın. Yargıladığın anda tanıklık konumunu yitirirsin. Eğer bu kötü dersen, kendini tanımlamış oluyorsun. Eğer bu iyi dersen zaten tanıklıktan çıkmış oluyorsun - bir yargıç haline gelirsin.
Tanık basit bir tanıktır. Yolda akıp giden trafiği izler gibi tanıklık yaparsın, veya bir gün yere yatıp gökyüzündeki bulutları izlersin. Bu iyi, bu kötü demezsin; hiçbir yargıda bulunmazsın. İzlersin. Neyin iyi, neyin kötü olduğu ile hiç ilgilenmezsin. Ahlak peşinde değilsin. Bazı kavramları yargılamıyorsun...sadece tanıklık ediyorsun. Ve bu şekilde, gittikçe daha da sıradan günlük hayatın tek hayat olduğunu hissetmeye başlarsın; başka bir hayat yoktur. Ve sıradan olmak dindar olmanın tek yoludur. Tüm diğer sıradışı şeyler ego triplerinden ibarettir.
Sadece sıradan olmak dünyanın en sıradışı işidir, çünkü herkes sıradışı olmak ister. Kimse sıradan olmak istemez.
Sıradan olmak en sıradışı olandır. İnsanlar nadiren rahatlayıp sıradanlaşırlar. Zen ustalarına "Sen neler yapıyorsun?" diye sorduğunda onlar sana "Ormandan odun topluyoruz, kuyudan su taşıyoruz. Acıktığımızda yemek yiyoruz, susadığımızda su içiyoruz, yorulduğumuzda uykuya yatıyoruz. Hepsi bu," diyeceklerdir.
Pek de çekici görünmüyor - odun getirmek, su taşımak, uyumak, oturmak, yemek yemek. Diyeceksin ki, "Bunlar sıradan işler. Herkes aynısını yapıyor zaten."
Bunlar sıradan işler değil ve kimse aynısını yapmıyor. Odun toplarken sen lanet okuyup duruyorsun - aslında bir ülkenin başkanı olmak isterdin. Oduncu olmayı istemezdin. Senin kaderinde büyük işler yapmak vardı - tüm dünyayı yönetip cennete çevirmek, ütopya yaratmak, gibi. Bunların hepsi ego

tripleridir. Hepsi çeşitli bilinç halleridir.
Sadece sıradan olmak...ve aniden saçmalık dediklerin saçma gelmiyor, lanetlediklerin değer kazanıyor. Her şey kutsallaşıyor. Odun getirmek kutsal oluyor. Kuyudan su taşımak kutsal oluyor.
Her bir eylem kutsallaştığı, her hareket meditasyona ve ibadete yönelik olduğu zaman, işte ancak o zaman yaşamın derinlerine inersin - ve yaşam sana tüm sırlarını açık eder. O zaman beceri kazanırsın. O zaman dışarı açık olursun. Sen dışarı açıldıkça yaşam da sana yakınlaşır.
Benim bütün öğretim bundan ibaret: sıradan olmak...öylesine sıradan olmak ki sıradışı olma arzusu bile yokoluyor. Ancak o zaman şimdiki zamanda varolabiliyorsun; öbür türlü bu gerçekleşemiyor.
Montaigne şöyle yazmış: "Başka şartların arayışındayız çünkü kendimizinkilerin keyfini çıkarmayı bilmiyoruz, ve içimizde varolanları keşfedebilmek için kendi dışımızda arayışa geçiyoruz. Aslında koltuk değneği kullanmamıza hiç gerek yok çünkü o zaman da bacaklarımızın üzerinde durmamız gerekiyor, ve dünyanın en yüksek tahtına bile çıksak bile farketmiyor çünkü gene kendi kıçımızın üzerinde oturuyoruz." Nerede olursan ol - su taşı veya kral, başkan ya da başbakan olarak tahta kurul - hiçbir şey farketmez. Nerde olursan ol, sen kendinsin.
Odun taşımaktan dolayı çok bedbaht oluyorsan başkan olunca da mutsuz olacaksın demektir çünkü dışarıdaki şeyler hiçbir şeyi değiştirmez. Dilenciyken mutluysan ancak o zaman imparator olarak da mutlu olursun; başka yolu yoktur.
Mutluluğunun bilinç kaliten ile ilgisi var. Dışarıdaki şeylerle hiçbir ilgisi yok.
Uyanmadığın sürece her şey seni gittikçe daha mutsuz kılacaktır. Uyandığın anda her şey müthiş bir mutluluk getirir, müthiş tatmin getirir. Bunun dışarıdaki hiçbir şeyle ilgisi yoktur; sadece senin varlığının derinliğine, algılama gücüne bağlıdır.
Odun taşı ve odun taşırken sadece odun taşı - ve bunun güzelliğini yaşa. Başka

şeyler düşünüp durma. Kıyaslama yapma. Bu an müthiş güzel. Bu an ani bir aydınlanma getirebilir. Bu an en yoğun meditasyon anı olabilir.
Su getirirken, kendini işine o kadar kaptır ki hiçbir şey dışarıda kalmasın. Su taşırken sen orada değilsin; sadece su taşıma süreci var. İşte nirvana budur, aydınlanma budur.
Ben seninle konuşuyorum; orada değilim...sadece sohbet ediyoruz, dedikodu yapıyoruz.
Beni dinlerken, sen de orada değilsen, o zaman her şey yerli yerine oturur. Eğer orada beni dinliyorsan, köşede durmuş izliyorsan...ilerde kullanabileceğin değerli bir şeyler söyleniyor mu diye takipteysen, anlamlı bir şey söylenir de bilgi dağarcığına katarsın diye bekliyorsan - "bir şeylerin arayışında olmak, bir şey olmak iyidir"...o zaman beni kaçırırsın.
Ben anlamlı bir şeyler söylemiyorum. Görünürdeki herhangi bir amaç için konuşmuyorum. Sana bilgi aktarmıyorum. Seni bilgilendirmek peşinde değilim.
Sen beni benim seninle konuştuğum gibi dinleyebilirsen...bu an tamamlanır, dışına çıkmamış olursun, gelecek yokolur...o zaman aydınlanmayı yakalarsın.
Unutma ki burada belli bir eylem gerçekleştiriyoruz. Bu eylem öyle ibadet ve meditasyon dolu olmalı ki geçmiş yük olmaktan çıkmalı ve gelecek tarafından dejenere edilmemeli ve bu an saf kalmalı. Bu an aynen bu an olarak kalmalı.
O zaman ne ben buradayım, ne de sen. O zaman kalabalık dağılıyor. O zaman aynı denizin dalgaları oluyoruz - o deniz ki yaşam, o deniz ki tanrı, o deniz ki nirvana.
Nirvana ile varlığın öylesine rahatlar ki sen o sırada yokolursun. Gerginken varsın; rahatladığında yoksun. Egon ancak sen gerginken varolabilir. Eğer gevşemişsen tanrı vardır, sen yoksundur.
Şimdi o çok basit öyküye dönelim. Tüm Zen öyküleri basittir zaten. Eğer onları anlarsan sana bir şeyler gösterirler. Anlamazsan o zaman sana hiçbir şey vermezler.
Dünyanın tüm büyük ustaları ahlaki mesaj yüklü kısa hikayeleri kullanmıştır

çünkü bunlar birer resim çizer. Fazla kavramsal değildir; daha çok insan kalbine hitap ederler. Söylediğinden fazlasını açığa çıkarır. Beynin entellektüel düzeyde algılamasına gerek yoktur. Öykü apaçık ortadadır.

ULUSAL ÖNDER,
VE DEVRİNİN ÖNDE GELEN ÜSTADLARINDAN MUSO,
UZAK BİR BÖLGEYE GİTMEK ÜZERE
BİR MÜRİDİ İLE BAŞKENTİ TERKETTİ.

TENRYU NEHRİNE GELDİKLERİNDE
TEKNEYE BİNMEK İÇİN
BİR SAAT BEKLEMEK ZORUNDAYDILAR.
TAM TEKNE DEMİR ALACAKKEN
SARHOŞ BİR SAMURAY KOŞARAK GELDİ
VE AĞZINA KADAR DOLU TEKNEYE ATLADI,
NEREDEYSE ONU DEVİRECEKTİ.

SARHOŞ BİR SAMURAY... Normalde sarhoş olmayabilir, ama bir samuray her zaman sarhoştur. Samuray güç peşinde olan bir adamdır. Samuray savaşçıdır. Samuray ego ile sarhoş olmuştur. Normalde sarhoş olmayabilir - bu önemli değil. Sarhoş olmuş olabilir, ama güç peşindeki herkes sarhoştur.

Güç peşine düşünce gittikçe bilinçsizleşirsin, çünkü ancak bilinçsizlik güç peşine düşebilir. Bilinçlilik halinde hayatını yaşarsın. Bilinçlilik hali güç ile ilgilenmez, çünkü sonuçta güç ne işe yarar ki?

Gücün yararı, bir gün sayesinde yaşayacak olmandır. Önce güç toplarsın...bu güç belki parada gizlidir, belki de silahlarda. Önce hazırlanırsın - güç bir hazırlıktır - ve sonra da bir gün yaşayacaksındır.

...SARHOŞ BİR SAMURAY KOŞARAK GELDİ
VE AĞZINA KADAR DOLU TEKNEYE ATLADI,
NEREDEYSE ONU DEVİRECEKTİ.
UFAK TEKNE NEHİRDE YOL ALIRKEN

O DA DELİLER GİBİ SENDELİYORDU.

KAPTAN,
YOLCULARININ GÜVENLİĞİ İÇİN KORKTUĞUNDAN,
SAMURAYA SESSİZCE DURMASI İÇİN YALVARDI.
"BURADA BALIK İSTİFİ HALİNDEYİZ,"
DEDİ SAMURAY TERSLENEREK.
SONRA, MUSO'YU İŞARET EDEREK
"NEDEN BU RAHİBİ AŞAĞI ATMIYORUZ?" DEDİ.

Rahip ile Zen rahibini kastediyordu. Öykü güzel. Politikacılara izin verilse dünyadaki tüm dindar insanları yokederlerdi. Onları öldürürler, tekneden aşağı atarlardı - çünkü bir politika için tek tehlike dini bilinçtir. İnsanlar dindarlaştıkça politika albenisini yitirir.

Politikacı güç peşindedir, ve dindar insan hiçbir şeyin peşinde değildir. Dindar insan şimdi burada yaşarmak ister, ve politikacı hep bir gelecek için hazırlanır - asla gelmeyen bir gelecek. Politikacı hep bir ütopyanın peşinde koşar...bir rüyanın. Bu asla gerçekleşmez. Tüm politik devrimler başarısız oldu - hem de tamamen - çünkü hep gelecek için fedakarlık yaparsın, bugünü gelecek için harcarsın. Ama eğer şimdiki zaman yokolursa gelecek nasıl ve nereden gelecek? Onun şimdiki zamandan doğması gerekiyor.

Günün birinde güzel bir gelecek doğacak ümidi ile bugünü katlediyorsun.

Güzel bir gelecek ancak bugün güzel yaşanırsa doğabilir. Politikacılar her zaman dindar insanlara karşıdırlar. Eğer değillerse bu sadece dindarların aslında dindar olmadığı anlamına gelir. Bu durumda dindar insanlar da politika oyununu oynuyorlardır - hem de din adına. Hristiyanlık, İslam, Hinduizm - hepsi din adına yapılan politikalar.

Gerçek dindar bugün burada yaşamak ister. Gelecek hakkında endişe duymaz ve dünyada herhangi bir devrim yapmaya çalışmıyordur çünkü tek bir yaşam, tek bir devrim, tek bir köklü değişim olduğunu biliyordur - bunlar insanın

kendi varlığının içindedir.
Sevmek ister, yaşamak ister, dua etmek ister, meditasyon yapmak ister. Yalnız kalmak ister; kimse rahatsız etmemelidir. Kimsenin yaşantısına karışmak istemez ve kimsenin kendi yaşantısına müdahale etmesini istemez. Ve politika da bundan ibarettir - başkalarının yaşantılarına müdahaleden. Belki onların iyiliği için müdahalede bulunuyormuş gibi yapıyorsundur...ama sonuçta insanların yaşantılarına müdahale ediyorsun.
Öykü güzel. Şu işe bak ki samuray çıkıp "Neden rahibi aşağıya atmıyoruz? Burası çok kalabalık," deyiveriyor.

"BURADA BALIK İSTİFİ HALİNDEYİZ," DEDİ SAMURAY
TERSLENEREK.
SONRA, MUSO'YU İŞARET EDEREK,
"NEDEN BU RAHİBİ AŞAĞI ATMIYORUZ?" DEDİ.
"LÜTFEN SABIRLI OLUN," DEDİ MUSO,
"AZ SONRA KARŞI KIYIYA ULAŞMIŞ OLACAĞIZ."

Normalde onun öfkelenmesini beklersin, ama sadece diyor ki, lütfen sabırlı olun. Karşı kıyı fazla uzakta değil.
Bu çok sembolik bir cümle. Dindar kişi sabırlıdır, çünkü bu yaşamın sabırsız olmaya değmediğini görür, devamlı bu anlayışa sahiptir - karşı kıyı devamlı yaklaşmaktadır. Hiçbir şey sabırsız olmaya değmez. Sabır daha değerlidir, sana yaşamın içinden daha fazlasını sunar. Sabırsız olmak bu anı kaçırmak anlamına gelir. Huzursuz olursun.
Diyor ki, endişelenme. Söz konusu olan sadece birkaç dakika. Beni veya bir başkasını aşağı atmaya gerek yok; sorun çıkarmaya gerek yok. Karşı kıyı yaklaşıyor. Yakında diğer tarafa erişeceğiz.
Bu dindar bir insanın yaklaşımıdır. Ivır zıvırla ilgilenmez. Birisi parasını çalmıştır. Bu konuda endişelenmez; önemi yoktur. Birisi ona hakaret eder - bu da önemsizdir.
Sadece hayatı yaşamayan insanlar için bunlar önemlidir. O zaman sıradan,

gereksiz, anlamsız, boş şeyler büyük anlam kazanır. Tam anlamıyla hayatını yaşayan bir insan o kadar mutludur ki bu tip şeyler onu rahatsız etmez. Dışarıda her ne olursa olsun bu merkezi etkilemez. O da merkezde kalır.

"NE!" DİYE BAĞIRDI SAMURAY, "BEN Mİ SABIRLI OLACAĞIM?
BANA BAK, EĞER BU ŞEYDEN AŞAĞI ATLAMAZSAN
YEMİN EDERİM BEN SENİ BOĞACAĞIM."

Bir politikacı, güce odaklı bir insan, sabırlı olamaz. Sabırsızlığı arttıkça güç ve politika dünyasında başarılı olma ihtimali de artar. Sabırlı olamaz çünkü zaman hızla geçmektedir. Ancak dindar bir insan sabırlı olabilir, çünkü o sonsuzluğun değerini anlamıştır. Paradoks olacak ancak dindar bir insan bu yaşamın sona ereceğini bilir, ama bu yaşamın altında asla bitmeyen bir yaşam daha vardır. O bu seferki yaşamının ölümle noktalanacağını bilir ama bu zamanın altında sonsuzluk saklıdır.

Yaşama girersen sonsuzluğa adım atarsın. Yüzeyde kalırsan zaman içinde sıkışırsın. Zaman sabırsızlıktır.

Bak. Batı'da insanlar daha çok zaman odaklı ve tabii daha sabırsızlar. Doğu'da insanlar zamana o kadar bağımlı değiller; doğal olarak o kadar sabırsız da değiller.

Zaman sabırsızlığı beraberinde getiriyor.

Hristiyanlar Hindulardan daha sabırsız çünkü Hinduların yeniden doğuş hakkında bir fikirleri var ama Hristiyanların yok. Sadece bu yaşam...çok kısa bir hayat, sadece yetmiş yıl - neredeyse üçte biri uykuda geçiyor. İnsan birazcık uyanmaya başladığında hayatının yarısı geçmiş oluyor ve sonra yaşam ufak şeylerle - ekmek parası, çoluk çocuk evlilik -geçip gidiyor. İnsan sabırsızlaşıyor.

Bu kadar kısa bir zamanda nasıl yaşamalı? Batı'nın bu konudaki tek çözümü hızı artırmak oldu - tek yolu bu. Eskiden bir gün süren yolculuk şimdi beş dakika sürüyor, böylece zaman kazanıyorsun. Bu hız merakı da sabırsızlığın bir parçası. Zaman kazanabilirsin ama sonra o zamanla ne yapacağını

bilemiyorsun. Onu daha çok zaman kazanmak için kullanıyorsun...ve bu böyle sürüp gidiyor.
Sabırsızlık ateşli bir yaşam tarzı. İnsan rahatlamalı. Bir kez rahatladın mı zaman yokoluyor ve sonsuzluk sana kendi doğasını gösteriyor.

"NE!" DİYE BAĞIRDI SAMURAY, "BEN Mİ SABIRLI OLACAĞIM?
BANA BAK, EĞER BU ŞEYDEN AŞAĞI ATLAMAZSAN
YEMİN EDERİM BEN SENİ BOĞACAĞIM."

Bir politikacı sabırlı olamaz. Lenin'i veya Hitler'i meditasyon yaparken düşünemezsin. Bu tam bir zaman kaybı olurdu onlar için.
Bana Batı'dan gelip de meditasyona başladığında bu gerçekten bir mucize oluyor. Bu senin tüm şartlanmana aykırı bir olay. Geri döndüğünde sana neler olduğunu hiç kimse anlayamayacak...sadece zaman kaybı - çünkü zamanı kullanmak gerekir. Zaten yeterince kısa. Hayat kısa ve tatmin edilecek onca istek var. Ne diye gözlerin kapalı halde oturup göbeğine konsantre olasın ki? Hayat akıp gitmeden bir şeyler yap. Yüzeyde yaşıyorsan sabırsız olacaksın. Daha derinlere inersen her şeyin bu yaşamdan ibaret olmadığını, ve dairenin etrafındakilerin bütünü oluşturmadığını hissedeceksin. Dalgalar denize aittir, ama denizin kendisi sadece dalgalardan ibaret değildir - zamanın dalgalarının hemen altında sonsuzluğun denizi saklıdır.
Dindar bir insan sabırlı olabilir, sonsuz sabırlı olabilir, çünkü hiç bir şeyin başlamadığını ve hiç bir şeyin bitmediğini bilir.

USTA'NIN SÜKUNETİ SAMURAY'I ÖYLESİNE KIZDIRMIŞTI Kİ
MUSO'NUN BAŞINA DEMİR YELPAZESİ İLE VURDU
VE KAN AKITTI.

Ve işte olay oluyor. Usta öfkelenmiş olsaydı samuray onun dilinden anlardı - , kendi dilinden - ama usta sessiz kaldığı için...sadece sessiz değil, sonsuz sabırlı da...samuray çok kızdı.
Eğer birisi sana hakaret ederse ve sen susarsan, hiçbir şey olmamışçasına, karşındaki daha da kızar; gittikçe daha öfkelenir. Sen de öfkelensen o bunu

anlayabilir, ama sessizliği anlayamaz. Hatta, sessizliğin yüzünden kendini çok büyük hakarete uğramış gibi hissedebilir. Sen sessizliğin sayesinde yüceliyorsun. O ise böcek gibi kalıyor. Bu da gücüne gidiyor.

İsa der ki, "Birisi sağ yanağınızı tokatlarsa solu da uzatın."

Nietzsche bu konuda şöyle bir yorum yapıyor: "Bunu asla yapmayın, çünkü bu şekilde karşınızdakine daha fazla hakaret etmiş olursunuz. Onun yerine siz de ona vurun. Buna daha çok saygı duyacaktır. En azından onu eşit olarak kabul etmiş oluyorsunuz."

Ve Nietzsche de haklı. Çok keskin gözleri var.

Dindar bir insan...onun varlığı bile politikacıları çileden çıkarmaya yeter. O hakarete uğradığında ve bunu hafife aldığında, karşısındaki neredeyse öfkeden kudurur.

İşte İsa'yı böyle çarmıha gerdiler. Papazlar, politikacılar, güç bağımlısı kişiler, onlar bu mütevazi ve basit adamı çekemediler. Onlara bir zararı yoktu. Aslında öğretileri de zararsızdı. İnsanlara çocuklar gibi masum olmayı öğretiyordu. Onlara "alçak gönüllü olan kutsaldır" diyordu. Ama onları kızdırdı. Onu öldürmeleri gerekiyordu, çünkü onun varlığı dahi onları fena halde alçaltır hale gelmişti. O yüce bir sevgi, anlayış, alçakgönüllülük abidesi idi - bunu asla çekemediler.

MUSO'NUN MÜRİDİNİN SABRI SONUNDA TAŞMIŞTI,
VE GÜÇLÜ KUVVETLİ BİR ADAM OLDUĞU İÇİN
SAMURAY'A KAFA TUTMAK İSTEDİ.
"BUNDAN SONRA ONUN YAŞAMASINA İZİN VEREMEM," DEDİ.

Mürid müriddir. Henüz anlayamaz. Hala egosuna bağlıdır. Dindar olmuş olabilir, ama egosu henüz yerli yerindedir.

Birisi benim aleyhimde bir şey söylerse kızarsın. Şimdi egon bana bağımlı. Eğer birisi çıkıp da bu adam beş para etmez dese kızarsın. Bu adamla çok ilgili olduğundan değil, ama eğer bu adam beş para etmezse ve sen onun peşinden gidiyorsan sen ondan da betersin demektir. Bu egoyu sarsar. Eğer

beni izliyorsan ben dünyanın en büyük ustası olmalıyım. Beni izliyorsun - eğer dünyanın en büyük ustası değilsem beni nasıl izleyebilirsin ki?
Unutma, bu da yine egonun bir oyunu. "Benim ustam dünyanın en büyük ustası" lafını ispat etmeye kalkışacaksın. Bu iş usta ile ilgili değil. Sen nasıl olur da ikinci sınıf bir ustanın takipçisi olursun? İmkansız. Sen - ikinci sınıf bir ustanın peşinde? Bu mümkün değil.

"BUNDAN SONRA ONUN YAŞAMASINA İZİN VEREMEM," DEDİ.
"UFACIK BİR MESELEYİ NE DİYE BU KADAR BÜYÜTELİM Kİ?"
DEDİ MUSO GÜLÜMSEYEREK.
"İŞTE TAM DA BÖYLE DURUMLARDA
RAHİP EĞİTİMİ İŞE YARAR. UNUTMAMALISIN Kİ SABIR
BİR SÖZCÜKTEN İBARET DEĞİLDİR."

Bu büyük bir deneyim. Şimdi sabırlı olup bunun keyfini çıkarma zamanı. Bu adam sabırlı olmak için güzel bir fırsat sunuyor. Ona teşekkür borçlusun. Bu bir meydan okuma. Ama bu meydan okumayı egona karşı yapılmış gibi algılama. Aynı şartlar mevcut - ama sen bunu ya kullanırsın ya da kullanılırsın.
Eğer kullanıyorsan bilinçsiz bir insansındır. O zaman tepki verirsin. Bütün tepkiler bilinçsizdir.
Bilinçli isen asla tepki vermezsin. Harekete geçersin. Eylem bilinçlidir, tepki ise bilinçsiz.
Tepki, adamın duruma hakim olması demektir: o düğmeye bastı ve sen öfkelendin. Onun elinde oyuncak oldun. Ama eğer sabırlı olursan, gülümsersen, birdenbire bilinçsizliğin kısır döngüsünden kurtulursun.
Durumları lehine kullan, sonra göreceksin ki düşmanlar bile dosttur ve en karanlık geceler beraberinde en güzel sabahları getirecektir. Sana öfke kusulduğunda sen içinden sevgi ve anlayış yükseldiğini hissedeceksin. Bunlar nadir dakikalardır. Böylece bu durumu yaratan insana karşı minnet duyacak, teşekkür edeceksin.

"UFACIK BİR MESELEYİ NE DİYE BU KADAR BÜYÜTELİM Kİ?" DEDİ

MUSO GÜLÜMSEYEREK.
"İŞTE TAM DA BÖYLE DURUMLARDA
RAHİP EĞİTİMİ İŞE YARAR.
UNUTMAMALISIN Kİ SABIR
BİR SÖZCÜKTEN İBARET DEĞİLDİR."

Sabır müthiş bir deneyimdir, varoluşçu bir deneyim.

SONRA O ANDA AKLINA GELEN ŞİİRİ OKUDU:
'DÖVEN VE DÖVÜLEN: OYUNUN KATILIMCILARINDAN İBARET
BİR RÜYA KADAR KISA ÖMÜRLÜ.'

İşte tanıklık etmek bundan ibarettir. Eğer bir duruma tanıklık edebilirsen aniden onun içinden çıkarsın, artık bir parçası değilsindir. Tanıklığını yitirirsen rüyalarında bile o durumu yaşarsın.

Sinemaya gidersin, bir film izlersin. Orada sadece izleyicisin, ama eninde sonunda izleyici olduğunu tamamen unutursun - hikayenin bir parçası haline gelirsin. Gülümsersin, ağlarsın, öfkelenirsin, heyecanlanırsın - ve aslında ekranda gölgelerden başka bir şey yoktur, ama sen şahitliğini yitirmiş olursun. Neredeyse perdeyle bütünleşirsin. O zaman ekrandaki gölgeler gerçeğe dönüşür.

Tam tersi de mümkün: yolun kenarında durup gelen geçeni izlersen birden gerçek insanların birer hayale, sinema perdesindeki gölgelere dönüştüğünü görürsün.

Hepsi sana bağlı. Sen onunla özdeşleşirsen gerçek olmayan gerçek olur. Bunu yapmazsan gerçek bir şey bile gerçek dışı olabilir.

Tanıklığın ne olduğunu bilen birisi için tüm bu yaşam koca bir rüyadan, büyük bir dramdan ibarettir.

'DÖVEN VE DÖVÜLEN: OYUNUN KATILIMCILARINDAN İBARET
BİR RÜYA KADAR KISA ÖMÜRLÜ.'

Doğu'nun eriştiği en büyük anlayışlardan birisi budur -yaşamın bir hayalden ibaret olduğu. Gerçek değildir.

Bir başka yaşam var. Eğer farkında olursan, o zaman gerçeğin tapınağına girersin. Farkında olmayınca sadece bir rüyada yaşıyor olursun.

TEKNE KIYIYA ULAŞTIĞINDA,
VE MUSO İLE MÜRİDİ KARAYA ÇIKTIĞINDA,
SAMURAY KOŞARAK GELDİ
VE USTA'NIN AYAKLARINA KAPANDI.
HEMEN ORACIKTA MÜRİDİ OLDU.

Her şeyden önce, durum normalde öfke gerektirirken sen sessiz kalırsan, karşındaki sabırsızlık ve kavga beklerken sen sabır gösterirsen, o çileden çıkacak, alınacak, alçalmış hissedecektir, öç almak isteyecektir - sen ona tanrı rolü yapıyorsun.

Ama eğer devam edersen, kışkırtmaya gelmeyip sessiz ve sakin kalırsan, kendi varlığına odaklanırsan, eninde sonunda karşındaki de rahatlayacaktır. Çünkü sessizlik müthiş bir güç, sessizlik her şeyi değiştirebilir, sessizlik simya gibi...dünyadaki tek sihir...karşındaki de mutlaka değişecektir.

Azıcık bekle. Acele etme. Biraz zaman alacak. Karşındakine fırsat ver.

Samuray koşup ustanın ayaklarına kapandı.

HEMEN ORACIKTA MÜRİDİ OLDU.

Böyle bir durumla karşılaştığında -gerçek bir sabır, gerçek bir sessizlik -ta derinlerde bir yerlerde senin kalbin de etkilenir. Artık eskisi gibi değilsindir. Bir şeyler ışık huzmesi gibi karanlığını delip geçmiştir.

Bu dünya onu bir rüyaymışçasına yaşayan insanlar tarafından değiştirilir. İnsanlar bu dünyada ıvır zıvıra hiç takılmadan yaşayan kişiler sayesinde değişirler...içlerinde merkeze odaklanmış, bu dünyada yaşayıp da onun içlerine girmesine izin vermeyen, bozulmayan, sessizliklerini her yere taşıyan insanlar tarafından - çarşının ortasında bile onlar içlerindeki tapınakta kalırlar...hiçbirşey onların dikkatini kendi varlıklarından uzaklaştıramaz.

Bu insanlar birer katalist olurlar. Bu insanlar insanlığın bilincine yepyeni bir boyut katarlar. Bir Buda, bir İsa, bir Krişna, bir Muhammed - diğer dünyayı bu

dünyaya taşırlar.
Hindu dilindeki "avatar" sözcüğünün anlamı budur. Tanrı'yı dünyaya getirdikleri anlamına gelir; tanrı onların aracılığıyla dünyaya iner. Bir vizyon...onlar pencere vazifesi görürler. Onların aracılığı ile bir vizyonu, herşeyin ötesindekine bir bakışı yakalayabilirsin.
Batı'da yetişen en etkin yazar ve düşünürlerden biri Aldous Huxley idi. Doğu'ya özgü kendi içine odaklanma fikri ona hiç yabancı değildi. Yaşama karşı Doğu bakış açısını derinlemesine özümseyebilen yegane Batılı kafalardan biriydi. Derler ki Kaliforniya'da çıkan bir yangında bütün malını mülkünü kaybettiğinde Aldous Huxley sadece beklenmedik bir özgürlük hissine kapılmış. "Tertemiz olduğumu hissediyorum," demiş.
Gerçekten güzel bir antika, kitap ve resim koleksiyonuna sahipti - bir ömür boyu bunları biriktirmişti - ve her şey bir yangında kül olup gitmişti. Alevlere bakarken sadece rahatladığını, özgürleştiğini, hafiflediğini hissettiğine kendi de inanamıyordu. Hiç rahatsız olmamıştı; tam tersi, bir özgürlük hissi duyuyordu - adeta yangın dostu imişçesine. Ve sonra da dedi ki, "Tertemiz olduğumu hissediyorum." Bu Doğulu bakış açısıdır.
Eğer içine odaklanmışsan hiçbir şey yokolmaz. Hiçbir yangın senin merkezini yokedemez. Ölüm bile seni ona odaklanmaktan alıkoyamaz.
Ve bu odaklanma ancak her dakikayı meditasyon yaparcasına, tamamen uyanık, farkında olarak yaşarsan mümkün olabilir. Otomaton gibi hareket etme. Mekanizma gibi tepki verme. Bilinçli ol. Kendini iyice topla ki içini kristalize olmuş bir bilinç aydınlatsın, orada bir alev yanmaya devam etsin ve nereye gidersen git yolunu aydınlatsın. Ne yaparsan yap o yolunu aydınlatacaktır.
İçindeki bu alev orada, potansiyel olarak hep var...bir tohum gibi. Bir kez kullanmaya başlayınca çiçek açar. Bir süre sonra görürsün - bahar gelir ve her yer çiçek açar ve sen bilinmeyenin, bilinemeyenin güzel kokularına bürünürsün. Tanrı içine inmiştir.

Hikayenin kaynağı:
ZEN: ŞİİRLER, DUALAR, VAAZLAR, ANEKTODLAR, SÖYLEŞİLER
Çeviren/düzenleyen: Lucien Styrk ve Takashi Ikemoto
Telif hakkı: 1963, 1965, Lucien Styrk ve Takashi Ikemoto'ya ait
Basım: DOUBLEDAY ANCHOR BOOKS
DOUBLEDAY&COMPANY, INC.
GARDEN CITY, NEW YORK, USA
Sayfa 115

Bilmemek En iyisi

Zen Ustası Hogen'ın amaçsız yolculuğu onu nasıl evine geri getirdi
("İşte Bu," 1. bölümden)
Masumiyetin sıra dışı zekası üzerine

TAHTA ÇIKAN DOGEN ZENJİ DEDİ Kİ:
"ZEN USTASI HOGEN KEİSHİN ZENJİ'DEN DERS ALDI.
KEİSHİN ZENJİ ONA, 'JOZA, NEREYE GİDİYORSUN?' DİYE SORDU.
HOGEN DEDİ Kİ,'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM.'
KEİSHİN DEDİ Kİ, 'HAC YOLCULUĞUNUN HEDEFİ NEDİR?'
HOGEN, 'BİLMİYORUM,' DEDİ.
KEİSHİN, 'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI,' DEDİ.
HOGEN ANİDEN MÜTHİŞ AYDINLANDI."

Zen sadece Zen'dir. Hiçbir şeyle kıyaslanamaz. Benzersizdir — şu bakımdan benzersiz, insan bilincinin başına gelen en sıradan ve aynı zamanda en sıradışı fenomen olduğu için. Sıradan çünkü bilgiye inanmaz, beyne inanmaz.

Felsefe veya din değildir. Tüm kalbiyle sıradan varoluşu kabullenmektir, insanın tüm benliği ile, tamamen hayal ürünü olan başka dünyaları arzulamadan. Ezoterik saçmalıklar ile ilgilenmez, metafizik ile de. Karşı kıyıya geçmek için çırpınmaz; bu kıyı fazlasıyla yeterlidir. Bu kıyıyı kabullenişi öylesine müthiştir ki bu kabullenme sayesinde kıyı da değişime uğrar - ve bu kıyı karşı kıyıya dönüşür.

Bu bedenin ta kendisi buda. Bu toprağın ta kendisi lotus cenneti.

Böylece sıradandır. Belli bir türde spiritüellik, bir kutsallık yaratmanı istemez. Senden tek istediği hayatının her anını spontan bir coşku içinde yaşamandır. İşte o zaman sıradan olan kutsallaşır.

Zen'in büyük mucizesi sıradan olanı kutsallaştırmasıdır. Ve bu da müthiş sıradışıdır çünkü daha önce yaşama bu şekilde hiç yaklaşılmadı, yaşama bu şekilde hiç saygı duyulmadı.
Zen Buda'yı ve Lao Tzu'yu aşar. O Hem Hint hem Çin zekasının doruğudur ve onları aşar. Hint zekası Gautam Buda ile zirvesine ulaştı ve Çin zekası da Lao Tzu ile doruğuna erişti. Ve buluşma... Buda'nın öğretileri ile Lao Tzu'nun öğretilerinin özü öylesine derin bir akıntıda birleşti ki artık onları ayırmanın imkanı yok. Neyin Buda'ya, neyin Lao Tzu'ya ait olduğunu ayırt etmek bile imkansız, birleşme öylesine güçlü oldu. Bu sadece bir sentez değil, bir entegrasyon. Bu buluşmadan Zen doğdu. Zen ne Budist ne de Taoist ama aynı zamanda her ikisi de.
Zen'e "Zen Budizmi" demek doğru değil çünkü o çok daha fazlası. Buda Zen kadar dünyevi değil. Lao Tzu ise müthiş dünyevi, ama Zen sadece dünyevi değil: onun vizyonu dünyayı cennete çeviriyor. Lao Tzu dünyevi, Buda değil, Zen her ikisi birden - ve bu özelliği sayesinde çok sıradışı bir fenomen haline gelmiş bulunuyor.
İnsanlık gelecekte Zen yaklaşımına gittikçe yaklaşacak, çünkü Doğu ile Batı'nın buluşması ancak Zen gibi bir şeyle mümkün olabilir, çünkü o hem dünyevi hem değil. Batı çok dünyevi, Doğu ise tam tersi. Köprüyü kim kuracak? Buda bunu yapamaz; o özünde fazlasıyla Doğulu, Doğu'nun tadını, ruhunu hiç ödün vermez biçimde yansıtıyor. Lao Tzu da köprü olamaz; fazlasıyla dünya işleri ile meşgul. Çin zaten hep böyle olmuştur. Çin Doğu'dan çok Batı kafasına yakındır. Çin'in Doğu'daki ilk komünist ülke olması, materyalist hale gelmesi, tanrısız bir felsefeyi benimsemesi, insanın maddeden başka bir şey olmadığına inanması tesadüf değil. Neredeyse beş bin yıldır Çin dünya işlerine odaklı yaşıyor; bu açıdan çok Batılı. O yüzden Lao Tzu köprü olamaz; Yunanlı Zorba'yı daha çok andırıyor. Buda ise o kadar ruhani ki onu yakalayamazsın bile - köprüyü nasıl kurabilir ki?
Ben etrafıma bakındığımda Zen tek seçenek olarak görünüyor, çünkü Zen'de,

Buda ile Lao Tzu birleşiyor. Buluşma zaten gerçekleşmiş. Temel mevcut, Doğu ile Batı'yı birleştirebilecek köprünün temeli. Zen buluşma noktası olacak. Harika bir geleceği var - harika bir geçmişi ve harika bir geleceği.

Ve mucize şudur ki Zen ne geçmiş ne de gelecekle ilgilenir. Tüm ilgisi bugüne yöneliktir. Belki de o nedenle mucize mümkün oluyor çünkü bugün, geçmiş ile geleceğin köprüsüdür.

Bugün, zamanın bir parçası değil. Bunu hiç düşündün mü? Bugün ne kadar sürer? Geçmişin bir süresi vardır, geleceğin de öyle. Bugünün süresi nedir? Ne kadar devam eder? Geçmiş ile gelecek arasında, bugünü ölçebilir misiniz? O ölçülemez; neredeyse yok. O zamana ait değil: o sonsuzluğun zamanı delmesi oluyor.

Zen bugünde yaşar. Tüm öğreti şudur: bugünde nasıl olunur, artık varolmayan geçmişten nasıl kurtulunur ve henüz olmamış gelecek ile nasıl uğraşılmaz, ve varolan anın içinde odaklanarak nasıl kalınır.

Zen'in tüm yaklaşımı bugüne aittir, ama bunun sayesinde geçmiş ile gelecek arasında köprü oluşturabiliyor. Pek çok şeye köprü oluşturabiliyor: geçmişle gelecek, Doğu ile Batı, beden ile ruh arasında. Birleşemez gibi duran sözcükleri birleştirebiliyor: bu dünya ve o, sıradan ve kutsal.

Şu ufak anektoda girmeden evvel birkaç şeyi anlamamız iyi olacak. İlk önce: Ustalar doğruyu söylemiyor. İsteseler de bunu yapamazlar; imkansızdır. O zaman işlevleri nedir? Ne yapıyorlar? Doğruyu söyleyemiyorlar, ama senin içinde uyumakta olan gerçeği açığa çıkarabiliyorlar. Onu kışkırtıyorlar, ona meydan okuyorlar. Seni sarsıp uyandırabiliyorlar. Sana Tanrı'yı, nirvanayı, gerçeği veremiyorlar çünkü her şeyden önce bunlar zaten senin içinde var. Sen onlarla birlikte dünyaya geliyorsun. Onlar birer parçan olarak senin içinde yer alıyor. Senin öz varlığına aitler. O nedenle sana gerçeği veriyor numarası yapan birisi senin saflığını, kolay inanırlığını suistimal ediyor. Kendisi çok kurnaz - hem kurnaz hem de tamamen cahil. Hiçbir şey bilmiyor; gerçeğin en ufak bir noktasını bile görmüş değil. O yalancı Usta.

Gerçek verilemez; o zaten senin içinde. Ortaya çıkarılabilir, kışkırtılabilir. Bir ortam yaratılabilir, böylece gerçek uyanıp içinden yükselme fırsatını bulur.
Ustanın görevi sandığından daha karmaşıktır. Eğer gerçek aktarılabilseydi her şey çok daha basit ve kolay olurdu. Ama aktarılamıyor, o nedenle dolaylı yol ve yöntemler bulmak gerekiyor.
Yeni Ahit'te Lazarus'un güzel öyküsü yer alıyor. Hristiyanlar bu öykünün ana fikrini tamamen kaçırıyorlar. İsa öyle şanssız ki - yanlış ellere düşmüş durumda. Lazarus'un öyküsünü, ölüm ve dirilişinin öyküsünü tek bir Hristiyan din alimi bile anlayamamıştır.
Lazarus ölür. Mary Magdalene ile Martha'nın erkek kardeşi ve İsa'nın tutkulu bir takipçisidir. İsa uzak diyarlardadır; haberi ve "hemen gel" davetini aldığında iki gün geçmiştir bile, ve Lazarus'un evine vardığında dört gün geçmiştir. Ancak Mary ile Martha onu beklemektedirler - ona olan güvenleri sonsuzdur. Bütün köy onlara gülmektedir. O ikisi diğerlerinin gözünde aptaldır çünkü cesedi bir mağarada saklıyorlardır; günlerdir cesedin başında nöbet tutmaktadırlar. Ceset kokmaya başlamıştır; çürümektedir.
Köylüler, "Siz aptalsınız! İsa hiçbir şey yapamaz. Birisi ölmüşse ölmüştür!" demektedir.
İsa gelir. Mağaraya gider - içeri girmez - dışarıda durur ve Lazarus'a seslenip onu dışarı çağırır. İnsanlar başına toplanmıştır. İçlerinden ona gülüyorlardır: "Bu adam deli herhalde!"
Birisi ona der ki, "Ne yapıyorsun? Adam ölmüş! Dört gündür ölü o. Hatta mağaraya girmek bile zor - bedeni kokmaya başladı. Bu imkansız! Sen kime sesleniyorsun?"
Ama, istifini hiç bozmayan İsa, tekrar tekrar seslenir: "Lazarus, çık dışarı!"
Ve kalabalık müthiş bir sürprizle karşılaşır: Lazarus mağaradan dışarı çıkar - sarsılmış, şoktadır, adeta uzun bir uykudan uyanmışçasına, bir komadan çıkmışçasına. Olanlara, neden mağarada olduğuna kendisi de inanamamaktadır.
Aslında bu öykü bir Usta'nın işlevinin ne olduğunu anlatmaya yarıyor.

Lazarus'un gerçekten ölüp ölmediği önemli değil. İsa'nın ölüleri canlandırıp canlandırmadığı da önemli değil. Bütün bu aptalca sorulara takılıp kalmak çok absürd oluyor. Ancak çok okumuş kişiler bu kadar aptal olabilirler. Anlayış sahibi bir insan bu öykünün tarihi bir olay olduğunu asla düşünmez. Çok daha fazlasıdır! O olmuş bir olay değil, bir gerçektir. Zaman içinde yer alan bir şey değildir; daha fazlasıdır: sonsuzlukta yer alan bir şey.

Hepiniz ölüsünüz. Hepiniz Lazarus ile aynı durumdasınız. Hepiniz karanlık mağaralarınızda yaşıyorsunuz. Hepiniz kokuşmuşsunuz ve çürüyorsunuz... çünkü ölüm bir gün aniden gelivermez - siz her gün biraz ölüyorsunuz. Doğduğunuz günden beri ölüyorsunuz. Bu uzun bir süreç; yetmiş, seksen, doksan yılda tamamlanıyor. HER AN size ait bir şey, içinizden bir parça ölüyor, ama siz bunun farkında bile değilsiniz. Canlıymışçasına devam edip gidiyorsunuz; hayatı biliyormuşçasına yaşayıp gidiyorsunuz.

Usta'nın görevi seslenmektir: "Lazarus, çık o mağaradan! Mezarından çık! Ölümden çık!"

Usta sana gerçeği veremez ama gerçeğe seslenebilir. İçinde bir şeyleri harekete geçirebilir. Bir alevi ateşleyecek süreci senin içinde tetikleyebilir. Gerçek sensin - ama etrafin toz tutmuş. Usta'nın işlevi olumsuzdur: seni yıkamak zorunda ki o tozlar yokolsun.

İşte Hristiyanlıktaki vaftiz töreninin anlamı budur. Vaftizci John'un Ürdün Nehrinde yaptığı budur. Ama insanlar bunu ısrarla yanlış anlıyor. Günümüzde de kiliselerde vaftiz törenleri yapılıyor; tamamen anlamsız oluyor.

Vaftizci John insanları içsel bir yıkanmaya hazırlıyordu. Hazır olduklarında onları sembolik olarak Ürdün Nehrine götürüyordu. Bu sadece sembolik bir hareketti -mesela senin sarı-kırmızı giyinmenin sembolik olacağı gibi Ürdün Nehrindeki o yıkanış da sembolikti - ustanın seni yıkayabileceğinin sembolü idi. O üzerindeki yüzyılların tozunu silebilir. Ve aniden her şey berraklaşır, her şey apaçıktır. Bu açıklık aydınlanmadır.

Büyük Usta Daei der ki: "Bilgelerin, azizlerin, ustaların tüm öğretileri bundan

fazlasını tefsir etmez: onlar sizin birden Ah, İşte Bu!' diye haykırmanız hakkındaki yorumlardır."
Aniden her şey açıklığa kavuştuğunda ve içinden büyük bir neşe yükseldiğinde, ve tüm varlığın, benliğinin her bir hücresi, beynin ve ruhun dans ettiğinde, ve "Ah, işte! Çok şükür!" dediğinde, içinde büyük bir coşku çığlığı koptuğunda, bu aydınlanmadır. Aniden yıldızlar gökyüzüne inerler. Varoluşun sonsuz dansı ile bütünleşirsin.
Auden der ki:
Yıldızlar yere inene kadar dans et!
Dans et, dans et, yere düşene kadar!
Evet, bu oluyor - senin yapman gereken bir şey değil. Yapmak istemesen bile yapmamayı imkansız bulacağın bir şey; karşı gelmen imkansız olacak. Dans etmek zorunda kalacaksın.
Bunun güzelliği, şimdinin güzelliği, varoluşun coşkusu ve yakınlığı... Evet, gökten yıldızlar iniyor. O kadar yakınlar ki onlara dokunabilirsin; onları avuçlarının arasına alabilirsin.
Daei haklı. Diyor ki:
Bilgelerin tüm öğretileri "AH, İŞTE!' diye haykırmanız hakkındaki yorumlardan fazlasını tefsir etmez.
Tüm kalbinle "İşte şimdi oldu!" diyorsun. Arkadan gelen sessizlik, sükunet, coşku, buluşma, ve birleşme, ve orgazma benzeyen deneyim, büyük keyif...!
Ustalar gerçeği öğretmezler; onu öğretmenin yolu yoktur. O din kitaplarının, kelimelerin ötesinde bir iletişimdir. O bir iletidir. İçinizdeki enerjinin daha fazla enerjiyi açığa çıkarmasıdır. Bir tür senkronize eylemdir.
Usta bir ego olarak yok olmuştur; saf coşkuya dönüşmüştür. Mürid Usta'nın yanında oturup yavaş yavaş bu coşkuyu, onun varlığını, o bitmez tükenmez pınardan yemesini, içmesini paylaşır. AIS DHAMMO SANANTANO. Ve bir gün...ve kimse o günün ne zaman geleceğini bilemez; tahminde bulunmak imkansızdır. Bir gün aniden oluverir: içinizde başlayan bir süreç varlığının

gerçeğini sana açık ediverir. Kendinle yüz yüze kalırsın. Tanrı başka bir yerde değil: o şimdi burada.

Ustalar anlayışa kavuşmayı aydınlatıp teyit ederler. Bin-bir şekilde aydınlatırlar. Gerçeğe doğru işaret etmeye devam ederler: aya işaret eden parmaklar. Ama o parmaklara yapışan bir sürü aptal vardır. Unutma, onların parmaklarına yapışarak ayı göremezsin. Bazıları daha da aptal, onlar bu parmakları ısırıveriyorlar. Bu da seni hiçbir şekilde beslemeyecektir. Parmağı boş ver ve işaret ettiği yere bak sen.

Ustalar aydınlatır. Etrafı ışığa boğarlar - kendileri ışıktır -varlığına ışık tutarlar. El feneri gibidirler: kendi varlıklarını senin varlığının üzerine odaklarlar. Sen yüzyıllar boyunca, milyonlarca yaşam süresinde karanlıkta yaşadın. Birdenbire bir Usta'nın el feneri içindeki unutulmuş birkaç bölgeyi aydınlatmaya başlıyor. Onlar senin içinde; Usta tarafından getirilmiyorlar - o sadece ışığını sana tutuyor, kendini sana odaklıyor. Ancak mürid açıkken, kendini bırakmışken, tartışmaya değil öğrenmeye hazırken, bilgi toplamaya değil gerçeği anlamaya gelmişken, sadece meraklı değil aynı zamanda her şeyi riske atabilecek bir arayıcı olduğu zaman Usta ona odaklanabilir. Hayatı tehlikede ve kurban edilecek bile olsa mürid hazırdır. Hatta, o uyuşmuş hayatını tehlikeye attığında hayatına tamamen değişik bir boyut gelir: ışık, aşk dolu bir hayat, ölümün ötesinde bir hayat, zamanın ve değişimin ötesinde...

Ustalar anlayışa kavuşmayı aydınlatır ve teyit ederler. İlk önce Usta yolu, içindeki gerçeği aydınlatır. İkinci olarak: anladığında, tanıdığında... Ona kavuştuğuna inanman çok zor olur. En inanılmazı gerçeği anlama olayının senin başına gelmesidir, çünkü sana bunun çok zor, neredeyse imkansız olduğu anlatılmıştır, ve kavuşmak için milyonlarca yaşam boyu beklemen gerektiği. Ayrıca başka bir yerde olduğu söylenmiştir - belki cennette - o yüzden onunla kendi içinde karşılaşınca buna nasıl inanabilirsin ki?

Usta bunu teyit eder. Der ki, "Evet, işte budur!" Onun konfirmasyonu aydınlatması kadar gereklidir. Önce aydınlatır sonra teyit eder. Ustalar

gerçeğin kanıtıdır, ispatı değil. Kanıt ve ispat arasındaki ince fark üzerine meditasyon yap. Usta bir kanıttır; o bir tanıktır. Görür, bilir, olmuştur. Bunu hissedebilirsin; kanıt hissedilebilir. Gittikçe yaklaşabilirsin; Usta'nın parfümünün varlığının en derin köşesine nüfuz etmesine izin verebilirsin. Usta sadece kanıttır; ispat değildir. Eğer ispat istiyorsan...ispatı yoktur.

Tanrı ne ispatlanabilir ne de aksi yapılabilir; o bir tartışma konusu değildir. Tanrı bir hipotez değildir, bir teori değildir: o bir deneyimdir. Usta yaşayan deneyimdir. Ama onu görebilmek için alıştığından farklı bir yaklaşıma ihtiyacın var.

Bir öğretmene, bir profesöre, bir din adamına nasıl yaklaşılacağını biliyorsun. Onlar fazla çaba gerektirmez çünkü bir ses kaydı veya bilgisayar veya kitap da onların vereceği bilgiyi sana sunabilir.

Ben üniversitede öğrenci idim. Profesörlerin derslerine hiç girmezdim. Doğal olarak bu duruma alınıyorlardı. Bir gün bölüm başkanı beni çağırdı ve dedi ki, "Niye üniversiteye girdin sen? Seni hiç göremiyoruz, hiç derslere girmiyorsun. Ve unutma: sınav vakti geldiğinde derslere katılma sicilini hiç isteme - çünkü sınava girmek için derslerin yüzde yetmiş beşine katılmış olman gerekiyor."

Ben o yaşlı adamın elini tuttum ve dedim ki, "Siz benimle gelin - nerede olduğumu ve neden üniversiteye yazıldığımı size göstereceğim."

Onu nereye ve neden götürdüğüm konusunda biraz tereddüt etti. Biraz eksantrik olduğum herkes tarafından biliniyordu! "Peki beni nereye götürüyorsun?" diye sordu.

Dedim ki, "Bana yüzde yüz katılım sicili vermeniz gerektiğini size kanıtlayacağım. Benimle gelin."

Onu kütüphaneye götürdüm ve kütüphaneciye, "Bu yaşlı adama anlatın - benim kütüphaneye gelmediğim tek bir gün oldu mu?" dedim.

Kütüphaneci, "Tatillerde bile buradaydı. Kütüphane açık değilse bu öğrenci kütüphanenin bahçesinde oturup bekliyor, ve her gün geliyor. Biz de her gün ona, 'Artık lütfen çık, çünkü artık kapatıyoruz,' demek zorunda kalıyoruz," dedi.

Ben profesöre dedim ki, "Kitapları sizin sözde profesörlerinizden çok daha net ve anlaşılır buluyorum. Hem üstelik onlar sadece kitaplarda yazılı olanları tekrarlıyorlar, bu durumda ikinci elden onları dinlemenin ne anlamı var ki? Direkt olarak kitapları okuyabilirim!"

Ona dedim ki, "Eğer öğretmenlerinizin kitaplarda olmayan bir şeyleri öğrettiklerini ispatlayabilirseniz o zaman ben de derslere girmeye hazırım. Eğer ispatlayamazsanız o zaman unutmayın ki benim sicilimi yüzde yüz katılım şeklinde hazırlamalısınız - yoksa sorun çıkarırım!"

Ona tekrar başvurmam gerekmedi; sicilime derslere yüzde yüz katılım şeklinde işlemişti. Dediğimi anlamıştı; aslında çok basitti. "Haklısın," dedi. "Ne diye ikinci elden bilgi alasın? Direkt kitaplara başvurabilirsin. Ben o profesörleri tanıyorum - ben kendim de kırık plak gibi aynı şeyleri tekrarlayıp duruyorum. Gerçek şu ki, dedi bana, "son otuz yıldır hiçbir şey okumuş değilim. Eski notlarımı kullanmaya devam ediyorum."

Otuz yıldır devamlı aynı dersi verip duruyordu; halbuki otuz yılda milyonlarca kitap basılmıştı.

Bir öğretmene nasıl yaklaşılacağını biliyorsun, bir kitaba nasıl yaklaşılacağını biliyorsun, ölü bilgiye nasıl yaklaşılacağını biliyorsun, ama bir Ustaya nasıl yaklaşılacağını bilmiyorsun. O tamamen farklı bir bağlantı kurma yoludur. İletişim değil bağlantıdır - çünkü Usta ispat değil kanıttır. O Tanrı'nın ispatı değil, Tanrı adına tanıktır. Tanrı hakkında geniş bilgisi yoktur, sadece bilir. Bilgili değildir, sadece bilir.

Unutma, bir şeyler HAKKINDA bilgi sahibi olmak değersizdir. "Hakkında' sözcüğü etrafında anlamına gelir. Bir şey hakkında bilgi sahibi olmak onun etrafında dolanıp durmak demektir. "Hakkında" sözcüğü çok güzel. Nerede "hakkında" lafını görürsen onu "etrafında" diye oku. Birisi "Tanrı HAKKINDA bilgi sahibiyim" derse şöyle anla: Tanrı'nın ETRAFINI biliyor. Bir daire çiziyor. Gerçek bilgi asla bir şeyin hakkında olmaz, etrafında dönmez: direkttir, düz bir çizgi çizer.

İsa der ki: "Yol dümdüzdür..." Daire çizmez; dış çerçeveden merkeze atlar. Usta bu atlayışın, bu dönüşümün kanıtıdır.
Usta'ya büyük bir sevgiyle, güvenle, açık kalplilikle yaklaşmalısın. Sen kim olduğunun farkında değilsin. O hem kendinin, hem de senin kim olduğunun farkında. Tırtılın ilerde kelebek olacağından habersiz olduğu söylenebilir. Sizler tırtılsınız - BODHİSATTVA'LAR. Tüm tırtıllar birer Bodhisattva'dır ve tüm BODHİSATTVA'LAR tırtıldır. Bir BODHİSATTVA kelebeğe dönüşebilecek, Buda olabilecek, özünde Buda tohumu taşıyan birisidir. Ama tırtıl kelebeğe dönüşeceğini nereden bilebilir? Bunun tek yolu kelebeklerle bağlantı kurmak, onları rüzgarda, güneş ışıklarında süzülürken izlemektir. Onların göğe yükseldiğini, çiçekten çiçeğe konduğunu, güzelliklerini, renklerini görünce belki de tırtılın içinde derin bir arzu, bir istek uyanır: "Ben de acaba böyle olabilir miyim?" İşte o anda tırtılın uyanışı başlamıştır, bir süreç tetiklenmiştir.
Usta/mürid ilişkisi, tırtıl ile kelebek arasındaki ilişkiye benzer, tırtıl ile kelebek arasındaki dostluğa. Kelebek tırtılın kelebeğe dönüşeceğini ispat edemez; bunun mantıklı bir yolu yoktur. Ama kelebek tırtılın içinde bir istek uyandırabilir — bu mümkündür.
Usta senin kendi deneyimine ulaşmanı sağlar. Sana Vedas, Kuran, İncil vermez; seni kendinle karşılaştırır. Kendi içindeki kaynakların farkına varmanı sağlar. Senin kendi özünün, kendi tanrısallığının farkına varmanı sağlar. Seni din kitaplarından kurtarır. Başkalarının yorumlarından serbest kılar. Tüm inançlardan arındırır. Tüm spekülasyon, tüm tahminlerden vazgeçip özgür olursun. Felsefeden, dinden, teolojiden kurtulursun. Kısacası seni sözcüklerin dünyasından kurtarır - çünkü sorun sözcüklerdedir.
Sen "aşk" sözcüğüne kafayı o kadar takıyorsun ki aşkın bir sözcük değil bir deneyim olduğunu unutuyorsun. "Tanrı" sözcüğüne öylesine takılıyorsun ki Tanrı'nın bir sözcük değil bir deneyim olduğunu unutuyorsun. "Tanrı" sözcüğü Tanrı değildir, ve "ateş" sözcüğü ateş değildir, ve "aşk" sözcüğü de aşk

değildir.
Usta seni kelimelerden kurtarır, tüm hayal ürünü felsefelerden kurtarır. Seni sözcüklerin olmadığı bir sessizliğe büründürür. Din ve felsefenin hatası, gerçek deneyimin yerini almalarıdır. Buna dikkat et!
Denver'lı iki sekreter, Marlene ve Florence, öğlen yemeğinde sohbet ediyorlardı.
"Dün gece çok okumuş biri bana tecavüz etti," diye fısıldadı Marlene.
"Sahi mi?" dedi Florence. "Çok okumuş biri olduğunu nereden bildin?"
"Ona yardımcı olmak zorunda kaldım."
Çok okumuş insanlar sakattırlar, felçlidirler, kafalarının içinde yaşarlar. Sözcüklerin dışında her şeyi unutmuşlardır. Pek güzel sistemler kurarlar. Güzel teoriler yaratırlar; onları güzel şekillere oturturlar, ama tüm yaptıkları budur. Hiçbir şey bilmezler - ama bildiklerini söyleyerek hem kendilerini hem başkalarını kandırırlar.
Bir adam öğle yemeği için lokantaya girdi ve garson gelince "Büllek istiyorum lütfen," dedi.
"Ne?" dedi garson.
"Büllek," dedi adam.
Ne?" dedi garson tekrar.
O zaman adam menüyü alıp istediğini işaret etti. "Büllek," diye tekrarladı kendinden gayet emin bir tavırla.
"Haa," dedi garson. "Anladım. Börek. Niye öyle demiyorsunuz?"
"Ama," dedi adam, "Büllek dedim ya ben de?"
Onları dışarı çıkarmak çok zordur. Kendi sözcüklerinin içinde yaşarlar. Gerçeğin sözcüklerin dışında her yerde olduğunu unuturlar. Tamamıyla kör ve sağırdırlar. Göremezler, duyamazlar, hissedemezler. Sözcük sözcüktür. Onları göremezsin, hissedemezsin, ama onlar sana gayet güzel ego takviyesi yapabilirler.
Bir yamyam koşarak köyüne gelip ava çıkan bir grubun Hristiyan bir din

alimini yakaladığını söyledi.
"İyi," dedi yamyamlardan birisi hevesle. "Ben de hep sade suya tirit çorbası içmek istemişimdir."
Eğer gerçekten gerçeğin ne olduğunu öğrenmek istiyorsan din ve felsefenin içinde kaybolmamaya dikkat et. Hristiyan, Hindu, Yahudi olma konusunda dikkatli ol çünkü hepsi sağır, kör, duyarsız olmanın birer yoludur.
Üç sağır İngiliz centilmeni Londra'ya giden bir trende birlikte seyahat ediyordu.
Birincisi, "Pardon, memur bey, bu hangi istasyon oluyor?" diye kondüktöre sordu.
"Wembley, efendim," diye cevap verdi kondüktör.
"Aman Tanrım!" diye haykırdı ikinci İngiliz. "Ben Perşembe olduğundan emindim."
"Ben de öyle," dedi üçüncüsü. "Hadi hepimiz bar vagonuna gidip birer içki içelim."
Profesör, filozof ve din bilginleri arasındaki diyalog işte böyledir. Ne söylendiğini duyamazlar. Hepsinin kendine ait fikirleri vardır ve katmerli sözcüklere öylesine dalmışlardır ki gerçekler onlara ulaşamaz.
Zen der ki: Felsefe yapmaktan vazgeçebilirsen senin için ümit var demektir. Felsefe yapmayı bıraktığın anda bir çocuk gibi masumlaşıyorsun. Ama unutma: Zen'in bilmeme konusundaki ısrarı cehaleti savunduğu anlamına gelmez. Bilmemek cehalet değildir; bilmemek masumiyet halidir. Bilgi veya cehalet yoktur; ikisi de aşılmıştır.
Cahil birisi cehalet içindedir. Cahil insan temel bir şeyleri göz ardı eder. Böyle bakınca çok bilen insan en cahil olandır, çünkü cenneti ve cehennemi bilir ama kendini bilmez.
Tanrı'yı bilir de onun kim olduğuna dair en ufak fikri yoktur, içindeki bilinç nedir bilmez. Cahildir çünkü hayattaki en temel şeyi göz ardı etmektedir: kendini. Kendini önemsiz şeylerle oyalamaktadır. Cahildir - bir dolu şey bilir

ama tamamen cahildir.
Bilmemek beynin devreden çıktığı bir durumdur. Beyin çok şey bilebilir, beyin cahil olabilir. Eğer azıcık bilgin varsa sana cahil diyebilirler; eğer daha çok bilgin varsa bilgili sayılırsın. Bilgi ile cehalet arasında çeşitli kademeler vardır. Cahil olanın bilgisi azdır, hepsi o; en bilgili insan dünyaya daha az cahil görünebilir, ama bir farkları yoktur, özleri aynıdır.
Zen bilmeme durumunun üzerinde durur. Bilmemek insanın ne cahil ne de bilgili olduğunu gösterir. İnsan bilmez çünkü daha fazla bilgi ile ilgilenmiyordur, ve insan cahil değildir çünkü göz ardı etmiyordur - en temel arayışı göz ardı etmiyordur. Kendi varlığını, kendi bilincini göz ardı etmiyordur.
Bilmemenin kendi içinde bir güzelliği, bir saflığı vardır. Saf bir ayna gibidir, tamamen durgun bir göl gibi, üzerine yıldızların ve kıyıdaki ağaçların yansıdığı. Bilmeme durumu insan evriminin doruk noktasıdır.
Bilgi beyne doğumdan sonra yerleşir. Bilmek hep vardır, tıpkı kalbin atmayı veya tohumun açmayı, veya çiçeğin büyümeyi, veya balığın yüzmeyi bildiği gibi. Bu, bilgi edinmekten oldukça farklıdır. O nedenle lütfen bilgi ve bilmek arasındaki ayrımı gözet.
Bilmeme durumu aslında bilmektir çünkü tüm bilgi ve tüm cehalet yokolduğunda varoluşun ne olduğunu düşünebilirsin. Bilgi doğduktan sonra edinilir, ama bilmek seninle beraber gelir. Daha fazla bilgi edindikçe bilme hali gittikçe yokolur çünkü üstü bilgi ile kaplanır. Bilgi aynen toz gibidir ve bilmek de aynen ayna gibi.
Bilmenin kalbi şimdiki zamandır. Bilgi hep geçmişe aittir. Bilgi hafıza demektir. Bilgi bir şeyler öğrendin, bir şeyleri tecrübe ettin anlamına gelir, ve bu arada bilgi toplamışsındır. Bilmek ise bugüne aittir. Peki eğer bilgilerine fazlasıyla dayanıyorsan nasıl şimdiki zamanda varolacaksın? Bu imkansız; bilgiye dayanmaktan vazgeçmek durumundasın. Ve bilgi edinilir: bilmek ise senin doğan. Bilmek hep şimdidir - bilmenin kalbi şimdidir. Peki şimdinin

kalbi...?
"Şimdi" kelimesi güzeldir. Şimdinin kalbi bomboştur. Beyin devrede olmadığında, sen bir hiçe dönüştüğünde, her şey sıfırlandığında - Buda şimdi'ye aynen böyle der, SHUNYA, yani sıfır - o zaman seni çevreleyen her şey, içindeki ve dışındaki HERŞEY, bilinir. Ama bilgi şeklinde değil, tamamen farklı bir yolla bilinir. Çiçeğin açmayı, balığın yüzmeyi, ana rahmindeki çocuğun büyümeyi bildiği şekilde. Sen de nefes almayı biliyorsun - uykuda veya komadayken bile nefes almayı sürdürürsün - ve kalbin atmayı biliyor. Bu tamamen farklı bir bilme tarzı, çok içsel ve yaradılıştan gelen bir olay. Sonradan edinilmiyor, tamamen doğal.
Bilgi, bilmenin karşılığında elde edilir. Ve sen bilgi elde ettiğinde, bilmeye neler oluyor? Bilmeyi unutuyorsun. Bilgi elde ediyorsun ve bilmeyi unutuyorsun. Halbuki bilmek tanrısallığa açılan kapı; bilgi ise tanrısallığın önündeki engel. Bilginin dünyada çeşitli yararları var. Evet, seni daha verimli ve becerikli kılar, becerilerin artar; bu sayede daha çok para kazanabilirsin. Bunların hepsi doğru ve ben hiçbirini yadsımıyorum. Bilgiyi bu şekilde kullanabilirsin; ama bilginin tanrısallığa engel olmasına izin verme. Bilgiye ihtiyaç olmadığında onu bir kenara koy ve kendini bilmeme hallerine boğ - bu da bir bilme durumu aslında, gerçek bilme. Bilgi, bilmenin karşılığında elde edilir ve bilme unutulur. Ama onu hatırlayabilirsin - sadece unuttun hepsi o.
Usta'nın görevi senin onu TEKRAR hatırlamanı sağlamaktır. Beyne hatırlatmak gerekir çünkü bilme hali aslında YENİDEN hatırlamaktan ibarettir. Bir gerçeğe, bir Usta'ya rastladığında ve onun benliğindeki doğruyu gördüğünde, içindeki bir şeyler onu hemen tanıyıverir. Tek bir dakika bile kaybolmaz. Sen bunun doğru olup olmadığını düşünmezsin bile -düşünmek zaman alır. Gerçeği dinlediğinde, gerçeğin varlığını hissettiğinde, gerçek ile yakından bağlantı kurduğunda, içinden bir şeyler onu hiç sorgulamaksızın tanır. Kabul ettiğinden veya inandığından değil: tanırsın. Ve zaten bir şekilde içinin derinliklerinde bir

yerlerde onu bilmesen tanıyamazdın. Zen'in temel yaklaşımı budur.
"Küçük kardeşin konuşmayı öğrendi mi bari?"
"Tabii ya," dedi ufak Mike. "Şimdi annemle babam ona sessiz kalmayı öğretiyorlar."
Toplum bize bilgi öğretiyor. Bir sürü okul, kolej, üniversite var...hepsi bilgi, daha fazla bilgi üretmeye, sonra bunları insanların beyinlerine kazımaya soyunmuş durumda. Usta'nın işlevi ise bunun tam tersi: toplumun sana yaptığını Usta silmek zorunda. Onun işlevi temelde topluma aykırı, ve bu konuda yapılacak bir şey yok. Usta topluma karşı olmak zorunda.
İsa, Pisagor, Buda, Lao Tzu, hepsi anti-sosyaldi. Öyle olmak istediklerinden değil, ama bilmemenin güzelliğini, sonsuzluğunu, masumiyetini farkettikleri, bunun tadını aldıkları anda bunu başkalarına da iletmek, diğer insanlarla paylaşmak istiyorlar. Bu sürecin kendisi anti-sosyal zaten.
İnsanlar bana toplumun neden aleyhimde olduğunu soruyorlar. Toplum bana KARŞI değil - ben anti-sosyalim. Elimden bir şey, gelmiyor - benim de kendi işime bakmam lazım. Bana olanları paylaşmalıyım, ve işte bu paylaşma sırasında topluma karşı çıkmış oluyorum. Toplumun tüm yapısı bilgi üzerine kurulu, Usta'nın görevi ise hem bilgiyi hem cehaleti yokedip seni çocukluğuna döndürmek.
İsa der ki: Küçük çocuklar gibi olmazsanız Tanrı'nın krallığından içeri giremezsiniz.
Aslında toplum seni gerçek doğandan koparır. Dengeni bozar. Seni nevrotik yapar.
Üniversitede ders esnasında ünlü bir psikaytra öğrencisi sorar: "Hocam, bize anormal insanı ve davranışlarını anlattınız, peki normal insan ne olacak?"
"Onu bulduğumuzda," der psikiyatr, "iyileştireceğiz."
Toplum normal insanları iyileştirir durur. Unutmayın, her çocuk normal doğar; sonra toplum onu iyileştirir. Ondan sonra anormalleşir. Hindu, Hristiyan, Komünist, Katolik olur...dünyada öyle çok nevroz var ki. İstediğin türde bir

nevrozu rahatça seçebilirsin. Toplum her türlüsünü yaratır; her büyüklük ve biçimde nevroz mevcut, her zevke göresi var.
Zen anormalliğini iyileştirir. Seni tekrar normal yapar, seni yeniden sıradan yapar. Ama unutma, seni aziz yapmaz. Unutma, seni kutsallaştırmaz. Seni sadece sıradan bir insan haline getirir - kendi doğana, özüne döndürür.
Şu güzel anekdota dönelim:

TAHTA ÇIKAN DOGEN ZENJİ DEDİ Kİ:
"ZEN USTASI HOGEN KEİSHİN ZENJİ'DEN DERS ALDI.
KEİSHİN ZENJİ ONA, 'JOZA, NEREYE GİDİYORSUN?' DİYE SORDU.
HOGEN DEDİ Kİ, 'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM.'
KEİSHİN DEDİ Kİ, 'HAC YOLCULUĞUNUN HEDEFİ NEDİR?'
HOGEN, 'BİLMİYORUM,' DEDİ.
KEİSHİN, 'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI,' DEDİ.
HOGEN ANİDEN MÜTHİŞ AYDINLANDI."

Şimdi bu ufak anekdotun her kelimesi üzerinde meditasyon yapın; dünyadaki tüm din kitaplarını içinde barındırıyor. Aslında onlardan fazlasını içeriyor - çünkü bilmemeyi de kapsıyor.

TAHTA ÇIKAN...

Bu sembolik bir ifade, çok önemli bir şeyi metaforla anlatıyor. Zen insanın bir merdiven olduğunu söyler. En aşağıdaki basamak beyin ve en üstteki beyinsizlik durumu oluyor. Zen der ki ancak beyinsizlik mertebesine erişenler tahta çıkıp insanlara seslenebilirler - bunu herkes yapamaz. Bu papaz veya vaiz olma meselesi değildir.
Hristiyanlar vaizleri eğitirler; onları eğittikleri din okulları vardır. Bu nasıl bir aptallıktır ki? Evet, onlara hitabet sanatını öğretebilirsin; bir konuşmaya nasıl başlanıp bitirileceğini öğretebilirsin. İşte Hristiyan din okullarında öğretilen de aynen budur. Nasıl mimikler yapılması, nerede es verilmesi, ne zaman yavaş konuşulması ve ne zaman sesin yükseltilmesi gerektiği bile öğretilir - her şey yapaydır. Ve bu aptal insanlar hala İsa hakkında vaaz veriyorlar, tek bir

soru bile sormadıkları halde!
Ben bir seferinde bir din okulunu ziyaret ediyordum. Okul müdürü dostumdu; beni o davet etmişti. Ona şunu sordum: "Bana İsa'nın hangi dini okulda eğitim aldığını söyler misin? - çünkü dağdaki vaazı o kadar güzel ki mutlaka bir din okulunda eğitim almış olmalı. Ya Buda hangi din okuluna gitti acaba?"
Muhammed'in hiçbir eğitimi yoktu, -ama konuşma biçimi, Kuranı okuyuşu, muhteşemdi. Bu yetenek başka bir yerlerden geliyordu. Eğitim değildi, bilgi değildi. Bu bir bilme halinden kaynaklanıyordu.
Küçük Johnny kasabanın papazının oğluydu. Bir gün öğretmeni sınıfa büyüdüklerinde ne olmak istediklerini sordu.
Sıra ona geldiğinde Johnny, "Ben tıpkı babam gibi papaz olmak isterdim," dedi.
Öğretmen onun bu kararlılığından etkilenmişti ve böylece ona niye papaz olmak istediğini sordu.
"Şey," dedi çocuk düşünceli bir tavırla, "madem Pazarları zaten kiliseye gitmek zorundayım, dedim ki oturup dinleyeceğime bari kürsüye çıkıp bağıran ben olayım."
Vaiz yaratabilirsin, ama Usta yaratamazsın.
Hindistan'da Usta'nın çıkıp konuştuğu yere VYASPEETHA denir. Vyasa, Hindistan'ın yetiştirdiği en büyük Ustalardan, en eski Budalardan biriydi. O kadar etkiliydi, etkisi öylesine güçlüydü ki, onun yazmadığı ama ona ithaf edilen binlerce kitap bulunmaktadır. İsmi öylesine önemliydi ki kitabını satmak isteyen herkes kendi ismi yerine onunkini kullanırdı. İsmi kitabın değerli olduğuna dair bir güvenceydi. Şimdi uzmanlar hangi kitabın Vyasa tarafından yazıldığını anlayacağız diye kafayı yiyorlar.
Buda'nın çıkıp konuştuğu yere VYASPEETHA denir - Buda'nın tahtı. Beyinsizlik mertebesine erişmeyen hiç kimsenin bu tahta çıkmasına izin verilmez. TAHTA ÇIKMAK bir metafordur; o kişinin beyinsizliğe eriştiği anlamına gelir, gerçek bilme demek olan bilmeme durumunu elde etmiştir.

...TAHTA ÇIKAN DOGEN ZENJİ DEDİ Kİ:

"ZEN USTASI HOGEN KEİSHİN ZENJİ'DEN DERS ALDI.

KEİSHİN ZENJİ ONA, 'JOZA, NEREYE GİDİYORSUN?' DİYE SORDU.

Bu Zen söyleminde "Hayattaki amacın nedir? Nereye doğru gidiyorsun?" demektir. Ayrıca bir başka soruyu da içerir: "Nereden geliyorsun? Hayatının kaynağı nedir?" Ayrıca "Kimsin?" sorusunu da ima eder - çünkü eğer nereden geldiğini ve nereye gittiğini söyleyebiliyorsan bu kim olduğunu da biliyorsun demektir.

En önemli üç soru şöyledir: "Ben kimim? Nereden geliyorum? Ve nereye doğru gidiyorum?"

...KEİSHİN ZENJİ ONA, 'JOZA, NEREYE GİDİYORSUN?' DİYE SORDU.

HOGEN DEDİ Kİ, 'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM.'

Cevabın güzelliğine bakın. İşte Usta ile mürid arasındaki müthiş güzellikler böyle oluşur. Diyor ki,

'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM.'

Eğer Kabe'ye gidiyorsan o zaman bu bir hac değildir çünkü bir amaç taşır; eğer Kudüs'e veya Kaşi'ye gidiyorsan bunlar birer hac değildir. Ne zaman ortada bir amaç olsa hırs da vardır, ve hırsın olduğu yerde beyin, arzu devreye girer. Arzu olunca da herhangi bir hac olasılığı ortadan kalkar.

Bir hac yolculuğu ancak amaçsız yapılabilir. Bunun güzelliğini gör! Sadece bir Zen Ustası buna onayını verebilir ve sadece bir Zen müridi böylesine devrimci bir laf edebilir.

'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM.'

Usta sorar, "Nereye gidiyorsun?" Ve mürid der ki, "Belli bir yere değil." Amaçsızca, rüzgarda savrulan yaprak misali, rüzgar onu nereye taşırsa: kuzeye, o zaman kuzey güzeldir; güneye, o zaman güney güzeldir - çünkü hepsi kutsaldır. Nereye gidersen onunla karşılaşırsın. Bir amaç sahibi olmaya gerek yok.

Bir amaç edindiğin anda gerilirsin; amaca odaklanırsın. Bir amacın olduğu

anda bütünden ayrılırsın. Kişisel bir amacın olur, ve kişisel bir amaca sahip olmak egonun kökenidir. Kişisel amaç sahibi olmamak bütünle birleşmektir, ve bütünle birleşmek ancak amaçsızca dolanırsan mümkündür.

Zen insanı amaçsızca dolanır, bir hedefi, bir geleceği yoktur. Anlık yaşar, beyni işin içine karıştırmaz; aynen yaprağın yaptığı gibi kendini rüzgara bırakır. Rüzgara der ki, "Beni istediğin yere götür." Eğer gökyüzünde rüzgarla yükseklere çıkarsa yerde kalanlara karşı kendini üstün hissetmez. Eğer yere düşerse rüzgarla gökyüzüne yükselenlere karşı aşağılık duygusu beslemez. Başarısız olamaz. Asla hüsrana uğramış hissedemez. Amacın yoksa nasıl başarısız olabilirsin? Ve de eğer belli bir hedefe doğru gitmiyorsan nasıl hüsrana uğramış gibi hissedebilirsin? Hüsrana yol açan beklentilerdir. Kişisel hırslar başarısızlığı getirir.

Zen insanı başarısız olduğunda bile muzafferdir.

KEİSHİN DEDİ Kİ, 'HAC YOLCULUĞUNUN HEDEFİ NEDİR?'

Emin olmak için tekrar sorar, çünkü belki de sadece papağan gibi tekrar ediyordur. Bazı Zen yazılarında "İnsan amaçsız olmalıdır. İnsan amaçsız olduğunda hayat bir hacca dönüşür," diye okumuş olabilir. İşte bu nedenle Usta tekrar sorar:

...'HAC YOLCULUĞUNUN HEDEFİ NEDİR?'

HOGEN, 'BİLMİYORUM,' DEDİ.

Şimdi, eğer Hogen sırf dini yazılardan veya başkalarından toparladığı bilgileri tekrarlıyor olsaydı lafların yerini değiştirip yine aynı şekilde cevap verirdi. Papağan gibi olurdu. Usta aynı soruyu soruyor, ama cevap değişti, tamamen değişti. Sadece diyor ki: Bilmiyorum.

Amaçsızsan nasıl bilebilirsin? Hiçbir hedefin yoksa nasıl bilebilirsin? Hedefin yoksa nasıl varolursun? Ego ancak amaç, hırs ve arzular sayesinde varolabilir.

HOGEN,'BİLMİYORUM,'DEDİ.

Cevabı, tepkisi papağan gibi değil. Aynı lafı tekrarlamıyor. Unutma, soru aynıydı, ama cevap değişti. Bilgili bir insan ile bilmeme halinden hareket eden

bilen, bilge olan bir insan arasındaki fark budur.

'BİLMİYORUM.'

Keishin müthiş sevinmiş olmalı.

'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI.'

Bilgi seninle gerçek arasında bir mesafe yaratır. Ne kadar çok bilirsen mesafe o kadar artar - gerçekle arana daha çok kitap girer. Bütün BRİTANNİCA ANSİKLOPEDİSİ'ni yalayıp yuttuysan o zaman gerçekle arana bir o kadar mesafe girer. Gerçek seni BRİTANNİCA ANSİKLOPEDİSİ'nin vahşi ormanında yakalayıp bulmazsa veya sen BRİTANNİCA ANSİKLOPEDİSİ'nin vahşi ormanında gerçeği yakalamaya çalışmazsan asla karşılaşamazsın. Ne kadar çok bilirsen mesafe o kadar artar; ne kadar az bilirsen mesafe o kadar azalır. Eğer hiçbir şey bilmiyorsan hiç mesafe kalmaz. O zaman gerçekle karşı karşıya kalırsın; hatta karşı karşıya bile değil - SEN GERÇEK OLURSUN. İşte bu nedenle Usta der ki:

'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI.'

Unutma, bu çok güzel bir mısra, öyle zarif, öyle anlam yüklü ki:

'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI.'

Bilmediğin anda, seninle gerçek arasında bir yakınlık doğar, nefis bir dostluk oluşur. Bu bir aşka dönüşür. Gerçeği kucaklarsın; gerçek içine girer, tıpkı aşıkların birbirinin içine girmeleri gibi. Karların güneşte erimesi gibi sen de gerçeğin içinde erirsin. Onunla birleşirsin. Ayıracak bir şey yoktur. Ayıran bilgidir; bilmemek ise birleştirir.

Bu inanılmaz anlam yüklü mısraya kulak verin:

'BİLMEMEK EN MAHREM OLANI,' DEDİ.

HOGEN ANİDEN MÜTHİŞ AYDINLANDI.

Besbelli çok yakındı. "BİLMİYORUM" dediğinde tam sınırda duruyordu muhtemelen. 'AMAÇSIZ BİR HAC YOLCULUĞUNA ÇIKIYORUM' dediğinde sınırın hemen bir adım ötesinde duruyordu. "BİLMİYORUM" dediğinde o bir adımlık mesafe bile yokoldu. Artık sınırdaydı.

Ve Usta konuştuğunda, aydınlatıp teyit ettiğinde, yani "BİLMEMEK EN MAHREM OLANI" dediğinde... Usta onun sırtını sıvazladığında: "BİLMEMEK EN MAHREM OLANI"...

HOGEN ANİDEN MÜTHİŞ AYDINLANDI. Birdenbire, o anda, sınırı geçti. Aniden son takıntısı da yokoldu. Artık "Bilmiyorum" bile diyemez.

Aptal insan "Biliyorum" der; akıllı insan "Bilmiyorum" demeyi bilir. Ama sadece sessizlik hakim olduğunda bu iki durum da aşılır. Hiçbir şey söylenemez, tek bir laf edilemez. Hogen o sessizliğe girdi, o büyük aydınlanmaya, aniden, birdenbire, hiç vakit geçmeden.

Aydınlanma hep ani olur çünkü bu elde edilen bir şey değildir; zaten olmuştur. Sadece bir hatırlamadır, sadece bir hatırlatmadır, bir tanımadır. Sen zaten aydınlanmışsın; ancak bunun farkında değilsin. Olmuş olan ise bu farkındalıktır.

Bu güzel anekdot üzerine meditasyon yap. Şu mısra kulaklarında çınlasın: "BİLMEMEK EN MAHREM OLANI."

İnsan asla bilemez: Hogen'a olduğu gibi ani aydınlanma senin de başına gelebilir. Buradaki pek çok kişiye olacak, çünkü her gün yaptığım iş senin bilgini yoketmek, takıntılarını ve beynin tüm stratejilerini yoketmek. Beynin tamamen çöktüğünde, artık onu bir arada tutamadığında mutlaka ani bir aydınlanma olacaktır. Bu çalışıp elde edilecek bir şey değildir, o yüzden bir anda, aniden oluverir. Toplum seni onu unutmaya zorladı; benim işim hatırlamana yardımcı olmak.

Bugünlük bu kadar yeter.

HİKAYENİN KAYNAĞI: BİLİNMİYOR

"The Book of Serenity/Sükunetin Kitabı"

Tercüme eden: Thomas Cleary

Baskı: Shambhala Publications;

ISBN: 1570623813; (6 Ağustos 1998)

VEYA:
"The Blue Cliff Record/Mavi Kaya Tutanağı"
Baskı: Shambhala Publications; ISBN: 0877736227;
yeniden basım (Ağustos 1992)
Ve
Baskı: Numata Center for
Buddhist Translation&Research;
ISBN: 0962561886; (10 Şubat 1999)
Hikaye Ekim 2002'de ayrıca
http://www.buddhistinformation.com
adresinde bulunmuştur.

Hiç Aldırma

Bir ev kadınının aniden aydınlanmasının öyküsü
("Ah, İşte!," 7. Bölüm'den)
Kendini geliştirme olayının çoğunlukla başarısız olmasının nedenleri

ESKİLER DERLER Kİ:

'KENDİNİ GELİŞTİRMEK HAYAL BİLE EDİLEMEYECEK KADAR UZUN ZAMAN ALIR, (OYSA) AYDINLANMA BİR SANİYEDE GERÇEKLEŞİR.

EĞER EĞİTİM VERİMLİ GEÇTİYSE AYDINLANMA
GÖZ AÇIP KAPATANA KADAR OLUP BİTER.'

ESKİ ZAMANLARDA LANG YEH DAĞINDAKİ CH'AN USTASI
HUİ CHUEH'İN KENDİSİNE EĞİTİM İÇİN GELEN
BİR KADIN MÜRİDİ VARDI.

USTA KADINA ŞU CÜMLEYİ İNCELEMEYİ ÖĞRETTİ: "HİÇ ALDIRMA."

KADIN HİÇ KAYTARMADAN ONUN DEDİKLERİNİ
HARFİYEN YERİNE GETİRDİ.

BİR GÜN KADININ EVİNDE YANGIN ÇIKTI,
AMA O DEDİ Kİ: "HİÇ ALDIRMA."

BİR BAŞKA GÜN, KADININ OĞLU SUYA DÜŞTÜ VE YOLDAN
GEÇEN BİRİSİ ONA SESLENDİĞİNDE, "HİÇ ALDIRMA," DEDİ.

TÜM GEÇİCİ DÜŞÜNCELERİ BİR KENARA KOYARAK
USTASININ DERSİNİ AYNEN UYGULADI.

BİR GÜN, KOCASI KIZARTMA YAPMAK ÜZERE ATEŞİ YAKTIĞINDA,
KADIN İÇİ KAYNAR YAĞ DOLU TAVAYA BİRAZ HAMUR ATTI
VE BİR SES ÇIKTI.

KADIN SESİ DUYUNCA ANINDA AYDINLANDI.
SONRA YAĞ DOLU TAVAYI YERE ATTI, ELLERİNİ ÇIRPTI VE GÜLDÜ.

ONUN DELİRDİĞİNİ DÜŞÜNEN KOCASI KARISINI AZARLADI
VE ŞÖYLE DEDİ: "BUNU NİYE YAPIYORSUN? DELİ MİSİN SEN?"

KADIN CEVAP VERDİ. "HİÇ ALDIRMA."

SONRA HUİ CHUEH USTAYA GİDİP
BAŞARISINI TASDİK ETMESİNİ İSTEDİ.

USTA KADININ KUTSAL MEYVAYA ERİŞTİĞİNİ DOĞRULADI.

En yüce gerçeğe ulaşmanın iki yolu var. İlki kendini geliştirmeden, diğeri aydınlanmadan geçiyor. İlki temelde yanlış. O yola sadece benziyor; aslında değil. İçinde daireler çizerek döner durur ama hiçbir yere varamazsın. İkincisi yola benzemiyor çünkü bir şey aniden, birdenbire olduğunda yol için yer kalmıyor. Bir şey hiç vakit almadan oluveriyorsa bunun yolu nasıl olabilir?

Bu paradoksu iyice anlamak gerekiyor: ilki yola benziyor ama değil; ikincisi yola benzemiyor ama öyle. İlki yola benziyor çünkü sonsuz vakti var; o zamana

ait bir olay. Ama zaman içinde olan herhangi birşey sizi zamanın ötesine taşıyamaz; zaman içinde olan herhangi bir şey ancak zamanı güçlendirir.
Zaman beyin demektir. Zaman aslında beynin bir yansımasıdır. Öyle bir şey yoktur; tamamen bir yanılgıdır. Sadece şimdiki zaman vardır - ve şimdiki zaman zamanın bir parçası değildir. O sonsuzluğa aittir. Geçmiş, zamandır; gelecek, zamandır; ikisi de anti-varoluşçudur. Geçmiş sadece hatıradır ve gelecek sadece hayal gücüdür; hatıra ve hayal gücü, ikisi de varolmayan şeyler. Geçmişi yaratırız çünkü hatıralara takılı kalırız; hatıralara takılmak geçmişin kaynağını oluşturur. Geleceği yaratırız çünkü henüz tatmin olmamış bir sürü arzumuz vardır, henüz gerçekleşmemiş bir dolu hayalimiz vardır. Arzular üzerine yansıyacak bir ayna misali geleceği kullanırlar.
Geçmiş ve gelecek beyne ait fenomenlerdir; ve geçmişle gelecek senin zaman kavramını oluşturur. Normalde zamanın üçe bölündüğünü düşünürsün: geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek. Bu tamamen yanlıştır. Bilgeler zamanı bu şekilde görmemişlerdir. Onlar zamanın ikiye ayrıldığını söylerler: geçmiş ve gelecek. Şimdiki zaman, zamanın bir parçası değildir; şimdiki zaman zamanın ötesine aittir.
İlk yol - kendini yetiştirme yolu -zamana dayalıdır; sonsuzlukla hiç alakası yoktur.
İkinci yol - bu yolsuz yola Zen Ustaları aydınlanma yolu adını vermişler ve aslında kendisi bir yola hiç benzemiyor. Bir yola benzeyemez de zaten, ama sırf iletişim adına biz buna öylesine "ikinci yol" diyeceğiz. İkinci yol zamana ait değil, sonsuzluğa ait. O nedenle aniden oluyor; şimdiki zamanda gerçekleşiyor. Onu arzulayamazsın, ona karşı hırs duyamazsın.
İlk yolda, sahte yolda, her şey mubahtır. Hayal kurabilirsin, arzulayabilirsin, hırslı olabilirsin. Tüm dünyevi isteklerini ulvi olanlarla değiştirebilirsin. Sözüm ona dindar olan kişiler böyle yapıyor. Artık para peşinde değiller - paradan bıkmış, sıkılmış durumdalar - ama Tanrı'yı aramaya başlıyorlar. Arzu yine başrolde; sadece nesnesini değiştiriyor. Arzu nesnesi artık para değil

Tanrı; zevk değil huzur peşindeler. Ama nasıl bir huzur hayal ediyorsun? Huzur adına hayal edeceğin şey senin zevk anlayışından başka bir şey değil - belki biraz daha rafine, gelişmiş ve sofistikesi, ama bundan fazlası olamaz.

Dünyevi şeyleri arzulamaktan vazgeçenler cenneti ve cennetteki güzellikleri arzulamaya başlarlar. Ama onlar da nedir ki? - eski arzuların kat be kat büyümüşü, hatta onlar dünyevi zevklerden daha tehlikeli, çünkü dünyevi zevklerde kesin olan bir şey var: eninde sonunda hüsrana uğrayacaksın. Onlardan vazgeçeceksin; sonsuza dek onlarla haşır neşir olamazsın. Onların iyi tarafi sana vaadlerde bulunurlar ama bunları asla yerine getirmezler - istenen sonuç asla elde edilmez. Böyle ne kadar kandırılabilirsin ki? En aptal insan bile hayallerin peşinde koştuğunu bir noktada fark eder. Akıllı olan bunu daha çabuk anlar.

Ama ulvi tutkular çok daha tehlikelidir çünkü öbür dünyaya aittirler, ve onları görüp yaşaman için ölmeyi beklemen gerekir. Ancak ölümden sonra gerçekleşeceklerdir, o nedenle ömür boyu onlardan kurtulamazsın. Tüm hayatı boyunca bilinçsiz yaşamış birisinin ölümü de bu bilinçsizliği yansıtacaktır; bilinçsiz ölecektir. Ölümde dahi hayallerinden kurtulamayacaktır. Ve de bilinçsizce ölen birisi tekrar doğumunda yine bilinçsiz şekilde dünyaya gelir. Bu fasit dairedir; döner durur. Ve bilinçsiz doğan bir kişi milyonlarca yaşam boyu yaptığı aptallıkları tekrar eder durur.

Yaşadığın sürede uyanık ve farkında olmazsan, yaşam kaliteni değiştirmezsen, bilinçli ölemezsin. Ve ancak bilinçli bir ölüm sayesinde bilinçli bir doğumu yaşarsın; o zaman çok daha bilinçli bir hayat sana kapılarını açar.

Dünyevi arzuları ulvi olanlarla değiştirmek bir yol değil bir kandırmacadır - ama çok da çekici bir kandırmaca. Her şeyden önce, bu kendini yetiştirmek oluyor. Egonun karşısında durmuyor; egonun iyice rafine hale gelmesini sağlıyor. Egonu tüm kabalıklardan arındır, işte o zaman bir benlik oluyorsun. Ego işlenmemiş pırlanta gibi: onu kesip parlatıyorsun, o zaman Kaşıkçı elmasına dönüşüyor, değeri müthiş artıyor. Bu senin "benlik" anlayışın, ama

aslında egonun daha güzel bir tanımından başka bir şey değil, hem de içine spiritüel bir lezzet katılmış oluyor. Aslında bildiğimiz hayal ürünü ego kendisi. "Ben varım" fikrinin kendisi yanlış. Bütün var, Tanrı var - ben yokum. Ya ben varolabilirim ya da Tanrı; birlikte varolamayız - çünkü eğer ben varolursam o zaman apayrı bir varlığım demektir. O zaman Tanrı'dan bağımsız olarak kendi kendime varoluyorum. Ama Tanrı aslında bütün anlamına geliyor. Ondan nasıl bağımsız kalabilirim? Nasıl ayrı olabilirim? Eğer varoluyorsam, bütünlük kavramını tamamen yokediyorum.

Tanrı'yı reddeden kişiler en egoist olanlar. Friedrich Nietzsche'nin Tanrı'yı ölü ilan etmesi bir tesadüf değil. O dünyanın en egoist insanlarından biriydi. Sonunda onu öldüren de egosu oldu. Ego deliliktir, diğer tüm delilikleri doğuran en temel delilik. Diyor ki: "Tanrı öldü ve insan özgür kaldı." Bu cümle önemli. Bir cümlede her şeyi anlatıyor: ancak Tanrı ölürse insan özgür kalabilir, eğer Tanrı yaşıyorsa o zaman insan özgür kalamaz, hatta insan varolamaz bile.

"Ben varım" fikri spiritüel değildir. Benlik fikri spiritüel değildir.

Peki kendini geliştirmek ne anlama gelir? Cilalamak çabasıdır; iyi bir karakter edinmek, saygıdeğer olmayan taraflardan kurtulmak ve tamamen saygıdeğer bir hale bürünmek demektir. O nedenle spiritüel insanlar değişik ülkelerde değişik yönlerde kendilerini geliştirirler - sözde spiritüel olanlar, yani. Bu toplumdan topluma değişir; toplum neye saygı duyuyorsa o yönde gelişilir.

Devrimden önce Sovyet Rusya'da cinsel organların kesilip atılması gerektiğine, ancak o zaman gerçek Hristiyan olunacağına inanan bir Hristiyan mezhebi vardı. İsa'nın sözlerini sözlük anlamı ile kabullenmişlerdi. İsa şöyle demişti: Tanrı'nın hadım ağaları olun. Ve bu salaklar bu sözü harfiyen yerine getirdiler. Her yıl binlercesi toplanır, delicesine bir cinnet geçirip hep beraber cinsel organlarını keserlerdi. Erkekler cinsel organlarını, kadınlar göğüslerini doğruyordu. Ve bunu başaranlar aziz mertebesinde sayılıyordu; çok saygı görüyorlardı - büyük bir fedakarlıkta bulunmuş oluyorlardı. Şimdi, başka bir

yerde onlara tamamen deli gözüyle bakılabilir, ama o toplumda bu iş saygı gördüğünden onlar da aziz oluyorlardı.
Hindistan'da pek çok kişi çivi veya dikenden yatakların üzerine yatıyor ve onların büyük birer bilge olduğu düşünülüyor. Gözlerinin içine bakarsan sadece aptal birer insan olduğunu görürsün. Dikenden yatağın üstünde yattı diye kimse spiritüel olmaz. Bu olsa olsa bedenini, duyarlılığını körleştirir. Bedenin gittikçe hissiz hale gelecektir; hiçbir şey hissetmez olacaksın.
İşte bu iş böyledir. Yüzün açıkta kaldığı için soğuğu hissetmez; soğuğa, karşı duyarsız hale gelir. Ellerin de soğuğu o kadar çok hissetmez çünkü açıktadırlar; soğuğa karşı duyarsız olurlar. Aynen bu prensiple çıplak yaşayabilirsin. Sadece başta birkaç ay soğuğu hissedersin; sonra yavaş yavaş bedenin duruma alışır.
Jaina rahipleri bu şekilde çıplak yaşarlar. Ve müridleri onlara methiyeler düzer; şöyle düşünürler: "İşte gerçek ruhanilik bu. Baksanıza, bedeni aşmış bunlar!" Bir şeyi aştıkları falan yok; sadece bedenleri duyarsızlaşmış. Ve beden duyarsızlaştığında beyin de duyarsızlaşır, çünkü beden ve beyin birbirine bağlıdır. Beden beynin dış kabuğu, beyin ise bedenin içsel merkezidir.
Eğer gerçekten duyarlı, zeki bir beyin istiyorsan aynen öyle bir bedene ihtiyacın var. Evet, bedenin kendi zekası var. Onu öldürme, yoketme, aksi takdirde zekanı yoketmiş olursun. Ama eğer saygı duyulursa beden dini, spiritüel, ulvi bir şeye dönüşür.
Toplumun saygı duyduğu herşey egonu besler. İnsanlar bu uğurda her türlü aptallığı yapmaya hazırdır. Buradaki tek tatmin, elde edilecek olan saygınlıktır. Kendini geliştirmek egoyu beslemekten başka bir şey değildir. Gerçek bir yol asla olamaz. Hatta, aslında gerçek bir yola gerek yoktur. O uzun, zahmetli bir yola benzer; pek çok yaşama ihtiyacı vardır. Kendini geliştirme vaazları verenler gayet iyi bilirler ki tek bir yaşam buna yetmez; aksi takdirde yalanları ortaya çıkacaktır. O yüzden bir sürü yaşam hayal ederler, uzun zahmetli bir

yolculuğu içeren pek çok yaşam. Ve en sonunda, hayal edilemeyecek kadar uzun bir süreden sonra, sen hedefe varırsın. Aslında hiçbir yere varmazsın. Varamazsın çünkü zaten oradasındır. O yüzden bir amaca giden bir yol fikri tamamen anlamsızdır.

Paradoksu anlamaya çalış; Zen ruhunu anlamada bu çok önemlidir.

Zen bir yol değildir. O yüzden ona kapısız kapı deniyor, veya yolsuz yol, çabasız çaba, eylemsiz eylem. Belli bir gerçeğe işaret etmek için bu çelişkili ifadeleri kullanıyorlar: şöyle ki, bir yol olması bir hedefin de olması gerektiği anlamına gelir, ve bu hedef gelecekte olmalıdır. Sen buradasın, hedef orada, ve seninle hedefin arasında ikinizi birleştirecek bir yol, bir köprü lazım. Bir yol olması fikri ise henüz gayene ulaşamadığın, daha eve gelmediğin anlamına gelir.

İkinci yol - yolsuz yol, aydınlanma yolu - tamamen farklı bir anlam taşır, paha biçilmez değerde bambaşka bir anlamdır bu: sen zaten osundur. "AH, İŞTE BU!" Gidecek başka bir yer yok, gitmeye de gerek yok. Gidecek KİMSE de yok. Biz zaten aydınlanmışız. Ancak o zaman bu bir saniyede gerçekleşebilir - çünkü bu bir uyanış meselesidir.

Örneğin, eğer uyuyakaldıysan ve rüya görüyorsan... ayda olduğunu görebilirsin. Eğer birisi seni uyandıracak olursa aydan geri dönmek zorunda kalacağını mı sanıyorsun? O takdirde vakit alacaktır. Eğer aya vardıysan o zaman geri gelmen gerekecektir ve bu vakit alacaktır. Uzay gemisi o anda hazır olmayabilir. Belki bilet kalmamıştır; belki gemi doludur. Ama sen uyandırılabilirsin çünkü ayda olman sadece rüyanın bir parçası. Aslında sen evde yatağındasın: hiçbir yere gitmedin. Biraz sarsılınca aniden geri geliyorsun - rüyadan geri dönüyorsun.

Dünya bir rüyadan ibaret. Bir yere gitmemiz gerekmiyor; biz hep buradaydık zaten; şimdi de buradayız ve burada kalacağız. Ama uykuya dalabiliriz ve rüya görebiliriz.

Hindistan'da ordu manevra halindeydi. Tam "kırmızı" ve "mavi" takımlar

arasında savaş oyunu başlayacakken Delhi'den bir telgraf aldılar: "Son zamanlardaki bütçe kısıtlamaları yüzünden size silah veya cephane veremiyoruz, ama eğitim adına lütfen savaş oyununa devam edin."
General askerleri toplayıp şöyle dedi: "Savaşıyormuş gibi yapacağız. Düşmanın yüz metre yakınına gelince kolunuzla işaret edip tüfek niyetine "BANG-BANG" diye bağırın. Elli metre yakınındaysanız kollarınızı kaldırın ve el bombası niyetine "BOOM" diye bağırın. On metre kala kollarınızı sallayıp süngü niyetine "CART CART" diye bağırın."
Er Abdül'e öncü görevi verildi, ve bir şekilde tüm aksiyon başka bir yöne kaydı. Abdül üç gün üç gece dışarıda kaldı, ama başka kimseye rastlamadı.
Dördüncü gün Abdül hevesi kaçmış şekilde bir ağacın altında otururken karşı tepeden kendisine doğru birisinin yaklaştığını gördü. Yere çöküp emeklemeye başladı ve çamurlarla otların arasında sürünmeye koyuldu, aynen eğitimde öğrendiği gibi. Gelen diğer takımdan bir askerdi.
Abdül kolunu kaldırdı ve "BANG BANG" diye bağırdı ama bir cevap alamadı. O da daha yakına gitti, kolunu kaldırdı ve çok yüksek sesle "BOOM" diye haykırdı. Diğer asker ona doğru dönmedi bile. Bunun üzerine askere iyice yaklaşıp kulağının dibinde "CART CART" diye bağırdı ama gene bir tepki alamadı.
Abdül kızmıştı. Diğer askeri kolundan yakalayıp bağırdı: "Hey! Sen kurallara göre oynamıyorsun. Ben 'BANG BANG' dedim, 'BOOM' diye bağırdım, ve burnunun dibine gelip 'CART CART' dedim, ve sen daha beni görüp görmediğini bile belirtmedin."
Bu noktada, diğer asker Abdül'e döndü ve kalın bir sesle, "HAŞIR HAŞIR, ben bir tankım" dedi.
İşte durum budur. Sen sandığın şey değilsin, olduğuna inandığın şey değilsin. Tüm inançların birer rüya. Belki de o kadar uzun zamandır rüya görüyorsun ki onlar artık sana gerçekmiş gibi görünüyor.
O yüzden mesele kendini geliştirmek değil: mesele aydınlanmak.

Zen aniden aydınlanmaya inanıyor çünkü Zen senin zaten aydınlanmış olduğuna inanıyor; ancak seni uyandıracak belli şartların oluşması lazım. Birazcık uyarılmak işi çözebilir. Birazcık tetikte, birazcık dikkatli olsan aniden uyanacaksın. Ve tüm o arzularla, yolculuklarla, krallıklarla, dağlarla, denizlerle dolu rüyalar... hepsi bir anda yokolacak.

Şimdi o güzel öyküye dönelim:

ESKİLER DERLER Kİ:

"(KENDİNİ) GELİŞTİRMEK HAYAL BİLE EDİLEMEYECEK KADAR UZUN ZAMAN ALIR..."

Bu böylesine uzun bir zaman almak zorundadır çünkü gölgelerle savaşıyor olacaksın. Onları alt edemezsin, yok da edemezsin. Üstelik onlarla savaştıkça varlıklarına daha da fazla inanırsın. Kendi gölgen ile savaşırsan zafere ulaşmanın en ufak bir ihtimali olduğunu mu sanıyorsun? Bu imkansız. Ve zaferin imkansız olma nedeni gölgenin senden daha güçlü olması değil. Tam tersi: gölgenin HİÇ gücü yok, HİÇ varlığı yok, ve sen varolmayan bir şeyle savaşmaya başlıyorsun -nasıl kazanabilirsin ki? Enerjin dağılır. Yorulursun ve gölge hiç etkilenmez. O yorulmaz. Onu öldüremezsin, yakamazsın, hatta ondan kaçamazsın bile. Sen ne kadar hızlı koşarsan o da aynı süratle peşinden gelir.

Ondan kurtulmanın tek yolu onun orada olmadığını GÖRMEKTİR. Bir gölgenin gölge olduğunu anlamak özgürlüktür. Sadece anlamak, kendini geliştirmek değil! Gölge bir kez kayboldu mu, yaşamına bir ışık gelir. Güzel kokular da yükselecektir ama bu üzerinde çalışılan bir şey olmayacaktır; dışarıdan gelen bir etki değildir.

İşte bir aziz ile bir bilge arasındaki fark buradadır. Aziz kendini geliştirme yolunu izler. Mahatma Gandi gibi şiddet karşıtlığını benimser; doğruyu, doğruluğu benimser; dürüstlük ve içtenliği benimser. Ama bunların hepsi birer uygulamadır. Şiddet karşıtlığı uyguladığında ne yapıyorsun? İçinde aslında neler olup bitiyor? Şiddeti bastırıyor olmalısın. Doğru olanı uyguladığında - uygulamak ZORUNDA kaldığında - bu ne anlama geliyor? Sadece şu demek

oluyor, içinden doğru olmayan bir şey geçiyor ve sen onu bastırıyorsun ve tersini uyguluyorsun, ve doğru olanı dile getiriyorsun. Ama doğru olmayan içinden yokolmuyor. Onu varlığının en dibine itebilirsin; bilinçaltının karanlıklarına gömebilirsin. Ona karşı tamamen ilgisiz kalabilirsin. Varlığını bile unutabilirsin, ama oradadır ve içinin derinliklerinden öylesine sinsice bir şekilde devreye girer ki sen onun pençesinde olduğunu asla fark bile etmezsin - hatta, eskiden onun bilincinde olduğunda bile bu kadar etkisi altında değildin. Şimdi düşman saklanıyor.

Benim Mahatma Gandi'de gözlemlediğim budur. O şiddet karşıtlığını uyguladı ve geliştirdi; ama ben onun hayatını derinlemesine inceledim ve bence 20. yüzyılda yetişen en şiddetli insanlardan birisi. Ama şiddeti gayet cilalı; onun şiddeti öyle sofistike ki neredeyse şiddet karşıtıymış gibi görünüyor. Üstelik bu şiddet çok sinsi olduğundan kolaylıkla farkedemiyorsun. Ona Gandi'nin evinin salonunda rastlayamazsın; orada bulunmaz. Evin ücra bir köşesinde, hizmetlilerden başka kimselerin uğramadığı bir yerlerde bulunur ama ta oradan Gandi'yi yönetir.

Örneğin, normalde kızgınsan öfken seni kışkırtan kişiye yönelir. Mahatma Gandi olsa o kişiye değil kendine kızardı. Öfkesini kendine doğrulturdu; içselleştirirdi. O zaman da bu öfkeyi tespit etmek çok zorlaşırdı. Gandi hemen bir oruca başlardı, ölüm raddesine gelir, kendine işkence etmeye başlardı. Ve kendine eziyet ederken sinsi bir şekilde karşısındakine de ederdi.

Onun aşramında, eğer birisi çay içiyorsa...çay aslında gayet masum, ama Mahatma Gandi'nin aşramında günah sayılıyordu. Bu aşramlar insanların içinde suçluluk duygusu yaratarak varoluyorlar; suçlu hissettirmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyorlar. Bu onların meslek sırrı; o yüzden hiçbir fırsat kaçmıyor. Çay bile olur; kullanılması gerekir. Eğer birisi çay içerken yakalanırsa o bir günahkardır. Bir suç işliyordur -hatta suçtan fazlasını, çünkü günah suçtan çok daha derin bir kavramdır. Eğer birisi yakalanırsa...

Ve insanlar çaylarını içiyorlardı. Bunu saklanarak yapıyorlardı; saklanmak

zorundaydılar. Sırf çay içebilmek için hırsız, -üçkağıtçı, ikiyüzlü durumuna düşüyorlardı! İşte senin sözde dinlerinin milyonlarca insana yaptığı da budur. İnsanları spiritüel yapacaklarına onları ikiyüzlü hale getiriyorlar.

Çay içmiyor gibi yapıyorlardı, ama arada bir suçüstü yakalanıyorlardı. Ve Gandi aranıyor, bakınıyordu; kurallara kimlerin karşı geldiğini anlamak adına içerde casus barındırıyordu. Ne zaman böyle birisi bulunsa o çağrılıyordu...ve Gandi kendini cezalandırmak için oruca başlıyordu.

"Bu nasıl mantık?" diye soracaksın. Çok basit aslında. Hindistan'da yüzyıllardır uygulanıyor. İşin sırrı Gandi'nin şu sözlerinde: "Ben herhalde henüz mükemmel bir Usta değilim, o nedenle bir müridim beni kandırıyor. O nedenle kendimi arındırmalıyım. Beni aldatabildiniz çünkü ben henüz kusursuz değilim. Öyle olsaydım kimse beni aldatamazdı. Mükemmel bir Usta'yı kandırmayı hayal bile edemezsiniz değil mi? Demek ki bende bir kusur var."

Şu alçakgönüllülüğe bak! Bir de kendine eziyet edip oruca başlıyordu. Gandi oruç tutuyor çünkü sen bir fincan çay içtin. Peki SEN kendini nasıl hissediyorsun? Bir tek fincan çay için üç gün oruç tutuyor! Bu sana ağır gelecek. Eğer kafana vursaydı daha ağır olamazdı. Sana hakaret etseydi, cezalandırsaydı, üç gün oruç tutmanı söyleseydi çok daha basit olurdu - ve çok daha insancıl. Ama yaşlı adam oruç tutuyor, kendine işkence ediyor, ve aşramdaki herkes seni suçluyor. Herkes sana büyük bir günahkara bakar gibi bakıyor: "İşte SENİN yüzünden Usta acı çekiyor. Hem de bir fincan çay için? Ne kadar aşağılıksın!"

Gidip ayaklarına kapanabilir, ağlayıp zırlayabilirsin ama Gandi dinlemeyecektir. Onun kendini arıtması gerekmektedir.

Bunların hepsi şiddet unsuru; ben buna şiddet karşıtlığı demiyorum. Hem de göz göre göre şiddet, ama öyle sinsice yapılıyor ki tespit etmesi çok zor. Gandi'nin kendisi bile ne yaptığının farkında değildi belki - çünkü farkındalık değil şiddet karşıtlığı peşindeydi ve onu uyguluyordu.

Devamlı uygulayabilirsin...uygulanacak bin bir şey vardır. Peki hayatında

yanlış giden bir sürü şeyden ne zaman kurtulacaksın? Bu hayal bile edilemeyecek kadar uzun bir zaman alacaktır. Ve o zaman kurtulabileceğini mi sanıyorsun? Bu imkansız; kurtulamazsın.

Ben kendini geliştirerek gerçeğe ulaşan birisine hiç rastlamadım. Hatta, kendini geliştirmeye kalkışan insanlar genelde pek zeki olmuyorlar çünkü en temel anlayışı ıskalıyorlar: biz bir yere gitmiyoruz, Tanrı da elde edilebilecek bir şey değil; Tanrı ZATEN içinde var. Sen Tanrı'ya hamilesin, Tanrı denen maddeden oluşuyorsun. Elde edecek bir şey yok - sadece bir farkındalık, KENDİNE karşı farkındalık gerekiyor.

New York'ta dünyanın dört bir yanından gelen egzotik yiyecekleri satan bir dükkan var.

Geçenlerde Nasreddin Hoca burayı ziyaret etti. Güney Amerika'nın ormanlarından gelme nadide tropik meyvalar, Afrika ve Orta Doğu'dan pek çok tuhaf yiyecekler buldu.

Bir köşedeki tezgahta birkaç tepsi dolusu insan beyni duruyordu. Politikacı beyninin kilosu 1 dolar, mühendisinki 2 dolar idi, aziz beyninin ise gramı 50 dolardı.

Tüm beyinler tıpkı birbirine benzediğinden tezgahın ardındaki adama sordu: "Niye aziz beyni bu kadar pahalı acaba?"

Adam gözlüklerinin üstünden bakarak cevap verdi: "Bir gram beyni elde edebilmek için kaç tane aziz bulmamız gerekiyor, biliyor musun?"

Benim de sözde azizler hakkındaki görüşüm aynen böyle. Onların pek de zeki insanlar olduklarını düşünmüyorum - temelde aptallar, çünkü insan aptal olmasa kendini geliştirme yolunu izlemez. O sadece bir yol GİBİ görünüyor; aslında değil. Üstelik sıkıcı ve uzun; hatta hiç bitmiyor.

Sen bir alışkanlığını değiştirebilirsin; o da başka bir yerde kendini gösterecektir. Bir kapıyı kaparsın, hemen bir başka kapı açılır. O kapıyı kapayana kadar bir üçüncüsü mutlaka açılır - çünkü temelde sen aynısın, aynı bilinçsiz insan. Alçakgönüllü olmaya çalışmak seni gittikçe daha egoist

yapmaktan başka bir işe yaramayacak. Alçakgönüllülüğün egonu tatmin etmenin yeni bir yolu haline gelecek. Sen kendi içinde kendini dünyanın en alçakgönüllü insanı olarak göreceksin - senden daha alçakgönüllüsü yok. Bu egonun kullandığı farklı bir dil, ama aynı anlama geliyor. Dil değişmiş olabilir ama anlam aynı kalıyor; başka bir dile çevrildi diye değişmiyor ki. Önce dünyanın en harika insanıydın, şimdi de en alçakgönüllüsüsün, yani hep özel, hep olağanüstü, hep üstün bir varlık. Önce öyleydin, sonra böyle, ama içinde bir şey değişmedi. Kendini geliştirerek hiçbir şey değiştirilemez.

Adamın biri binlerce dolar harcayıp doktor doktor dolaşarak uykusuzluk sorununa çare arıyordu. Sonunda kendisine yardımcı olabilecek bir doktor buldu.

"Çok rahatlamış olmalısın," dedi dostlarından biri, anlayışlı bir tavırla.

"Öyle ya!" dedi eski uykusuz. "O kadar ki bazen bütün gece uyumayıp eskiden nasıl da acı çekerdim onu düşünüyorum."

Peki o zaman ne değişti? Kendini geliştirmek sana sadece bir yanılgı sunar: bir şeylerin olduğu, bir şeyler yaptığın, harika bir şeylerin olacağı yanılgısı; bugün olmasa da yarın bir şeylerin olacağı.

Hornstein tekstil işindeydi, ama işler o kadar kötüydü ki zavallı adam uyuyamıyordu. . .

"Koyunları say," diye akıl verdi dostu Slodnick. "En iyi çare o derler."

"Ne kaybedebilirim?" dedi Hornstein. "Bu gece denerim."

Ertesi sabah eskisinden de uykulu bir yüzle geldi.

"Ne oldu?" diye sordu Slodnick.

"Koyunları saydım," dedi Hornstein. "Elli bine kadar saydım. Sonra yünlerini kırptım ve elli bin tane palto ürettim. Sonra beni bütün gece uykusuz bırakan soruya takıldım: elli bin tane astarı nereden bulabilirim?"

Bu tip şeyler işe yaramaz çünkü BEYİN aynı ise aynı sorunu farklı şekillerde yaratmaya devam edecektir. Temelde köklerin değişimden geçmesi gerekmektedir; sırf dalları budamak işe yaramaz. Kendini geliştirme de

budamaktan ibarettir.

ESKİLER DERLER Kİ:

"(KENDİNİ) GELİŞTİRMEK HAYAL BİLE EDİLEMEYECEK KADAR UZUN ZAMAN ALIR,

(OYSA) AYDINLANMA BİR SANİYEDE GERÇEKLEŞİR."

AYDINLANMA BİR SANİYEDE GERÇEKLEŞİR. Neden? -çünkü sen zaten aydınlanmışsın. Sadece bunu unuttun. Hatırlatılması gerekiyor, hepsi bu.

Usta'nın görevi sana hatırlatmak, sana yol değil bir hatıra sunmak; kendini geliştirme yöntemleri, karakter, erdem değil sadece farkındalık, zeka, uyanma sağlamak.

Bir saniyede elde edilebilir çünkü sen zaten onu hiç kaybetmedin ki. Aydınlanmamış olmanın rüyasını görüyorsun. Rüyanda cennette olduğunu görebilirsin, veya cehennemde olduğunu. Ve biliyor musun! - bazen rüyanda cennette olduğunu görürsün, bazen de cehennemde. Sabahleyin cennette olabilirsin, akşam ise cehennemde. Bir an cennette, bir an cehennemde olabilirsin. Bu senin iç dünyan ile ilgili bir şey; dışarıdan gelmiyor.

Bir adam öldü, sırat köprüsünü geçti, ve beklemeye alındı. Orada Cennete mi Cehenneme mi gönderileceğini bilmediğinden endişe içinde oturup bekledi. Kapı açıldığında içeri ünlü bir aziz girdi.

Adam sevindi, "Cennette olmalıyım!"

Tam o sırada kapı yine açıldı ve içeri ünlü bir fahişe girdi. Adamın aklı karışmıştı. "Bu durumda Cehennemde olmalıyım!" diye düşündü.

O hala merak içindeyken aziz fahişeyi yakalayıp sevişmeye başladı. Adam şaşkınlık içinde Cebrail'e koşup sordu, "Bana söyleyin lütfen: burası Cennet mi Cehennem mi?"

"Anlamıyor musun?" dedi melek. "Adam için Cennet, kadın içinse Cehennem."

Cennet ve cehennem coğrafi bölgeler değil; senin dışında bir şeyler değil onlar, tamamen senin içine aitler. Eğer uyanıksan o zaman tamamen farklı bir evrendesin; senin uyanmanla adeta tüm varoluş uyanıyor. Yeni bir renge, tada,

kokuya bürünüyor. Sen uyurken tüm varoluş seninle beraber uyuyor. Hepsi sana bağlı.
Kısacası mesele karakterini geliştirmek, erdemli olmak, azizleşmek değil. Mesele rüyalardan kurtulmak, geçmiş ve gelecekle uğraşmaktan vazgeçmek, şimdiki zamanı yaşamayı bilmek. Aydınlanma budur..."AH, İŞTE BU!"
Alis, Mad Hatter'ın çay partisine gittiğinde hiç reçel olmadığını fark etti. Reçel rica etti, ve Mad Hatter, "Reçeli iki günde bir sunuyoruz," dedi.
Alis itiraz etti: 'Ama dün de reçel yoktu!"
"Doğru," dedi Mad Hatter. "Kural şöyle: reçel hep dün ve yarın var, ama asla bugün reçel yok...çünkü bugün iki günde bir değil!"
İşte sen de böyle yaşıyorsun: dün reçel vardı, yarın reçel olacak, asla bugün yok ama. Ve aslında reçel orada! Sen hayal dünyasındasın; uyuşmuş, uykulu bir halde dolaşıyorsun. Bu anın varolan TEK gerçek an olduğunu tamamen unutmuş bir haldesin. Eğer gerçekle herhangi bir bağlantı kurmak niyetindeysen hemen şimdi uyan!
Zen'in aydınlanmanın sadece bir saniyede gerçekleştiğine dair tuhaf fikri işte bu şekildedir. Birçok insanın aklı karışıyor: "Nasıl olur da bir saniyede olup biter?" Özellikle Hintliler buna çok şaşırıyor çünkü onlarda önce tüm geçmiş karmalardan kurtulunması gerektiği şeklinde bir inanç var, ve şimdi bu aptalca fikir Batı'ya da ulaştı. Şimdilerde Batı'da insanlar geçmiş karmadan bahsediyorlar: önce eski karmadan kurtulman gerekiyor.
Geçmişin ne kadar uzun olduğunu biliyor musun? Koskoca bir sonsuzluk! Eğer tüm geçmiş karmadan kurtulmaya kalkışırsan bunu asla başaramazsın - bu kesin. Bu arada başka karmalar üretiyor olursun, ve geçmiş her geçen gün büyümeye devam eder. Eğer tek çıkış yolu buysa - insanın tüm geçmiş karmalardan kurtulması gerekiyorsa - o zaman aydınlanma mümkün değildir. O zaman asla bir Buda olmadı ve bundan sonra da olmayacak; bu imkansız. Senin oluşturduğun tüm geçmiş yaşamları ve karmaları bir düşün - önce onlardan kurtulman lazım. Peki onlardan nasıl kurtulacaksın? Onlardan kurtulayım

derken başka karmalar yaratmak zorunda kalacaksın. Bu da tam bir çıkmaz sokak.
"Ve tamamen aydınlanmak için," der karma felsefesine inanan insanlar, "sırf kötü karmalardan kurtulmakla kalmayıp iyilerinden de kurtulmak zorunda kalacaksınız -çünkü kötü karmalar demir zincirler, iyileri de altın zincirler yaratır. Ama zincir zincirdir, ve her türlü zincirden kurtulman gerekiyor." Peki iyi karmalardan nasıl kurtulacaksın? Bu noktada azizler kızacak. Diyecekler ki, "Dur bakalım! Fazla kurcalıyorsun. Bu bir tartışma konusu değil. İnan, güven, kabullen!"
Aslında mesele karmalardan kurtulmak değil. Sabah uyandığında önce gece gördüğün rüyalardan kurtulman mı gerekiyor? Rüyanda bir hırsız, bir katil, bir tecavüzcü, veya bir aziz olmuş olabilirsin...rüyanda her türlü şey olmuş olabilirsin. Önce o rüyalardan kurtulman mı gerekiyor? Uyandığın ANDA rüyalardan zaten çıkıyorsun - hepsi sona eriyor! Onlardan kurtulmak diye bir şey yok.
Bu Zen'in temel mesajıdır: geçmiş karmalara kafayı yormana gerek yok; hepsi birer rüya idi. Uyanırsan hepsi sona erecek.
Ama bizler uykulu insanlarız ve uykumuzla uyuşan her şeyi çekici buluruz. Sadece o anki ruh durumumuza göre dinleriz. Tüm dünya uykuda. Nadiren, arada sırada, uyumayan, uyanık kalan bir insan oluyor. Seninle konuştuğunda bir yanlışlık var sanıyorsun. O kendi konumundan, kendi uyanışının içinden sana sesleniyor, ve diyor ki, "Bütün rüyalarını unut - hepsi saçmalık! İyi ve kötü, hepsi aynı; aziz ve günahkar, hepsi birbirinin aynısı. Sen sadece uyan! Önce rüyanda bir aziz olman gerektiğini, günahkarlıktan azizliğe geçiş yapmak zorunda olduğunu, ancak o zaman uyanabileceğini düşünüp endişelenme. Ne diye o kadar uzun bir yola çıkasın? Direkt olarak uyanabilirsin! Bir günah işlerken uyanabilirsin; rüyanda birisini öldürürken uyanabilirsin. Bu hiç sorun olmaz.
Hatta, eğer bir azizsen uyanmak istemeyebilirsin. Bir katil daha kolay

uyanacaktır çünkü onun kaybedecek bir şeyi yoktur, ama azizin kaybedecek bir sürü prestiji vardır. Belki o sırada ödüllendiriliyordur ve Nobel ödülünü almak üzeredir ve insanlar onu alkışlayıp ayaklarına kapanıyorlardır...ve aniden saatin zili çalar. Şimdi bu zilin sırası mı? Biraz daha bekleyemez miydi? Her şey böylesine iyi ve güzel gidiyorken saatin alarmı biraz bekleyebilir. Katilin kaybedecek hiçbir şeyi yoktur. Zaten acı çekiyordur, eziyet içindedir. Hatta, zil çalarsa rahatlayacaktır. O kabustan çıktığı için müthiş bir rahatlama hissedecektir.

O nedenle günahkarlar azizlerden daha erken uyanırlar, çünkü günahkarlar kabuslara gömülürlerken azizler tatlı rüyalar görürler. Altından bir sarayda kralsan ve bir sürü şeyin keyfini çıkarıyorsan kim uyanmak ister ki? Belki rüyanda cennettesin.

Ama kesin olan bir şey var: uykudayken değişik bir lisan kullanıyorsun - uyku lisanı - ve uyumakta olan diğer insanları anlayabiliyor, aynı lisanı kullanıyorsun. O yüzden karma felsefesi bu kadar önemli, yaygın, baskın hale gelmiştir. Farklı yönlerden dünyanın tüm dinlerine hükmetmiştir.

Hindistan'da üç büyük din olmuştur: Hinduizm, Jainizm, Budizm. Karma felsefesi DIŞINDA hiçbir konuda anlaşamazlar; HER türlü konuda fikir ayrılığına düşerler. Tanrı'nın varlığı konusunda anlaşamazlar, hatta ruhun varlığı konusunda bile anlaşamazlar, ama karma felsefesi konusunda hemfikirdirler. Onun uyuyan beynin üzerinde derin bir etkisi olmalı. Ve bu insanlar Zen'i anlayamazlar.

Bir Hint fakiri veya Jaina rahibi bana geldiğinde büyük şaşkınlık yaşarlar. Derler ki, "Sen ani, anlık aydınlanmayı mı öğretiyorsun? O zaman aydınlanmak için birçok ömür uğraşıp didinen Mahavira ne olacak?"

Ben de onlara derim ki, "Bu hikayeleri sizler uydurdunuz. SİZİN bahsettiğiniz Mahavira rüyalarınızın bir parçası; gerçek Mahavira'yı tanımıyorsunuz. Onun geçmiş hayatlarını siz nasıl bilebilirsiniz? KENDİ geçmiş hayatlarınızdan bile haberiniz yok!" Üstelik müridleri arasında son hayatı hakkında bile

anlaşmazlık var - bırakın geçmiş hayatlarını!
Gerçek meselelerde...örneğin, evli olup olmadığı konusunda: bir Jaina mezhebi onun evli olmadığını söyler, çünkü Mahavira gibi bir adamın evlenmiş olması fikri onlara alçaltıcı, hakaret gibi gelir. Bir başka Jaina mezhebi ise sadece evli olmadığını, bir de kızı olduğunu söyler. Şimdi bu da iyice ileri gitmek oluyor - bir kızı varmış! Bu demektir ki seks yapmış olmalı - çünkü o zamanlar İsa'nın hikayesi henüz ortada yoktu. Bakir doğum henüz bilinmiyordu!
Anlaşamıyorlar...müridler Mahavira'nın son yaşamının evlilik, kız çocuğu, vesaire gibi gerçekleri üzerinde bile anlaşamıyorlar, sonra bir de kalkıp geçmiş hayatlarından bahsediyorlar!
Uykuya devam etmene, ertelemene yardımcı olan her şey çekici gelir. "Mahavira bile ömürler boyu çok çalışmak zorunda kaldı, yani BİZ nasıl olur da bu hayatta aydınlanabiliriz? Bunun için pek çok ömür boyu beklemek lazım, o nedenle şimdilik hiçbir şey yapmaya gerek yok. Bekleyebiliriz! Hem zaten şimdi hemen olmayacak ki; pek çok ömrün geçmesi lazım. O arada, neden başka şeyler yapmıyoruz? Daha fazla para, prestij, güç biriktirebiliriz. Başka şeyler yapabiliriz: yemek, içmek, eğlenmek - çünkü bu iş hemen şimdi olmayacak, bu aydınlanma meselesi; birçok hayat yaşamak gerekecek. Bu arada öylesine oturup bekleyemezsin ki; insanın bir şeyler yapması lazım."
Uyuyan insanlar onlara uykularında seslenen bir lisanı anlayabiliyorlar. Bizler sadece varlığımızda bir süreci tetikleyenleri anlarız.
Bir grup rahibe misyoner olarak günahkar dünyaya yollanmak üzereydi. Baş Rahibe hangilerinin önlerindeki tehlikeli ve zorlu işlere uygun olduğuna karar verebilmek için her birine son bir soru sordu.
"Rahibe Agatha," dedi ilkine. "Bomboş bir sokakta gece vakti yürürken tanımadığın bir adam yanına yaklaşıp uygunsuz teklifte bulunsa ne yaparsın?"
"Aman Yarabbim!" diye yutkundu rahibe. "Allah korusun! Hemen dizüstü çöküp ruhumu kurtarması için Kutsal Meryem'e yakarırdım."

Baş Rahibe, rahibe Agatha'nın daha domestik işlerde çalışmasının daha doğru olacağını not etti.
Aynı soru Rahibe Agnes'e sorulduğunda, "Ne olacak, hemen suratına bir yumruk atardım...ve sonra koşa koşa oradan uzaklaşır, bir yandan 'Yardım edin!' diye bağırırdım," diye cevap verdi.
Baş Rahibe, rahibe Agnes'in misyonerlik için uygun olduğunu not etti.
Sıra rahibe Theresa'ya geldiğinde, "Şey, önce adamın pantolununu indirirdim..." deyince Baş Rahibe az kaldı boğuluyordu, ama rahibe Theresa devam etti. "Sonra da eteklerimi kaldırırdım, ve sonra..."
"Rahibe Theresa," diye araya girdi Baş Rahibe, "Bu nasıl cevap böyle?"
"Şey," dedi diğeri, "Düşündüm ki ben eteklerimi kaldırırsam, onun da pantolonu inmişse ben ondan daha hızlı koşabilirim!"
Biz sadece ANLAYABİLDİĞİMİZİ anlıyoruz. Uykudaki insanlık ancak belli şeyleri anlayabilir; ancak belli şeyleri DUYABİLİR. Diğer şeyler duyulmaz, duyulsa bile anlaşılmaz; yanlış anlaşılır.
Zen fazlasıyla yanlış anlaşılmıştır. Budistlerin bile Zen'i anlayamadıklarını duyunca şaşırabilirsin.
Birçok Ortodoks Budist bana gelip niçin Zen'in üzerinde bu kadar durduğumu soruyorlar, çünkü o ana Budist geleneği değil. Bu doğru; ana Budist geleneği Zen'e karşı. Zen biraz tuhaf, biraz egzantrik geliyor çünkü sana tamamen yeni bir gerçeği sunuyor: ANINDA aydınlanma. Daha önce hiçbir din bunun üzerinde bu kadar durmamıştı: hemen şimdi aydınlanabilirsin -hepsi sana bağlı.

EĞER EĞİTİM VERİMLİ GEÇTİYSE AYDINLANMA
GÖZ AÇIP KAPATANA KADAR OLUP BİTER.

Bir yol yoktur, ama sana uyandırmaya yarayacak belli bir disiplin vardır. Buna "eğitim" diyoruz. Eğitimin karakterinle ilgisi yok, bu tamamen bilincinle ilgili. Eğitim basit olarak şu anlama gelir, senin etrafında belli bir alan, belli koşullar yaratılması gerekir, ve burada uyanmak uykuya dalmaktan daha kolay olacaktır

- tıpkı birisini uykudan uyandırmak için yüzüne soğuk su serpmek gibi. Ona erdemli olmayı öğretmiyorsun, ona şiddet karşıtı olmayı öğretmiyorsun - bunlar onun uyanmasına yardımcı olmayacaktır. Ama soğuk su, işte bu farklı bir fenomen; bu bir koşul yaratmak oluyor. Veya ona bir fincan çay verirsin; bu uyanmasına yardımcı olur. Veya ona koşmasını, bağırmasını söylersin; bu da daha çabuk uyanmasına yardımcı olur.

Tüm Zen yöntemleri böyledir: suratına soğuk su veya kafana balyoz yemiş gibi olursun. Zen diğer dinlerden tamamen farklıdır. Sana belli bir karakter vermez; ancak sana kesinlikle bir ortam sağlar.

ESKİ ZAMANLARDA LANG YEH DAĞINDAKİ CH'AN USTASI
HUİ CHUEH'İN KENDİSİNE EĞİTİM İÇİN GELEN
BİR KADIN MÜRİDİ VARDI.
USTA KADINA ŞU CÜMLEYİ İNCELEMEYİ ÖĞRETTİ: "HİÇ ALDIRMA."

Şimdi, bu ortam sağlamak oluyor. Usta ona bu kısa cümle üzerine meditasyon yapmasını söylüyor: "Hiç aldırma." Ve bu konuda değişik durumlarda, her türlü durumda meditasyon yapılması gerekiyor. Hiç unutulmaması gerekiyor; devamlı hatırlanması gerekiyor, ne olursa olsun.

KADIN HİÇ KAYTARMADAN ONUN DEDİKLERİNİ
HARFİYEN YERİNE GETİRDİ.
BİR GÜN KADININ EVİNDE YANGIN ÇIKTI,
AMA O DEDİ Kİ: "HİÇ ALDIRMA."

Şimdi, bu ortam sağlamak oluyor. Bu gerçek eğitim, bu disiplin. Ev yanıyor ve kadın dersini hatırlıyor: "Hiç aldırma." Ev yanmıyorken ve her şey yolundayken evde kendine bu amaçla yarattığın köşede sessizce meditasyon yapmak kolay tabii - o zaman "Hiç aldırma" diyebilirsin. Bu kolaydır, ama seni uyandırmayacaktır; hatta uykuya dalmana bile yol açabilir. Ama ev yanarken zordur, hem de çok zor. Malın mülkün söz konusu, hayatın tehlikede, tüm güvencen, güvenliğin kayboluyor. Ertesi gün elinde hiçbir şey olmaksızın sokakta kalabilirsin.

Ama kadın gerçek bir mürid olmalı.

DEDİ Kİ: "HİÇ ALDIRMA."

Bunu sırf söylemekle kalmadı, aldırmadı da. Sanki hiçbir şey olmuyormuşçasına rahatladı. Sen evinin yandığını görüp de bunu hiçbir şey olmuyormuş gibi karşılayabilirsen, hiçbir şey olmaz. Ev yanacak, ama sen ilk defa bu deneyimden tamamen berrak bir kafayla ve büyük bir anlayışla çıkacaksın. Her şey yanıyor! Tüm bir hayat yanıyor çünkü her an ölüyoruz. Hiçbir şey garanti değil, hiçbir şey güvenli değil. Biz her şeyin garantide ve güvenlik içinde olduğuna inanıyoruz sadece. Bu değişim ve değişkenlik dünyasında, ölüm her şeyin kesin sonu iken, nasıl herhangi bir güvence olabilir ki?

Kendi evinin yandığını görüp de sessizce, rahatlamış biçimde her şeye boş verip meditasyon yapabiliyorsan - bu işten tamamen farklı, yepyeni bir bilince sahip, yeniden doğmuş bir insan olarak çıkabilirsin.

BİR BAŞKA GÜN, KADININ OĞLU SUYA DÜŞTÜ VE YOLDAN GEÇEN BİRİSİ ONA SESLENDİĞİNDE, "HİÇ ALDIRMA," DEDİ.

Şimdi bu daha da zor - sonuçta ev ölü bir şey. Başka bir ev inşa edebiliriz, para tekrar kazanılabilir. Ama oğlun suya düşmüş, boğuluyor...bu daha zor bir durum, bağlılık var -kendi oğlun. Anne için oğlu kendi varlığının devamı, benliğinin, ruhunun bir parçası. Yine de, "Hiç aldırma" diyor.

TÜM GEÇİCİ DÜŞÜNCELERİ BİR KENARA KOYARAK USTASININ DERSİNİ AYNEN UYGULADI.

Eğer bu mümkünse...çünkü bunlar dünyadaki iki başlıca sorun: eşyaları sahiplenmek ve insan ilişkileri. Bunlar SENİN de sorunların. İnsanlar bu noktada uyuyorlar, ya eşyaları sahipleniyorlar ya da insanlarla ağır ilişkilere giriyorlar. Bunlar senin aklını bulandıran, karıştıran, farkındalığını engelleyen iki sorun.

Kadın her iki sınavı da geçti. Ve eğer bu ikisini atlatabilirsen: aslında hiçbir şeye sahip olmadığının farkına varırsan... Her şeyi kullan ama hiçbir şeyi

sahiplenme, ve insanlarla bağlantı kur fakat herhangi bir ilişkinin parçası haline gelme.

Bağlantı kurmak ile ilişkiye girmek farklı şeyler. Bağlantı kurmak seni herhangi bir zoraki birlikteliğe sokmuyor; ilişki ise esaret. İnsanları sev, ama kıskanç olma, sahiplenme. Mümkün olduğunca çok insanla bağlantı kur, ama özgür kal ve bırak onlar da özgür olsun. Baskı altına almaya çalışma ve kimsenin seni baskı altına almasına izin verme.

Eşyaları kullan, ama unutma: bu dünyaya ellerin boş gelirsin ve giderken de ellerin boş olacak, o nedenle hiçbir şeye sahip olamazsın.

Eğer bu iki anlayış sana apaçık geliyorsa ve aldırmamaya başlarsan tüm geçici düşünceler aklından uçup gidecek. Ve tüm düşünceler geçicidir, hiçbir düşünce temelde önemli değildir. Temel olan sessizliktir; düşünceler gelip geçicidir. Düşünceler yokolduğunda temelde önemli olan su yüzüne çıkar. Müthiş bir melodiye sahip büyük bir sessizlik gümbürder. Bu deneyim özgürleştirir, hatta kutsaldır.

BİR GÜN, KOCASI KIZARTMA YAPMAK ÜZERE ATEŞİ YAKTIĞINDA,
"KADIN İÇİ KAYNAR YAĞ DOLU TAVAYA BİRAZ HAMUR ATTI
VE BİR SES ÇIKTI.
KADIN SESİ DUYUNCA ANINDA AYDINLANDI.

İşte ben bunu söylüyorum...eğer hazırsan, ortam hazırsa, o zaman HERHANGİ bir şey aydınlanma sürecini tetikleyebilir - HERHANGİ bir şey. Sadece bu:

KADIN SESİ DUYUNCA ANINDA AYDINLANDI.

Özel bir şey olduğu yoktu, gayet sıradan bir sesti. O tür seslerle her gün defalarca karşılaşıyorsun. Ama eğer ortam doğruysa, sen doğru bir yerdeysen...ve kadın doğru yerdeydi: sahiplenmiyordu, hiç bir şeyle, hiçbir insanla ilişkide değildi, hakim olmaya çalışmıyordu. Bir özgürlük halinin içindeydi, tam sınırda. Bir adım daha ve Budaların dünyasına geçecekti. O ufacık adıma da herhangi bir şey sebep olabilir.

KADIN SESİ DUYUNCA...

Bu ses son alarm oldu, bardağı taşıran son damla.

...ANINDA AYDINLANDI.

SONRA YAĞ DOLU TAVAYI YERE ATTI, ELLERİNİ ÇIRPTI VE GÜLDÜ.

Bunu niye yaptı: ELLERİNİ ÇIRPTI VE GÜLDÜ? İnsan aydınlandığı zaman gülmek bunun yan etkisi gibidir; kendiliğinden gelir - şu basit nedenden dolayı, çünkü bir sürü yaşam boyunca zaten hep içimizde olan bir şeyi aradık durduk. Bütün o çabalarımız beyhudeydi! Tüm uğraşımız absürddü. İnsan bu kozmik şakaya gülüyor. İnsan Tanrı'nın bizimle nasıl da eğlendiğine gülüyor: bütün bu zaman boyunca o hep içimizdeydi, biz onu arayıp dururken. İnsan kendi saçma çabalarına gülüyor, aslında hiç kaybolmamış bir şeyin peşinde yapılan uzun yolculuklara, seyahatlere. İşte kahkahalar, el çırpmalar hep bu yüzden.

ONUN DELİRDİĞİNİ DÜŞÜNEN KOCASI KARISINI AZARLADI VE ŞÖYLE DEDİ...

Ve elbette, hala uykuda olan biri aniden aydınlanan ve el çırpıp gülen birini gördüğünde normal olarak onun keçileri kaçırdığını düşünecektir. Onun sonunda doğruyu bulması uyuyan insana sinir krizi gibi gelecektir; ama bu bir sinir krizi değil tabii. Ama uyuyan insanın elinde değil; o sadece kendi değerleri, kriterleri doğrultusunda anlayabilir.

KARISINI AZARLADI

VE ŞÖYLE DEDİ: "BUNU NİYE YAPIYORSUN? DELİ MİSİN SEN?"

KADIN CEVAP VERDİ: "HİÇ ALDIRMA."

Kadın devam ediyor: hala meditasyon yapıyor. Ustanın öğretisini sonuna kadar takip ediyor. Kocası ona deli diyor ve o "hiç aldırma" diyor.

Dünya sana deli diyecektir. Dünya Budalara hep deli demiştir zaten. Hiç aldırma. Bu doğal; eşyanın tabiatı şeklinde algılanmalı.

SONRA HUİ CHUEH USTAYA GİDİP

BAŞARISINI TASDİK ETMESİNİ İSTEDİ.

Usta'nın birçok fonksiyonu var. Önce: uyanmana yardımcı olmak, seni uyanmaya teşvik etmek; uykunun gittikçe zorlaşacağı ve uyanmanın iyice

kolaylaşacağı bir durum yaratmak; ve ilk kez uyandığın zaman bunu tasdik etmek, çünkü bunu insanın kendisinin yapması çok zordur. Bu o kişi için tamamen bilinmeyen bir alan. Ego kaybolmuş, tüm eski değerler yitirilmiş, eski beyin artık çalışmıyor. Yargılamanın, değerlendirmenin, emin olmanın bir yolu yokmuş gibi görünüyor. İnsan derin bir dehşete ve şaşkınlığa düşüyor. Neler olup bittiğini anlayamıyor bütün bunların ne için olduğunu. Şaşıp kalıyor.
O yüzden Usta'nın son görevi "Evet, işte bu" demek, yani tasdik etmek.

USTA KADININ KUTSAL MEYVAYA ERİŞTİĞİNİ DOĞRULADI.

Zen insanları buna "kutsal meyva" adını veriyorlar, meyva vermek, çiçek açmak şeklinde - son uyanışa ulaşmak, kendinle ve varoluşla ilgili doruktaki deneyime erişmek. Ama unutma: bu ancak bir anın içinde gerçekleşebilir. Dakikada olur biter. Ancak şimdi olabilir - şimdi ya da asla.
"Hiç aldırma" üzerine meditasyon yapan bu kadını unutma. Böyle bir bütünlük gerekiyor. Ev yanıyor ve kadın diyor ki: "Hiç aldırma." Oğlu suya düşüyor ve o diyor ki: "Hiç aldırma." Kocası ona deli diyor ve o "hiç aldırma" diyor. Böylesine basit bir meditasyon - aldırmamak üzerine - onun alev alması için gerekli ortamı yaratıyor. İç benliği patlıyor. Artık eskisi gibi değil; yeniden doğuyor. Aydınlanmış olarak yeniden doğuyor. Bir Buda oluyor.
Siz hepiniz birer Budasınız - uyuyor, rüya görüyorsunuz, ama yine de birer Budasınız. Benim görevim sizden birer Buda YARATMAK değil, çünkü siz zaten öylesiniz, ben sadece sizin bunu hatırlamanıza yardımcı oluyorum, hatırlatıyorum.
Bugünlük bu kadar yeter.

HİKAYENİN KAYNAĞI BİLİNMİYOR
EN SON BASILDIĞI YER:
JADE BUDA MANASTIRINDAN
GÜNLÜK VAAZLAR (İKİNCİ HAFTA)
ŞANGAY, 1953

www.buddhistinformation.com

Sadece Altın

Ch'i pazaryerindeki utanmaz hırsız
(Ani Bir Gök gürültüsü, #7'den)
Mutluluk ile Mutsuzluk arasında seçim yapmak

BİR ZAMANLAR CH'İ KENTİNDE ALTIN PEŞİNDE OLAN
BİR ADAM VARDI. ŞAFAK SÖKÜNCE PALTOSUNU VE ŞAPKASINI
GİYİP ÇARŞIYA DOĞRU YOLA KOYULDU.

BİR ALTIN TÜCCARININ TEZGAHINA YANAŞTI,
ADAMIN ALTININI KAPTI, VE KAÇTI.

POLİS ONU YAKALADI VE SORGUYA ÇEKTİ.
"NİYE BAŞKA BİRİNİN ALTININI KAPIP KAÇTIN,
HEM DE BİR SÜRÜ İNSANIN ÖNÜNDE?"

ADAM CEVAP VERDİ:

"ONU ALDIĞIM SIRADA BEN İNSANLARI GÖRMEDİM Kİ
- SADECE ALTINI GÖRDÜM."

Size ufak bir anekdot aktarayım: "Doktorum gelip sizi görmem konusunda ısrar etti," dedi hasta psikiyatra. "Neden olduğunu allah bilir - mutlu bir evliliğim, iyi bir işim, bir sürü dostum var ve hiç derdim yok..."
"Hmmm," dedi psikiyatr, defterine uzanarak. "Peki ne zamandır bu haldesiniz?"
Mutluluğu kimse inanılır bulmuyor. İnsanoğlunun mutlu olamayacağı düşünülüyor. Eğer depresyonun, üzüntün, sıkıntın hakkında konuşursan herkes sana inanır. Bu doğal görünür. Ama eğer mutluluğundan bahsedersen sana

kimse inanmaz - bu doğaya aykırı gibi durur.
Sigmund Freud binlerce insanın üzerinde çalışıp insan beynini kırk yıl araştırdıktan, binlerce ruhsal rahatsızlığı inceledikten sonra mutluluğun bir masal olduğu sonucuna vardı: insanoğlu mutlu olamaz. En fazla hayatı biraz daha rahat hale getirebiliriz, hepsi bu. En fazla mutsuzluğu biraz azaltabiliriz, hepsi bu. Ama insan mutlu olamaz.
Çok karamsar görünüyor - ama günümüz insanına bakınca bu aynen böyleymiş gibi duruyor, sanki doğruymuş gibi.
Buda insanın mutlu olabileceğini söylüyor, hem de çok mutlu. Krishna doruktaki bu mutluluğun şarkılarını söylüyor - satchitanand. İsa Tanrı'nın Krallığından söz ediyor. Ama sayıları bir elin parmaklarını geçmeyen bu bir avuç insana mı inanacaksın, yoksa tüm hayatları mutsuzluktan ibaret olan, yüzyıllardır mutsuz olan ve gittikçe de daha mutsuzlaşan milyonlarca insana mı? Sonra da ölüm geliyor zaten! Bu az sayıdaki insana nasıl inanılır?
Onlar ya yalan söylüyorlar ya da kendilerini kandırıyorlar. Ya gizli bir amaçla yalana başvuruyorlar, ya da biraz deliler, kendi hayalleriyle kendilerini kandırıyorlar. Hayal dünyasında yaşıyorlar. Mutlu olmak istediler ve mutlu olduklarına inanmaya başladılar. Bu bir gerçekten çok bir inanca, çaresizlikten doğan bir inanca benziyor. Peki nasıl oldu da bu kadar az insan mutlu olabildi?
İnsanı bir kenara koyarsan, insana fazla ilgi göstermezsin, o zaman Buda, Krishna, İsa, onlar sana daha doğru gelecek. Ağaçlara bakarsan, kuşlara bakarsan, yıldızlara bakarsan, o zaman her şeyin müthiş bir mutlulukla parıldadığını görürsün. O zaman mutluluğun varoluşun özünde olduğunu görürsün. Mutsuz olan sadece insan.
Derinlerde bir yerlerde bir şeyler yanlış gitmiş olmalı.
Buda kendini kandırmıyor, yalan da söylemiyor. Ve ben bunu sana geleneklere dayanarak söylemiyorum - bunu sana kendi dağarcığımdan aktarıyorum. İnsanlar mutlu olabilir, kuşlardan daha mutlu, ağaçlardan daha mutlu, yıldızlardan daha mutlu - çünkü insanda hiçbir kuş, ağaç veya yıldızda

olmayan bir şey var. İnsanda bilinç var!
Ama bilincin varsa o zaman iki seçeneğin oluyor: ya mutlu olacaksın ya da mutsuz. O zaman bu senin seçimin oluyor! Ağaçlar mutlu çünkü mutsuz olamazlar. Mutlulukları kendi özgür iradelerine bağlı değil - mutlu olmak zorundalar. Nasıl mutsuz olunacağını bilmiyorlar; bir seçenekleri yok.
Ağaçlarda şakıyan kuşlar, onlar da mutlu olmayı seçmiş değiller - mutlular çünkü başka nasıl olunacağını bilmiyorlar. Mutlulukları bilinçsiz. Doğal olanı yapıyorlar.
İnsan müthiş mutlu olabilir, ve müthiş mutsuz da - ve bu seçimi yapmakta özgürdür. Bu özgürlük başa beladır. Bu özgürlük çok tehlikelidir - çünkü sorumlu olursun. Ve bu özgürlüğe bir şeyler oldu, bir şeyler ters gitti. İnsan nedense tepetaklak duruyor.
Sen bana meditasyon arayışı içinde geldin. Meditasyona ihtiyacın var çünkü mutlu olmayı seçmemişsin. Mutlu olmayı seçseydin eğer, meditasyona hiç gerek kalmazdı. Meditasyon ilaç niyetine yapılır: eğer hastaysan o zaman ilaç alırsın. Budaların ilaca ihtiyaçları yoktur. Sen mutluluğu seçmeye başladığın zaman, mutlu olman gerektiğine karar verdiğin zaman, meditasyona gerek kalmaz. O zaman meditasyon kendiliğinden olur zaten.
Meditasyon mutlu olmanın bir fonksiyonudur. Meditasyon, mutlu insanı bir gölge gibi takip eder: nereye giderse gitsin, ne yaparsa yapsın, meditasyon halindedir. Yoğun konsantrasyonu vardır.
"Meditasyon" ve "ilaç" (medicine) sözcükleri aynı kökenden gelir - bu çok önemlidir. Meditasyon da iyileştirir. Eğer sağlığın yerinde ise yanında ilaç ve reçete taşımazsın. Ama tabii eğer sağlıklı değilsen doktora gitmen gerekir. Doktora gitmek pek de övünülecek bir şey değildir. İnsan mutlu olmalı, böylece doktora gerek kalmaz.
Bir sürü din varlığını bu kadar çok insanın mutsuzluğuna borçlu. Mutlu insanın dine ihtiyacı yoktur; mutlu insanın tapınağa, kiliseye ihtiyacı yoktur - çünkü mutlu insan için tüm evren bir tapınaktır, tüm varoluş bir kilisedir. Mutlu

insanın dini etkinliklere ihtiyacı yoktur çünkü zaten onun tüm yaşamı dindardır. Mutluluk içinde yaptığın her şey bir duadır: işin ibadet haline gelir; nefes alman bile muhteşem bir yoğunluğa bürünür, bir lütfa dönüşür. İlla ki devamlı Tanrı'nın adını anman gerekmez - bunu ancak aptallar yapar - çünkü Tanrı'nın adı yoktur, ve uydurma bir ismi tekrarlayarak sadece zekanı köreltmiş olursun. O'nun adını tekrarlayarak bir yere varamazsın. Mutlu bir insan, Tanrı'nın her yerde olduğunu görür. O'nu görebilmek için mutlu gözlere ihtiyacın var. Yanlışlık nerede yapıldı?

Almanya'da çok ünlü olan bir adamdan bahsedildiğini duydum - bugün bile heykelleri dikiliyor ve bazı sokaklarla bazı meydanlara onun adı veriliyor. Adı Dr. Daniel Gottlieb Schreber. Faşizmin gerçek kurucusu idi. 1861'de öldü, ama Adolf Hitler'in iktidara gelebilmesi için gerekli durumu o yarattı - bilmeden, elbette.

Bu adamın çocuk yetiştirme konusunda çok belirgin fikirleri vardı. Birçok kitap yazdı. Bu kitaplar pek çok dile çevrildi. Bazıları ellişer kez basıldı. Kitapları çok seviliyordu, büyük saygı görüyordu, çünkü görüşleri hiç de olağanüstü değildi - hatta oldukça yaygındılar. Yüzyıllardır herkesin inandığı şeyleri dile getiriyordu. Sıradan, ortalama zekanın temsilcisiydi o.

Onun düşüncelerini, fikirlerini yaymak için yüzlerce dernek kuruldu, ve öldüğünde bir sürü heykeli dikildi, birçok sokağa adı verildi.

Çocukları altı aylıktan itibaren disiplin altına almak gerektiğine inanıyordu - çünkü diyordu ki eğer bir çocuğu daha altı aylıkken disiplin altına almazsan bu şansı sonsuza dek kaçırırsın. Çocuk daha çok narin ve yumuşakken, dünyadan haberi yokken, üzerinde derin bir iz bırak - o zaman hep bu izi sürecektir. Ve üstelik manipüle edildiğini anlamayacaktır bile. Yaptıklarını kendi özgür iradesi ile seçtiğini düşünecektir - çünkü bir çocuk altı aylıkken iradesi yoktur; irade sonra ortaya çıkacaktır, ve disiplin iradeden önce devreye girecektir. O yüzden irade hep şöyle düşünecektir: "Bu benim kendi fikrim."

Bu bir çocuğu yozlaştırmaktır. Ama dünyadaki tüm dinler ve demagoglar ve

dünyanın bütün diktatörleri, ve sözde gurular ve papazlar, hepsi buna inanmışlardır.
Bu insanın mutsuzluğunun temel nedeni gibi gözüküyor, çünkü kimse özgürce hareket etmiyor, kimse hissetmiyor, kendi yolunu kendi bilinci ile bulamıyor. Ta kökeninde yozlaştırılmış.
Ama Schreber buna disiplin adını verdi, tıpkı tüm ana babaların yaptığı gibi. Çocukların altı aylıktan itibaren öyle bir disiplin altına alınmaları gerektiğine inanıyordu ki bu sayede ilerde asla ana babalarını sorgulamayacaklar ve kendi özgür iradeleri ile hareket ettiklerini sanacaklardı. Kişisel irade ilk kendini gösterdiğinde şöyle yapılması gerektiğine inanıyordu: "...derhal bir son verilmeli, hemen yokedilmeli. Çocuğun bir birey, bir kişilik olmaya başladığını gördüğünde derhal onun bireyselliğinin bu ilk ışığını söndürmelisin, bir saniye bile yitirmeden."
Çocuğun kendi iradesi ilk ortaya çıktığında "...insan olumlu bir tavırla hareket etmeli...sert sözler, tehditkar hareketler, yatağa sertçe vurmak...bedensel ikazlar çocuk sakinleşene veya uykuya dalana kadar tekrarlanmalı."
Doktor insanlara, "Bu tedaviye bir veya iki, en fazla üç defa gerek duyulacaktır," diyordu.
Çocuğu öyle korkut ki ta köklerine kadar titresin! Ve bu kökler henüz çok narin - daha altı aylık bir çocuk bu. El kol hareketleri ile tehdit etmek, gözlerinde derin nefret ve düşmanlık dolu bir bakış ile, adeta çocuğu yokedecekmişsin gibi. Çocuğa ya kendisinin ya da özgür iradesinin hayatta kalabileceğini açıkça belli edin - ikisine birden hayat hakkı verilemez. Özgür irade istiyorsa o zaman ölmesi gerekiyor. Çocuk ancak özgür iradesinden vazgeçerse yaşayabileceğini anladığı zaman ondan feragat edecek ve hayatta kalmayı seçecek. Bu doğaldır! İnsanın hayatta kalmayı seçmesi gerekir; diğer her şey ikinci plandadır.
"Ve işte o zaman sonsuza dek çocuğun efendisi olursun. O andan itibaren, bir bakış, bir söz veya tek bir tehditkar hareket çocuğa hakim olmana yetecektir."
Kendi çocuklarına ne olmuştu? Kimse zahmet edip de sormadı. Bu fikir

herkesin hoşuna gitti. Dünyanın her yerindeki ana babalar pek heveslendiler ve herkes çocuklarına disiplin uygulamaya başladı. Ve Schreber'e göre, işte bu şekilde tüm Almanya disiplin altına alındı. Bu da Adolf Hitler'in yolunu açtı.
Böylece böyle güzel, akıllı bir ülke neredeyse deli bir aptalın kurbanı oldu. Ve tüm ülkeyi o yönetti. Bu nasıl mümkün oldu? Bu soruya hala cevap bulunabilmiş değil. O kadar zeki insana nasıl o kadar kolaylıkla ve o derece aptalca fikirlerle hükmedebildi?
Bu insanlar inanmak üzere eğitilmişlerdi; bu insanlar birey olmak üzere yetiştirilmemişlerdi. Bu insanlara hep disiplinli olmaları öğretilmişti. Bu insanlara itaatin en büyük erdem olduğu öğretilmişti. Doğru değil! Bazen itaatkarsızlık en büyük erdem olabiliyor. Bazen de tabii boyun eğmek. Ama bu senin seçeneğin olmalı: boyun eğip eğmemeye bilinçli olarak kendin karar vermelisin. Bu da her türlü durumun hakimi sen olmalısın anlamına geliyor, ister boyun eğ ister eğme.
Kendi çocuklarına neler oldu? Çocuklarının başına gelenler ancak şimdi gün ışığına çıkıyor.
Kızlarından birisi melankolikti ve doktoru onun tımarhaneye yatırılmasını önerdi. Oğullarından biri sinir krizi geçirdi ve tımarhaneye yatırıldı. Sonuçta iyileşti, ama sekiz yıl sonra yine rahatsızlandı ve tımarhanede öldü. Diğer oğlu delirdi ve intihar etti. Her iki oğluna yapılan otopsi sonucunda beyinlerinde fiziksel bir arıza olmadığı görüldü - yine de ikisi de delirdi: biri tımarhanede öldü, öbürü intihar etti.
Ne oldu peki? Fiziksel olarak beyinleri mükemmeldi, ama psikolojik olarak arızalıydılar. Deli babaları tüm çocuklarına kalıcı zarar verdi. Ve işte tüm insanlığın başına gelen de budur. Yüzyıllardır ana babalar çocukları mahvediyorlar. Onları da ana babaları mahvetmişti, ve bu böyle sürüp gidiyor. Kronikleşmiş bir durum haline geldi. Senin ana baban mutlu değildi; her ne yaşadılarsa bu onları gittikçe daha da mutsuz kıldı - ve seni bu mutsuzluğa göre eğittiler, ve sende kendi kopyalarını yarattılar.

Arthur Koestler'in tüm bu saçmalıklara verdiği bir ad var. Buna "bapukrasi" diyor. "Bapu" baba anlamına gelir - Hintli bir terimdir. Hintliler Mahatma Gandi'ye "bapu" derlerdi. Bu "bapukrasi" lafı mükemmel uyuyor. Hindistan diğer ülkelere göre bapukrasiden çok daha fazla çekiyor. Hint yönetimi hala bapusu Mahatma Gandi'den çekiyor.

Her çocuk bapus tarafından mahvediliyor. Elbette ki onları da kendi bapusları mahvetmişti. O yüzden ben kimseyi suçlamıyorum; bu bilinçsiz, karmaşık durum kendini tekrarlıyor. Ana babandan şikayetçi olman anlamsız - bu bir işe yaramayacaktır. Bunu anladığın gün bilinçli olarak şikayetten vazgeçip durumu aşacaksın.

Herkes sürüklenip manipüle ediliyor, o yüzden kimse kaderinin ne olduğunu bilmiyor. Hep gerçekten yapmak istediklerini unutuyorsun. Bu durumda nasıl mutlu olabilirsin? Şair olabilecek birisi bankacı oluyor. Ressam olabilecek birisi doktor oluyor. Harika bir doktor olabilecek birisi işadamı oluyor. Kimse istediği yerde değil. Herkes hiç yapmak istemediği bir şeyler yapıyor - o nedenle de mutsuzlar.

Sen yaşamınla bütünleştiğinde mutlu olursun, yaptığın işten keyif aldığında ve uyum içinde olduğunda mutlusundur. O zaman aniden anlayacaksın: meditasyon peşinden gelecek. Eğer yaptığın işi seviyorsan, yaşam tarzını seviyorsan, o zaman meditasyon halindesin demektir. O zaman hiçbir şey dikkatini dağıtamaz. Bir şeyler dikkatini dağıtıyorsa aslında elindeki işle ilgilenmiyorsun demektir.

Öğretmen küçük çocuklara "Dikkatinizi bana verin! Aklınızı buraya verin!" der durur. Onlar dikkat ediyorlar, ama dikkatleri başka yerde. Dışarıda bir guguk kuşu ötüyor, ve çocuğun dikkati onun üzerinde - kimse dikkatsiz olduğunu söyleyemez, kimse meditasyon halinde olmadığını söyleyemez, kimse derin bir konsantrasyon içinde olmadığını söyleyemez - aslında öyle. Hatta, öğretmeni ve karatahtada çözdüğü matematik problemini tamamen unutmuş durumda. Bütün dikkatini guguk kuşuna veriyor. Öğretmen de hala "Aklınızı buraya

verin! Ne yapıyorsunuz? Dikkatinizi dağıtmayın!" diyor. Esas o dikkat dağıtıyor.
Çocuk dikkatli - bu doğal bir olay. Guguk kuşunu dinlerken mutlu. Öğretmen dikkatini dağıtıyor ve diyor ki: "Dikkatli değilsiniz." Bir yalanı dile getirmiş oluyor böylece. Çocuk dikkatini vermişti. Guguk kuşu ona daha çekici geldiyse ne yapsın? Öğretmen pek çekici değil. Matematiğin hiç albenisi yok. Guguk kuşu ile ilgilenmeyecek pek az çocuk vardır. Guguk kuşu gittikçe delirebilir, onlar da dikkatlerini karatahtaya verirler. O zaman matematik onlara göre olur. O zaman meditasyon durumuna geçerler, doğal bir meditasyon haline.
Doğal olmayan motivasyonlarla dikkatimiz dağılıyor: para, prestij, güç. Guguk kuşunu dinlemek sana para kazandırmaz. Guguk kuşunu dinlemek sana pek güç veya prestij de kazandırmaz. Kelebekleri izlemenin ekonomik, politik, sosyal anlamda faydası olmayacaktır. Bunlardan yarar sağlayamazsın, ama hepsi seni mutlu eder.
Gerçek bir insan kendisini mutlu eden şeyleri yapacak cesarete sahiptir. Fakirse öyle kalır; durumundan şikayet etmez, kin beslemez. Der ki: "Ben yolumu seçtim - guguk kuşlarını, kelebekleri, çiçekleri seçtim. Zengin olamam, ama olsun! Yine de ben zenginim çünkü mutluyum."
Bu tip bir insanın konsantre olmak için herhangi bir yönteme ihtiyacı yoktur - o zaten konsantre olmuştur. Konsantrasyonu tüm yaşamına yayılmıştır. Yirmi dört saat konsantredir.
İnsanoğlu tepetaklak olmuş. Şunu okuyordum:
Yaşlı Ted bir lokma yemek bile yemeden saatlerdir nehrin kenarında oturuyordu. Birkaç şişe bira ile sıcak güneşin etkisiyle uyukladığı için hareketli bir balık oltasına takıldığında ipini çekiştirip de onu uyandırdığında hazırlıksız yakalanmıştı. Dengesini tamamen yitirdi, ve kendine gelemeden kendini suyun içinde buldu.
Küçük bir çocuk olan biteni ilgiyle izlemekteydi. Adam sudan çıkmaya çabalarken çocuk babasına dönüp, "Baba o adam balık mı tutuyor, yoksa balık

mı adamı yakaladı?" diye sordu.
İnsanoğlu tamamen tepe taklak olmuş vaziyette. Balıklar seni yakalayıp dibe çekiyor; senin balık falan yakaladığın yok. Ne zaman para görsen kendin olmaktan çıkıyorsun. Ne zaman güçle, prestijle karşılaşsan kendinden geçiyorsun. Saygıdeğer olanla karşılaştığında kendini kaybediyorsun. Anında her şeyi unutuyorsun - yaşamının öz değerlerini, mutluluğunu, neşeni, keyfini unutuyorsun.
Hep kendi dışında bir şeyler seçiyorsun, ve içindeki bir şeyleri kullanarak pazarlık yapıyorsun. İçerdekini kaybedip dışarıdakini kazanıyorsun. Peki ne yapacaksın? Tüm dünya ayaklarına serilmiş olsa ama sen kendini yitirmişsen, dünyadaki tüm zenginlikler senin olsa ama kendi içsel hazineni kaybetmiş olsan, bu ne işine yarayacak? Mutsuzluk budur işte.
Benim yanımda tek bir şey öğreneceksen şu olmalı: Kendi içsel dürtülerine, kendi içsel kaderine karşı dikkatli ol, onların farkında ol. Onları hiç göz ardı etme, yoksa mutsuz olursun. Ve sen mutsuz olunca insanlar şöyle diyecekler: "Meditasyon yap, o zaman mutlu olursun!" Diyecekler ki, "Konsantre ol, o zaman mutlu olursun; dua et, o zaman mutlu olursun; tapınağa git, dindar ol, Hristiyan veya Hindu ol, o zaman mutlu olursun!" Bunların hepsi saçmalık.
Sen mutlu ol, meditasyon kendiliğinden gelecektir. Sen mutlu ol, din kendiliğinden gelecektir. Mutluluk temel şarttır- insanlar ancak mutsuz olduklarında dindar oluyorlar - o zaman da dinleri sahte oluyor. Neden mutsuz olduğunu anlamaya çalış.
Birçok insan bana gelip mutsuz olduklarını söylüyorlar, ve onlara biraz meditasyon vermemi istiyorlar. Ben diyorum ki: İlkönce, neden mutsuz olduğunu anlamalısın. Eğer mutsuzluğunun temelindeki nedenleri ortadan kaldırmazsan ben sana meditasyon versem bile bu fazla bir işe yaramayacaktır - çünkü temel nedenler orada kalacaktır.
Örneğin bir adam harika bir dansçı olabilecekken bir ofiste oturmuş dosyaları istifliyor. Dans etme şansı yok. O adam yıldızların altında dans etmekten

hoşlanabilirdi, ama onun yerine banka hesabını kabartmaya bakıyor. Ve sonra da mutsuz olduğunu söylüyor: "Bana biraz meditasyon ver." Bunu verebilirim - ama o meditasyon ne işe yarayacak? ne yapması gerekiyor? Adam aynı kalacak: para biriktirecek, piyasada rekabet edecek. Meditasyon şuna yarayabilir: biraz daha gevşeyip bu saçma sapan işleri daha iyi yapmasını sağlayabilir.

Transandantal meditasyonun Batı'da pek çok insana yaptığı budur işte - ve bu da TM'u çekici kılıyor, çünkü Maharishi Mahesh Yogi, "Seni işinde daha verimli yapacak, daha başarılı olacaksın. Eğer bir satıcıysan daha iyi bir satıcı haline geleceksin. Daha verimli çalışacaksın," deyip duruyor. Ve Amerikalılar bu verimlilik konusunda adeta deliriyorlar. Sırf verimlilik uğruna diğer her şeyden vazgeçebilirler. Bu yüzden de çekici.

Evet, işine yarayabilir. Seni biraz gevşetebilir - o sakinleştirici bir ilaç gibi. Bir mantrayı defalarca tekrarlamak, belli bir kelimeyi üst üste birçok kereler söylemek beyninin kimyasını değiştiriyor. Stresini azaltıyor, böylece ertesi gün işinde daha verimli olup daha iyi rekabet edebiliyorsun - ama seni değiştirmiyor. Bu bir transformasyon değil.

Daha geçenlerde, küçük bir sannyasin bana soru sordu -ne zaman gelse pek güzel sorular sorar - daha ufacık, yedi yaşlarında. Sannyas aldığında...çok cesur olmalı - annesi almaya karar vermeden o sannyas aldı; babası almaya karar vermeden o sannyas aldı. Kendine has bir bireyselliği var. Sannyas aldı ve ona sordum. "Söyleyecek bir şeyin var mı?"

"Evet, hangi gruba katılmalıyım?" dedi.

Sonra geçen akşam geldi ve ben de sordum: "Peki, şimdi ne diyeceksin?"

Dedi ki, "Maharishi hakkında ne düşünüyorsun?" Daha yedi yaşında!

Ona, "Maharishi iyi bir adam - ama sıradan işler yapıyor," dedim.

Bir mantrayı tekrarlayabilirsin, belli bir meditasyonu yapabilirsin; bunun sana birazcık yararı olacaktır - ama olduğun gibi kalmana yarayacaktır. Bu bir değişim değildir.

O nedenle ben gerçekten cesaret sahibi olanlara enteresan geliyorum, çünkü onlar yaşamlarının ana çizgisini değiştirmeye, her şeyi riske atmaya hazırlar - riske atacak bir şey de yok aslında: sadece mutsuzluğun, sıkıntın. Ama insanlar bunlara bile yapışabiliyorlar.

Şunu duydum:

Uzak bir eğitim kampında bir grup asker adayı kaynayan güneşin altında bütün bir gün yürüdükten sonra barakalarına dönmüşlerdi.

"Ne hayat ama!" dedi bir tanesi. "Her yerden kilometrelerce uzakta, kendini Napolyon sanan bir çavuş, kadın yok, içki yok, izin yok - ve üstüne üstlük, postallarım iki numara ufak geliyor."

"Buna katlanmak zorunda değilsin ki," dedi yanındaki. Neden başka bir çift istemiyorsun?"

"Yok ya," dedi diğeri. "Onları ayağımdan çıkartmak hayattaki tek zevkim!"

Riske atacak başka neyin var? Sadece mutsuzluğun. Tek zevkin de bunun hakkında konuşmak. Mutsuzlukları hakkında konuşup duran insanlara bir bak: nasıl da mutlu oluyorlar! Buna para ödüyorlar: psikanalistlere gidip mutsuzluklarını anlatıyorlar - üstüne para vererek! Birisi dikkatlice dinliyor, onlar da mutlu oluyor.

İnsanlar tekrar tekrar mutsuzluklarını anlatıp duruyorlar. Hatta abartıyorlar bile, süslüyorlar, büyütüyorlar. Olduğundan daha kötüymüş gibi gösteriyorlar. Neden? Riske atacak hiçbir şeyin yok. Ama insanlar bilinene, tanıdık olana yapışıp kalıyorlar. Tek bildikleri mutsuzluk - bu onların hayatı. Kaybedecek bir şey yok, ama kaybetmekten de çok korkuyorlar.

Benim için, birinci planda mutluluk var, neşe var. Hayattan keyif almak önce geliyor. Yaşama yönelik bir felsefe öne çıkıyor. Keyifli yaşa! İşinden keyif almıyorsan işini değiştir. Bekleme, çünkü o zaman Godot'yu beklemiş olursun. Godot'nun geleceği yok. Sadece beklersin - ve böylece hayatını boşa geçirirsin. Kimi, neyi bekliyorsun?

Yaşam çizgisinin belli bir noktasında mutsuz olduğunu anlıyorsan o zaman tüm

eski gelenekler şunu söylüyor: sen haksızsın. Ben de diyorum ki: O çizgi yanlış. Farkı anlamaya çalış. Sen haksız değilsin! Sadece çizginde, yaşam tarzında hata var. Bu güne dek öğrenip benimsediğin motivasyonlar aslında sana ait değil - onlar senin kaderin değil. Senin varlığının tersine gidiyorlar.

Köyün polisi bütün gün balık tuttuktan sonra eve dönen oğlunu yolda durdurdu.

"Şansın yaver gitti mi, oğlum?" diye sordu.

"Evet, baba," dedi çocuk, sepetini açıp yarım düzine alabalığı göstererek.

"Bu harika! Bunları nerede yakaladın?"

"Hemen şu aşağıda, baba. Başında 'Özel Mülk' yazan patikadan aşağı yürüyorsun, sonra 'Girmek Yasaktır' levhasına gelene kadar gidiyorsun. Biraz aşağıda, kenarında 'Balık Tutmak Yasaktır' yazan ufak bir göl var - işte orası."

Unutma: senden başkası karar veremez. Tüm kanunlar, emirler, ahlak kuralları sadece seni öldürmeye yarar. Sen kendi adına karar vermek zorundasın. Kendi hayatına sen hakim olmalısın. Aksi takdirde hayat gelip kapını çalar ve seni asla evde bulamaz - sen hep başka bir yerde olursun.

Eğer dansçı olacaksan yaşam bu kapıdan içeri girmeye çalışır çünkü senin artık bir dansçı olman gerektiğine karar vermiştir. O kapıyı vurur ama sen yoksundur - sen bankacısındır. Peki yaşam senin bankacı olacağını nereden bilsin? Tanrı nasıl olmanı istiyorsa sana o yoldan gelir; sadece bu adresi bilir - ama sen asla orada değilsin, başka bir yerdesin, başkasının maskesinin ardına saklanıyorsun, başkasının elbiseleri içindesin ve başkasının ismini kullanıyorsun.

Tanrı'nın seni bulmasını nasıl bekleyebilirsin? O seni aramaya devam eder. Adını bilir, ama sen o adı unutmuşsun. Adresini bilir, ama sen hiç o adreste yaşamadın. Yaşamın seni yoldan çıkarmasına izin verdin.

Şöyle bir şey olmuş:

"Dün gece rüyamda çocuk olduğumu gördüm," diyordu Joe arkadaşı Al'e, "ve Disneyland'deki bütün turlar için bedava biletim vardı. Aman ne eğlendim! Hangi tura katılacağımı seçmem gerekmedi - hepsine katıldım."

"Bu ilginç," dedi arkadaşı. "Dün gece ben de gayet hareketli bir rüya gördüm. Çok güzel bir sarışın kapımı çaldı ve beni istediğini söyledi. Tam işe koyulacakken bir başka ziyaretçi, bu sefer fıstık gibi bir esmer, içeri girdi ve o da beni arzuladığını söyledi!"
"Vay canına," diye araya girdi Joe. "Orada olmayı nasıl da isterdim! Niye beni aramadın?"
"Aradım," dedi Al. "Annen senin Disneyland'de olduğunu söyledi."
Tanrı seni ancak bir adreste bulabilir, bulabileceği tek yer burasıdır, ve bu da senin içinin açıldığı yerdir: O'nun olmanı istediği yer. Sen doğallığını, gerçek ortamını bulamazsan mutlu olamazsın. Ve eğer mutlu olamazsan meditasyon haline geçemezsin.
Bu fikir insanların aklına nereden geldi? Meditasyonun mutluluk getirdiği fikri? Çünkü, ne zaman mutlu bir insanla karşılaşsalar onda meditasyona yönelik bir beyin olduğunu gördüler - bu ikisi arasında bir ilişki kuruldu. Bir insanın etrafında meditasyon dolu güzel bir ortam gördüklerinde onun müthiş mutlu birisi olduğunu keşfettiler - mutluluktan parladığını, etrafa ışık saçtığını. Bu ikisi birleşti. Şöyle düşünüldü: Meditasyon yapınca mutlu olunuyor. Aslında durum tam tersi: sen mutluysan meditasyon yaparsın.
Ama mutlu olmak zor ve meditasyon yapmayı öğrenmek kolay. Mutlu olmak, yaşamında köklü ve ani bir değişim yapmak anlamına geliyor - çünkü kaybedecek zaman yok. Ani bir değişiklik - aniden çakan bir şimşek - bir devamsızlık.
Ben sannyas ile bunu kastediyorum: geçmişten kopma. Ani bir şimşek çakıyor, ve eskiyle ilgini kesip yepyeni bir sayfa açıyorsun. Yeniden doğuyorsun. Ana baban, toplum, devlet tarafından hiç şartlandırılmamışçasına hayatına yeniden başlıyorsun; dikkatini dağıtan kimse olmamış ve şimdi de yokmuş gibi davranıyorsun. Ama maalesef geçmişte dikkatin çok dağıldı.
Sana zorla kabul ettirilmiş olan davranış biçimlerini bırakman ve kendi içindeki ateşi keşfetmen gerekiyor.

Para konusunda fazla endişelenme, çünkü mutluluğun önündeki en büyük engel o. İşin en ironik olan yanı da insanlar paraları olunca mutlu olacaklarını sanıyorlar. Paranın mutlulukla hiçbir ilgisi yok. Eğer mutluysan ve paran varsa onu mutluluk adına harcayabilirsin. Eğer mutsuzsan ve paran varsa o parayı daha da mutsuz olmak için kullanırsın. Çünkü para tarafsız bir güç kaynağıdır.

Unutma, ben paraya karşı değilim. Beni yanlış anlama: ben paraya karşı değilim - ben hiçbir şeye karşı değilim. Para sadece bir araç. Eğer mutluysan ve paran varsa daha mutlu olursun. Eğer mutsuzsan ve paran varsa daha mutsuz olursun çünkü sonuçta o parayla ne yapacaksın? Para yaşam tarzın her ne ise onu zenginleştirir. Eğer mutsuzsan ve güçlüysen, o gücün ne işe yarayacak? Daha çok güç arayışına girip kendini iyice mutsuz edeceksin.

İnsanlar sanki onlara mutluluk verecekmiş gibi paranın peşine düşüyorlar. İnsanlar sanki onlara mutluluk verecekmiş gibi saygınlığın peşine düşüyorlar. İnsanlar bir yerlerde para varsa her an onun uğruna yaşamlarını değiştirmeye hazırlar.

Şunu duydum:

Nasreddin Hoca'nın kızı eve geldi ve hamile olduğunu, çocuğunun babasının kasabanın en zengin adamı olduğunu söyledi. Nasreddin Hoca tabii ki çok öfkelendi. Silahını kapıp zengin adamın evine gitti; adamı köşeye sıkıştırıp dedi ki, "Şimdi, son nefesini almadan evvel Allahına yakaracaksan bunu hemen yap!"

Zengin adam gülümsedi ve şöyle dedi: "Saçma sapan bir şey yapmadan önce beni dinle. Evet, kızının benden hamile kaldığını biliyorum - ama eğer oğlan doğurursa bankada çocuk için yüz bin dolarlık bir hesap açtım bile. Kız olursa onun için de elli bin dolar ayırdım."

Hoca silahını indirdi ve, "Beyefendi, eğer bir terslik olursa, düşük falan yaparsa, kızıma bir şans daha tanır mısınız?" dedi.

Parayı görünce kendini kaybediyorsun; hemen değişmeye hazırsın.

Tecrübeli insanlar böyledir. Ben parası olanlara tecrübeli demiyorum -

amaçlarını para uğruna değiştirenlere tecrübeli diyorum. Hiç parası olmayanlara tecrübesiz demiyorum -onlar muhtemelen sadece fakirdir. Ben amaçlarını para uğruna değiştirmeyenlere tecrübesiz diyorum. Sadece fakir olmak, spiritüel olmakla aynı şey değildir; sadece zengin Olmak materyalist olmak anlamına gelmez. Materyalist yaşam biçiminde para her şeye hükmeder. Materyalist olmayan yaşam biçiminde ise para sadece bir araçtır -mutluluk, neşe, keyif hükmeder; senin kendi bireyselliğin her şeyin üstündedir. Kim olduğunu, nereye gittiğini bilirsin ve hiçbir şey seni yoldan çıkaramaz. Bu durumda birdenbire yaşamının meditasyona yaklaştığını görürsün.

Ama bir şekilde, bir yerlerde insanlar bu fırsatı kaçırdılar. Seni hiçbir yere ulaşamamış insanlar yetiştirdi. Seni yetiştirenler sağlıksızdı. Onlara acı! Ben onlara karşı ol demiyorum; onları lanetlemiyorum - bunu unutma. Onlara acıman yeterli. Ana babalar, öğretmenler, profesörler, toplumun sözde liderleri - hepsi mutsuz insanlar. Senin için de mutsuz bir yaşam biçimi yarattılar.

Şöyle bir şey olmuş:

Hindistan'da İngiliz egemenliği sırasında genç bir sömürgeci Puncab eyaletinin ücra bir köşesine yolculuk yapıp oradaki taburuna katıldı. Onu karşılayan albayı şöyle söyledi: "Şunu bilmelisin ki, Skiffington-Smythe, biz burada çok özel türde bir subay istiyoruz. Yerlilerle baş edebilecek, kendi adına düşünebilecek ve zor durumlarda serinkanlı olabilecek birisi. O nedenle tüm yeni gelen subaylara uyguladığımız bir sınavımız var. Buna hazır mısın?"

"Elbette, efendim," dedi hevesli genç subay. "Siz ne derseniz, efendim."

"Çok iyi," dedi albay. "Sınav oldukça kolay. İki bölümden oluşuyor: ilk önce köyün pazar yerine inip ilk gördüğün kadını yakalaman, peçesini yırtman ve onu dudaklarından öpmen gerekiyor. Bu epey zor bir iş, çünkü buralardaki erkekler çok kıskançtır ve daima yanlarında çok tehlikeli bıçaklar taşırlar. O yüzden kadını öpünce derhal oradan kaçmalısın. Sonra ormana gidip ilk gördüğün kaplanı alnının ortasından vurman gerekiyor. Tek kurşunla işini bitirmelisin - tam alnının ortasından. Anlaşıldı mı?"

"Evet, efendim,"dedi düşük rütbeli subay.
Ve böylece Albay genç subaya içinde tek bir kurşun olan bir tüfek verdi, sadece tek bir kurşun. Cesur genç adam selam verdi, topuklarının üstünde döndü ve gitti.
Bir hafta sonra Albay kapısında bir tıkırtı duydu. Kapıdaki her kimse ise içeri girmesi için seslendi: kapı yavaşça açıldı ve birisi paspasa yığılıp kaldı. Bu Skiffington-Smythe idi!
Perişan, hırpalanmış ve bir sürü kanayan yarası olan genç adam, yerde sürünerek Albay'ın ayaklarının dibine geldi, zar zor selam verdi ve şöyle dedi: "Evet, efendim...şimdi, o alnının ortasından vurmam gereken kadın neredeydi acaba?"
Ben sana bakınca aynı sorunu görüyorum. Bir şeyler fena halde ters gitmiş durumda. Verilen talimatları yanlış anlamışsın.
Meditasyon, mutlu bir insana doğal gelir. Neşeli bir insan otomatik olarak meditasyon yapar. Yaşamdan keyif alan birisi için meditasyon çok kolaydır. Sen bunu tersten deniyorsun - bu da imkansız. Bu kısa Zen anekdotunun söylemek istediği de işte bu - basit ama aynı zamanda çok anlamlı.

BİR ZAMANLAR CH'İ KENTİNDE ALTIN PEŞİNDE OLAN
BİR ADAM VARDI. ŞAFAK SÖKÜNCE PALTOSUNU VE ŞAPKASINI
GİYİP ÇARŞIYA DOĞRU YOLA KOYULDU.

BİR ALTIN TÜCCARININ TEZGAHINA YANAŞTI,
ADAMIN ALTININI KAPTI, VE KAÇTI.

POLİS ONU YAKALADI VE SORGUYA ÇEKTİ.
"NİYE BAŞKA BİRİNİN ALTININI KAPIP KAÇTIN,
HEM DE BİR SÜRÜ İNSANIN ÖNÜNDE?"

ADAM CEVAP VERDİ:

"ONU ALDIĞIM SIRADA BEN İNSANLARI GÖRMEDİM Kİ
- SADECE ALTINI GÖRDÜM."

Bu ahlaki mesaj taşıyan bir kısa öykü. Sen tam olarak ne istediğini biliyorsan sadece onu görürsün. Konsantrasyon kolay olur. Eğer tam olarak ne istediğini biliyorsan o zaman tüm yaşam ve tüm dünya etrafında sürer gider - sen hiçbirini görmezsin bile. Ok gibi hedefe odaklanırsın. Dikkatin dağılmaz.

Ama eğer neden burada olduğunu, kaderinin ne olduğunu, gerçekten neyi istediğini bilmiyorsan, o zaman her şey dikkatini dağıtabilir, bir o yöne bir bu yöne savrulursun. O zaman devamlı farklı taraflara yönelirsin - bu da iyice saçmalamana yol açar.

O kadar farklı yöne dağılırsın ki kişiliğin bölünür. Ortada parçalar kalır: bir parça kuzeye, diğeri güneye gider. Hep ikilem yaşarsın. Nereye gittiğini bilmezsin, çünkü artık bir bütün değilsindir. Ancak ne istediğini bildiğinde bütünleşirsin.

Bana pek çok insan geliyor ve ben onlara soruyorum: "Gerçekten istediğiniz nedir?" Omuzlarını silkiyorlar. "Bilmem," diyorlar. Bu durumda yaşamının organik bir bütünlüğe sahip olamayacağı açık. Hiç yön kabiliyetin yok. Yanlış yönlendirilmişsin. Ama - asla çok geç sayılmaz. Her an yaşamına hakim olabilirsin. Eğer karar verirsen, ilk yapılacak olan şu: içindeki ana babana ait sesi dinleme, içindeki ilkokul öğretmenine ait sesi dinleme.

Bunlardan kurtulmak için ufak bir yöntemi deneyebilirsin. Her gece uyumadan önce yatağa oturup gözlerini kapatabilir ve sadece hissetmeye çalışabilirsin: her ne istiyorsan, bu senin kendi isteğin mi? o istek, o arzu? Ve sonra o sesin kime ait olduğunu bulup çıkarmaya çalış.

Eğer sessizce dinlersen şaşıracaksın: annen, "Doktor ol!" diye sesleniyor. Ve sen bunu kimin söylediğini hemen anlayabileceksin. Baban, "Zengin ol!" diyor. Ağabeyin, öğretmenlerin, komşuların, hepsi farklı şeyler söylüyorlar.

Sadece bununla kalmıyor: baban dudaklarıyla bir şey derken gözleri başka şey

söylüyor; söylediği ile söylemek istediği farklı. "Dürüst ol!" diyor sana, ve sen biliyorsun ki kendisi dürüst değil. Ve bunu gözlerinde görebiliyorsun - çocuklar her şeyi anlar. Onlar derinlemesine bakarlar: gözleri ta derinlere iner, delip geçer - babalarının yalan söylediğini görürler.

Şöyle olur.- baba evdedir ve birisi kapıyı çalar, ve baba çocuğu kapıya yollayıp gelen kişiye babasının dışarı çıktığını söylemesini ister. Yalan söyler! Baba diyor ki, "Küçük kardeşini dövme - sen daha büyüksün, daha güçlüsün," ve sonra da baba onu kendi dövüyor - ve kendisi de çok büyük ve çok güçlü, ve her fırsatı kullanıyor. O bir şey söylerken çocuk başka bir şey anlıyor. Çocuk dolaylı mesajı almaya devam ediyor.

Okulda bir şey öğretiliyor, ve hayat başka türlü bir şey gerektiriyor. Karışıklık çıkıyor, ikilem yaşanıyor, zıtlıklar bir araya geliyor sonra seni farklı yönlere çekiyorlar - ve sonra sen bütünlüğünü yitiriyorsun, tastamam olamıyorsun. Çocuk dünyaya organik bir bütün olarak gelir. Genç bir insan olduğunda artık bir birey, bir bütün değilsindir. Çılgın bir kalabalığa dönüşürsün.

Şunu anlaman lazım: böyle olmayı başkalarından öğrendin. Ve sakın Unutma - hayatın temel gerçeklerinden birisi bu - öğrendiğin bir şeyi her zaman silebilirsin. Başkalarından öğrendiklerin senin doğal halin değil: sil gitsin. Senin bilinçli bir farkındalığa ihtiyacın var; bununla eskiyi silip yeni bir sayfa açabilirsin.

İlk yapılacak şey, sana zorla benimsetilmiş olanların hepsini silmek, ancak o zaman kalbinin sesini duyabileceksin.

Birçok kişi bana gelip diyor ki, "Neyin ne olduğunu nasıl ayırt edeceğiz - hangisi aklın, hangisi kalbin sesi?" Şu anda bu farkı anlamak zor: önce beynini temizlemen lazım. Kalbin sesi çok zayıf ve çok kısık çıkar. Beynin sesiyse çok gürültülüdür: bağırır çağırır durur. Kalp fısıldar. Beyin haykırır.

Baban sana bağırırdı. Annen sana bağırırdı. Okulda öğretmenlerin sana bağırırdı. Beyin bağırır. Tanrı fısıldayarak konuşur. Önce bu bağrış çağrısı kesmek lazım, yoksa işin çok zor. Pek çok kişi Dr. Daniel Gottlieb'in

yöntemlerini uygulamıştır. Senin içine seslerini o kadar erken bir yaşta akıtmışlar ki sen bunu kalbinin sesi sanıyorsun.
Kesin olan bir şey var: sen kendin dışında bir şey olamazsın, ve kendin olmadığın sürece de mutlu olamazsın. Mutluluk ancak bir gül ağacında güller açtığı zaman oluşabilir; güllere bürününce o ağaç kişiliğini bulur. Sen bir gül ağacısın ve lotus çiçekleri açmaya uğraşıyorsun - bu delilikten başka bir şey değil.
Zihnini sil. Bunu yapmanın yolu da mücadeleden geçmiyor: farkında olman yetiyor.
Her gece en az bir saat yatağın içinde otur ve kendini dinle - duyduklarının en temeline kadar in. İzini sür, geriye dön, nereden geldiğini keşfet. Kaynağı her seferinde bulacaksın, ve kaynağı bulduğun anda ferahladığını hissedeceksin. Aniden o artık sana ait olmayacak - artık seni kandıramayacak.
Bu yavaş ilerleyen bir iş, ama çalışırsan birkaç ay sonra kendini tertemiz hissedeceksin - tertemiz bir sayfa gibi, kimse üzerine bir şeyler karalamamış. O zaman, işte ancak o zaman o kısık, alçak sesi duyabileceksin. Ve bir kez duydun mu, elektrik çarpmış gibi olursun. Aniden bütünleşirsin, aniden bir amacın olur - birdenbire altını nerede bulacağını bilirsin. Ve o zaman gözün kimseleri görmez; hedefe giden ok gibi kaderine doğru koşarsın.
Ana babanın yolunu izlemek çok kolaydır, öğretmenlerinin yolunu izlemek çok kolaydır, toplumun yolunu izlemek çok kolaydır, baş eğmek çok kolaydır - isyan etmek, yalnız kalmak ise çok zordur. Ama ancak bu şekilde gelişirsin.
Bitirirken sana küçük bir anekdot aktarayım:
Bir zamanlar kötü geçen bir hasattan sonra şikayet eden bir çiftçi vardı: "Tanrı hava durumunu kontrol etmeme izin verse her şey daha iyi olurdu, çünkü besbelli kendisi çiftçilik hakkında pek bir şey bilmiyor."
Bu doğrudur! Tanrı bir çiftçi değil ki - nereden bilecek?
Tanrı ona dedi ki: "Bir yıl boyunca havanın kontrolünü sana bırakacağım; ne istersen dile, bu dileğin hemen yerine gelecek."

Tanrı eskiden böyle şeyler yapardı. Sonra bundan sıkıldı.
Zavallı adam çok mutlu oldu ve hemen dedi ki, "Şimdi güneş istiyorum," ve güneş çıktı. Sonra dedi ki, "Yağmur yağsın," ve yağdı. Tüm bir sene boyunca önce güneş açtı ve sonra yağmur yağdı. Mahsul büyüdükçe büyüdü, izlemesi bile zevkliydi. "Şimdi Tanrı havanın nasıl kontrol edileceğini öğreniyor," dedi gururla çiftçi. Mahsul hiç bu kadar çok, hiç bu kadar yemyeşil olmamıştı.
Sıra hasada geldi. Çiftçi buğdayı kesmeye koyuldu, ama yüreğine indi. Başakların içleri bomboştu. Tanrı gelip ona sordu: "Nasıl mahsulün?"
Adam şikayet etti: "Kötü, efendim, çok kötü."
"Peki sen havayı kontrol etmedin mi? İstediğin her şey olmadı mı?"
"Evet! Ben de işte bundan dolayı şaşkına döndüm - istediğim güneşi ve yağmuru elde ettim, ama hiç mahsul alamadım."
O zaman Tanrı dedi ki, "Peki hiç rüzgar, fırtına, kar ve buz istemedin mi? Bunlar havayı temizleyip kökleri güçlü ve dayanıklı hale getiriyor. Sen güneş ve yağmur istedin, ama kötü hava istemedin. O yüzden elinde mahsul de yok."
Yaşam ancak değişiklikler sayesinde mümkün olur. Yaşam hem iyi hem kötü hava, hem zevk hem acı, hem yaz hem kış, hem gece hem gündüz varsa yaşanır. Hem üzüntü hem mutluluk, hem rahat hem rahatsızlık olmalı. Yaşam bu iki uç arasında gider gelir.
Bu iki uç arasında dolaşarak dengede kalmayı öğrenirsin. Bu iki kanat sayesinde en uzak yıldızlara uçmayı öğrenirsin.
Eğer konforu, rahatlığı seçersen ölümü seçmiş olursun. Gerçek mutluluğu işte böyle kaçırdın: onun yerine rahatlığı seçtin. Ana babanın, toplumun ya da devletin peşine takılmak çok kolaydır. Otoriteye evet demek çok kolaydır - ama o zaman asla gelişemezsin. Yaşamın hazinelerini çok ucuza kapatmaya çalışıyorsun. Halbuki bir bedel ödemen gerekir.
Bir birey ol ve bu bedeli öde. Hatta, karşılıksız birşeyler elde edersen bunu kabul etme - bu sana bir hakarettir. Kabul etme; o seviyeye inme. De ki: "Ben bunun bedelini ödeyeceğim - ancak o zaman kabul edebilirim." Hatta, aslında,

sen henüz hazır ve yeterli değilken sana birşey verilirse onu çok fazla elinde tutamazsın. Bir şekilde elinden uçup gidecektir. Onun değerini bilemeyeceksin. Varoluş sana asla hiçbir şeyi ucuza bırakmaz - çünkü sen hiçbir çaba göstermeden kucağına düştüğü için asla keyfini çıkaramazsın.

Zor olanı seç. Ve birey olmak dünyanın en zor işidir, çünkü hiç kimse senin birey olmandan hoşlanmaz. Herkes bireyselliğini yoketmek ve seni koyunlaştırmak ister. Kimse iki ayağının üstünde durmanı istemez. Böylece mutluluğu ıskalarsın, kendine bir yön çizemezsin, ve, doğal olarak, meditasyon imkansız hale gelir, konsantrasyon neredeyse yokolur. Konsantre olamazsın, meditasyon yapamazsın, hiçbir şeye bir saniyeden fazla tahammül edemezsin. Nasıl mutlu olabilirsin?

Kendi kaderini kendin seç. Ben sana kaderinin ne olduğunu söyleyemem - hiç kimse bilemez bunu, sen bile. Bunu ancak fark edebilirsin, ve yavaş gitmen gerekir.

İlkönce, dışarıdan ödünç alınmış her şeyi varlığından temizle, ve ancak ondan sonra fark etmeye başlayacaksın. Şimdi vicdan dediğin şey aslında vicdan değil. Onun yerine geçen bir şey - yalancı vicdan, uyduruk, sahte. Ondan kurtul! Ve bunu yapınca onun arkasına saklanmış seni bekleyen gerçek vicdanını görebileceksin. Bu vicdanı fark ettiğin anda yaşamın bir yön kazanır, meditasyon bir gölge gibi seni izler.

Evet, o adam haklıydı. Dedi ki:

"ONU ALDIĞIM SIRADA BEN İNSANLARI GÖRMEDİM Kİ - SADECE ALTINI GÖRDÜM."

Kaderini fark ettiğinde gözlerin sadece onu görür; altını görürsün.

Bugünlük bu kadar yeter.

HİKAYE ESKİ BİR ÇİN HALK MASALINDAN UYARLANMIŞTIR.
ORİJİNAL KAYNAĞI BİLİNMEMEKTEDİR.

Siyah Burunlu Buda

Bir Zen rahibesinin ibadeti
güzelim altın heykeli nasıl mahvetti
Kıskançlık ve sahiplenmenin sonuçları üzerine

AYDINLANMA PEŞİNDE OLAN BİR RAHİBE
BUDA'NIN TAHTADAN HEYKELİNİ YAPTI
VE ONU ALTIN YAPRAKLARLA ÖRTTÜ.
HEYKEL ÇOK GÜZELDİ VE RAHİBE HER GİTTİĞİ YERE
ONU YANINDA GÖTÜRDÜ.

YILLAR GEÇTİ, VE HALA BUDASINI YANINDA TAŞIYAN RAHİBE
TAŞRADA UFAK BİR TAPINAĞA YERLEŞTİ,
BURADA HERBİRİ KENDİ KUTSAL KÖŞESİNE SAHİP
PEKÇOK BUDA HEYKELİ BULUNUYORDU.

RAHİBE KENDİ ALTIN BUDASININ ÖNÜNDE
HERGÜN TÜTSÜ YAKIYORDU, AMA PARFÜMÜNÜN
DİĞER HEYKELLERE DE ULAŞMASINI İSTEMEDİĞİNDEN
DUMANI SADECE ONUN HEYKELİNE DOĞRU YÖNLENDİRECEK
BİR HUNİ GELİŞTİRDİ.

BU YÖNTEM ALTIN HEYKELİN BURNUNU KARARTTI
VE ONU ÖZELLİKLE ÇİRKİNLEŞTİRDİ.

Doğru yolda ilerleyen herkesin eninde sonunda karşılaşacağı en büyük sorunlardan birisi aşk ve bağımlılık arasında belirgin bir fark olduğunun bilincinde olabilmektir. Göze aynı görünürler - ama değildirler. Birbirlerine

benzerler - ama farklıdırlar. Hatta, aslında, bağımlılığa kıyasla nefret bile aşka daha fazla benzer. Bağımlılık tam tersidir; nefretin üstünü örter ve ona aşk süsü verir, ve aşkı öldürür. Bağımlılık kadar, sahiplenmek kadar zehirli hiçbir şey yoktur. Bunu iyice içine sindir, sonra güzel öykümüzü inceleyelim.

Çoğumuzun başına gelmiştir, sana da olmuştur - çünkü beyin aşk ile bağımlılığı kolaylıkla karıştırabiliyor. Her şeye dışarıdan bakanlar bu konuda kurban konumuna düşüyorlar. Bağımlılık aşkmış gibi ele alınıyor, ve bir kez bağımlılığı, sahiplenmeyi aşk olarak kabul ettin mi gerçek aşkı hep ıskalarsın. Eline sahte para geçmiş gibi olur. Artık gerçek parayı aramazsın çünkü elde ettiğini sanırsın. Kandırılmışsındır.

Sahiplenmek, bağımlılık sahte aşktır. Nefret daha iyidir, çünkü en azından gerçektir, en azından doğrudur. Ve nefret her an aşka dönüşebilir, ama sahiplenme asla aşka dönüşemez ondan tamamen vazgeçmelisin. Neden bağımlılık aşk ile karıştırılır? Ve aradaki fark nedir? Buradaki mekanizma sinsice işler.

Aşk, karşındaki ile bütünleşmeye hazır olduğun anlamına gelir. Bu bir ölümdür, en anlamlı ölüm, içine düşebileceğin en derin boşluk, ve düşmeye de devam edersin. Bunun sonu yoktur, dibi yoktur, sonsuza dek diğerinin içine düşersin. Asla bitmez. Sevmek, sevdiğinin büyüklüğü karşısında kendini kaybetmek anlamına gelir. Aşk teslimiyettir - hem de koşulsuz; çünkü eğer bir koşul bile olursa o zaman sen önem kazanırsın, karşındaki değil; merkezde sen olursun, o değil. Eğer merkezde sen varsan diğer kişi sadece bir araca dönüşür. Sen onu kullanıyor, sömürüyor, onun sayesinde tatmine erişiyor olursun - yani hedef sensindir. Ve aşk der ki, diğerini amaç haline getir, ve eri, ve birleş. Bu ölüme ait bir fenomen, bir ölüm sürecidir. İnsanlar işte bu nedenle aşktan korkarlar. Hakkında konuşabilir, şarkılar söyleyebilirsin, ama aslında ondan korkarsın. Asla aşka bulaşmazsın.

Tüm aşk şiirlerin, şarkıların birer yedektir, onları gerçeğinin yerine koyarsın, böylece aşık olmadan şarkısını söyler, sevmeden sevmiş gibi yaparsın. Aşk

öyle derin bir ihtiyaçtır ki onsuz yaşayamazsın; ya kendisini ya da yedeğini ararsın. Yedek sahte olabilir, ama en azından bir süreliğine aşık olduğun hissine kapılırsın. Sahtesi bile keyiflidir. Eninde sonunda sahte olduğunun farkına varırsın; o zaman sahte aşkı gerçeğine dönüştürmezsin - o zaman sevgiliyi değiştirirsin.

İki olasılık var: bu aşkın sahte olduğunu anladığında kendin değişebilirsin, bu sahte aşkı bırakıp gerçek bir aşığa dönüşebilirsin. Diğer olasılık ise sevgilini değiştirmektir. Ve işte aklın bu şekilde çalışır: "Bu aşk bana vaad ettiği mutluluğu sunmuyor, daha da mutsuz hale geldim" diye düşündüğün zaman kandıranın karşındaki olduğunu düşünürsün.

Seni senden başka hiç kimse kandıramaz...o yüzden diğerinin kandırdığını, onun bu işten sorumlu olduğunu sanırsın: karıyı değiştir, kocayı değiştir, ustayı değiştir, tanrını değiştir, Buda'nın tapınağından Mahavira'nınkine geç, dinini değiştir, duanı değiştir, camiye gitme, kiliseye git - yani karşındakini değiştir. O zaman bir süre için aşık olduğunu, ibadet halinde olduğunu sanırsın. Ama gene eninde sonunda sahte olanı anlarsın - çünkü tatmin etmez. Kendini kandırabilirsin, ama nereye kadar...? Sonra yine değiştirmek zorunda kalırsın - diğerini.

Sorunun diğerinde olmadığını, aşkının sahte olduğunu anlarsan eğer...sen sadece konuşuyordun, içine girmek adına bir çaban yok - çünkü korkuyor ve ürküyorsun. Aşk ölüm gibidir, ve eğer ölümden korkuyorsan aşktan da korkarsın. Ölümde ölen sadece bedenin. Sana en önemli şeymiş gibi gelen egon emniyettedir. Sana çok önemli gibi gelen zihnin, bir başka yaşama doğru ilerler. İçsel kimliğin değişmez; ölümde sadece dış zarf, giysiler değişir.

O nedenle ölüm asla fazla derin değildir, yüzeyseldir. Sen ölümden bile böylesine korkuyorsan, aşka nasıl hazır olabilirsin ki? Çünkü aşkta sadece dışın, zarfin değildir ölen - zihin, ego da ölür. Bu ölüm korkusu aşk korkusuna dönüşür, ve aşk korkusu dua, meditasyon korkusu haline gelir. Şu üç şey birbirine benzer: ölüm, aşk, meditasyon. Yollar aynıdır ama ilerlemen gerekir.

Hiç aşık olmadıysan dua edemezsin, meditasyon yapamazsın. Ve hiç aşık olmadıysan, meditasyon yapmadıysan ölüm denen güzel tecrübeyi de ıskalarsın.

Eğer sevdiysen o zaman ölüm öyle yoğun ve güzel bir deneyim olur ki hayatta başka hiçbir şeyle kıyaslayamazsın onu. Yaşam asla ölüm kadar derin olamaz, çünkü yaşam yetmiş, bilemedin seksen yıla yayılmıştır. Ölüm tek bir andır - öylesine yoğun; yaşam asla o kadar yoğun olamaz. Ölüm zirvedir, son değil. En üst noktadır; tüm yaşamın boyunca ona ulaşmak için çabaladın. Nasıl da büyük bir aptallık - zirveye ulaştığında o kadar korkarsın, öylesine başın döner ki gözlerini kapatırsın, bilincini kaybedersin. İnsanlar bilinçsiz ölürler. Böylece o deneyimi kaçırırlar.

Aşk sana yardımcı olur çünkü seni ölüme hazırlar, ve aşk seni meditasyona da hazırlar. Meditasyonda karşında diğer kişi yoktur - senin kendini kaybetmen gerekir. Aşk ölümden derindir; meditasyon aşktan da derindir; çünkü aşık olduğun kişi orada bir yerdedir - tutunacak bir dalın vardır. Ve tutunduğunda senden bir şeyler hayatta kalır.

Ama meditasyonda kimseler yoktur. Bu nedenle Buda, Mahavira ve Lao Tzu, hepsi Tanrı'nın varlığını reddederler. Neden? Tanrı'nın olduğunu gayet de iyi bilirler, ama varlığını reddederler ki senin meditasyonda hiçbir desteğin olmasın. Diğeri hala oralardaysa meditasyonun en iyi şartlarda aşktır, bağlılıktır, ama tam ölüm gerçekleşmez. Tam ölüm ancak diğeri olmadığında ve sen tamamen eriyip yokolduğunda mümkün olur; tutunacak hiç kimse yoktur - o zaman en büyük vecd haline ("ecstacy") kavuşursun.

"Ecstacy" sözcüğü çok anlamlıdır. Bu İngilizce sözcük çok güzel ve çok önemlidir; başka hiçbir dilde böyle bir sözcük yoktur. "Ecstacy" dışarıda kalmak anlamına gelir. "Ecstacy" tamamen öldüğün, kendi dışına çıktığın ve bu ölümü izlediğin anlamına gelir, adeta tüm varoluş bir cesede dönüşmüşçesine. Bedenini terk etmiş halde kendi ölümünü izliyorsundur; o zaman en büyük mutluluğu yaşarsın. Şimdi söyleyeceğimden korkacaksın. Sana en üstün ölümü

aradığını söylesem ürkeceksin - ama arıyorsun. Dinin tümü nasıl ölüneceğini öğrenme sanatıdır.
Aşk ölüm demektir, ama bağımlılık ölüm değildir. Aşk, diğerinin önemi karşısında senin eridiğin anlamına gelir; diğerine öyle güvenirsin ki kendi benliğin olmasa da olur -onu bir kenara koyabilirsin.
Bu nedenle insanlar aşkın delilik olduğunu, ve kör olduğunu söylerler; doğrudur. Gözlerin kör oluyor anlamında değil; ama egonu, benliğini bir kenara koyduğunda dışarıdan bakan herkese delirmiş ve kör olmuş gibi görünürsün. Bu bir delilik halidir. Kendi adına düşünmezsin. Diğerine o kadar güvenirsin ki düşünmeye gerek kalmaz, çünkü düşünmek ancak ortada şüphe varsa gerekli olur. Şüphe düşünceyi yaratır, düşüncenin temelinde şüphe vardır. Şüphe etmezsen düşünce de durur. Düşünemiyorsan egon nereye gidecek, ne yapacaktır? İşte bu nedenle ego hep her şeyden şüphelenir, asla güvenmez.
Güvenirsen ego ortaya çıkmaz -ego yokolmuştur. Tüm dinlerin sadece inanç, güven ve sevgi sayesinde kutsallığın mabedine girebileceğin yolundaki ısrarının nedeni işte budur - oraya açılan başka kapı yoktur. Şüpheyle giremezsin, çünkü şüphe ile olduğun yerde kalırsın. Güvenince kaybolursun.
Aşk bir güvendir, egonun yokolmasıdır. Her şeyin merkezi karşındakidir. O öylesine büyük önem kazanır ki - tüm yaşamın, tüm varlığın haline gelir. İçinde şüphenin kırıntısı bile kalmaz. Öyle sükunet dolu, öyle güzeldir ki içinde en ufak bir şüphe uyanmaz. Güvenin tamdır, eksiksizdir. Bu kusursuz güvende bir güzellik, bir kutsama vardır. Oturup üzerinde düşünürsen ne olabileceğine dair ancak ufacık bir fikir edinirsin. Ama eğer onu hissedersen müthiş olur, eşi benzeri yoktur.
Ama ego hile yapar. Aşk yerine sana bağımlılığı, sahiplenmeyi sunar. Aşk der ki, diğeri sana sahip olsun; ego der ki diğerine sahip ol. Aşk der ki, birbirinizin içinde eriyin; ego der ki, bırak o sana boyun eğsin, onu sana ait olmaya zorla, özgür dolaşmasına izin verme. Diğerinin özgürlüğünü yoket,

senin uzantın, gölgen olsun.
Aşk diğerine hayat verir; bağımlılık, sahiplenmek diğerini öldürür, onun hayatını söndürür. Aşıklar, sözde aşıklar işte bu yüzden birbirlerini öldürürler - onlar zehirlidir. Bir karı kocayı ele al: bir zamanlar sevgiliydiler - sevgili olduklarını sanıyorlardı ve sonra birbirlerini öldürmeye başladılar. Şimdi onlar birer ölü, birbirlerini hapsediyorlar. Birbirlerinden korkuyor, sıkılıyor ve ürküyorlar.
Bir seferinde şöyle birşey oldu: Bir sirkte aslan terbiyecisi bir kadın vardı. En vahşi aslanlar onun denetimindeydi; onlara verdiği emirlere itaat ederlerdi. Herkesin nefesini kesen en büyük numarası ise en yırtıcı aslana yanına gelmesini söylediğinde hayvanın gelip aslan terbiyecisi kadının diline koyduğu bir parça şekeri onun ağzından almasıydı. Buna herkes çıldırıyordu - müthiş heyecan oluyordu, herkes el çırpıp beğenisini dile getiriyordu.
Bir gün Nasreddin Hoca da oradaydı. Herkes alkışladı ama onun kılı bile kıpırdamadı. Dedi ki, "Bu da bir şey mi, herkes yapabilir."
Aslan terbiyecisi kadın ona aşağılayarak bakıp, "peki sen yapabilir misin?" diye sordu.
O da dedi ki, "Evet, herkes yapabilir - aslan yapabildikten sonra."
Erkek kadından çok korkuyor - ve bu da aşk deneyiminden kaynaklanıyor. Aşk, sözde aşk, diğerini öldürüyor. Yoksa bu dünya niye bu kadar çirkin olsun? Herkes aşık gibi davranıyor; koca karısına, kadın kocasına karşı, ana babalar çocuklarına, çocuklar ana babalarına, ve dostlar birbirlerine, ve herkes, akrabalar da, bütün dünya birbirine aşık... Ne çok sevgi var ortalıkta - peki bunca çirkinlik, bunca mutsuzluk nereden geliyor?
Bir yerlerde, bir şeyler epey ters gitmiş olmalı - işin en dibinde, kökeninde. Bu aşk değil; aksi takdirde, korku yokolurdu - ne kadar çok seversen, o kadar az korkarsın. Aşk tam kapasitesine eriştiğinde hiç korku kalmaz. Ama sahiplenmede, korku gittikçe büyür, çünkü bir insanı sahiplendiğinde her an seni terk edeceğinden, bırakıp gideceğinden korkarsın - ve şüphe hep vardır.

Koca her zaman karısının bir başkasını sevebileceğinden şüphe duyar. Birbirlerinin casusu olurlar, ve fırsat çıkmasın diye birbirlerinin özgürlüğüne engel olurlar.

Ama özgürlüğe müdahale ettiğinde, bilinmeyenin önünü kestiğinde, yaşam tatsızlaşıp bayatlar. Her şey düpedüz, anlamsız, sıkıcı, monoton hale gelir. Ve bu durum ilerledikçe sen daha da kıskançlaşırsın. Hayat silikleştikçe, aşk yokoldukça, bir şeyler elinden kaçıp gittikçe daha kıskanç, daha bağımlı olursun; daha korumacı hale gelir, yeni duvarlar örüp hapishaneler yaratırsın. Bu bir çıkmaz sokaktır.

Hapishaneler çoğaldıkça hayat söner. Bir şeyler olmasından korkarsın - aşk elden gidiyordur, sen de daha büyük bir hapishane yaparsın. O zaman aşk iyice kaybolacak, daha da kocaman bir hapishane gerekecektir. Bunu yapmanın bir sürü sinsice yolu var: kıskançlık, devamlı kıskançlık, ve sahiplenmek, ta ki diğer kişi insanlığını kaybedene kadar. Diğeri artık bir eşya, bir mal haline gelir, çünkü bir malı sahiplenmek insanı sahiplenmekten daha kolaydır, çünkü bir eşya sana karşı gelemez, isyan edemez, izniniz olmadan uzaklaşamaz, başkasına aşık olamaz.

Aşk bir sıkıntıya dönüşünce - ve dönüşecektir, çünkü gerçek aşk değildir - o zaman sen yavaş yavaş başka bir şeyleri sevmeye başlarsın. Arabalarını parlatan insanlara, onların arabalarına bakışlarına dikkat et - adeta büyülenmiş gibidirler! Arabalarına baktıklarında yüzlerine yerleşen romantik ifadeye bak; arabalarına aşıktırlar.

Özellikle Batı'da, aşk tamamen öldüğünde, insanlar eşyalara veya hayvanlara aşık olurlar: kedi, köpek, ev, araba. Bir eşyayı veya hayvanı sevmek daha kolaydır; bir köpek bir eşten çok daha sadıktır. Köpekten daha sadık bir hayvan bulamazsın - hep sadık kalır, hiç tehlikesi yoktur. Kadın ise tehlikelidir. Koca da öyle; her an kalkıp gidebilir ve sen hiçbir şey yapamazsın. Ve o gittiğinde egon paramparça olur, incinirsin. Bu acıyı asla yaşamamak için karını veya kocanı öldürmeye başlarsın, böylece onlar da arabalar ve evler

gibi olurlar - ölü eşyalar.
Ama işte mutsuzluk budur: bir insana sahip olduğun anda o bir eşyaya dönüşür - ama sen bir insanı sevmek istedin, bir eşyayı değil. Bir eşyayı sahiplenebilirsin, ama bir eşya sana karşılık veremez. Sen bir eşyayı sevebilirsin, ama senin sevgine karşılık veremez. Arabana sarılabilirsin, ama o sana sarılamaz. Arabanı öpebilirsin, ama o seni öpemez.
Picasso hakkında bir hikaye duydum: Picasso'nun hayranı olan bir hanım bir gün ona gelip dedi ki: "Bir galeride otoportrenizi gördüm. Öyle güzeldi ve beni öyle etkiledi ki tamamen unutup onu öptüm."
Picasso kadına bakıp, "Portre öpücüğe karşılık verdi mi?" dedi.
Kadın, "Neler söylüyorsunuz? Bir portre nasıl karşılık verebilir?" dedi.
Picasso, "O zaman o benim portrem değildir!" dedi.
Ölü bir kadın kocasını nasıl öpebilir? Ölü bir koca öpücüğe nasıl karşılık verebilir?
Mutsuzluk işte budur: sahiplendiğin zaman öldürüyorsun. Ve sahiplenmeyi başardığın anda tüm güzellik kayboluyor, çünkü diğer kişi artık karşılık veremez. Diğeri ancak özgürse karşılık verebilir, ama sen özgürlüğe izin veremezsin çünkü aşık değilsin. Aşk asla sahiplenmez. Bu doğasına aykırıdır.
Bu sadece kadın erkek arasındaki aşkta böyle değil: bir Buda'yı sevmeye başlarsan aynı şeyler olacaktır. Aynısını yapacak, onu da sahipleneceksin. O nedenle onca tapınak inşa edilmiş - sahiplenmek adına. Hristiyanlar İsa'nın kendilerine ait olduğunu sanıyorlar. İsa kimseye ait olamaz, ama Hristiyanlar öyle düşünüyor; ona sahip çıkıyorlar.
Kimse Budha'yı sahiplenemez, kimse İsa'yı sahiplenemez - onlar çok büyük, ve senin ellerin çok ufak. Onlar sahiplenilemez. Aşk asla sahiplenilemez; o çok canlı, sonsuz bir güç ve sen de çok ufacıksın, ona sahip olamazsın. Ama Hristiyanların İsa'sı, Müslümanların Muhammed'i, Hindu'ların Krishna'sı, Budistlerin Buda'sı var.
Bu sahiplenme dinlerin içine o kadar işlemiş durumda ki dünyaya bir lütuf

olacağına din tehlike yaratıyor. Bu sahiplenme yüzünden din mezhepleşiyor - o zaman ölü bir şeylere tapınıp duruyorsun ve o zaman yaşamında hiçbir şey olmuyor; ve o zaman dinde kusur arıyorsun. Dinde kusur yok. Mahavira seni değiştirebilirdi. Krishna sana kendi ışığını verebilirdi, ama sen buna izin vermedin. İsa elbette kurtuluşun olabilirdi, ama izin vermedin. Yahudiler onu çarmıha gerdi, ve sen de onu kiliselerde mumyalaştırdın. Şimdi o ölü bir eşya - tapınmak için, sahiplenmek için bu iyi, ama ölü bir İsa seni nasıl değiştirebilir?

Bunu papaz da gayet iyi bilir. İşte bu nedenle ben gerçekten inanan bir papazla bugüne kadar hiç karşılaşmadım. Papazlar içten içe inançsızdırlar, çünkü her şeyin farkındalar, ve bu İsa'nın ölü olduğunu biliyorlar. İbadet ettiklerinde bu bir gösteriden ibaret oluyor.

Bir zamanlar, ve bu tarihi bir gerçek, 999 yılının son gününde, 31 Aralık'ta, tüm dünyada ve özellikle Hristiyan topluluklarında yaygın söylentiye göre dünyanın sonu 1 Ocak 1000 günü gelecekti. 1 Ocak mahşer günü olacak, dünya yokolacak ve herkes yaradanı ile karşılaşacaktı.

Böylece, 31 Aralık 1000 günü dünyadaki tüm Hristiyanlar dükkanlarını ve ofislerini kapadılar - hatta insanlar eşyalarını dağıttılar, çünkü 1 Ocak sabahı ortada dünya falan kalmayacaktı. İnsanlar birbirlerini öpüp kucakladılar, düşmanlarına gidip af bile dilediler, ve o akşam dünya bambaşka bir hale büründü. Her yer kapalıydı, çünkü yarından sonra hiçbir gelecek yoktu. O zaman ne diye düşman olalım ki? Ve niye sevmeyelim? Niye keyfini çıkarmayalım? İnsanlar kutlama yapıyordu - son gün geliyor diye.

Dünyanın her yerinde Hristiyanlar her şeyi durdurdular. Sadece Roma'da Vatikan'ın ofisleri açıktı - çünkü papa ve papazlar bunun olmayacağını gayet iyi biliyorlardı, bu sadece bir batıl inançtı. Ve her şeyi onlar uydurmuştu! Ama papa hiçbir şeyini dağıtmamıştı.

Papazlar bilirler. İsa'nın ölü olduğunu, bilirler - ve sen aptalsın çünkü ölü bir şeye dua ediyorsun. Ama bunu sana söyleyemezler, çünkü bu meslek sırrıdır;

ve ancak onun sayesinde sömürü yapılabilir. Bu onların işine geliyor, çünkü İsa yaşasaydı onlar aracı rolünü üstlenemeyeceklerdi. Canlı bir İsa sana direkt olarak gelir; aracı, simsar istemez. Buna izin vermeyecektir. İsa bir papazın gelip de kendisiyle sevenleri arasına girmesine izin vermeyecektir - o seninle yüzleşecek, karşı karşıya gelecektir. Bu yüzden papazlar için canlı bir İsa tehlikelidir, ancak ölü bir İsa işlerine yarar.

Papazlar canlı bir Mahavira'yı asla istemezler, canlı bir Buda'yı da öyle - o hayatta iken hep karşısındadırlar. Öldüğünde hemen gelip etrafında organizasyon yapar, bir tapınak inşa eder ve seni sömürmeye başlarlar. Papazlar bir Mahavira'nın, bir Buda'nın, bir Krishna'nın karşısındadır, ama bilirler ki onlar öldüğünde isimlerinden yararlanılabilir.

Ama sen şunu hiç unutma ki sevginle, dualarınla, ibadetinle - bunlar eğer sahiplenmeye dönüşürse - öldürüyorsun. Eğer Krishna'yı öldürürsen o seni nasıl değiştirebilir? Seni nasıl Krishna bilincine kavuşturabilir? İmkansız!

Şimdi şu hikayeye girelim. Çok güzel.

AYDINLANMA PEŞİNDE OLAN BİR RAHİBE
BUDA'NIN TAHTADAN HEYKELİNİ YAPTI
VE ONU ALTIN YAPRAKLARLA ÖRTTÜ.
HEYKEL ÇOK GÜZELDİ VE RAHİBE HER GİTTİĞİ YERE
ONU YANINDA GÖTÜRDÜ.

Birçok şeyin iyi anlaşılması lazım - hatta kelimesi kelimesine. BİR RAHİBE...çünkü bu kadın kalbi - sahiplenirler. O nedenle rahip değil de rahibe. Ama sadece kadınların sahiplendiğini sanma; erkekler de yapar, ama o zaman erkek değil kadın kalbine sahiptirler. Kadın niçin erkekten daha kıskançtır? - çünkü kıskançlık korkudan doğar. Erkek kadından daha az korkar, sebep budur - erkek kadından daha az korkar. Daha az korktuğu için de daha az sahiplenir. Kadın aklı daha fazla korkar, korku ona doğal gelir, hep titrer durur. Bu korku nedeniyle kadın daha fazla sahiplenir. Sahip olduğu konusunda tamamen tatmin olmadığı sürece mutlu olmaz. Ve tamamen sahiplendiğinde de

mutlu olamaz, çünkü adam artık ölüdür. Ancak özgürlük insanı canlı kılar.
İşte bu nedenle hikayede rahibe vardır. Ama unutma ki eğer erkeksen hiçbir şey değişmiyor - beynin kadınsı olabilir. Kadın olup da bir erkeğin korkusuz beynine de sahip olabilirsin. Bu nedenle ayrımı cinsiyet değil tavırlar belirler. Bir erkek kadın olabilir, bir kadın erkek olabilir - sembol sadece tavıra işaret etmektedir. Hangi tavır?
Sen erkeksen ve kıskançsan kadın beynine sahipsin. Eğer kadınsan ve kıskanç değilsen erkek beynine sahipsin. Derler ki Mahavira bir kadının erkek olmadan asla aydınlanmaya kavuşamayacağı konusunda ısrarlıydı. İnsanlar bunu yüzeysel algıladılar ve gerçek anlamını kaçırdılar. Hiçbir kadının aydınlanmaya kavuşamayacağını sandılar, böylece bu hayatta buna çabalayan bir kadın ancak bir sonraki hayatında erkek olarak dünyaya gelirse bunu başarabilecekti. Bu çok aptalca - doğrusu şudur, hiçbir kadınsı beyin aydınlanmaya kavuşamaz çünkü kadınsı beyin korku ve sahiplenmek anlamına gelir. Ve ortada korku ile sahiplenme varsa ne aşk ne de meditasyon mümkün olur.
Kadının biri aydınlandı. Jainalar -Mahavira'nın ve tirthankaras'ın müridleri - pek telaşlandılar. Ne yapabilirlerdi? Kadının adını bir erkek ismiyle değiştirdiler, ve olayı tamamen unutuverdiler. Mallibai adında bir kadın aydınlandı - şimdi teorileri ne olacaktı? Onlar da kadına Mallinath deyip işin içinden çıktılar. Heykeli de değiştirdiler, asla bir kadın heykeli göremezsin. Ve bu Mallibai - veya Mallinath - öyle nadir bulunan bir varlıktı ki ona tirthankar'lık bahşetmek zorunda kaldılar. Böylece her yirmi dört tirthankaras'dan biri kadın oluyor, ama onu asla bulamazsın çünkü kendisine Mallinath adı verilmiş oluyor. Böylece insan bir kadının asla aydınlanamayacağını sanıyor. Halbuki bu farklı bir açıdan doğru; hiçbir kadınsı beyin bunu başaramaz - çünkü korku o mertebeye erişemez, kıskançlık da öyle.

AYDINLANMA PEŞİNDE OLAN BİR RAHİBE

BUDA'NIN TAHTADAN HEYKELİNİ YAPTI...

Ve bu kadınsı bir beyin için çok zordur - kadın veya erkek olman fark etmez. Ama eğer beyin kadınsı ise bir heykel yaratacaktır; sen de diğer kişiyi yaratıyorsun. Yalnız kalamıyorsun.

Heykel "diğeri"nin yaratıldığı anlamına geliyor. Ortada kimse yok, ama sen yoklukla tatmin olamıyorsun; yapışacak bir şeyler olmalı. O yüzden bu kadar fazla tapınak ve heykel var - bunları kadınsı beyin yaratıyor. Bu nedenle nereye gidersen git tapınaklarda fazla erkek görmezsin, ama ortada bir sürü kadın vardır. Eğer gelen erkek varsa mutlaka kılıbık bir kocadır. Karısıyla gelmiştir, kendi ayağıyla gelmez; sırf kadının uğruna oradadır.

Mahavira vaaz verdiğinde kırk bin kişi müridi oldu - bunun otuz bini kadın, sadece on bini erkekti. Sorun nedir? Ve oran budur - benim için de aynısı geçerli. Bana dört kişi geliyorsa - üçü kadındır, biri erkek. Erkek çok zor gelir, kolayca gider, ve kadın kolayca gelip gitmekte çok zorlanır. Kadın yapışır kalır; gitmek ona çok zor gelir.

Kadınsı bir beyin zorluk ve engel yaratır. Sahiplenmeye başlarsan kaçırırsın. Unutma: korkunun yokolması lazım -ancak o zaman aşk doğar. Korkudan vazgeçmelisin çünkü korku egoya aittir. Ve eğer korku varsa ego ısrarcı olur; o zaman bir heykel yaratır ve ona sarılıp kalırsın. Bu heykel seni doruklara taşımayacaktır çünkü sonuçta kendi eserindir. Onu altın yapraklarla kaplayabilirsin, güzel görünebilir, ama ölü bir şeydir. Altından heykel yapabilirsin, ama bu işe yaramaz - ölü bir şeydir sonuçta.

HEYKEL ÇOK GÜZELDİ VE RAHİBE HER GİTTİĞİ YERE ONU YANINDA GÖTÜRDÜ.

Bir yük haline gelmişti, ve taşınması, korunması gerekiyordu. Kadının uykuları kaçıyordu çünkü birisi onu çalabilirdi. Onsuz bir yere gidemezdi, çünkü başka biri ona sahip olmak isteyebilirdi, onu elinden alabilirlerdi. Bütün beyni heykeli sahiplenmeye sabitlenmişti. Heykel sahiplenmesinin, korkusunun, ibadetinin merkezine oturmuştu. Ama bu aşk değildir.

YILLAR GEÇTİ, VE HALA BUDASINI YANINDA TAŞIYAN RAHİBE TAŞRADA UFAK BİR TAPINAĞA YERLEŞTİ,
BURADA HERBİRİ KENDİ KUTSAL KÖŞESİNE SAHİP
PEKÇOK BUDA HEYKELİ BULUNUYORDU.

Yıllar geçti, hiçbir şey olmadı. Bir Buda'yı taşırken hiçbir şey olamaz, çünkü bir Buda'yı nasıl taşıyabilirsin ki? Ancak bir heykel taşınabilir. Buda'nın yaşanması gerekir, taşınması değil. Buda'nın sevilmesi gerekir, sahiplenilmesi değil. Buda'yı malın olarak yanında taşıyacağına onun içinde eriyip gitmelisin.

Eğer içinde erirsen Buda yaşar. Ama o zaman Buda tehlikelidir, çünkü sen asla geri dönmeyeceksindir. Bu noktadan hiç kimse geri dönemez. Bir kez düştün mü tam içine düşersin; dönüşü yoktur. Korkup titrersin, kaybolmaktan ürkersin. Ve ürkmekte haklısın - kaybolacaksın.

Ama heykel olunca korku da kalmaz, onu taşıyabilirsin. Heykel günün birinde kaybolabilir, ama sen değil. Bir başkasını yaratırsın, daha güzelini, bunda zor bir taraf yoktur -senin eserin olur. Tapınaklara git: insanoğlu ne yapmış? - heykeller yaratmış, hepsi kendi eseri. Şimdi de onların önünde eğiliyor, ağlıyor gözyaşı döküyor, ve bunların hepsi sahte, çünkü işin temeli sahte. Gözyaşlarınız, duaların -bunları kimin için sarf ediyorsun? Kimin önünde ağlıyorsun? - hepsi kendi eserin, kendi oyuncakların. Ne kadar güzel ve pahalı olurlarsa olsunlar fark etmez. Ama sen kendi tanrılarını yaratırsın, ve onların önünde diz çöküp ağlar, böylece bir şeyler olacağını sanırsın. Sadece aptallık etmiş oluyorsun. Tapınaklar aptal insanlarla dolu. Onlar kendi yarattıklarının önünde diz çökerken ne yaptıklarının farkında değiller. Şimdi, bunun sana ne faydası olabilir?

Kadın heykeli taşıdı...yıllar geçti, belki de pek çok yaşam geldi geçti - ve Buda'sını taşırken hiçbir yerde değildi. Oradan oraya, bir yaşamdan diğerine, bir ruh halinden öbürüne, bir beyinden bir başkasına atlayıp duruyordu - ama sadece dolanıyordu, hiçbir yere varmıyordu! Sonunda bu yolculuktan gına geldi; ortada elde edilecek bir amaç yok gibiydi, hiç yakınlarda bir yerlerde

gözükmüyordu.
Bunun üzerine kadın...

TAŞRADA UFAK BİR TAPINAĞA YERLEŞTİ,
BURADA HERBİRİ KENDİ KUTSAL KÖŞESİNE SAHİP
PEKÇOK BUDA HEYKELİ BULUNUYORDU.

Ancak burada bir sürü Buda heykeli vardı. Çin'de, Japonya'da Buda adına çok büyük tapınaklar yaptılar. Çin'deki bir tapınakta tam on bin Buda var, hepsi aynı yerde! On bin heykel! Ama on bin heykel bile işe yaramaz. Tek bir Buda yeter, on bin tanesi yetmez.

Beyin niye saçmalık üretmeye devam eder? - bir heykel yetmiyor, o zaman ikinciyi yap. İşin matematiği böyle; ikisi de yetmedi, o zaman üçüncüyü yarat – on bin heykel! On bin heykelin arasında tek bir adam dolaşır ve hiçbir şey olmaz. Olmayacaktır da, çünkü ölü bir şeyin içinden asla hayat doğmaz, ölü bir heykel asla bir insanı değiştiremez.

Yaşayan bir Buda ara. Ve eğer yaşayan bir Buda bulamazsan gözlerini kapat ve arayışını orada sürdür. Eğer onu dışında bulamazsın içinde bulacaksındır, çünkü Budalar asla ölmez. Oradadırlar, aranmayı beklerler - ve hep oradadırlar. Belki evinin karşı köşesindedir, ama sen hiç bakmamışsındır. Veya o köşeyi, oradaki komşunu o kadar iyi tanırsın ki bildiğini sanırsın. Kimse bilemez - budayı bir dilencide de bulabilirsin.

Gözlerini açık tutman yeterli. Bir heykel taşıyorsan gözlerin kapalı kalır. Bu kadın heykeli yüzünden bir sürü budayı ıskalamış olabilir - çünkü zaten sahip olduğunu sandığı için. Nasılsa onun Budası var, ne diye başka yerlerde aransın ki? Sonra bir tapınağa yerleşiyor - heykellerle yaşayan insanlar hep bir tapınağa yerleşirler zaten. Heykellerle yaşayan insanlar zirveye ulaşamazlar; yolda bir yerlerde durup oraya yerleşmeleri gerekir — kutsal bir yere, bir tapınağa.

Tapınaklara pek çok kişi yerleşmiştir. Dolaştılar ve aradılar ve sonunda hiçbir şeyin bulunamayacağını keşfettiler, bu imkansız çünkü. Zirve çok uzakta

olduğundan değil - o çok yakında, tahmininden çok daha yakında - heykellerini taşıdıklarından. O heykeller gözlerini kör ediyor; heykeller, kutsal yazıtlar, kelimeler içlerine oturuyor - ölü şeyler hepsi.

Şunu duydum:

Çok eski zamanlarda çok bilge bir kral evlenmek istiyordu, ama sıradan bir kız uygun olmazdı. Astrolojik açıdan mükemmel bir kadın istiyordu. Böylece birçok astrologa danıştı. Bu çok zordu - yıllar geçti, neredeyse gençliği elden gidiyordu. Artık genç bir adam değildi - çünkü astrologlar zor kişilerdir, ve matematik hesapları zaman alır. Günün birinde bir kadın bulsalar bile bir tarafı eksik olurdu mutlaka - mükemmel olmazdı.

Aslında mükemmel birini bulamazsın. Bu imkansız, mükemmeliyet ölüm demektir. Birisi yaşıyorsa o zaman mükemmel olamaz - o nedenle birisinin mükemmel olduğunu söylediğimizde o artık bir daha doğmayacaktır. Çünkü eğer mükemmelse nasıl tekrar yaşayacak? O zaman bu dünyadan göçmüş, aşmış, gelişmiş olur, geri dönmesine izin verilemez.

Sonra kral danışmanlarına dedi ki, "Artık yeter; mükemmel olmasa da uygun birisi yeterli olacak. Gençliğim gitti, neredeyse otuz sekizime geldim. Şimdi bana bir kadın bulun!"

Böylece bir kadın bulundu - yüzde yüz değil ama yüzde doksan dokuz uygundu. Sonra da kralın kadınla sevişmesi için doğru zaman arayışına girildi, çünkü kral nadir, olağandışı bir çocuk sahibi olmak istiyordu. Bu da çok, ama çok zordu, pek çok dini metne bakıldı, I Ching ve diğerlerine; uzak ülkelerden birçok bilge kişi çağrıldı, ve onlara başvurulup tartışıldı - ve kral neredeyse kırk dört yaşına geldi.

Sonunda bir gün canına tak etti, ve hepsini kovdu. Bütün kutsal metinleri yaktı ve karısına dedi ki, "Yeter artık! Şimdi sevişmeliyiz" - o güne kadar hiç sevişmemişlerdi. Ama kadın yaşlanmıştı, kendisi de öyle, ve bu aşk adına bir sorundu. Erken yaşta sevişmeye başlarsan hayatının sonuna dek sevişebilirsin. Erken başlamazsan daha sonra bunu hiç yapamazsın, çünkü sevişmek mekanik

bir olaydır. Mekanizma verim ister.
O nedenle bir erkek on dört yaşında sevişmeye başlarsa bunu seksenine dek sürdürebilir. Ve sanma ki gençken çok sevişirsen yaşlılığında hızın kesilir. Bu tamamen yanlış. Eğer fazla sevişirsen bunu ilerde de sürdürebilirsin. Zaten unutma, aşırı sevişemezsin çünkü bedenin buna izin vermez. Fazlası imkansızdır; vücudun kendi göstergesi vardır - aşırısı mümkün değildir. Ne yaparsan yap bu hep belli bir sınırın içinde kalır. Ama kral artık iktidarsızdı - sevişemiyordu, karısı da frijiddi. Doğru zamanı ıskalamışlardı. Asla çocukları olamadı, evlat edindiler.
İşte olan budur: bir Buda, bir Tanrı edinmek zorunda kalırsın. Bu sana doğal olarak gelmez - ve Tanrı sana doğal gelmelidir, yoksa sahte bir tanrıdır. Ama sen ıskalayıp duruyorsun çünkü kafanı kutsal metinlerle, bilgelerle, astrolojiyle ve bir sürü saçmalıkla dolduruyorsun. Kelimelerle, heykellerle, ritüellerle, tapınaklarla, formalitelerle o kadar meşgulsün ki formaliteler bitene kadar hayatın gelip geçmiş oluyor. Sen mantık ile sonuçlandırana kadar ortada yaşam kalmıyor.
Kadın sonunda tapınağa yerleşti, ve ben sana şunu söylüyorum: asla bir tapınağa yerleşme, çünkü tapınak sana ancak bir gecelik barınak olabilir, asla devamlı bir durum olamaz. Asla bir tapınağa yerleşme, asla bir tarikata girme, asla Vatikan'a kapılanma, asla bölücü zihniyetlere kapılma.
Biraz dinlenebilirsin, bunda bir şey yok. Orada bir gece kal, ve sabah olduğunda, onlar seni ele geçirmeden, çek git! Yoluna devam et - zirveye ulaşana dek; işte orası gerçek tapınak. Ama orada heykel falan göremeyeceksin. Orada gerçeği var - heykeli değil, portresi değil, gerçeği. Portreye razı olma, sahtesine razı olma, fotokopilerle yetinme. Orijinalini, kaynağını ara.
Kadın yetindi - yetinmek zorundaydı. Tahtadan bir Buda taşıyorsan nasıl aydınlanmaya erişebilirsin ki? Tahtadan Budalar sana aydınlanma verebiliyorsa o zaman sorun yok tabii. Tahtadan bir Buda tahtadan bir Budadır.

Onu taşıyabilir, onunla oynayabilirsin.

RAHİBE KENDİ ALTIN BUDASININ ÖNÜNDE
HERGÜN TÜTSÜ YAKIYORDU.

Buda tahtadandı, altınla kaplıydı sadece, ama o Budasına "Altın Buda" diyordu. Altın sadece yüzeydeydi; aslında tahta bir Budadan başka bir şey değildi. Ama eşyaları saklayabilirsin, ve altın sayesinde her şeyi gizleyebilirsin. Ortada aşk yoksa evin hanımının üstünde bol altın olur. Altın yaprakların altında tahtadan bir Buda - ve sen her şey yolunda sanıyorsun. Ve o evin hanımı da öyle sanıyor, çünkü kocası her seferinde ona altın takılar getiriyor. Aşk ölmüşse takılar canlanır aniden. Aşk varsa süse püse gerek kalmaz.

Gerçek bir Buda'nın üstünü altınla kaplamazsın, değil mi? Buda sana izin vermez, hemen kaçar oradan. Der ki, "Dur bakalım! Ne yapıyorsun? Beni öldüreceksin." Altın öldürür. Yaşam asla altınla kaplanamaz - sadece ölüm. Sadece ölüm bir şeyler yapmana izin verir. Yaşam böyle saçmalıklara izin vermez. Ama kadın tahtadan Budasına "Altın Buda" diyordu.

RAHİBE KENDİ ALTIN BUDASININ ÖNÜNDE
HERGÜN TÜTSÜ YAKIYORDU, AMA PARFÜMÜNÜN
DİĞER HEYKELLERE DE ULAŞMASINI İSTEMEDİĞİNDEN
DUMANI SADECE ONUN HEYKELİNE DOĞRU YÖNLENDİRECEK
BİR HUNİ GELİŞTİRDİ.

Bu kıskanç bir insanın zihniyeti: ne parfümün, ne kokunun, ne de dumanın diğer Budalara ulaşmasına tahammülü yok - üstelik onlar da birer Buda. "Ama benim Budam bambaşka. Senin Budan işe yaramaz." Tapınaktaki diğer tüm heykeller Budaya aitti. Hani birisi Krishna, öteki Rama da değildi - öyle olsa arada büyük fark olurdu. Kadın o zaman o tapınakta kalmazdı. Ama bu bir Budist tapınağı idi, yani kalabilirdi. Ama bu onun heykeliydi, ve diğerleri değildi.

Ortada aşk varsa elini kime uzattığı önemli değildir. Aşıksan sevgilini

seversin, ama o sevgi sırf sevdiğine ulaşsın diye bir huni icat edemezsin. Aşk öyle bir fenomendir ki sevdiğini aşar. Hep sürer gider. Herkese yayılır. Göldeki dalgalar misali yayılır.

Göle taş atınca bir dalga çıkar ve sonra ta öbür kıyıya kadar yayılır. Bir insanı sevince o sevgi de yayılarak dalga gibi büyür. Bir insanı sevince aşkın gölüne bir taş atmış oluyorsun. O zaman sadece sevdiğin kişi değil herkes bundan yararlanıyor. Eğer sadece aşık olduğun insanın yararlanmasına uğraşırsan bu rahibenin yaptığını yapmak zorunda kalacaksın. Bu mümkün değil. Seven insanın aşkı etrafa yayılır. Bunu kanalize edemezsin, öyle bir şey değildir - okyanus gibidir, yönlendirilemez. Bağımlılık yönlendirilebilir ama aşk değil.

Göle taş attığında belli bir noktaya düşer ve bu sorun değildir, ama sonra o aşk yayılmaya devam eder. Aşık olunca belli bir noktada belli bir insana tutulursun; ama bu sadece başlangıçtır, son değil. Sonra aşk yayılmaya devam eder, sonra da tüm dünya faydasını görür. Taşın düştüğü yerde bir merkez oluşacak, orada dalgalar oluşup en sonuna kadar gideceklerdir. Bir merkez vardır - sevilen, sevgili; ama aşk sırf oraya hapsedilemez. Aşk büyüyen bir şeydir, kimse onu hapsedemez. Sevgili bir kapı görevi görür - ve sonra tüm evren bu aşktan nasibini alır.

Ama o zavallı rahibe sizler gibiydi. İnsanca aptallıklarla uğraşan bir insan beyni. Parfümünün diğer heykellere ulaşması fikri hoşuna gitmedi - diğer heykeller de Budaya ait olduğu halde.

Ben bir insanı sevince onda ilahi olanı buluyorum. Aşk -insandaki ilahi yönü ortaya çıkarır. Bir kez ortaya çıktı mı, tüm Budaların tüm heykelleri...o zaman herkes ilahi olur; ağaç, bulut, sokaktaki dilenci, hepsi ilahi olur. Eğer aşıksan ve karşındakinin gerçek yüzünü gördüysen - ancak aşk sayesinde bunu görebilirsin - o zaman her yerdeki Budalar gerçek Budadır, bütün heykeller Budadır; o zaman bütün dünya bir tapınağa dönüşür.

Ve o zaman endişe etmezsin. Parfümün birilerine erişiyor diye üzülmezsin. Sevdiğinin parfümünü başkaları da duyabiliyor diye dertlenmezsin. Bütün

dünya bundan yararlandığı, senin sayende bütün dünya bu lütfa kavuştuğu için mutlu olursun. Eğer korkar ve onu hapsetmeye kalkışırsan o zaman bu kıskançlığa girer ve öldürücü olur. Bırak gelişsin, büyümesine yardımcı ol, herkese ulaşmasına yardım et. Ancak o zaman onu elde edersin, çünkü ancak bütün dünya ona kavuştuğunda sen de kavuşursun.

Ama sorun şudur: birisini sevdiğinde onun bir yerlere hapsolmasını istersin. Sanki saksıda ağaç yetiştiriyor gibi olursun; sırf kökleri değil koskoca ağacı - sonra da onu öldürürsün. Ağacın göğe ermesi, yayılması gerekir. Çiçekleri pek çok kişiye parfümlerini yayacak, dalları birçoğuna gölge sağlayacak; meyvalarından çok kişi yararlanacak. Elbette kökleri senin içinde, ama ağaç büyümeye devam ediyor. Ve aşk aklına gelebilecek en büyük ağaçtır; tüm gökyüzüne yayılır, hapsedilemez, bir yerlere kapatılamaz. Onu sınırlandıramazsın - aşkın doğası sonsuzluktur.

AMA PARFÜMÜNÜN
DİĞER HEYKELLERE DE ULAŞMASINI İSTEMEDİĞİNDEN
DUMANI SADECE ONUN HEYKELİNE DOĞRU YÖNLENDİRECEK
BİR HUNİ GELİŞTİRDİ.

Peki sonra ne oldu? Beklenen şey tabii:

BU YÖNTEM ALTIN HEYKELİN BURNUNU KARARTTI
VE ONU ÖZELLİKLE ÇİRKİNLEŞTİRDİ.

Bu her sevenin ve sevilenin başına geliyor, çünkü parfüm parfümlükten çıkıp dumana dönüşüyor; parfüm yayılmak istiyor. Sonra burunlar kararıyor, ve bütün Budaların kapkara burunları oluyor.

Krishna'ya bak, Buda'nıza bak, Mahavira'ya bak; hepsinin burunları kapkara - senin yüzünden, kıskançlığın yüzünden. Duaların sahiplenmekten ibaret, gerçek değiller. Jaina'lar Jaina olmayan hiç kimseyi tapınaklarına sokmazlar. Hindular dokunulmazları sokmazlar, çünkü onlar aşağı sınıftır. Tüm tapınaklar karalanmıştır çünkü birileri tarafından sahiplenilmektedirler: "Benim tapınağım." Ben 'benim' dediğim anda o tapınaklıktan çıkıyor, çünkü bir

tapınak nasıl sana ya da bana ait olabilir ki? Tapınak sadece bir tapınaktır!
Ama tüm kiliseler, tüm tapınaklar malvarlığı haline geldiler. Bana veya sana aitler - o zaman da Buda'nın burnu kapkara oluyor ve onu... ÖZELLİKLE ÇİRKİNLEŞTİRİYOR.
Tüm tapınaklar, tüm kiliseler çirkinleşti. Hepsinin yokedilmesi, temizlenmesi gerekiyor ki dünya tertemiz olsun. Gerçek tapınak ancak o zaman varolabilir - tüm diğer tapınaklar yokolduğunda. Onlar senin borsanın, hukuk düzeninin parçası haline geldiler. Artık ötesinin sembolü olmaktan çıktılar.
Beyin böyledir işte; her şeyi bir mala döndürür, çünkü ego ancak sahip olursa varolabilir. Ego engeldir. Ego bir su parçası gibidir, üzerindeki yansımaları görebilirsin ama gerçeğine asla ulaşamazsın. Şimdi ayı ancak yansıtabilen bu su kovasını dök gitsin! Ne diye bir kaza olsun da dökülsün diye bekliyorsun? Dök şu eski kovayı - ne su kalsın ne de ay.
Bugünlük bu kadar yeter.

KAYNAK:
ZEN: ŞİİRLER, DUALAR, VAAZLAR, ANEKTODLAR, GÖRÜŞMELER.
DERLEYEN/ÇEVİREN:
Ll 'CIEN STRYK & TAKASHI IKEMOTO
TELİF HAKKI:
1963. 1965. LUCIEN STRYK & TAKASHI IKEMOTO
BASKI: DOUBLEDAY ANCHOR BOOKS
DOL'BLEDAY & COMPANY. INC.
GARDEN CITY. NE W YORK, USA sayfa 119
Su Yok, Ay da Yok

Martıları Seven Adam

...ve onlar niçin kendisiyle oynamayı kestiler
("Aynen Öyle", 7,Bölüm'den)
Mutluluk peşinde koşmanın yararsızlığı ile ilgili bir öykü

DENİZ KENARINDA YAŞAYAN VE
MARTILARI SEVEN BİR ADAM VARDI.

HER SABAH DENİZE İNİP MARTILARLA DOLAŞIRDI.
YANINA SAYILAMAYACAK KADAR ÇOK,
YÜZLERCE KUŞ GELİRDİ.

BİR GÜN BABASI ONA DEDİ Kİ,
'MARTILARIN SENİNLE DOLAŞMAYA
GELDİKLERİNİ DUYUYORUM
- BİRKAÇINI BANA GETİR DE OYNAYAYIM.'
ERTESİ GÜN, DENİZ KIYISINA GİTTİĞİNDE,
MARTILAR BAŞININ ÜSTÜNDE TURLADILAR
AMA AŞAĞI İNİP YANINA GELMEDİLER.

Hayatın en büyük sırrı - ve bunu asla unutma -bir armağan olmasıdır. Sen bunu hak etmedin. Bu bir hak değil. Sana bahşedilmiş, onu kazanmadın. Bunu anladığında pek çok şey açıklığa kavuşacaktır.
Yaşam bir armağan ise o zaman hayata dair her şey birer armağan olacaktır. Mutluluk, aşk, meditasyon -güzel olan her şey yüce olanın, bütünün sana bir armağınıdır. Bunu hak etmen mümkün değildir ve varoluşu seni mutlu etmeye zorlayamazsın, veya seni sevecen kılmaya, veya seni meditasyona yöneltmeye. Bu tür çabalar egoya aittir. Çabanın ta kendisi mutsuzluk yaratır. O çaba seni

mahvetmektedir - intiharla eşdeğerdir.
Amerikan anayasasında mutluluğun peşinde koşmak - ve ona en temel hak derler - bir hak olarak verilir. Mutluluğun peşinde koşmak imkansızdır. Kimse bunu yapamamıştır. İnsanın beklemesi gerekir. Ve bu asla bir "hak" değildir. Hiçbir mahkeme seni mutlu olmaya veya mutluluğu senin yanında kalmaya zorlayamaz. Devletin uygulayacağı hiçbir güç seni mutlu etmeyi başaramaz. Hiçbir dış kaynak sana mutluluğu sağlayamaz.
Amerika'yı kuranlar çok temel bir hata yapmışlar. Besbelli Thomas Jefferson mutlulukla ilgili pek fazla bir şey bilmiyordu. Politikacılar bilemez -onlar yeryüzündeki en mutsuz kişilerdir. Jefferson Amerikan anayasasına bu maddeyi ekledi, ve bu nedenle, sırf bu kelimelerin ifade ediliş şekli yüzünden Amerika'nın dünyada gelmiş geçmiş en mutsuz ülkelerden biri olduğunu söylersem hiç şaşırma. Mutluluğun peşinde koşulunca yakalanabilecek, hakkedilecek, ısrarla talep edilecek, kazanılacak bir şey olduğu fikri çok aptalca. Kimsenin mutlu olma hakkı diye bir şeyi yok. Mutlu olabilirsin, ama bunun hakla alakası yoktur. Eğer mutluluğun hakkın olduğuna inanırsan onu her seferinde ıskalarsın, çünkü işe en baştan ters yöne bakarak başlarsın.
Bu niye böyledir? Yaşam bir armağansa eğer, yaşama ait her şey, yaşamın içindeki her şey de birer armağandır. Onu bekleyebilirsin, ona karşı açık olabilirsin, teslim olabilir, sabırla bekleyebilirsin, ama talep edemezsin, ve zorlayamazsın.
Emile Coue Jefferson'dan daha uyanıktı. Emile Coue, Ters Etki Kanunu adını verdiği bir kuralı keşfetti. Bazı şeyler vardır ki yapmaya çalıştığın zaman tam tersi olur. Eğer yapmaya kalkışmazsan yapmayı başarabilirsin. Uyumak istiyorsun - ne yapabilirsin? Uyumak herkesin temel hakkıdır, ama ne yapabilirsin? Polisten yardım mı isteyeceksin? Uyuyamadığın zaman ne yapacaksın? Ne yaparsan yap rahatın kaçacak çünkü tüm o çabaların uykuyu engelleyecek. Uyku çabasızlık durumudur. Tamamen rahatlarsan, hiçbir şey yapmadan, yavaş yavaş uykuya dalarsın. Ona doğru yüzemezsin, ancak

sürüklenirsin. Bu iş bilinçli çabayla olmaz.
Uykusuzluktan şikayetçi olan insanların hepsinin ortak sorunu da işte budur. Bütün insomniyakların belirli davranış biçimleri vardır. Uykuları gelsin diye bazı şeyler yaparlar. İşte bu noktada hatalı davranıyorlar. Uykuyu nasıl zorlayabilirsin ki? Sen zorlandıkça daha da uyanık kalırsın - bilinçli, gözleri açık, tetikte. Her türlü çaban seni daha fazla uyanık hale getirir ve uykun gittikçe daha çok kaçar.
Uyumak istediğinde ne yaparsın? Hiçbir şey yapmazsın. Sadece sakin bir şekilde beklersin. Uykunun sana gelmesine izin verirsin - onu zorlayamazsın. Talepkar olamazsın, "Gel" diye emir veremezsin. Gözlerini kapatıp karanlık bir odada başını yastığa koyup beklersin...beklerken uykuya dalarsın. Bir bulutun kayıp gitmesi gibi senin de bilincin kapanır. Tüm kontrolü yitirirsin. Kontrolü kaybetmelisin; yoksa uyuyamazsın, çünkü kontrol halinde olan parçan bilincindir. Onun geri çekilmesi gerekir. Kontrolün tamamen elden bırakılması gerekir. O zaman - ne zaman ve neden ve nasıl olduğunu bilmezsin - uyursun. Ancak sabah olduğunda uyumuş olduğunu ve iyi uyuduğunu fark edersin.
Uykusuzluktan muzdarip insanların yüzde doksan dokuzu bu sorunu kendileri yaratıyor. Ben vücut kimyalarındaki bir bozukluk yüzünden uyku bozukluğu çekenlerin oranının tüm uykusuzlar arasında yüzde biri geçmediğini gördüm. Yüzde doksan dokuzu Emile Coue'nin Ters Etki Kanunu'nu bilmedikleri için bu sorunu yaşıyorlar. Onlar Jefferson'un takipçileri; uykunun bir "hak" olduğunu sanıyorlar.
Yaşamda, haklar ancak yüzeyde ve piyasada varolabilir. Daha derine inince haklar yokolur. Daha derine indikçe armağanlarla karşılaşırsın. Bu hep hatırlaman gereken temel şeylerden biridir: sen yaşamı hak etmedin, ama yaşam işte burada! Tamamen hak edilmemiş halde sen hayattasın ve müthiş bir enerjin var - capcanlısın!
Bu nasıl oluyor? Eğer hiç hak etmediğin halde yaşam varolabiliyorsa neden mutluluk da olmasın? Veya aşk? Veya büyük coşku? Hepsi olabilir bunların,

ama önce şu kanunu anlaman gerekiyor.
Kanun şudur: direkt olarak uğraşma. Mutluluğun peşinde koşulmaz. Ancak ikna edilebilir. İkna dolaylı yapılır. Bir saldırı değildir. Harekete geçersin, ama direkt olarak değil, çünkü direkt olunca saldırganlaşıyorsun. Hiçbir şey şiddet kadar direkt değildir, ve hiçbir şey direkt davranış kadar şiddetli değildir.
Yaşam daireler şeklinde hareket eder, direkt olarak değil. Dünya güneşin etrafında döner. Güneş daha büyük bir güneşin etrafında döner. Galaksiler, tüm evren dönerek hareket eder. Mevsimler dönerek değişir. Çocukluk, gençlik, yaşlılık, hepsi dönüşümlüdür. Yaşam daireseldir, asla direkt gitmez. Direkt hedefe saplanan ok gibi değildir. Ok insan icadıdır. Yaşamda ok gibi bir şey bulunmaz. Ok insanın şiddet dolu beynidir. Ok iki nokta arasındaki en yakın yolu seçer. Okun çok acelesi vardır, hep zamanla yarışır. Ama varoluşun acelesi yoktur.
Geçen gün "İsa manyakları"na ait bir broşür geçti elime - yüzde doksan dokuzu tamamen zırvaydı, ama yüzde biri de pek güzeldi! Ve eğer sadece yüzde biri bile güzelse bu da bir şeydir, çünkü Hristiyan din adamlarına gidersen onların yüzde yüz zırvaladıklarını görürsün. O yüzde bir gerçekten anlamlıydı. Şöyle diyordu, "Acele ölümcüldür! Acele zaman kaybıdır." Varoluş acele etmez, Tanrı sonsuz bir sabırla hareket eder. Tanrı aylaktır, tembel tembel dolanır. Hatta, Tanrı hiçbir yere gitmiyordur - zaten gideceği yere varmıştır o. O yüzden hedefi yoktur. Ok dans edip duruyordur; herhangi bir hedef bulacağı da yoktur - hedef yoktur ki. Hedef, sadece olmak'tır. O yüzden Tanrı, varoluş, bütün, çiçeklerin yaz gecesinde havada asılı kalan parfümleri gibi ortada dolanır durur - öylesine gider gelir, gidecek belli bir yeri olmadan.
Ve Tanrı'nın sabrı sonsuzdur. Titizlikle çalışır, hem de çok dolaylı yollardan. Bir bebek yaratır, ve bu dokuz ay alır - çevresinde ona verimlilik konusunda danışmanlık yapacak uzmanlar yoktur besbelli. Bu olay milyonlarca yıldır süregelmektedir, ve o hiç yeni bir şey öğrenmemiştir; yoksa bir bebeğin dokuz dakikada ortaya çıkmasını sağlayacak yöntemler geliştirebilirdi! Niye dokuz

ay? Ve ta en baştan beri aynı şeyi yapmıştır; yeni bir şey öğrenmemiştir. Uzmanlara, özellikle de verimlilik uzmanlarına danışmalıdır. Onlar ona toplu üretim konusunda yardımcı olup bu kadar vakit harcamamasını sağlayabilirler - bebek başına dokuz ay!

Ama durum sırf bebeklerde böyle değildir - çiçekler de sonsuz sabır ister; kuşlar, hatta bir çimen bile sonsuz ihtimam ve zaman ister. Acelesi yoktur. Hatta adeta Tanrı zamanın hiç farkında değildir. Zamansızlık içinde varolur. Eğer onunla birlikte olmak istiyorsan acele etme; yoksa onu kaçırırsın. O hep burada ve şimdi tembellik ediyor olacaktır, ve sen de hep oraya ve o zaman gidiyor olursun. Sen hep bir ok gibi olursun, ve o bir ok gibi değildir.

Varoluşla birlikte olmak mutluluktur, canlılıktır, meditasyon halidir.

Ama insanın bütün eğitimi her şeyi daha hızlı yapmak üzerine kuruludur. Hız kendi başına bir değer gibi gözükmektedir. Ama değildir. Kendi içinde ancak delilik yaratabilir - nitekim yaratmıştır da.

Dolaylı hareket et. Peki dolaylı ne demek?

Hep şikayet eden, huysuz yaşlı bir adam tanırdım bir zamanlar. Her şey yanlıştı - o anasından eleştirmen olarak doğmuştu. Ve tabii tüm eleştirmenler gibi acı çekiyordu, çünkü bazen çok sıcaktı, bazen de çok soğuk, ve bazen fazla yağmurluydu, bazen de çok kurak. Her mevsimde, yıl boyunca, acı çekiyordu. Olumsuz bir beyin, olumsuz bir tavır - ve devamlı mutluluk arayışındaydı, halinden memnun olmak için hep bir çaba içindeydi. Ama ben ondan daha memnuniyetsiz bir adam görmedim; acı çekmenin, tatminsizliğin, huzursuzluğun timsali gibiydi adeta. Onun hayatında huzursuzluğun dışında hiçbir şey yoktu. Yüzü endişe ve mutsuzluktan kırış kırış olmuştu, hayatında ettiği her bir şikayet suratına kazınmış gibiydi.

Ama bir gün aniden değişti. Altmışına gelmişti ve ertesi gün doğum günüydü. İnsanlar onu kutlamaya geldiler, ve gözlerine inanamadılar - aniden değişmişti, bir gecede. Birisi bana haber verdi, ben de kendi gözlerimle görmek için onun evine gittim, çünkü bu bir devrimdi! Rus devrimi bunun yanında solda sıfır

kalırdı. Çin'deki de öyle. Bir devrim! Altmış yıl boyunca bu adam kendini mutsuzluğa alıştırmıştı. Birdenbire, nasıl...? Ne olmuştu, nasıl bir mucize? İsa'nın bile böyle bir mucizeyi gerçekleştirebileceğine inanamıyordum, mümkün değildi, böylesi İncil'de bile yoktu... İsa körleri iyileştirdi, sağır ve dilsizleri iyileştirdi, hatta ölüleri bile, ama İsa'nın kimseyi mutsuzluktan kurtarması hakkında herhangi bir öykü duymamışsınızdır. Bu mümkün değil.

Yaşlı adama sordum - gerçekten mutluydu, mutluluktan uçuyordu - dedim ki, "Sana neler oldu?"

"Yeter artık dedim! Altmış yıl mutlu olmaya çalıştım ve olamadım, ve dün gece şu karara vardım: unut bunları artık; mutluluğu boş ver, sadece yaşa. Ve işte karşındayım, mutlu olarak," dedi.

Altmış yıl mutluluğun peşinden koştu. Böyle yapınca gittikçe daha mutsuz olursun. Bir ok gibi direkt hedefe gidiyorsun, ve Tanrı kısa yollara inanmaz. Kendi hedefine varabilirsin, ama orada mutluluğu bulamayacaksın.

Milyonlarca insan hedeflerine ulaşmak isterler. Başarılı olmak istediler, başarılı oldular - ama mutsuzlar. Zengin olmak istediler, zengin oldular - ama mutsuzlar. Zenginleştikçe mutsuzlukları artıyor, çünkü şimdi bir umutları da kalmadı. Eskiden zengin olursak mutlu oluruz diye düşünüyorlardı; şimdi zenginler, ama mutluluk...? Hiçbir yerde kırıntısı bile yok. Şimdi, mutsuzlukla beraber umutsuzluk da çekecekler.

Fakir birisi asla umudunu yitirmez, ama zengin öyle değildir. Henüz umudunu yitirmemiş bir zengine rastlarsan o garanti henüz zengin değildir. Umutsuzluk zenginliğin simgesidir. Fakir ümitlenebilir. Sahip olmadığı milyonlarca şey vardır. Hayal edebilir, o şeylere kavuştuğunda hedefine ulaşmış olacağını ümit edebilir.

Bu adam altmış yıl mutluluk peşinde koşmuş. Altmışa gelince ölümün nefesini hissetmiş, ve onu o gece hissetmiş olmalı, çünkü doğum günlerinde ölüm duygusu sinsice kendini hissettirir. Doğum günlerinde ölümü unutmak imkansızlaşır. Unutmana yardımcı olmak için eş dost gelip sizi kutlar ve derler

ki. "Bu senin doğum günün." Her doğum günü bir ölüm günüdür, çünkü bir yıl daha geçmiştir, ölüm daha yaklaşmıştır. Aslında doğum günü "doğum günü" değildir, olamaz da - ölüm yaklaşmaktadır, gittikçe yakına gelmektedir. Zaman avuçlarından akıp gitmektedir. Toprak bile altından kaymaktadır. Yakında boşluğa düşeceksin. Doğum günü bir ölüm günüdür. Bunu saklamak, bastırmak adına toplum hilelere başvurur. İnsanlar ellerinde hediye ve çiçeklerle gelip ölümün yaklaştığını unutmana yardımcı olurlar - ve adına doğum günü derler.

Altmışına gelmişti. Ertesi sabah yeni bir doğum günü gelecekti. Hissetmiş olmalı, sesleri, ölümün ayak seslerini duymuş olmalı...gölgesini. Ve karar verdi: Artık yeter. Yeterince peşinde koştum - neredeyse tüm hayatım mutlu olmak uğruna harcandı, ve olamadım, o yüzden şimdi onsuz kalmayı deneyeceğim. Yaşlı adam dedi ki, "İşte şimdi buradayım. Hiç bugün olduğum kadar mutlu olmamıştım. Hiçbir mutsuzluğum, rahatsızlığım yok."

Arayışın ta kendisi seni mutsuz kılar. Aramadığında mutsuzluk seni arar. Aradığında yalnızsındır ve bulamazsın. Nerede arayacaksın? Nasıl arayacaksın? Beyin asla mutlu olmaz. Beyin senin mutsuzluğunun toplamıdır. Beyin senin mutsuz geçmişinin toplamıdır, yaşadığın tüm acıların: benliğinde bir yaradır. Ve beyin aramaya, peşinde koşmaya çalışır, sen de ıskalarsın.

Mutluluğu unutunca aniden mutlu olursun. Huzuru unutunca birden karşına çıkar. Aslında hep senin yanındaydı, ama sen orada değildin. Sen düşünüyordun: Gelecekte erişilecek bir hedef var, kazanılacak mutluluk var, yaşanacak huzur var. Senin aklın gelecekteydi ve halbuki mutluluk tıpkı çiçeklerin parfümü gibi çevrende dolanıyordu.

Evet, Tanrı aylaktır. Hep bir yerlerde tembellik eder durur. Ve sen arayışında fazla ileri gittin. Evine dön! Ve sadece ol. Mutluluğu boş ver. Yaşam bir armağan olarak verilmiş; mutluluk da öyle olacak - bütünden gelen bir armağan, kutsal bir hediye.

Çok fazla arayışa girince içine kapanıyorsun; arayışın kendi stresi seni kapatıyor. Çok fazla arzulayınca o arzunun kendisi öyle bir gerginliğe yol

açıyor ki mutluluk bir türlü içine nüfuz edemiyor. Mutluluk aynen uyku gibi sana gelir, huzur da öyle: kendini serbest bırakınca, izin verince, bekleyince gelir.

Aslında, gelirler demek de doğru değil: zaten oradalar. Kendini serbest bırakınca onları görüp hissedebiliyorsun, çünkü rahatlıyorsun. Rahatlayınca daha duyarlı oluyorsun -ve mutluluk da gayet belli belirsiz bir şeydir, yaşamın kreması, özü. Tamamen gevşeyip rahatladığında, hiçbir şey yapmadığında, hiçbir yere gitmediğinde, hiçbir hedefi, amacı düşünmediğinde, ok değil de yay gibi olduğunda, gevşek ve rahat olduğunda - oradadır.

Hindistan'ı fetheden Moğol imparatoru Babür hakkında bir hikaye duydum. Dünyadaki en büyük imparatorlardan biriydi ve tarihte gelmiş geçmiş en geniş topraklara sahip olan hükümdardı.

Çok bilge bir adam bir gün onu ziyarete geldi, ama büyük hayal kırıklığı yaşadı çünkü Babür saray mensupları ile çok saygısızca konuşuyordu - kaba, basit espriler; küfürlü, seviyesiz sözler - ve kahkahalar atıp duruyordu. Bilge adam hayal kırıklığına uğramıştı. Dedi ki, "Senin kültürlü bir insan olduğunu sanıyordum, ve bilgeliğe değer verdiğini söyleyen pek çok öykü duydum; o nedenle buradayım. Sarayında birçok bilgenin, bilginlerin, okumuş adamların, alimlerin, filozofların, din adamlarının olduğunu duydum, ve şimdi ne görüyorum? Basitlik. Bu dayanılmaz bir durum. Sarayında bir dakika daha kalamayacağım."

Babür dedi ki, "Bir dakikacık dur, sonra gidersin. Şu köşeye bak." O köşede bir yay duruyordu.

Bilge dedi ki, "Bunun durumla ne alakası var?"

Babür, "Her zaman gergin olamam," dedi. "Eğer yay devamlı gerilirse, ve ok da hep üstündeyse, az sonra yay kırılacaktır. Elastikiyetini kaybedecektir. O zaman esnek olmaz, ama bir yayın esnek olması icap eder; ancak o şekilde yaşayabilir... daha esnek, daha canlı. Bu yay bana ait, ve ben de onun gibiyim. Evet, bazen geriliyorum; ok üzerinde oluyor ve yay geriliyor. Ama sadece

bazen. Sonra dinleniyorum ve rahatlıyorum da."
O bilge adamın sonradan başına neler geldi bilmiyorum. Bence Babür bu bilge adamdan daha bilgeydi. Bir yayın gevşemeye ihtiyacı vardır. Senin de öyle. Senin de rahatlamaya ihtiyacın var.
Ufak tefek meselelerde, piyasayla ilgili sorunlarda, ok gibi hareket edebilirsin, çünkü bunlar insan işi şeylerdir. Ama insan işi olmayan olaylarda ok gibi olamazsın - gevşemiş bir yay olman gerekir.
Tanrı rahatlama demektir. O nedenle Patanjali der ki mükemmel bir samadhi uykuya benzer, ama tek bir farkla -yoksa özellikleri, havası, tadı aynıdır - sadece bir tane. fark: uykuda bilincin kapalı olur, samadhi'de ise açık. Ama rahatlama, gevşeme aynıdır. Her şey rahat, hiçbir yere gidilmiyor, gitmeye ait bir düşünce bile yok, sadece bu an ve burası var - aniden her şey olmaya başlar.
Mutlu olmak için bir şey yapmayacaksın. Aslında mutsuz olmak için fazlasıyla çaba gösterdin. Mutsuz olmak istiyorsan iyice uğraş. Mutlu olmak istiyorsan her şeyi oluruna bırak. Dinlen, rahatla ve oluruna bırak.
Hayatın sırrı, oluruna bırakmaktır. Oluruna bırakmak dindarlığın da sırrıdır. Oluruna bırakmak en büyük sırdır. Oluruna bıraktığında bir sürü şey, milyonlarca şey olmaya başlar. Zaten oluyorlardı ama sen hiç farkında değildin. Olamazdın zaten; aklın başka yerdeydi, meşguldün.
Kuşlar ötmeye devam eder. Ağaçlar çiçek açmaya devam eder. Nehirler akmaya devam eder. Bütün devamlı hareket etmektedir, ve bütün rengarenk ve değişkendir, sonsuz kutlamaların eşliğinde devam eder. Ama sen öylesine meşguldün, öylesine kapalıydın ki içeri biraz hava girsin diye tek bir açık cam bile bırakmamıştın. Ne güneş giriyor içine, ne de biraz esinti, çok katısın, çok kapalısın, aynen Leibnitz'in monads diye ifade ettiği gibi. Sen monadsın. Monad penceresiz, açıklığı veya açılma imkanı olmayan anlamına geliyor. Nasıl mutlu olabilirsin? Böylesine kapalıyken çevrendeki mucizelere nasıl katılabilirsin? Kutsal olanla nasıl içice olabilirsin? Dışarı çıkman gerekiyor.

Bu mahkumiyetten kurtulman gerekiyor.
Nereye gidiyorsun? Sanıyor musun ki gelecekte bir yerde varılacak bir hedef var? Hayat zaten burada! Ne diye geleceği bekleyesin ki? Niye her şeyi geleceğe erteleyesin? Ertelemek intihar etmektir. Yaşam yavaş geçer; o yüzden hissedemezsin. Çok yavaştır, ve sen de duyarsızsın; aslında ertelemek zehir gibidir. Kendini yavaş yavaş zehirliyorsun. Ertelemeye devam edersen şimdi buradaki yaşamı kaçırırsın.
Şimdi burada olana kavuşmuş olanlar için, yaşam harika sürprizlerle dolar. Hayal bile etmedikleri bir sürü şey olmaya başlar.
İlk kez meditasyon halinde tamamen gevşediğinde yaşamın böylesine güzel, böylesine sonsuz bir mutlulukla dolu, böylesine heyecanlı olduğuna inanamazsın! Bu inanılmazdır. Bir Buda bunu söylediğinde kimseler inanmaz. Bir İsa Tanrı'nın Krallığından bahsettiğinde kimseler inanmaz. Müridleri bile şüphe duyarlar.
Thomas'ın İsa'nın en sevgili müridi olduğuna dair bir hikaye vardır, ama o bile tamamen inanmıyordu onun bile şüpheleri vardı; o nedenle İngilizce'de "şüpheci Thomas" diye bir deyim vardır. Thomas en sevgili, en yakın mürid idi, - ama o da şüpheciydi işte.
Hikayeye göre İsa, Galilee Gölü'nün karşı kıyısına geçecekti. Müridlerine önden gitmelerini söyledi, kendisi sonra gelecekti. Onlar da bir tekneye binip uzaklaştılar. Sonra birdenbire, gölün tam ortasındayken, gördüklerine inanamadılar - İsa suyun üzerinde yürüyerek yaklaşıyordu. İsa ile ilgili her şeyi unuttular; bunun bir hayalet olduğunu düşündüler. Bir sürü mucizeye tanık olmuşlardı, ölüler bile dirilmişti, ama şimdi inanamıyorlardı. Sürpriz anında her şeyi unuttular, bu öylesine inanılmaz bir olaydı ki - İsa suda yürüyordu.
Müridler korkudan titremeye başladılar ve Tanrı'ya yakardılar: "Kurtar bizi! Bu gelen de kimdir? Hayalet olmalı! Biz tehlikedeyiz." Thomas bile İsa yaklaşınca "Sen kimsin?" diye bağırdı.
İsa dedi ki, "Beni göremiyor musunuz? Beni tamamen mi unuttunuz? Benim İsa,

sizin efendiniz olduğuma inanmıyor musunuz?" Ama onlar hala titriyordu.
Thomas dedi ki, "Eğer gerçekten İsa isen ve bir hayalet ya da kılık değiştirmiş Şeytan değilsen, gerçekten İsa isen ve gerçekten suyun üzerinde yürüyorsan, o zaman bırak ben de seninle suda yürüyeyim, efendimiz." Bu durumu sınamak için düşündüğü bir hile idi.
İsa, "Peki, gelebilirsin!" dedi. Sonra sorun çıktı. Thomas birkaç adım attı. Evet, yürüyebiliyordu, ama sonra içinde bir şüphe uyandı: "Belki de Şeytan beni kandırıyor; yoksa nasıl yürüyebilirim? Bu imkansız!" Suyun üzerinde yürüyordu, ama buna kendisi bile inanamıyordu: bir şüphe doğunca anında göle düştü ve tam batacakken İsa koşup onu kurtardı.
Ve İsa dedi ki. "Sen, inancı yetersiz adam." O günden sonra "şüpheci Thomas" lafı yayıldı. Üstelik o en sevilen müriddi. Diğerleri tekneden çıkacak, yürümeyi deneyecek kadar bile güvenmiyorlardı.
İsa Tanrı'nın Krallığı ile ilgili iyi haberleri getirdiğinde de kimse ona inanmaz. Buda içerdeki sonsuz boşluktan söz ettiğinde kimse ona inanmaz. Bizler inanamıyoruz! Bilmiyorsak nasıl inanacağız? En azından bir görmemiz lazım.
Biz öyle acı dolu, cehennem gibi bir ortamda yaşıyoruz ki Tanrının Krallığı hakkındaki haberler bir rüyadan, bir şiirden ibaretmiş gibi geliyor. Din edebiyattan, kurgudan öteye geçemiyor - harika bir kurgu, ama hepsi o. Bu böyle olmalı, böyle olması bir yönden doğal, çünkü nerede durduğunu, etrafında neler olduğunu bilmiyorsun. Öyle duyarsız ve kapalısın ki...
Camları, kapıları aç! Bu hapishaneden çık, göğün altında dur. Yeniden hisset! Düşünmek işe yaramaz. İçinde tek bir pencere bile açılmadan düşünür durursun. Ancak hissetmek seni kendi dışına çıkarır -ve sen hissetmekten korkuyorsun, düşününce rahat ediyorsun ve hissetmekten ürküyorsun çünkü hissetmek seni dışarı çıkaracak. Seni yeniden hayatın akıntısına sokacak. Denize akan nehrin içinde olacaksın.
Daha çok hisset, daha az düşün, ve yavaş yavaş göreceksin ki ne kadar çok hissedersen o kadar fazla rahatlıyorsun. Daha çok hissettikçe hayatın sırrını

daha fazla anlayacaksın - hiçbir şey yapman gerekmediğini, sadece açık olmanın yettiğini. Açık ol, derim ben, o zaman her şey önüne gelecektir. Bir kez yakalama ve tutunma fikri yerleşti mi her şey yokolur. Bu Sufi öyküsünün anlamı budur.

DENİZ KENARINDA YAŞAYAN VE
MARTILARI SEVEN BİR ADAM VARDI.

Sevgi tüm duyguların merkezindedir, sevgi tüm duyguların ruhudur. Tüm duygular sevgiye bağlıdır. Eğer sevmezsen zamanla bütün diğer duyguların körelir. Seversen hepsi yeniden canlanır. Ve unutma, bütün duygularından bahsediyorum; olumlu, olumsuz, hepsi. Sevdiğin zaman nefret de etmeye başlarsın - anında. Sevdiğin zaman öfke de duyarsın - anında. Sevince üzülürsün, sevinirsin. Sevince tüm duyguların yeniden canlanır.

Mesele işte budur. Bu nedenle hiçbir toplum aşka izin vermez; çünkü eğer aşk ile birlikte sadece toplumun onayladığı duygular su yüzüne çıksaydı o zaman sorun olmazdı. Ama aşkta sadece cennet değil cehennem de yaşanır. İkisi birliktedir, bir elmanın iki yarısı gibi. Ayrılamazlar - onları ayırmaya gerek de yoktur, çünkü cehennemsiz bir cennet pek fakir kalır. Öfkesiz bir aşk iktidarsız olur. Kedersiz aşk yüzeyseldir.

Aşk zıt kutuplardan oluşur, ve bu zıtlıklar sayesinde yaşam gittikçe zenginleşir, karmaşık hale gelir. Yaşam sıradan Aristo mantığı ile yürümez, yaşam Hegel'in diyalektiğine benzer: tez, antitez. İki zıt kutup karşılaşıp savaşırlar, ve üçüncü bir fenomen doğar: sentez. Zıt kutuplardan daha büyük bir uyum doğar, sonra bu büyük uyum yeniden teze dönüşür, yeni bir antitez ortaya çıkar, ve tekrar bir üst basamakta bir sentez oluşur.

Yaşam bu şekilde ilerler. Yaşam Hegel'in diyalektiğidir, Aristo'nun mantığı değil. Basit bir ikilem değildir. Tekrar tekrar ikilemden bütünlüğe ulaşır - ve sonra bu bütünlük gene kutuplaşır. Öylece devinim başlar. Bu şekilde yaşam varoluşun daha yüksek basamaklarına erişmeye çalışır.

Seversen mutlu da olursun, kederli de. Bunlar tez ve antitezdir. Aşk bir

uyumdur, sentezdir. Yaşam zıtlıklar sayesinde akar gider, tıpkı bir nehrin iki yaka arasında akması gibi. Tek yakalı bir nehir düşünemezsin. Eğer bunu düşünürsen o zaman tüm nehirler yokolur. Tek bir yakanın daha iyi olacağına karar verirsen o zaman hiçbir nehir varolamaz.

İnsan bilincinin başına gelen de budur işte. Ta en başında insanoğlu nefret, öfke ve diğer tüm olumsuz hisleri istemediğine, bunların iyi olmadığına karar verdi. Eğer tek başınalarsa iyi değillerdir, çok kötüdürler. Bir insan hiç sevgi duymadan öfkeleniyorsa delidir. Bu öfke bir hastalıktır. Ama eğer insan sevgi yüzünden öfkeliyse, bir babanın sevdiği evladına kızması gibi, o zaman öfkenin kendine has bir güzelliği olur.

Hiçbir çocuk kendisini seven babasının öfkesine bozulmaz. Ama içinde sevgi olmadan öfkelenen bir baba da affedilemez. Çocuk onu unutabilir, ama affetmez. Sevgi olmadan sadece öfke? Bu hastalıktır. Zehir saçar. Ama eğer sevgi duyarak kızıyorsan çocuk bunu anlar. Sevgini anlar, ve o öfke içinde aşkın olduğu daha büyük resme oturur. Sevginin harekete geçmiş halidir sadece; ve çocuk bunu hemen algılar, ve seni daha da çok sever.

Karısını sevmeyen bir koca egodan ibarettir, sahip olup hükmetmeye bakar. Karısını seven bir koca öfkelendiğinde sahip olmaya değil yardım etmeye çalışmaktadır. Öfke gerekliyse aşk öfkeye hazırdır.

Aşk doğduğunda tüm duygular patlama yaşar; bir volkan patlar ve insan korkar. O yüzden insanoğlu bu volkana dokunmamak en iyisi diye karar vermiştir. Bırakın orada saklı kalsın, çünkü beraberinde olumsuzlukları da getiriyor. Ama bilenler derler ki, olumsuzluktan korkmayın. Olumlunun yanında olumsuz da olacaktır, tıpkı bir gölge gibi. Gölgen olsun istemiyorsan kendini öldürmen gerekir. Ancak o zaman gölge yokolur. Ama gölge yanlış bir şey değildir. Sen oradaysan hiçbir şey yanlış değildir. Aşk varsa hiçbir şey yanlış değildir.

Birisi Aziz Augustine'e sormuş, "Bana tek bir cümle ile, basit bir cümle ile İsa'nın tüm mesajını anlat, çünkü ben cahil bir adamım ve teolojinin inceliklerinden anlamam. Ahlak hakkında da fazla bilgim yok, o yüzden takip

edemeyeceğim kadar karmaşık bilgiler verme. Bana tek bir fikir ver, o kadar basit olsun ki anlayabileyim ve gereğini yapabileyim."

Derler ki Aziz Augustine gözlerini kapatıp düşündü, sonra da şöyle söyledi: "Bu durumda tek bir şey var - sevgi, ve diğer her şey onun ardından geliyor."

Sevgi en önemli ahlaki değerdir, çünkü hisseden yönünü açığa çıkarır, ve düşünen yönün etkinliğini yitirir. Düşünen tarafın bir hatası yoktur, ama efendi rolüne soyunmuştur, bu da yanlıştır. Eğer hissetmeye yardımcı oluyorsa mantık iyidir. Hislerin önde gelmesi gerekir ve düşünce ona hizmet etmelidir. Hisler yönlendirmeli ve mantık idare etmelidir. Ama eğer mantık başa geçer ve hisler onun peşine takılırsa sen ölürsün...çünkü sadece mantık ile yaşayamazsın. Yaşam hissetmektir. Ağaçlar mantık olmadan da varolabilir, ama hissetmeden olamazlar.

Şimdi bilimadamları bile ağaçların hissedebildiklerinin, hem de büyük ölçüde hissedebildiklerinin farkına varmaya başlıyorlar. Yıldızlar, kayalar, nehirler - hiçbiri hissetmeden varolamaz. Hissetmek onların yaşamının özüdür. Kuşlar, hayvanlar, bütün her şey - hepsi hissederek varolur, insanoğlu dışında. İnsan tepetaklak olmuştur. Kafa en önemli şey haline gelmiştir, ve o kafa hisleri bastırmaktadır.

Bu anlayış yaşamın her alanına yayılmıştır. Politikacılar yönetip hükmediyor; aslında, politikacılar değil şairler yönetici olmalıdır. Ama aynen bireylerde olduğu gibi toplumda da aynı şey yaşanmaktadır. Eğer duygular bireyi yönetirse o zaman yaşamı şairler yönetecektir, o zaman ülkeleri şairler yönetecektir. Dünya tamamen farklı olacaktır. Eğer kafa öne geçerse, mantık bireyi yönetirse, o zaman dünyaya politikacılar egemen olacaktır, ve dünyanın başı beladan kurtulmayacaktır, hep savaş, hep sorun yaşanacaktır.

Hissetmek güzeldir, ve eğer çevreni saran hisler var ise o zaman düşünmek yanlış olmaz. Eğer düşünceler hislere yol açıyorsa - harika; bu doğrudur. Radar görevi yaparlar. Hislerin ilerlemesi için yolu açarlar. Hisleri tehlikelerden korurlar. Böylece hisler başına gelecekleri bilir, ve biraz plan

yapabilirler. Bu açıdan düşünmek iyidir! Ama ancak hizmet verirse.
Seversen eğer, varoluş ile derin bir yakınlık içinde olursun. Ağaçlar seninle konuşur. Kuşlar yanına daha fazla yaklaşır. Hayvanlar senden ürkmez - buna gerek kalmaz. İnsan korkuyu kafası ile yaratır. Kalbinde ise tekrar evren ile bütünleşir.

DENİZ KENARINDA YAŞAYAN VE
MARTILARI SEVEN BİR ADAM VARDI.
HER SABAH DENİZE İNİP MARTILARLA DOLAŞIRDI.
YANINA SAYILAMAYACAK KADAR ÇOK,
YÜZLERCE KUŞ GELİRDİ.

Binlerce martı etrafında toplanıyordu. Hoplayıp zıplıyorlardı, ve uçup dans ediyorlardı, ve kıyıda onunla beraber hareket ediyorlardı. Martılar adamı kabullenmişti, çünkü hisler her yerde kabul görür. Varoluşun dili budur: hisler. Mantık insanoğlunun dilidir, varoluşun değil - yerel bir fenomen, evrensel değil. Hisler esas dildir, unutulmuş olan dil. Hisleri anlıyorsan bütünü de anlarsın.
Gelmiş geçmiş en bilge kişilerden biri olan Lokman için derler ki - kendisi Yunani tıbbın kurucusudur - derler ki Lokman bitkilere, çalılara, ağaçlara gider, yanlarında oturur, onları hisseder, ve onlara sorardı: "Sen ne işe yararsın? Hangi hastalığa şifa olursun?" Ve derler ki sırf hissederek milyonlarca şifalı bitkiyi keşfetmiştir. Bitki demiştir ki, "Beni verem için kullanırsan iyi olur; faydam dokunur."
Bu bir masala, kurguya benziyor, ama bilimadamları şaşıp kalıyorlar: eğer bu bir hikayeden ibaretse o zaman Lokman nasıl bilebildi?...çünkü tüm bildiklerinin doğruluğu bilimsel yöntemlerle kanıtlandı. Ve o devirde laboratuarlar yoktu, bugünkü gibi; hele böyle incelikli aletler hiç yoktu, hem de hiç! Eğer bütün bunlar masalsa o zaman daha büyük bir sorun baş gösteriyor: Nasıl bilebildi? Ve öyle üç beş veya yüz tane ot da değil - milyonlarcası! Eğer kaba saba aletlerle deney yapıyor olsaydı ancak on ile yirmi yıl arası bir

zamanda bütün bunları keşfedebilirdi. Bu açıklama daha büyük bir masala benziyor. İlk hikaye gerçeğe daha yakın gibi görünüyor - onlara sormuş olması. Aynı hikaye Hindistan'da da mevcut. Hint tıbbı Ayurveda aynı sırra dayanıyor. Bu sırları bitkilerin kendileri açıklamışlar. Ama bu durumda ortak bir dile ihtiyaç var, evrensel olan ve sırf insanlara özgü olmayan bir dil. İşte bu dil hislerden oluşuyor. Yunanca veya Sanskritçe veya Arapça yeterli olmuyor. Beyinde oluşan hiçbir dil kutsal olamaz. Hayır, kutsal dil kalpten ortaya çıkmıştır. Bu dil hislerdir.

Gerçekten hissetmeye başlarsan ve kalbin hislerle çarparsa gidip bir ağaca sorabilirsin, ve o sana sırrını açacaktır. Bir kuşa sor, o da sırrını anlatacaktır. Varoluşa sorabilirsin o da kalbini sana açmaya hazırdır. O kalp Tanrı'dır, Tanrı'nın krallığı, coşku, zincirlerini kırmak, moksha, nirvana; adına ne dersen de, yeter ki bir ad ver.

YANINA SAYILAMAYACAK KADAR ÇOK,
YÜZLERCE KUŞ GELİRDİ.

Hislerin dilini biliyordu. Bu, sevgidir. Kimse sevgiden korkmaz, kuşlar bile. Ve onlar kesinlikle sizden daha fazlasını hissederler çünkü düşünebilmek için herhangi bir malzemeleri, yeterli beyinleri yok.

Batı'da şimdilerde bitkilerle deneyler yapılıyor. Diyorlar ki bir bitkinin yanına çiçeklerini kopartmak fikri ile yanaşırsan, sadece bu fikir ile - daha çiçek kopartmış değilsin - sadece bu fikirle bitkiye yaklaşırsan o zaman bütün bitki titremeye başlar. Bir korku doğar: düşman yaklaşmaktadır.

Şimdi bitkinin hangi hissi yaşadığını ölçebilen çok rafine aletler var. Eğer korkuyorsa tıpkı bir kardiyogram gibi alet bu korkuyu kağıda kaydedebiliyor. Eğer bitkiye su verme fikri ile yaklaşıyorsan bütün bitki mutluluk duyuyor. Bu kaydediliyor, alet bitkinin mutlu olduğunu kaydediyor. Bitkiyi suluyorsun, bitki halinden memnun, sana teşekkür ediyor; hatta sana karşı minnetini gösteriyor.

New York'daki laboratuarlarından birinde oldu bu, aniden oluverdi: Bir bilimadamı böcekler üzerinde çalışıyordu, ve odada bir bitki vardı, bir kaktüs

bitkisi. Adam kurtçukların üstünde çalışıyor, çeşitli deneyler yapıyordu - ve bilimadamları, deney adı altında, birçok hayvana işkence ederler; adam bir kurtçuğu kaynar suya attı. Bitkilerle de çalışıyordu, ve kaktüs bitkisi yanlışlıkla bitkilerin hislerini kaydeden alete bağlanmıştı. Aniden bitki müthiş öfke, korku hissetti, şiddet dolu bir haldeydi. Bir kurtçuğu kaynar suya atmışlardı!

Bir yaşam sönüyor: bitki bunu hisseder. Bir bitkiyi kes -bütün bahçe bunu hisseder, çünkü her şey bir his denizi ile çevrilidir. Sen titreşimler yayarsın. Kızdığında titreşim yayıyorsun. Arzu dolu olduğunda da öyle. Severken titreşim yayıyorsun. Bu titreşimler evrensel dil - tüm varoluş tarafından anlaşılıyorlar.

Derler ki Buda aydınlanmaya kavuştuğunda bitkiler mevsim dışı çiçek açtılar. Bu bir masal değil gerçek olabilir. Ve bir gün bunu bilimsel olarak kanıtlayabiliriz, çünkü eğer bitki ile hiç alakası olmayan, bambaşka bir türe ait kurtçuk kaynar suya atılınca onun ölümü, çektiği işkence ve şiddet bitki tarafından hissedilebiliyorsa ve bitki bir sarsıntı geçiriyorsa, hem de feci bir sarsıntı, ta köklerine kadar sarsılıyorsa, o zaman diğer olay da mümkün gözüküyor.

Buda nirvanaya erişiyor, aydınlanıyor. Bir yaşam amacına ulaşıyor: çevresindeki ağaçların bunu kutlamak için aniden mevsim dışında çiçek açması hiç de masal gibi gelmiyor kulağa. Eğer acı hissedilebiliyorsa coşku da hissedilebilir. Birkaç adım daha ve bilim, "Evet, bu bir masal değildir" diyecek. Bazen yaşam masallardan daha tuhaftır. Öyle.

BİR GÜN BABASI ONA DEDİ Kİ,
'MARTILARIN SENİNLE DOLAŞMAYA
GELDİKLERİNİ DUYUYORUM
- BİRKAÇINI BANA GETİR DE OYNAYAYIM.'

Aklına bir fikir düşüyor. Adam artık aynı adam olmaktan çıkıyor. Sevgi kalmamış. O gün kalbi çalışmıyor. Artık içinde bir arzu var, bir hedefi var. Şimdi deniz kıyısında bulunmasının bir amacı var. Artık martıların dostu değil

o - onları yakalayacak - artık o bir düşman.

ERTESİ GÜN, DENİZ KIYISINA GİTTİĞİNDE,
MARTILAR BAŞININ ÜSTÜNDE TURLADILAR
AMA AŞAĞI İNİP YANINA GELMEDİLER.

Martılar senin aklından neler geçtiğini bilemezler ama etrafa yaydığın titreşimleri anlayabilirler - ve sen devamlı bu titreşimleri yaymaktasın. Adeta kesintisiz bir titreşim yayını yapıyorsun. Kalbinde her ne oluyorsa, bu göle atılan taş etkisi yaratıyor: dalgalar yükseliyor, ve çoğalıp duruyorlar - ta öbür kıyıya, her yere yayılana dek devam edecekler. İçinde bir duygu yükseliyor; birdenbire varlığının gölüne bir taş atılıyor. İçinde bir fikir doğuyor - dalgalar oluşuyor. Her yana yayılıyorlar.

Bu martılar babanın oğluna tam olarak neler dediğini bilemezler, çünkü insanın lisanından anlamıyorlar. Neler olduğundan haberleri yok, ama yine de adamın aynı adam olmadığını biliyorlar işte. Yerine başka birisi gelmiş, bir yabancı, eski dostları değil. Şimdi bir fikirle burada. Fikir meçhul, ama tüm bedeninde artık o kendini bırakma hali yok. Yapmak adına bir fikri, planı, arzusu var. Martıların yanında kendilerini rahat hissettikleri o gevşemiş haldeki adam değil artık.

Ve işte tüm yaşamın sırrı da burada: sadece martılar değil, mutluluk, meditasyon, coşku için de geçerli - hepsi sana kendini bıraktığında, dostça bir tavır aldığında, varoluşa karşı sevgi dolu olduğunda gelirler. Kalbindeysen gelirler. Onları iknaya çalışırsan, ve mutluluğun peşinde koşulması gereken bir hak olduğunu sanırsan, mutluluğun martılarının artık yanına inmediklerini görürsün. Başının üzerinde dolanırlar ama asla seninle oynamaya, hareket etmeye, hoplayıp zıplamaya gelmezler! Hayır, asla seninle bütünleşmeyeceklerdir. Varlığına inmeyeceklerdir.

Evet, mutluluk bir martıdır. Meditasyon da bir martıdır. Coşku da öyle. Varoluş sadece kendini bırakmayı anlar. Eğer kendini bırakırsan elde edersin. Bu varoluşun sana verebildiklerini elde edersin - ve o sana sonsuz lütuflar, sonsuz

kutsama bahşeder. Sana tam bir tatmin sağlayabilir. Sen de bir buda olabilirsin.
Varoluş vermeye hazır, ama sen almaya hazır değilsin, çünkü onu nasıl kaparım şeklinde düşünüyorsun. Varoluş sana armağanlar sunuyor; onları kapamazsın, fethedemezsin, elde edemezsin. Teslim ol, lütfen. Lütfen, kendini koyver gitsin.
Güzel olan her şey martılara benzer. Şunu unutma: hiçbir şey yapılamaz. Şölen hazır zaten - sen de davetlisin. Ön kapıdan girebilirsin. Ama sen aptalsın, arka kapıdan girmeye çalışıyorsun, ve varoluşun arka kapısı yok. Sen bir hırsız gibi girmeye uğraşıyorsun. Ön kapı sana açık, ve ev sahibi seni karşılamak üzere merdivenlerde bekliyor, ve sen hala hırsız gibi arka kapıdan girme çabasındasın.
Yaşamın arka kapısı yok. Yaşamı çalamazsın. Yaşam verir, ve uçsuz bucaksız, kayıtsız şartsız verir. Sen lütfen bırakıver kendini. Bırak martılar aşağıya insin ve seninle oynasınlar, kumsalda birlikte aylaklık yapın. Her şey hazır. Şölen, ev sahibi - her şey hazır, sadece senin ön kapıdan girmeni bekliyorlar. Çaba gerekmiyor. Çaba arka kapıdır. Gerekli olan çabasızlık.
Jefferson'ı dinlemeyin. Mutluluk bir "hak" değil, onun peşinde koşamazsın. Onu ikna etmen gerekir. Aynen mahcup bir kadın gibidir: ona dolaylı olarak ilgi gösterirsin. Bir kadına gidip "Seninle yatmak istiyorum" diyemezsin. Bu çok direkt, çok kaba, çok alçaltıcı olur. Kendine saygısı olan bir kadından hemen tokadı yersin. Bir kadına karşı daha incelikli davranman icap eder. Biraz daha dolaylı olmak gerekir.
Sabır gerekir. Şiir gerekir. Ve aklında yatmak fikri varsa eğer, bu sadece bir rahatsızlık kaynağı, aşılamayacak bir engel oluşturacaktır. O fikir ortada yoksa o zaman sadece o kadınla beraber olmanın keyfini yaşarsın. Bir gün onunla yatacaksındır, ama sırası gelince. Martılar yanına geleceklerdir.
Bırak hayatı kendi akışına, zorlamaya çalışma. Yaparak, ancak değersiz şeyler elde edilir; yapmayarak - güzel olan her şey, kutsal olan her şey.
Bugünlük bu kadar yeter.

Martıları Seven Adam, - Lie Zi, 2. Bölüm
Eski Çinceden, kaynağı bilinmiyor
Liezi Çin'in en büyük filozoflarından biriydi.
Yazılarının tam metnini
http://www.chinapage.com/philosophy/liezi/liezi .html
adresinde bulabilirsiniz.
Ming L. Pei'nin izni ile:
http://www.chinapage.com/philosophy
(Bu öyküyü burada basmak için web sitesinden bahsedilmek kaydıyla Ming L. Pei'den izin alınmıştır.)

Hazine Ararken

Haham Eisik sinagogu için parayı nasıl buldu

İmkansız bir rüyanın gerçekleşmesinin öyküsü

HAHAM BUNAM, KENDİSİNİ İLK KEZ ZİYARET EDEN
GENÇ ADAMLARA KRAKOW'LU HAHAM YEKEL'İN OĞLU
HAHAM EİSİK'İN ÖYKÜSÜNÜ ANLATIRDI...

"SEFALETLE GEÇEN ONCA YIL BOYUNCA TANRI'YA OLAN İNANCI
HİÇ SARSILMAMIŞ OLAN HAHAMA RÜYASINDA BİRİSİ
PRAG'DA KRALIN SARAYINA GİDEN KÖPRÜNÜN ALTINDA
HAZİNE ARAMASINI SÖYLEDİ.
RÜYA ÜÇÜNCÜ KEZ TEKRARLANINCA PRAG'A DOĞRU YOLA ÇIKTI.
AMA KÖPRÜDE GECE GÜNDÜZ NÖBETÇİ VARDI
VE KAZMAYA CESARET EDEMEDİ.
YİNE DE HER SABAH KÖPRÜYE GİTTİ
VE AKŞAMA KADAR ÇEVRESİNDE DOLANDI.

ONU İZLEMEKTE OLAN NÖBETÇİLERİN SUBAYI
SONUNDA KİBARCA KENDİSİNE BİRŞEY Mİ ARADIĞINI,
YOKSA BİRİNİ Mİ BEKLEDİĞİNİ SORDU.

HAHAM EİSİK ONU UZAK BİR ÜLKEDEN BURALARA GETİREN
RÜYASINI ANLATTI.

SUBAY GÜLDÜ. 'VE SEN DE RÜYA UĞRUNA BURALARA GELMEK
İÇİN
PABUÇLARINI ESKİTTİN, ZAVALLI ADAM.

RÜYALARA GÜVENMEK KONUSUNA GELİNCE,
BANA KALSA BEN DE GİDER KRAKOW'DA YEKEL'İN OĞLU
YAHUDİ EİSİK'İN ODASINDAKİ SOBANIN ALTINDA
HAZİNE ARARDIM! BANA RÜYAMDA SÖYLENEN BU.
BİR DÜŞÜNSENE NE BİÇİM OLURDU;
ORADAKİ YAHUDİLERİN YARISININ ADI EİSİK,
KALANINKİ DE YEKEL!' VE SUBAY TEKRAR GÜLDÜ.
HAHAM EİSİK ONU SELAMLADI, EVİNE DÖNÜP
SOBASININ ALTINI KAZIP HAZİNEYİ ÇIKARTTI,
VE REB EİSİK'İN SİNAGOGU DENEN DUA EVİNİ İNŞA ETTİRDİ."

(RABBİ BUNAM BUNA ŞU SÖZLERİ EKLERDİ:
'BU HİKAYEYİ KALBİNİZDE SAKLAYIN.
DÜNYADA HİÇBİR YERDE BULAMAYACAĞINIZ BİRŞEY VAR
VE YİNE DE ONU BULABİLECEĞİNİZ BİR YER VAR.')

Yaşam bir arayıştır, sürekli bir arayış, çaresiz, ümitsiz bir arayış...kim bilir neyin peşinde bir arayış. Arayışa karşı derin bir eğilim vardır fakat insan ne aradığını bilmez.

Ve öyle bir ruh hali vardır ki elde ettiğin ne olursa olsun seni tatmin etmez. Bunalım insanoğlunun kaderiymiş gibi gözüküyor, çünkü elde ettiğin şey eline aldığın anda anlamsızlaşıyor. Yine arayışa giriyorsun.

Sen bir şey elde etsen de etmesen de arayış sürüyor. Eline neyin geçtiği veya geçmediği ile ilgili değil bu - arayış yine de devam ediyor. Fakirler arıyor, zenginler arıyor, hastalar arıyor, sağlıklılar arıyor, güçlüler arıyor, güçsüzler arıyor, aptallar arıyor, akıllılar arıyor - ve kimse tam olarak ne için olduğunu bilmiyor.

İşte bu arayışı - ne olduğunu ve niçin oluştuğunu - anlamamız gerekiyor. İnsanda, insan beyninde bir boşluk var gibi görünüyor; insan bilincinin

yapısında bir delik var adeta, kara bir delik. Sen içine bir şeyler atıp duruyorsun, ve hepsi kayboluyor. Hiçbir şey onu doldurmayı başaramıyor, hiçbir şey doyuma ulaştıramıyor. Bu çok fevri bir arayış. Bu dünyada arıyorsun, öteki dünyada arıyorsun; bazen parada, güçte, prestijde, bazen de Tanrı'da, mutlulukta, aşkta, meditasyonda, duada - her halükarda arayış sürüyor. İnsanoğlu arayıştan bitap düşmüş gibi görünüyor.

Arayış burada ve şimdide kalmana izin vermiyor çünkü seni hep başka bir yere götürüyor. Arayış bir yansıma, arayış bir arzu: sanki ihtiyacın olan başka bir yerde, öyle bir şey var ama başka bir yerde var, senin olduğun yerde değil. Kesinlikle mevcut, ama bu zaman diliminde değil; şimdi değil, başka bir yerde. O zaman, orada var o, asla şimdi ve burada değil. Bu senin kafana takılıyor; seni çekiştiriyor, itekliyor, gittikçe deliliğin kucağına itiyor; seni çıldırtıyor ve asla tatmin olmuyorsun.

Çok büyük bir Sufi mistiği olan bir kadın, Rabia al-Adawia hakkında şu hikayeyi duydum.

Bir gece, insanlar onu yolun ortasında oturmuş bir şeyler ararken buldular. Yaşlı bir kadındı, gözleri zayıflamıştı ve iyi görmüyordu. O yüzden komşuları yardıma geldiler. "Ne arıyorsun?" diye sordular.

Rabia dedi ki, "Bu soru çok gereksiz, arıyorum işte. Yardım edecekseniz edin."

Güldüler ve şöyle dediler: "Rabia, sen delirdin mi? Sorumuzun gereksiz olduğunu söylüyorsun, ama eğer neyi aradığını bilmezsek sana nasıl yardım ederiz?"

Rabia dedi ki, "Pekala. Sırf siz memnun olasınız diye söylüyorum, iğnemi arıyorum, iğnemi kaybettim."

Ona yardım etmeye başladılar - ama derhal fark ettiler ki yol kocamandı, iğne ise minnacık bir şeydi.

O yüzden Rabia'ya, "Lütfen bize nerede kaybettiğini göster - tam yerini, yani. Yoksa çok zor olacak. Yol çok büyük ve biz sonsuza dek arayıp duracağız. Nerede kaybettin?" diye sordular.

Rabia dedi ki, "Gene gereksiz bir soru soruyorsunuz. Bunun benim arayışımla ne alakası var?"
Durdular. "Sen kesin çıldırmışsın!" dediler.
Rabia, "Peki," dedi. "Sırf sizi memnun etmek adına söylüyorum, evimde kaybettim onu."
"O zaman ne diye burada arıyorsun?" diye sordular.
Ve derler ki Rabia şöyle cevap vermiş, "Çünkü burada ışık var ama içerisi karanlık."
Güneş batıyordu ve yola hala biraz günışığı yansıyordu.
Bu kısa öykü çok anlamlıdır. Sen hiç kendine neyi aradığını sordun mu? Hiç derin bir meditasyon yolu ile ne aradığını anlamaya çalıştın mı? Hayır. Bazı flu anlarda, rüyada gibiyken ne aradığına dair bir ipucu yakalasan bile bu asla kesin olmaz, asla tam değildir. Henüz onu belirlemiş değilsin. Eğer bunu yaparsan, belirlemeye çalışırsan, zamanla bu arayışa hiç lüzum olmadığını hissedeceksin. Arayış ancak net olmayan bir ortamda, rüya ortamında sürebilir; önünü açık seçik göremediğinde arayışa girersin, adeta içinden gelen bir dürtüye kapılıp sürüklenerek. Bildiğin tek bir şey vardır: araman gereklidir. İçinden gelen bir ihtiyaçtır bu. Ama ne aradığını bilemezsin.
Peki ne aradığını bilmiyorsan onu nasıl bulabilirsin? Çok belirsizdir - para, güç, prestij, saygınlık sanırsın. Ama sonra saygın, güçlü insanları görürsün - onlar da arayıştadırlar. Sonra müthiş zengin birilerini görürsün - onlar da arıyordur. Yaşamlarının sonuna dek arar dururlar. Yani zenginlik işe yaramıyor, güç işe yaramıyor. Arayış sahip olduklarına rağmen sürüyor.
Bu arayış başka bir şey için olmalı. Bu isimler, bu etiketler - para, güç, prestij - hepsi sırf beynini tatmin etmek için varlar. Bir şeyler aradığını sana hissettirmek için oradalar. Bu bir şey hala hiç belirlenmemiş, gayet flu bir his.
Gerçek arayışçı için, biraz uyanık, farkında olan arayışçı için, ilk yapılacak olan arayışı belirlemektir; onun hakkında gayet net bir kavram oluşturmak; rüya bilincinden kurtarmak; onunla gayet tetikte bir halde karşılaşmak; direkt olarak

ona bakabilmek; onunla yüzleşmek. Birdenbire bir değişim olmaya başlar. Eğer arayışını belirlemeye başlarsan, arayışa olan ilgini kaybedersin. Ne kadar iyi belirlenirse o kadar az varolur. Ne olduğu anlaşıldığı anda yokolur. Sadece sen dikkatini vermediğinde varolabilir.

Tekrarlıyorum: arayış sadece sen uykuluyken gerçekleşir; arayış ancak sen farkında değilken yaşanır; arayış senin uyanık bilincinin dışındadır. Farkında olmamak hali arayışı yaratır.

Evet, Rabia haklı. İçeride hiç ışık yok. Ve içeride ne ışık ne de bilinç olduğundan sen de tabii ki arayışı dışarıda sürdürürsün - çünkü dışarıda her şeyi daha açık görürsün.

Tüm duyularımız dışa dönüktür. Gözler dışarı açılır, eller hareket eder, dışarı doğru açılır, bacaklar dışarı doğru hareket eder, kulaklar dışarıdan gelen sesleri dinler. Neyin varsa hepsi dışarı doğru açılıyor; beş duyunun tümü dışa dönük hareket ediyor. Gördüğün, hissettiğin, dokunduğun yerde arayışa başlıyorsun - duyuların ışığı dışarı yansıyor. Ve arayışta olan içeride.

Bu ikilemin anlaşılması gerekiyor. Arayan içeride ama ışık dışarıda olduğu için arayan hırs içinde hareket ederek dışarıda kendisini tatmin edecek bir şeyler aranıyor.

Bu asla gerçekleşmeyecek. Hiç olmadı ki. Eşyanın doğasında böyle bir şey yok - çünkü, sen arayanı aramadınsa, tüm arayışın anlamsızdır. Kim olduğunu öğrenmediğin sürece, bütün arayışların boşuna, çünkü arayanı tanımıyorsun. Arayanı tanımadan nasıl doğru boyutta, doğru yönde kalabilirsin? Bu imkansız. İlk olarak birinci sıradakiler ele alınmalı.

Bu iki şey çok önemli: birincisi, amacının ne olduğunu kendi kendine açıkça belirle. Karanlıkta el yordamıyla dolaşmayı bırak. Dikkatini amacına ver - gerçekte aradığın şeye. Çünkü bazen bir şey istersin ve başka bir şeyi arar durursun, yani başarılı olsan bile tatmin olamazsın. Başarıya ulaşmış insanları gördün mü? Hiç onlardan daha başarısız olan birilerine rastladın mı? Başarı kadar başarıya ulaşan bir şey yoktur, diye bir atasözünü duymuşsundur. Bu

tamamen yanlış. Sana şunu söylemek isterim: başarı kadar başarısız olan bir şey yoktur. Bu atasözü aptal insanların icadı olmalı. Hiçbir şey başarı kadar başarısız olamaz.

Büyük İskender hakkında derler ki dünyayı fethettiği gün odasına kapanıp ağlamaya başlamış. Bunun doğru olup olmadığını bilemem, ama birazcık zekası var idiyse doğru olmalı.

Generalleri çok telaşlandılar. Neler oluyordu? İskender'in ağladığını hiç görmemişlerdi. O tip bir adam değildi, büyük bir savaşçıydı o. Onu büyük zorluklar içinde, hayatının büyük tehlikede olduğu durumlarda, ölümün soluğu ensesinde iken görmüşlerdi, ve o zamanlarda tek bir gözyaşı bile dökmemişti. Onu asla çaresiz, umutsuz bir halde görmemişlerdi. Şimdi neler oluyordu - tam da başarmışken, dünyayı fethetmişken?

Kapıya vurdular, içeri girdiler ve sordular, "Size neler oluyor? Neden çocuk gibi ağlıyorsunuz?" Dedi ki, "Artık başarıya ulaştığıma göre, bunun bir başarısızlık olduğunu biliyorum. Şimdi görüyorum ki bu dünyayı fethetme saçmalığına ilk başladığımda hangi noktadaysam hala orada duruyorum. Ve bunu şimdi açıkça görüyorum çünkü artık fethedilecek bir yer kalmadı - yoksa yolculuğa devam edebilirdim, bir başka dünyayı ele geçirebilirdim. Artık fethedilecek dünya da yok, artık yapacak hiçbir şey yok, ve ben birdenbire kendimle baş başa kaldım."

Başarılı bir adam sonuçta hep kendiyle baş başa kalır ve o zaman cehennem azabı çeker çünkü tüm hayatını boşa harcamıştır. Hep aramıştır, her şeyini ortaya koymuştur, şimdi ise başarıya ulaşmıştır - ve kalbi bomboş, ruhu anlamsızlıkla yüklüdür, hiçbir güzellik, hiçbir hayır yoktur.

O yüzden ilk bilmen gereken tam olarak ne aradığındır. Bu konuda ısrar ediyorum çünkü arayışının amacına odaklandıkça o amacın yokolduğunu göreceksin. Gözlerini tam hedefe diktiğinde birdenbire ortada arayacak bir şey kalmaz; birdenbire gözlerin kendi içine dönmeye başlar. Arayışın bir amacı olmayınca, tüm hedefler kaybolunca, boşluk kalır. Bu boşlukta değişim, içe

dönüş yaşanır. Aniden kendine bakmaya başlarsın. Artık arayacak bir şey kalmamıştır, ve bu arayıcıyı tanımak için yepyeni bir arzu doğar.
Eğer arayacak bir şey varsa sen tam bu dünyaya göre birisin; eğer arayacak bir şey yoksa, ve "Bu arayıcı da kim?" sorusu senin için önem kazandıysa, o zaman sen dindar bir insansın. Bu dünyanın insanı olmak ile dindar olmak arasındaki farkı ben böyle tanımlıyorum.
Hala bir şey arıyorsan - belki bundan sonraki yaşamda, diğer kıyıda, cennette, moksha'da, nerede olduğu fark etmez - sen hala bu dünyaya aitsin. Eğer tüm arayışlar bittiyse ve aniden bilinmesi gereken tek bir şey olduğunu fark ettiysen -'İçimdeki bu arayıcı kimdir? Arayışa hevesli bu enerji nereden geliyor?' - o zaman bir değişim yaşanır. Tüm değerler aniden değişir. İçeri doğru yönelirsin. O zaman Rabia artık yolda oturup kendi ruhunun karanlık derinliğinde kaybolmuş bir iğneyi aramaz. İçeri döndüğün zaman... Başlangıçta içerisi çok karanlıktır - Rabia haklı. Çok ama çok karanlıktır çünkü yaşamlar boyu oraya hiç gitmemişsindir - gözlerin hep dış dünyaya dönük kalmıştır.
Hiç izledin mi? İnceledin mi? Bazen sokaktan eve geldiğinde her şey çok karanlık gözükür çünkü gözlerin dışarıdaki parlak güneş ışığına alışmıştır. Fazla ışık olduğunda gözler büzülür. Karanlıkta gevşerler. Karanlıkta daha büyük bir diyafram gerekir; ışıkta buna gerek yoktur. Hem kameralar hem de gözün bu şekilde iş görür. Kamera insan gözü örnek alınarak icat edilmiştir.
O nedenle dışarıdan geldiğinde kendi evin karanlık gözükür. Ama biraz oturduktan sonra o karanlık dağılır. Daha fazla ışık oluşur; gözlerin alışmaktadır.
Pek çok yaşam boyu dışarıda kızgın güneşin altındaydın, o yüzden içeri girdiğinde nasıl davranacağını, gözlerini nasıl alıştıracağını tamamen unutmuşsun. Meditasyon, vizyonunun ince ayarından, görüş yeteneğinin ve gözlerinin ayarından ibarettir. Hindistan'da üçüncü göz dedikleri işte budur. Bir yerlerdeki bir gözden bahsedilmiyor, o bir yeniden ayarlama, vizyonunun tamamen baştan ayarlanmasıdır. Zamanla karanlık aydınlanır; belli belirsiz,

yaygın bir ışık kendini hissettirir.
Ve eğer içeri bakmaya devam edersen - bu zaman alacaktır - zamanla, yavaş yavaş, içinde güzel bir ışığın varlığını hissedersin. Ama bu agresif bir ışık değildir; güneşten ziyade ay ışığını andırır. Gözünü almaz, başını döndürmez, gayet yumuşaktır; sıcaklık vermez, çok anlayışlıdır, sakinleştirir, merhem gibidir.
Zamanla, içindeki ışığa alıştıkça, kaynağının sen olduğunu göreceksin. Arayan, aranandır. O zaman hazinenin içinde olduğunu göreceksin ve bütün sorun senin onu dışarıda aramandan kaynaklanıyordu. Onu dışarıda bir yerlerde arıyordun ama aslında hep burada içindeydi. Yanlış bir yönde aranıyordun, hepsi bu.
Her şey elinin altında seni bekliyor, hem de bir Buda, bir Baal-Shem, bir Musa, bir Muhammed'e olduğu kadar. Her şey sana açık bekliyor, yeter ki doğru yöne bak. İş hazineye gelince sen Buda'dan daha fakir değilsin - hayır, Tanrı asla fakir bir insan yaratmaz. Bu olmaz, olamaz - çünkü Tanrı seni kendi zenginliğinden yaratıyor. Nasıl fakir bir insan yaratabilir ki? Sen ondan taşıyorsun, varlığının bir parçasısın, nasıl fakir olabilirsin? Zenginsin, uçsuz bucaksız zengin, Tanrı kadar zengin.
Ama yanlış yöne bakıyorsun. Yön yanlış, o nedenle ıskalayıp duruyorsun. Bu hayatta başarısız olacağın anlamına gelmiyor, başarılı olabilirsin, ama yine de kaybedeceksin. Seni hiçbir şey tatmin etmeyecek çünkü dışarıda içerdeki hazine ile, ışık ile, huzur ile kıyaslanacak hiçbir şey elde edemezsin.
Şimdi hikayeye gelelim. Müthiş anlamlı bir hikaye.

HAHAM BUNAM, KENDİSİNİ İLK KEZ ZİYARET EDEN
GENÇ ADAMLARA KRAKOW'LU HAHAM YEKEL'İN OĞLU
HAHAM EİSİK'İN ÖYKÜSÜNÜ ANLATIRDI...

"SEFALETLE GEÇEN ONCA YIL BOYUNCA TANRI'YA OLAN İNANCI
HİÇ SARSILMAMIŞ OLAN HAHAMA RÜYASINDA BİRİSİ
PRAG'DA KRALIN SARAYINA GİDEN KÖPRÜNÜN ALTINDA

HAZİNE ARAMASINI SÖYLEDİ.
RÜYA ÜÇÜNCÜ KEZ TEKRARLANINCA PRAG'A DOĞRU YOLA ÇIKTI.
AMA KÖPRÜDE GECE GÜNDÜZ NÖBETÇİ VARDI
VE KAZMAYA CESARET EDEMEDİ.
YİNE DE HER SABAH KÖPRÜYE GİTTİ
VE AKŞAMA KADAR ÇEVRESİNDE DOLANDI.

ONU İZLEMEKTE OLAN NÖBETÇİLERİN SUBAYI
SONUNDA KİBARCA KENDİSİNE BİRŞEY Mİ ARADIĞINI,
YOKSA BİRİNİ Mİ BEKLEDİĞİNİ SORDU.

HAHAM EİSİK ONU UZAK BİR ÜLKEDEN BURALARA GETİREN
RÜYASINI ANLATTI.

SUBAY GÜLDÜ. 'VE SEN DE RÜYA UĞRUNA BURALARA GELMEK
İÇİN
PABUÇLARINI ESKİTTİN, ZAVALLI ADAM.
RÜYALARA GÜVENMEK KONUSUNA GELİNCE,
BANA KALSA BEN DE GİDER KRAKOW'DA YEKEL'İN OĞLU
YAHUDİ EİSİK'İN ODASINDAKİ SOBANIN ALTINDA
HAZİNE ARARDIM! BANA RÜYAMDA SÖYLENEN BU.
BİR DÜŞÜNSENE NE BİÇİM OLURDU;
ORADAKİ YAHUDİLERİN YARISININ ADI EİSİK,
KALANINKİ DE YEKEL!' VE SUBAY TEKRAR GÜLDÜ.
HAHAM EİSİK ONU SELAMLADI, EVİNE DÖNÜP
SOBASININ ALTINI KAZIP HAZİNEYİ ÇIKARTTI,
VE REB EİSİK'İN SİNAGOGU DENEN DUA EVİNİ İNŞA ETTİRDİ."

(RABBİ BUNAM BUNA ŞU SÖZLERİ EKLERDİ:
'BU HİKAYEYİ KALBİNİZDE SAKLAYIN.
DÜNYADA HİÇBİR YERDE BULAMAYACAĞINIZ BİRŞEY VAR
VE YİNE DE ONU BULABİLECEĞİNİZ BİR YER VAR.')

Hikaye ile ilgili anlaşılması gereken ilk nokta, hahamın rüya görmüş olması. Tüm arzular birer rüyadır ve tüm rüyalar seni senden alır götürür - bu durum rüyanın doğasından kaynaklanır.

Poona'da uyuyorsundur ve rüyanda Philadelphia'yı görürsün. Rüyanda herhangi bir yerde olabilirsin; rüyalarda özgürlük sonsuzdur çünkü her şey gerçekdışıdır. Rüyanda herhangi bir yerde olabilirsin: ayda, Mars'ta. Herhangi bir gezegeni seçebilirsin, bu senin oyunun. Rüyanda her yerde olabilirsin, tek bir yer dışında - o da olduğun yer. Rüyadaki bilinç hakkındaki en önemli bilgi budur. Olduğun yerde isen o zaman rüya olamaz, çünkü rüyanın anlamı kalmaz. Tam olarak olduğun yerde bulunuyorsan ve olduğun kişi isen o zaman rüya nasıl varolabilir? Rüyayı ancak kendinden uzaklaşırsan görebilirsin. Fakir bir adamsındır ve imparator olmayı düşlersin. Sıradan birisindir ve rüyanda sıra dışı oluverirsin. Yerde yürürsün, ama rüyanda göklerde uçtuğunu görürsün.

Rüya gerçekleri çarpıtır; rüyanın gerçek dışında bir şey olması gerekir.

Gerçekte rüyalar yoktur, o yüzden gerçeği bilmek isteyenler rüyalardan vazgeçmelidir.

Hindistan'da insan bilincini dört aşamaya böleriz. İlk aşamaya sıradan uyanık bilinç diyoruz. Şimdi sen bu durumdasın. Sıradan bir uyanık bilinç nedir? Uyanık gibi görünüyorsun ama değilsin. Birazcık uyanıksın, ama o kadar az ki fazla bir şey fark etmiyor.

Evine gidebilirsin, eşini tanıyabilirsin, arabanı kullanabilirsin...o kadarcığı ancak bunlara yeter. Sana bir tür verimlilik sağlar - hepsi bu. Ama bu çok ufak bir bilinçtir, kolayca yorulur, tükenir. Birisi sana hakaret edince onu kaybedersin. Hakarete uğradığında öfkelenirsin. Bilincini yitirmiş olursun. O nedenle öfke krizlerinden sonra insanlar, "Neden yaptım? Nasıl yaptım? Nasıl

yapabildim? Kendime rağmen oldu," derler. Evet, bu doğrudur - olay sana rağmen gerçekleşti çünkü bilincini kaybetmiştin. Şiddetli öfkelerde insanlar kendini kaybeder; azıcık farkında olsalar asla yapmayacakları şeyleri yaparlar. Öldürebilirler, yokedebilirler; kendilerini bile yokedebilirler.

Sıradan uyanık bilinç adı dışında pek "uyanık" bir hal değildir - rüya görmeye devam edersin. Buzdağının sadece en tepesi tetiktedir - çoğu aşağıda, karanlıkta kalır. Arada bunu izle. Herhangi bir yerde gözlerini kapatıp içine bak: çevreni saran bulutlar gibi rüyaların uçuştuğunu görürsün. Günün herhangi bir anında bir koltuğa oturup gözlerini kapat, gevşe, ve aniden rüyaların başladığını göreceksin. Aslında başlamıyorlar, devam ediyorlar - tıpkı gündüzleri yıldızların gökyüzünden kaybolması gibi. Aslında bir yere gitmiyorlar, oradalar, ama güneşin ışığı yüzünden onları görmüyorsun. Derin bir kuyuya girsen, çok derin ve karanlık bir kuyuya, oradan gökyüzüne bakınca birkaç yıldızı görebilirsin - günün ortasında bile. Yıldızlar orada; gece olduğunda yeniden ortaya çıkmıyorlar, hep oradaydılar, yirmi dört saat boyunca. Bir yere gittikleri yok, güneşin ışığı onları saklıyor, hepsi o.

Rüyalarında da durum bunun aynısıdır: hemen yüzeyin altında, yerin hemen dibinde devam ederler. Üzerlerinde ince bir farkındalık tabakası vardır, altında da bin bir tane rüya. Gözlerini kapatınca göreceksin ki rüya görüyorsun.

İşte bu nedenle insanlar meditasyona ilk başladıklarında çok zorlanıyorlar. Bana gelip, "Bu pek tuhaf, pek garip," diyorlar. "Bu kadar fazla düşünce olduğunu hiç bilmiyorduk." Gözlerini hiç kapatmamışlar, rahat bir pozisyonda hiç oturmamışlar, dış dünya ile fazlasıyla meşgul olduklarından hiç içlerine dönüp bakmamışlar. Bu meşguliyet yüzünden içerideki hummalı faaliyetin hiç farkına varmamışlar.

Hindistan'da sıradan uyanık bilince ilk aşama denir. İkinci aşama rüya görmektir. Gözlerini kapattığın anda bu aşamaya girersin. Gece devamlı o haldesindir, neredeyse kesintisiz olarak. Sabah rüyalarını hatırlayıp

hatırlamaman önemli değildir, rüya görmeye devam edersin. Gece en az sekiz tane rüya devresinden geçersin. Her bir devre dakikalarca sürer - on beş, yirmi dakika; sonra bir ara olur; sonra yeni bir devre başlar; tekrar ara olur; ve yine yeni bir devre. Bütün gece boyunca üst üste rüya görür durursun. Bu bilincin ikinci aşamasıdır.

Bizim hikaye de bu ikinci aşama ile ilgilidir. Normalde tüm arzular bu ikinci aşamada, rüya halinde yaşar. Arzu bir rüyadır ve bir rüya için uğraşmanın sonunun kötü olacağı baştan bellidir, çünkü bir rüya asla gerçek olamaz. Bazen gerçek oluyormuş gibi hissetsen de asla gerçekleşmez - rüyaların içi boştur. İçlerinde malzeme yoktur.

Üçüncü aşama uyumaktır, derin bir uyku, ushupti. Burada tüm rüyalar kaybolur - ama tüm bilinç de. Uyanıkken biraz farkındalık vardır, çok az bir şey; rüya görürken o azıcık farkındalık bile kaybolur. Ama yine de kırıntısı kalır - o nedenle sabah rüyanı hatırlarsın. Ama derin uykuda o kırıntı dahi yokolur. Sen adeta ortadan kalkarsın. Hiçbir şey kalmaz. Seni bir hiçlik sarar.

Bunlar üç sıradan aşamadır. Dördüncüye turiya denir. Dördüncünün adı "dördüncü"dür. Turiya "dördüncü" demektir. Dördüncü aşama Buda'nın durumudur. Bu rüyasız bir uykuyu andırır ama bir farkla - bu fark çok büyüktür. Derin uyku kadar huzurludur, derin uyku kadar rüyalardan arınmış, ama tamamen tetikte ve farkında bir haldir.

Krishna, Gita'sında der ki gerçek bir yogi asla uyumaz. Bu, gerçek bir yoginin bütün gece odasında uyanık şekilde oturduğu anlamına gelmiyor. Bunu yapan birkaç akılsız var. Gerçek bir yoginin asla uyumadığı, uyuduğu sırada uyanık, tetikte olduğu anlamına gelir.

Ananda kırk yıl boyunca Buda ile yaşadı. Bir gün Buda'ya sordu, "Bir şey beni çok şaşırtıyor: çok merak ediyorum. Bana cevap vermelisin. Bunu meraktan soruyorum ama artık dayanamayacağım. Gece uyurken birçok kez seni seyrettim, saatlerce, ve öyle bir şekilde uyuyorsun ki adeta uyanıksın. Çok zarif bir şekilde uyuyorsun; yüzün, bedenin - her şey çok zarif. Başka insanları da

uyurken gördüm, ve onlar homurdanıyor, yüzleri kasılıyor, bedenleri tüm zarafetini yitiriyor, güzellikleri kalmıyor..." Her türlü güzelliğin idare ve kontrol edilmesi gerekir; derin uykuda hepsi yokolur. "Ve bir şey daha," dedi Ananda, "Pozisyonunu hiç değiştirmiyorsun, hep aynı şekilde kalıyorsun. Baştan elini nereye koyduysan sabaha kadar orada kalıyor. Hiç değiştirmiyorsun. Aslında tamamen uyanıkmışsın gibi görünüyor." Buda dedi ki, "Haklısın. Meditasyon kusursuz yapılınca böyle oluyor."

O durumda farkındalık öylesine içine işliyor ki dört aşamanın hepsinde uyanık kalıyorsun. Dört aşamada da farkındalığını koruyunca rüyaların tamamen yokoluyor, çünkü uyanık bir beyinde rüya varolamaz. Ve sıradan uyanık bilinç sıra dışı bir uyanık bilinç haline dönüşüyor – Gurdjieff'in kendini-hatırlama dediği durum. İnsan her an tamamen kendini hatırlıyor. Hiç ara yok. Hatırlama kesintisiz sürüyor. O zaman insan çevreye ışık saçıyor.

Derin uyku yaşanıyor ama kalitesi tamamen farklı oluyor. Beden uykuda ama ruh uyanık ve tetikte, izliyor. Tüm beden derin karanlığa bölünmüş ama içerdeki bilincin lambası ışıl ışıl yanıyor.

Hikayede deniyor ki;

SEFALETLE GEÇEN ONCA YIL BOYUNCA TANRI'YA OLAN İNANCI HİÇ SARSILMAMIŞ OLAN HAHAMA RÜYASINDA BİRİSİ PRAG'DA KRALIN SARAYINA GİDEN KÖPRÜNÜN ALTINDA HAZİNE ARAMASINI SÖYLEDİ.

Sefaletle geçen onca yıldan sonra insanın rüyasında hazine görmesi doğal. Rüyamızda hep sahip olmadıklarımızı görürüz. Bir gün oruç tut, gece rüyanda yemek görürsün. Kendine cinsel perhiz uygula, rüyanda seksle ilgili bir şeyler görürsün.

O nedenle psikoanaliz der ki rüyaların analizi müthiş önem taşır, çünkü neleri bastırdığını ortaya çıkarır. Rüyanda gördüklerin, zihninde bastırdıklarının sembolik belirtileri haline gelir. Bir insan rüyasında devamlı yiyecek, ziyafet görüyorsa bu kendini aç bıraktığını gösterir. Jaina rahipleri rüyalarında hep

yemek görürler. Birçok dini aziz o nedenle uyuyakalmaktan çok korkar.
Mahatma Gandhi bile uyumaktan çok korkardı. Uykuyu elinden geldiğince aza indirgemeye çalışıyordu. Dindar insanlar fazla uyumamaya çalışırlar - en fazla dört, beş saat. İdeali üçtür. Neden? Çünkü bedenin dinlenme ihtiyacı karşılandıktan sonra beynin rüya üretmeye başlar. O zaman da beyin hemen bastırdığı şeyleri yüzeye çıkarır. Mahatma Gandhi der ki, "Uyanık bilincim söz konusu olduğunda cinsel perhiz uyguluyorum, ama rüyalarımda durum farklı." Bir anlamda dürüst bir adamdı - diğer azizlerden daha dürüst. En azında rüyasında cinsel perhiz yapmadığını kabullenmişti.
Ama eğer rüyalarında seksten uzak kalamıyorsan o zaman henüz cinsel perhiz uygulamıyorsun demektir, çünkü rüyalar uyanıkken bastırdıklarını ortaya çıkarır. Rüya seni bilincine geri döndürür. Rüya görmek bir lisandır, bilinçaltının lisanı, ve sana der ki, "Lütfen bana bunu yapma. Dayanması imkansız bir şey bu. Bu saçmalığı kes. Doğallığımı öldürüyorsun. Bana izin ver, içimdeki potansiyelin gerçeğe dönüşmesine izin ver."
İnsan hiçbir şeyi bastırmadığında rüyalar yokolur. O yüzden bir Buda asla rüya görmez. Meditasyonda derine inersen rüyalarının gittikçe azaldığını göreceksin. Rüyalarının tamamen yokolduğu ve uykunun berraklaştığı gün - bulut yok, duman yok, düşünce yok; basit, sessiz uyku, araya rüya girmeden - işte o gün bir Buda olursun, meditasyonun meyvasını vermiştir.
Psikoanaliz rüyaların anlaşılması gerektiğinde ısrar eder çünkü insanoğlu çok kurnazdır: uyanıkken kandırabilir ama rüyada bunu yapamaz. Rüya daha gerçektir... İroniye bakın.
Rüyalar senin hakkında şu sözde uyanık bilincinden daha dürüst davranır. İnsan çok sahteleşti. Öyle sahteleşti ki uyanık bilince güven olmuyor - onu dejenere etmişsin. Psikoanalistler hemen rüya konusuna girmek ister, dinini bilmek istemezler, hayat felsefenle ilgilenmezler, Hindu veya Hristiyan, Hintli veya Amerikalı olmana bakmazlar - bunların hepsi saçmadır. Rüyalarını sorar onlar. Şu ironiye bak -rüyaların o kadar gerçek hale gelmiş ki senin gerçeğin

onlardan daha az gerçek. Öylesine yalancı, sahte, gerçekten uzak bir yaşam sürüyorsun ki gerçeğe ulaşabilmek için psikoanalistin rüyalarını incelemesi gerekiyor. Sadece rüyaların henüz kontrolünde değil.

Rüyaları kontrole çalışan insanlar da var. Doğu'da bu uğurda yöntemler geliştirilmiş. Bu, bilinçaltının sana mesaj göndermesine bile izin vermiyorsun anlamına geliyor. Bunu da yapabilirsin. Çok uğraşırsan rüyaları da şekillendirebilirsin. Onları planlayabilirsin. Bilinçaltına bir hikaye verip rüyalarında bunu açmasını isteyebilirsin. Bunu tutarlı olarak her gün yaparsan zamanla bilinçaltını yozlaştırabilirsin.

Örneğin, bir zamanlar bir Krishna müridi yanımda kalıyordu. Dedi ki, "Ben rüyamda hep Krishna'yı görürüm." Ona, "Bunu nasıl başarıyorsun? Rüya idare edilecek bir şey değildir. Hangi yöntemi deniyorsun?" diye sordum. "Gurumun bana öğrettiği basit bir yöntem," dedi. "Her gece uykuya dalarken Krishna'yı düşünüp fantezi kuruyorum. Bunu üç yıl boyunca sürekli yaptıktan sonra bir gün istediğim oldu. Fantezim rüyamda devam etti ve rüyama dönüştü. O zamandan beri müthiş dindar rüyalar görüyorum."

Dedim ki, "Ayrıntılara girsene - çünkü sen hikayeyi başarıyla yönlendirmiş olabilirsin ama bilinçaltı sana o hikaye yoluyla mesajlar gönderecektir, bilinçaltı senin hikayeni mesajlarını göndermek için kullanır." Sordu: "Ne demek istiyorsun?" Ben de, "Sen bana rüyanı ayrıntılı biçimde anlat," dedim.

Anlatmaya başladı. Tamamen cinsellik üzerineydi. Krishna sevgilisiydi ve kendisi de erkek bir gopi, erkek arkadaş haline gelmişti. İçerik eşcinselliğe dayalıydı. Birlikte dans ediyor, öpüşüyor, sarılıyor ve sevişiyorlardı.

Dedim ki, "Sen aktörü değiştiriyorsun, ama içerik aynı. Benim anladığıma göre sen bir eşcinselsin." Çok şaşırdı ve şoke oldu. "Ne demek şimdi bu?" dedi. "Sen bunu nasıl anladın ki?" Ona dedim ki, "Rüyan sana gayet açık bir mesaj veriyor."

Ağlamaya başladı. Dedi ki, "Çocukluğumdan beri kadınlara karşı hiçbir ilgi duymadım. Hep erkeklere ilgi duydum. Ve bunun iyi olduğunu çünkü kadınların

beni yolumdan çıkarabileceklerini düşündüm."
Dini hikayesine eşcinsel içerik sızmıştı. Krishna eşcinsel bir partner olup çıkmıştı. Rahip çok rahatsız oldu ve o gece rüyası kayboldu ve yerine tamamen eşcinsel bir rüya gördü. "Bana ne yaptın?" diye sordu. Dedim ki, "Ben hiçbir şey yapmadım. Sadece sana kendi mesajını açıkladım. Sen bir hikaye uydurabilirsin ama bunun önemi yoktur, içerik aynı kalır."
Bir bak. Dindar olmayan birine git. Hint evlerinde çıplak kadın resimleri görürsün, özellikle bekar evlerinde. Bu insanlar dindar değil. Sonra dindar birine git. Onun evinde tanrı ve tanrıçalara ait güzel resimler olabilir ama sen detaylara, içeriğe bir bak lütfen. Film yıldızı veya tanrıça olması hiç fark etmez. Sen o göğüslere bir bak! Aynı içeriğe işaret ediyorlar. Hikaye farklı ama. Birisinin duvarında tanrıça, diğerinde Marilyn Monroe resmi asılı - ama arada fark yok. Adına ister film yıldızı ister tanrıça de hiç fark etmez. Detaylara bakınca erkeklerin neyin peşinde olduğunu anlarsın.
Rüyalarını yönlendirebilirsin, bilinçaltının mesajlarını kirletebilirsin, ama o yine de sana mesaj göndermeye devam edecektir. Bunu yapmalıdır. Sana haykırmak zorunda çünkü sen kendi doğallığını, içtenliğini mahvediyorsun.
Rüya şöyleydi.

SEFALETLE GEÇEN ONCA YIL BOYUNCA
TANRI'YA OLAN İNANCI HİÇ SARSILMAMIŞTI.
RÜYASINDA BİRİSİ ONA PRAG'DA KRALIN SARAYINA GİDEN
KÖPRÜNÜN ALTINDA HAZİNE ARAMASINI SÖYLEDİ.

Fakirler rüyalarında hep kralların saraylarını, hazinelerini falan görürler. Rüyanda hep zenginlik görüyorsan bu fakir bir insan olduğun anlamına geliyor. Sadece zenginler rahip, keşiş, sannyasin olmayı düşlerler - bir Buda, bir Mahavir gibi. Saraylarında yaşarlarken sannyasin olmanın rüyasını görürler çünkü başarılarından bıkmışlardır. Başarı onlar için bitmiştir, çekiciliğini yitirmiştir, zevki kalmamıştır, hiçbir albenisi yoktur artık. Şimdi de esas hayatın fakirlerinki olduğunu düşünüyorlardır ve başka bir yerde, olmadıkları

bir yerde arayışa başlamışlardır.
Ama rüya hep başka bir yerlere götürür zaten. Zengin insan fakirin gerçek bir hayat sürdüğünü sanar, ve fakir de tam tersini. Ve aynı hataya düşerler: her ikisi de, "Gerçek hayat başka bir yerde, benim olmadığım bir yerde. Bir şekilde hep gerçek hayatın dışında kalıyorum - onun keyfini başkaları çıkarıyor," diye düşünürler. Ama hep başka bir yerlerde oluyordur. Yaşam ufuk çizgisi gibi sanki hep ilerde bir yerlerdedir. Hemen ötededir. Bir hayaldir.

RÜYA ÜÇÜNCÜ KEZ TEKRARLANINCA
PRAG'A DOĞRU YOLA ÇIKTI.

Ve unutma, eğer bir rüya birçok kez tekrarlanırsa gerçek gibi görünmeye başlar. Tekrar her şeyi gerçeğe dönüştürür.
Adolf Hitler otobiyografisi "Kavgam"da der ki bir yalanı üst üste tekrarlarsan gerçek olur. İşin sırrı tekrarda. Ve kendisi bunu iyi bilir. O bunu uyguladı. Teorik bir şeylerden bahsetmiyor, bu onun hayatı boyunca uyguladığı bir şey. Bir sürü yalan söyledi, tamamen absürd yalanlar, ama bir konuda ısrarcıydı - tekrarlamaya devam etti. Aynı yalanı tekrar tekrar söylersen gerçek olmaya başlar, çünkü karşındakinin beynini hipnotize etmiş olursun.
Tekrar hipnoz yöntemidir. Herhangi bir şeyi tekrarla ve bu senin benliğine kazınır - işte hayatta bu şekilde kandırılırız. Eğer "Bu kadın güzel, bu kadın güzel..." diye tekrarlarsan, bunu devamlı söylersen, onda bir güzellik görmeye başlarsın. Belki güzeldir, belki değil, hiç fark etmez - sen yeterince tekrarlarsan gerçek olacaktır. Eğer hayatın amacının para olduğunu düşünüyorsan bunu sık sık tekrarla ve böylece hayatının amacı para olsun.
Reklamlar bu şekilde etki eder: tekrar eder dururlar. Reklamcı tekrarlama bilimine inanır; bu veya şu markanın en iyisi olduğunu söyler durur. Bunu ilk duyduğunda inanmayabilirsin. Ama bir dahaki sefer, tekrar tekrar duyunca - inanmaya başlarsın. Zamanla inanç doğacaktır. Hatta bu öyle bir inançtır ki bilincinde bile olmazsın. Bilinçaltına yerleşir. Bir gün aniden, markete gittiğinde, belli bir markaya doğru uzanırsın. Tekrar işe yaramıştır. Seni

hipnotize etmiştir.
İşte dinin etkisi de böyle işler - ve politikanınki de. Reklam yap, topluma tekrarla dur, ve inanıp inanmadıklarına hiç takılma - mesele bu değil. Hitler gerçek ile yalan arasında tek bir fark olduğunu söylüyor: gerçek, çok sık tekrarlanmış bir yalandır. Ve insanlar her türlü yalana inanabilirler. İnsanlar kolayca aldanırlar. İnsanlar cehenneme inanırlar, cennete inanırlar, meleklere inanırlar, şeytanlara inanırlar, her şeye inanırlar! Yeter ki sen tekrarlamaya devam et. Üstelik tartışmaya hiç lüzum yoktur. Reklamlar asla tartışmaz - buna dikkat ettiniz mi? Tartışmanın gereği yoktur. Reklam seni ikna eder, asla tartışmaz. Tartışan birisi seni ikna etmeyebilir ama yumuşak yöntemlerle tekliflerde bulunup duran ve sert tartışmalara girmeyen birisi rahatça edebilir... Çünkü birisi seninle tartıştığında savunmaya geçersin, ama eğer birisi devamlı bazı şeyleri dolaylı yollardan ima etmekle yetmiyorsa ikna olmaya çok daha meyilli olursun.
Rüyalar bu şekilde iş görür; rüya bir satıcıdır. Rüya kendini tekrarlar durur. Asla tartışmaz, sadece tekrarlanmakta ısrar eder. Ve, çok tekrarlanınca, insan inanmaya başlar.

RÜYA ÜÇÜNCÜ KEZ TEKRARLANINCA PRAG'A DOĞRU YOLA ÇIKTI. AMA KÖPRÜDE GECE GÜNDÜZ NÖBETÇİ VARDI VE KAZMAYA CESARET EDEMEDİ.

Dünyada çok rekabet var. Her yer nöbetçi kaynıyor ve her bir obje için savaşmak gerekiyor - kolay değil. Bu çok garip bir şey. Bu dünyada her şey anlamsız ama yine de her şey için savaşmak zorundasın. Hiçbir şey kayda değer gibi görünmüyor ama çok rekabet, çelişki var. Herkes koşturup duruyor, sorunu da bu yaratıyor - aslında ortada bir şey de yok. Bir şey yok ama herkes o bir şeye doğru koşturuyor. Herkes başkasının yerinin peşinde. O yüzden dünya çok kalabalık.
Aslında, dünya göründüğü kadar kalabalık değil. Bak...biz burada oturuyoruz, herkes kendi yerinde oturuyor. Burası hiç de kalabalık değil. Ama eğer aniden

aklını yitirir de başkalarının yerine geçmeye kalkışırsan o zaman burası kalabalıklaşır. Şu anda dini bir şekilde oturuyorsun; diğer durumda politik bir şekilde birbirinin üstüne abanıyor olurdun. Şu anda yerinden memnunsun ve başkalarının yerlerine sulanmıyorsun - en azından bu oditoryumda. Ama eğer başkalarının yerlerine el atmaya başlarsan onlar da savunmaya geçip seni itmeye başlarlar. Bir kavga, hatta savaş çıkar.

Dünyada neden o kadar fazla savaş var? Bunun sebebi herkesin gözünün başkasının toprağında olması. Ve başkası da aynısını yapıyor. O da sana bakıyor.

AMA KÖPRÜDE GECE GÜNDÜZ NÖBETÇİ VARDI
VE KAZMAYA CESARET EDEMEDİ. YİNE DE HER SABAH
KÖPRÜYE GİTTİ VE AKŞAMA KADAR
ÇEVRESİNDE DOLANDI.

Pek çok insan işte bunu yapıyor. Çok azı başarıya ulaşıyor. Çoğu etrafta dolanmakla yetiniyor. Ama buna devam ediyorlar. Başarılı olamasan bile arzuların, umutların devamlı orada. En azından o yere gidebilirsin, sarayın yakınına, ve etrafta yürüyebilirsin. Tüm bir gün, sabahtan akşama kadar adam çevrede yürümüş - pek çok kişi bunu yapıyor, bir mucize olmasını bekliyorlar. Bir gün nöbetçiler orada olmayabilir, mesela tatil olabilir, bir gün kazma şansını yakalayabilir...ve bekler de bekler. Asla mucize gerçekleşmez ama insanın ömrü beklemekle geçer.

YİNE DE HER SABAH KÖPRÜYE GİTTİ VE
AKŞAMA KADAR ÇEVRESİNDE DOLANDI.

ONU İZLEMEKTE OLAN NÖBETÇİLERİN SUBAYI
SONUNDA KİBARCA KENDİSİNE BİRŞEY Mİ ARADIĞINI,
YOKSA BİRİNİ Mİ BEKLEDİĞİNİ SORDU.
HAHAM EİSİK ONU UZAK BİR ÜLKEDEN BURALARA
GETİREN RÜYASINI ANLATTI. SUBAY GÜLDÜ.

'VE SEN DE RÜYA UĞRUNA BURALARA GELMEK İÇİN
PABUÇLARINI ESKİTTİN, ZAVALLI ADAM.
RÜYALARA GÜVENMEK KONUSUNA GELİNCE,
BANA KALSA BEN DE GİDER KRAKOW'DA YEKEL'İN OĞLU
YAHUDİ EİSİK'İN ODASINDAKİ SOBANIN ALTINDA
HAZİNE ARARDIM! BANA RÜYAMDA SÖYLENEN BU.
BİR DÜŞÜNSENE NE BİÇİM OLURDU;
ORADAKİ YAHUDİLERİN YARISININ ADI EİSİK,
KALANINKİ DE YEKEL!' VE SUBAY TEKRAR GÜLDÜ.
HAHAM EİSİK ONU SELAMLADI, EVİNE DÖNÜP
SOBASININ ALTINI KAZIP HAZİNEYİ ÇIKARTTI,
VE REB EİSİK'İN SİNAGOGU DENEN DUA EVİNİ İNŞA ETTİRDİ."

Bu güzel bir hikaye - ve çok doğru. Hayatta da böyle oluyor. Zaten içinde olan bir şeyi başka yerlerde arıyorsun.

Haham Eisik eğildi, adama teşekkür etti, evine döndü... Bu dinin yolculuğu: eve dönüş. Yaşamı anlamış olan bir insan yaşama hep saygılarını sunar çünkü onu şoke edip rüyalarından kurtarmıştır. Yaşama karşı değildir; sadece bilir ki yaşamla sorunu yoktur, evvelden yanlış yönlere bakıyordu, hepsi o.

Yaşam hep anlayışlı olmuştur, yaşam sana defalarca burada bir şey bulamayacağını söylemiştir - eve dönmeni. Ama sen dinlemiyorsun ki.

Para kazanıyorsun, ve bir gün bol paran oluyor - sonra yaşam sana diyor ki, "Elinde ne var?" Ama sen dinlemiyorsun. Sonra paranı politikaya yatırman gerektiğini düşünüyorsun, başbakan veya başkan olmalısın - o zaman her şey düzelecek. Gün geliyor başbakan oluyorsun, ve yaşam tekrar soruyor: "Elinde ne var?" Dinlemiyorsun. Başka bir şeyleri düşünmeye devam ediyorsun. Yaşam uçsuz bucaksız - o nedenle bunca yaşam harcanıp gidiyor.

Ama yaşama kızma. Seni bunaltan yaşam değil, onu dinlemeyen sensin. Ve işte buna ben kriter diyorum, bir mihenk taşı bu: yaşama karşı duran, ona nefret kusan bir azizle karşılaşırsan eğer, bil ki henüz anlamamıştır. Yoksa yaşamın

önünde saygıyla eğilirdi, çünkü yaşam onu rüyalarından uyandırmış olurdu. Çünkü yaşam çok şaşırtıcıdır, şoke eder. Yaşam acılıdır. Acı vardır çünkü imkansız olanı arzularsın. Bu, yaşamdan değil senin beklentinden kaynaklanıyor.

İnsanlar diyor ki insanoğlu ortaya koyuyor ve Tanrı yokediyor. Bu asla böyle değil. Tanrı asla hiçbir şeyi yoketmez. Ama o ortaya koyuş sırasında sen kendin bir şeyleri yoketmişsindir. Tanrı'nın önerisini dinle, kendi önerini kendine sakla. Sessiz kal. Bütünün isteklerine kulak ver - şahsi amaçlar, kişisel arzular peşinde koşma. Bireysel olarak bir istekte bulunma- bütün, kendi kaderine doğru yol almakta. Sen de onun bir parçası ol. İşbirliği yap. Ters düşme. Kendini bırak. Ve yaşam seni hep kendi gerçeğine geri gönderecektir - bu nedenle şoke eder zaten.

Şoke eder çünkü rüyalarını gerçekleştirmez. Bu da iyi bir şeydir - bir anlamda hep yokeder. Sana sıkıntıya düşmek için bin bir fırsat sunar ki beklentilerinin iyi olmadığını, rüyalarının boş olduğunu, arzularının asla tatmin olmayacağını anlayabil. O zaman arzulamaktan, rüya görmekten, teklif getirip durmaktan vazgeçersin. Aniden kendini evde bulursun ve hazine oradadır.

HAHAM EİSİK ONU SELAMLADI, EVİNE DÖNÜP
SOBASININ ALTINI KAZIP HAZİNEYİ ÇIKARTTI,
VE REB EİSİK'İN SİNAGOĞU DENEN
DUA EVİNİ İNŞA ETTİRDİ.

Hazine hep orada sobasının altında onu bekliyordu. Aynı odada rüyasında hazinenin Prag'da kralın sarayının yakınlarında bir yerde olduğunu görmüştü. Kendi evinde, kendi odasında orada kazılmayı bekliyordu halbuki.

Bu çok şeye işaret ediyor. Hazinen kendi benliğinde -onu başka yerde arama. Tüm saraylar ve onlara giden köprüler anlamsızdır; sen kendi içinde kendi köprünü kurmak zorundasın. Saray da orada, hazine de.

Tanrı kimseyi bu dünyaya hazinesiz yollamaz. Seni her duruma hazır şekilde gönderir - başka nasıl olabilir ki? Bir baba oğlunu uzun bir yolculuğa

uğurlarken her türlü hazırlığı yapar. Beklenmedik durumlar için bile önlem alır. Tüm gerekenleri sağlar.
Sen ihtiyacın olan her şeyi üzerinde taşıyorsun. Arayanın içine gir ve dışarıda arayışa geçme. Arayanı ara, bırak arayan aranana dönüşsün.
Bu sayede Haham Eisik dua evini yapabildi. Bu müthiş bir keşif, muhteşem bir deneyimdi - 'Tanrı hazineyi hep yaşamış olduğum yere koymuş. Fakirliğimin nedeni Tanrı'nın böyle istemesi değil, bendim. Ona kalırsa ben bir kralım, hem de her zaman öyleydim.' Bu anlayış sayesinde hazinesi ile bir dua evi, bir tapınak yaptırabildi. Hazineyi iyi kullandı.
Ne zaman birisi içindeki hazineyi keşfetse ortaya dua ve ibadet çıkar - öykünün anlamı bu işte. Haham Eisik'in Sinagogu adında bir dua evi inşa ettirdi. Tanrı'nın lütfunu, anlayışını, sevgisini hissettiğinde başka ne yapılabilir? İçinden büyük bir şükran duası yükselir, onun sevgisi ile derinden etkilenirsin. Başka ne yapabilirsin? Eğilip dua edersin.
Bir dua basit bir teşekkür ise duadır. Ama duanda asla bir şey isteme; asla "Şunu yap, bunu yap; şunu yapma, bunu yapma" deme. Asla Tanrı'ya akıl öğretme. Bu senin dindar olmadığını, güven eksikliğini gösterir. Teşekkür et. Hayatın zaten bir takdis, bir lütuf. Her an saf bir neşe ile dolu, ama sen onu kaçırıyorsun, bunu biliyorum. O yüzden içinden dua yükselmiyor - yoksa bir dua evi yapardın; tüm yaşamın bu dua evi olurdu; o tapınağa dönüşürdün - onun tapınağına. Benliğinden ibadet fışkırırdı. Tanrı içinde çiçek açardı, ve mis gibi kokusu rüzgarlara karışırdı.
Bunlar olmuyor çünkü bir şeyi ıskalıyorsun. Ve onun yüzünden değil, kendinle ilgili nedenlerden dolayı ıskalıyorsun. Arzu duyarsan, ve hazinenin başka bir yerde olduğunu sanarsan, geleceğe kayarsın. Gelecek gerekir çünkü arzu duyuyorsundur; gelecek arzulamanın bir yan ürünüdür. Şimdiki zamana arzuyu yansıtamazsın. Şimdiki zaman zaten burada, içinde herhangi bir arzu yansıtılamaz, arzuya izin vermez. Arzuluyorsan şimdiki zaman geçmiş demektir; sen sadece gelecekte arzu duyabilirsin, sadece yarın adına.

Bunun anlaşılması gerekiyor. Arzu hep gelecekte, ama gelecek hiç orada yok. Gelecek olmayan bir şey, ve arzu sadece gelecekte var. Ve arzu geçmişten doğuyor, ki geçmiş de yok. Geçmiş geride kaldı ve gelecek de daha gelmedi. Arzu geçmişten doğar çünkü bir şekilde geçmişte bu arzuladığın şeyi öğrenmiş olmalısın. Tamamen yepyeni bir şeyi nasıl arzulayabilirsin? Yeniyi arzulayamazsın. Sadece bir tekrarını isteyebilirsin. Biraz paran vardı, daha fazlasını istedin - yani parayı tanıyorsun. Biraz güç sahibiydin, daha fazlasını istedin - yani gücü biliyorsun. İnsan bilinmeyeni arzulayamaz. Arzu bilinenin tekrarından ibarettir. Şuna bir bak. Ne olduğunu biliyordun ve seni tatmin etmedi, o nedenle tekrar istiyorsun. Şimdi tatmin olacağını mı sanıyorsun? En çok daha fazlasını isteyebilirsin, ama on milyon dolar on kat daha az tatmin verecektir - basit mantıktır bu. Eğer seni bir kadın tatmin edemediyse on bin tanesi de edemeyecektir. Eğer bir tek kadın sana böyle büyük bir sıkıntı yaşattıysa on bin kadın...bir düşün! Bu basit bir aritmetik işi. Sen de çözebilirsin.

Ancak geçmişe dayanarak ve geleceğe yansıtarak isteklerde bulunabilirsin ve ikisi de aslında yoktur. Varolan tek şey şimdidir. Bu an varolan tek andır. Onun içindeyken arzulayamazsın, sadece orada kalabilirsin. Keyfini çıkarabilirsin.

Ve ben bu anın içinde mutsuz olabilen birine henüz rastlamadım. Buna şaşarsın. Pek çok kez insanlar bana gelip pek mutsuz olduklarını falan anlatıyorlar, ve ben de onlara diyorum ki, "Gözlerini kapat ve hemen şu anda mutsuz olup olmadığına bir bak." Gözlerini kapatıyorlar, sonra açıyorlar, ve "Şu anda mutsuz değilim" diyorlar.

Şu anda kimse mutsuz değil. Buna imkan yok. Eşyanın tabiatına aykırı olurdu. Tam şu anda sen mutsuz musun? Hemen şimdi? Bir dakika önce mutsuz olmuş olabilirsin, tamam bu doğrudur. Veya bir dakika sonra mutsuz olacaksındır - buna da izin var. Ama şu dakikada, varolmayan bu iki dakika arasında, mutsuz musun? Kimse olmamıştır bugüne dek.

İçinde bulunduğumuz an bir lütuftur; bu an neşe ve büyük coşku doludur; bu an

Tanrı'nın anıdır. Geçmiş sana ait, gelecek senin, şimdiki zaman Tanrı'nın. Biz zamanı üçe bölüyoruz - geçmiş, şimdiki zaman, gelecek - ama bu şekilde bölmemeliyiz. Bu doğru değil. Zamanı geçmiş ve gelecek diye bölebilirsin ama şimdiki an, zamanın bir parçası değildir, o sonsuzluğa aittir. Unutma, Tanrı'nın geçmişi yok, Tanrı vardı diyemezsin. Tanrı hep vardır. Hatta, Tanrı varoluşun "oluş"unun bir diğer adıdır. Sen de bu anı yaşadığında, bu "oluş"un içinde olduğunda mutlu olursun. İçinden teşekkür duası yükselir. Haham Eisik'in dua evine dönüşürsün.

HAHAM BUNAM BUNA ŞU SÖZLERİ EKLERDİ:
'BU HİKAYEYİ KALBİNİZDE SAKLAYIN.
DÜNYADA HİÇBİR YERDE BULAMAYACAĞINIZ
BİRŞEY VAR, ZADDİK'TE BİLE,
VE YİNE DE ONU BULABİLECEĞİNİZ BİR YER VAR.'

Zaddik Usta demektir. "Zaddik" kelimesi İbranice'de saf, en safı, saflığın ta kendisi anlamına gelen bir kökten türemiştir. Zaddik Usta anlamına gelir - "şimdiliğine" kavuşmuş, artık ne geçmişte ne de gelecekte yaşayan, şimdi ve burada olan, varlığı hissedilen. Bir Usta'nın huzurunda olmak, bir varlığın huzurunda olmak demektir. Hepsi bu. Ve bir Usta'nın huzurunda olmak o anda varolmana yardımcı olabilir çünkü onun varlığı bulaşıcıdır.

Ama Haham Bunam diyor ki, "Dünyanın hiçbir yerinde bulamayacağın bir şey VAR, Zaddik'te bile..." Hiçbir yerde, hatta bir Usta'nın huzurunda bile bulamayacağın bir şey olduğunu söylüyor. Ama ümidini kaybetme - yine de onu bulabileceğin bir yer var.

Bu yer sensin, ve zaman da şimdi. Aslında, Zaddik'in, Usta'nın çabası seni "varlığına" döndürmek, seni Tanrı'ya açmak, veya, Tanrı'yı sana.

Bu "varoluş" öğretilemez ama yakalanabilir - işte SATSANG'ın değeri de buradan kaynaklanır, yani bir Zaddik'in, Usta'nın, gurunun huzurunda bulunmanın. Orada bulunup hiçbir şey yapmamak...aslında bir Usta hiçbir şey yapmaz. Sadece oradadır. Usta bir dua, kesintisiz bir minnettir. O her nefesinde

Tanrı'ya teşekkür eder - kelimelerle değil, nefes alışı ile; kalbinin her çarpışı ile teşekkür eder. Teşekkürü sözlü değil varoluşçudur. Varlığı bir duadır. Böyle bir adamın huzurunda olmak sana dua zevkini biraz da olsa tattırabilir. Bu tat sayesinde hayatında yeni bir yolculuk başlayacak - içeri doğru bir yolculuk.

Yüzyıllardır, binlerce yıldır arıyorsun, ve hala bulamadın. Şimdi, bırak arayan aransın. Dışarılarda o kadar dolaştın ki yorgun, bitap düştün.

İsa der ki, "Yorgun düşenler, yükleri ağır olanlar, onlar bana gelmeli. Ben onlara huzur vereceğim." Ne demek istiyor? Basitçe şunu: "Bana gelin. Ben huzurluyum. Yakınımda olun. Bunun bir tadını alın." Ve işte bu tat sayesinde her şey tersine dönecek ve sen kendi içine doğru ineceksin.

Burada benimlesin. Benim varlığımın tadını al. Sadece sözlerimi değil beni dinle. Tadıma var. Aniden bu anda ve burada olduğunu göreceksin ve içine döneceksin ve hiçbir şey arzulamayacaksın ve geleceğe doğru hamle yapmayacaksın ve geçmişe tutunmayı bırakacaksın.

O zaman bu an özgürlüğe, aydınlanmaya dönüşür.

Bugünlük bu kadar yeter.

OSHO'NUN ÖLÜM SANATINDAN ALINMA HİKAYENİN KAYNAĞI:
HASİDİM ÖYKÜLERİ: GEÇ DÖNEM USTALARI
SAYFA 245 (ufak bir değişiklikle)
(1. Bölümden)

Ben de Seni Lanetlemiyorum

Öfkeli kalabalık ve günahkar kadın
("Size Sesleniyorum," 2. Cilt 1. Bölüm)
Ahlak ve dindarlık arasındaki fark üzerine

1. İSA ZEYTİN DAĞI'NA ÇIKTI.

2. VE SABAH ERKENDEN TEKRAR TAPINAĞA GELDİ,
VE BÜTÜN İNSANLAR ONUN HUZURUNA GELDİ; VE O OTURDU,
VE ONLARA DERS VERDİ.

3. VE DİN YORUMCULARI VE SAHTE DİNDARLAR
ONUN HUZURUNA ZİNA HALİNDE YAKALANAN
BİR KADINI GETİRDİLER; VE ONU ORTALARINA KOYDUKLARINDA,

4. ONA DEDİLER Kİ, USTA, BU KADIN ZİNA HALİNDE
ELE GEÇİRİLDİ, TAM DA SUÇ ÜSTÜNDE.

5. ŞİMDİ MUSA KANUNDA BİZE
BÖYLELERİNİN TAŞLANMASI GEREKTİĞİNİ EMREDİYOR:
AMA SEN NE DİYORSUN BU İŞE?

6. BÖYLE DEDİLER, ONU KIŞKIRTMAK İÇİN,
BÖYLECE ONU SUÇLAYABİLECEKLERDİ.
AMA İSA EĞİLDİ, VE PARMAĞIYLA YERE YAZI YAZDI,
ONLARI DUYMAMIŞ GİBİ YAPARAK.

7. ADAMLAR KENDİSİNE SORU SORMAYI SÜRDÜRÜNCE

YERİNDEN DOĞRULDU, VE ONLARA ŞÖYLE SESLENDİ,
ARANIZDA GÜNAHSIZ OLAN KİM VARSA
KADINA İLK TAŞI ATAN O OLSUN.

8. VE TEKRAR EĞİLDİ, VE YERE YAZDI.

9. VE ONU DUYANLAR, KENDİ VİCDANLARINCA
MAHKUM EDİLDİKLERİNDEN, BİRER BİRER DIŞARI ÇIKTILAR,
EN YAŞLISINDAN BAŞLAYIP EN SONUNCUSUNA KADAR:
VE İSA YALNIZ KALDI, VE KADIN ORTADA AYAKTA DURUYORDU.

10. İSA DOĞRULUP DA KADIN DIŞINDA KİMSEYİ GÖREMEYİNCE
KADINA DEDİ Kİ, KADIN, NEREDE SENİ SUÇLAYANLAR?
HİÇ SENİ LANETLEYEN OLMADI MI?

11. KADIN, HİÇKİMSE, EFENDİMİZ, DEDİ.
VE İSA ONA DEDİ Kİ, BEN DE SENİ LANETLEMİYORUM:
GİT, VE ARTIK GÜNAHA GİRME.

Din hep yozlaşıp ahlaka dönüşür. Ahlak ölü dindir. Din yaşayan ahlaktır. Asla karşılaşmazlar, karşılaşamazlar çünkü yaşam ve ölüm asla karşılaşmaz; ışık ve karanlık asla karşılaşmaz. Ama sorun birbirlerine çok benzemeleridir - ceset tıpkı adamın hayattaki haline benzer. Her şey yaşarken olduğu gibidir: aynı surat, aynı gözler, aynı burun, saç, beden. Tek bir şey eksiktir, ve o da gözle görünmez.

Yaşam eksiktir, ama yaşam elle tutulamaz ve gözle görülemez. O yüzden bir adam öldüğünde hala canlıymış gibi durur. Ve ahlak sorunu yüzünden iş daha da karmaşık bir hal alır.

Ahlak ile din tıpatıp aynı gibi dururlar ama değildirler. Ahlak bir cesettir: leş gibi ölüm kokar. Din gençliktir, tazeliktir - çiçeklerin ve sabah çiğinin tazeliği. Din muhteşemdir - tıpkı yıldızlar, yaşam, varoluş gibi. Din varsa ahlaka hiç yer yoktur ve insan zaten ahlaklı olur. Din olduğu zaman orada ahlak bulunmaz; ortada hiç ahlak yoktur ve insan yine de ahlaklıdır. Ama ahlak yoktur; ahlakın ne olduğu konusunda bir fikir yoktur. Doğal olarak gelişir; gölge gibi seni izler. Gölgeni taşıman gerekmez, onun hakkında kafa yorman da. İkide birde arkana bakıp gölgeni kontrol etmezsin. O nasılsa peşindedir.

Aynen bu şekilde, ahlak da dindar insanın peşinden gelir. O kişi bunu hiç düşünmez, asla üzerinde durmaz; onun doğal bir parçasıdır. Ama din ölünce, yaşam yokolunca, o zaman insan devamlı ahlak hakkında düşünmeye başlar. Bilinç yokolur, ve vicdan tek sığınak haline gelir.

Vicdan sahte bir fenomendir. Bilinç sana aittir, vicdan ödünç alınır. Vicdan kolektif zihniyete sahip toplumlara aittir; senin kendi benliğinden kaynaklanmaz. Sen bilinçli isen doğru olanı yaparsın çünkü hareketlerin bilinçlidir, ve bilinçli bir hareket asla zarar vermez. Gözlerin açıksa ve ışık varsa, duvardan geçmeye kalkışmazsın, kapıdan çıkarsın. Işık yoksa ve gözlerin iyi görmüyorsa doğal olarak karanlıkta el yordamıyla iş görürsün. Bin bir kez kapının yerini düşünmen gerekir - "Sağda mıydı, solda mı? Doğru yöne mi gidiyorum?" Mobilyalara çarpar ve duvardan geçmeye kalkışırsın.

Dindar bir kişinin gözleri açıktır ve farkındadır. Bu farkındalık sayesinde davranışları doğal olarak iyidir. Tekrarlıyorum: doğal olarak. Bu konuda çaba gösterdiğinden değil. Çabayla elde edilen iyilik, iyilik sayılmaz. Sahtedir, uyduruktur, ikiyüzlülüktür. İyilik doğalsa, içten geliyorsa, tıpkı ağaçların yeşil, göğün mavi olması gibi, dindar kişi de işte öyle ahlaklıdır - ahlakının hiç farkında olmadan. Kendi bilinçlidir ama ahlakının bilincinde değildir, ve ahlaklı, iyi olduğunu, doğru olanı yaptığını da hiç bilmez. Farkındalığından masumiyet doğar, doğru davranışlar doğar - hepsi kendiliğinden. Uğraşmaya,

geliştirmeye, uygulamaya gerek yoktur. O zaman ahlak güzelliğe bürünür, ama artık ahlak olmaktan çıkar; sadece ahlaklı olan yapılmaktadır. Aslında, bu dindar yaşam tarzıdır.

Ama din yoksa o zaman olayı idare etmek zorundasın. O zaman devamlı iyi ve kötüye kafa yormalısın. Peki neyin doğru, neyin yanlış olduğuna nasıl karar vereceksin? Kendi gözlerin görmüyor, kendi kalbin hissetmiyor. Ölü ve körelmiş haldesin. Madem olayları değerlendirmek için gerekli zekan yok, bu durumda etrafındaki kolektif zekaya güvenmek zorundasın.

Dindarlığın tek bir tipi vardır - ister Hristiyan, ister Hindu, ister Müslüman ol, farketmez. Dindar bir insan dindardır, hepsi o. Ne Hristiyan, ne Hindu, ne de Müslümandır. Ama ahlaklı birisi sırf ahlaklı olmaz. O ya Hristiyan, ya Hindu, ya Budist, ya da Müslümandır, çünkü ahlak dışarıdan öğrenilir. Eğer Budist bir ülkede ve Budist bir toplumda dünyaya geldiysen Budist ahlakı öğrenirsin. Hristiyan bir ülkede doğduysan Hristiyan ahlakı öğrenirsin. Başkalarından öğrenirsin. Ve böyle yapmak ZORUNDASIN çünkü kendine ait bir fikrin yok. O yüzden ahlak ödünç alınır; sosyaldir, kalabalıktır - topluma aittir.

Peki topluma nereden geliyor? - geleneklerden. Neyin yanlış neyin doğru olduğunu duyarlar, ve asırlar boyu bunu sürdürürler. Nesilden nesile aktarırlar. Kimse hasta ölmüş mü, kalbi hala atıyor mu diye bakmaz; ceset nesilden nesile geçer durur. Ağırdır, ölüdür, körelmiştir; neşeyi tamamen yokeder. Kutlamaları, kahkahaları öldürür, insanları çirkinleştirir, ağırlaştırır, monoton ve sıkıcı yapar. Ama uzun bir geleneğe sahiptir.

Hatırlanması gereken bir başka şey: din hep yeniden doğar. İsa'da din tekrar dünyaya gelir. Musa zamanındaki ile aynı din değildir. Musa'dan kaynaklanmaz. Geçmişle devamlılığı yoktur; geçmişten tamamen kopuktur.

Tıpkı gül bahçesindeki güller gibi tekrar tekrar açar. Orada daha önce ekilmiş olan çiçeklerle alakası yoktur. Bağlantısı yoktur. Bağımsızdır; geçmişi, tarihi, biyografisi yoktur. Bir an için vardır, ve o anda çok güzel, çok gerçektir. O anda güçlüdür, capcanlıdır, ama kırılgandır da. Sabah güneşinde

gencecikti...akşam olduğunda bitecektir, yaprakları dökülecek, geldiği toprağa karışacaktır. Ve arkasında iz de bırakmaz.- öylesine yokolur. Hiçlikten çıkar ve oraya geri döner, esas kaynağa.

Din aynen böyledir. Bir Buda'da olunca tazedir, aynen güller gibi. Sonra yokolur, izi bile kalmaz. Buda der ki, "Din havada uçan kuş gibidir, hiç ayak izi bırakmaz." Sonra bir Musa'da ortaya çıkar - yine tazedir, gençtir. Sonra da İsa'da - yeniden taze ve genç olur. Ve sende meydana geldiğinde de hiçbir devamlılığı olmayacak, başka birinden gelmeyecek - İsa, Buda, ben; başkalarından gelmeyecek. İçinden YÜKSELECEK, içinde çiçek açacak. Benliğin çiçek açacak, ve sonra yokolacak. Onu kimseye veremezsin; transfer edilemez. El değiştiremez, ödünç alınamaz; o bir nesne değildir.

Elbette, birisi öğrenmek istiyorsa, öğrenebilir. Birisi özümsemek istiyorsa bunu yapabilir. Bir mürid bir Usta ile çalıştığında, onun titreşimlerini içine çektiğinde, o zaman da kendi içinde bir şeyler oluyordur. Belki meydan okumaya, kışkırtmaya, dışarıdan gelen sese karşılık veriyordur, ama içinde yükselenler tamamen kendisine aittir; dışarıdan gelmez. Şuna benzer, sesinin güzel olduğunun farkında olmazsın; hiç denememiş olabilirsin, hiç bu olasılığı düşünmemişsindir. Sonra bir gün bir şarkıcıya rastlarsın, ve birdenbire onun şarkısı seni harekete geçirir, ve bir uyanış yaşar, o anda senin de bir gırtlağın ve kalbin olduğunun farkına varırsın. Ve şimdi, ilk defa olarak, senin içinde de bir şarkının gizlendiğini farkeder ve onu serbest bırakırsın. Ama şarkı senin içinden kopar gelir; varlığının bir parçasıdır. Belki provokasyon dışarıdan gelmiştir, ama şarkı değil.

Yani Usta katalizör görevini yürütür. Onun varlığı senin içindeki bir şeyleri uyandırır; bir neden görevi görmez.

C.C.Jung Batı dünyasına yeni bir kavram getirmekte haklıydı. Bu Doğu'da asırlardır vardı - eş zamanlılık kavramı. Neden ve sonuç ilişkisi içinde gelişen olaylar vardır, ve böyle olmayanlar da, bunlar eşzamanlıdır. Bu fikrin anlaşılması gerekiyor, çünkü bu fikir din ve ahlak arasındaki farkı anlamana

yarayacak.
Ahlak neden-sonuç ilişkisidir. Annenle baban sana bir şey öğrettiler: onlar neden olarak iş gördü, ve bunun sonucu sende devam etti. Sonra sen çocuklarına öğreteceksin: sen neden olacaksın, ve sonuç onlarda devam edecek. Ama bir şarkıcıyı dinlerken, aniden bir beste mırıldanmaya başlarsın. Neden ve sonuç ilişkisi yoktur. Sonucu sen kendin yarattın - sen hem neden hem sonuçsun. Şarkıcı sadece hatırlatma görevini yaptı; o sadece bir katalizördü.
Benim başıma gelenleri sana veremem. Bunu yapmak istemediğimden değil - ama bunlar verilemez, işin doğasına ters düşer - ama sana sunabilirim, aktarabilirim. Mümkün olduğunu, başka birisinin başından geçtiğini görmek, "Neden bana da olmasın" dedirtebilir ve aniden içinde bir şeyler yerine oturur, bir olasılığa uyanırsın, içinde hep olup da hiç bakmadığın bir kapı açılabilir, sen onu unutmuşsundur halbuki. Ve içinde bir şeyler yeşermeye başlar.
Ben katalizör görevi görüyorum, neden değil. Eşzamanlılık kavramı basitçe şunu söyler, bir tek şey bir yerlerde bir şeyi başlatır ama ona neden olmaz. Şöyle ki, eğer birisi köşede sitar duran bir odada sitar çalarsa, ve eğer o gerçek bir ustaysa, köşede duran sitar titreşmeye başlayacaktır - odada çalınmakta olan diğer sitardan, titreşimlerden, tüm ortamdan etkilenecektir. Ve orada köşede duran sitarın - kimse onu çalmıyor, dokunmuyor bile - tellerinin titreşip fısıldadığını göreceksin. Saklı kalmış bir şey açığa çıkıyor, daha evvel kendini belli etmemiş ama şimdi ediyor.
Din eşzamanlılıktır; ahlak neden-sonuçtur. Ahlak dışarıdan gelir, din senin kendi içinden. Din yokolduğunda ortada sırf ahlak kalır, ve ahlak çok tehlikelidir.
Başta, kendin neyin doğru olduğunu bilmezsin, ama numara yapmaya başlarsın: böylece ikiyüzlülük doğar. Numara yapmaya, yaptıklarının doğru olduğunu ispata başlarsın. Neyin doğru olduğunu bilmediğinden doğal olarak numara yaparsın. Ama arka planda aynısını yapmaya devam edersin: KENDİ doğru

bildiğini. Arka planda bir hayat sürerken ön planda ise başka bir hayat yaşarsın. Arkada için kan ağlarken önde etrafa gülücükler dağıtırsın. Önde aziz taklidi yaparken arkada herkes kadar günah işlersin. Yaşamın ikiye bölünür. İnsan bilincinde şizofreniyi yaratan işte budur. İki veya daha fazla kişilik geliştirirsin.

Doğal olarak, iki yaşam sürünce hep çelişki yaşanır. Hele daha fazlası varsa iyice kalabalık ve gürültü olur ve asla sessizlik içinde rahatlayamazsın. Sessizlik ancak tek iken mümkündür, içinde başkası yokken, tek bir parça iken - parçalanmış değil.

Ahlak şizofreni, kişilik bölünmesi yaratır. Ahlaklı insan birey değildir çünkü bölünmüştür. Sadece dindar insan bireydir. Ahlaklı insanın kişiliği vardır ama bireyselliği yoktur. Kişilik "persona" yani maske anlamına gelir. Ve onda tek değil birçok kişilik barınır çünkü buna ihtiyaç duyar. Değişik durumlarda değişik kişiliklere iş düşer. Değişik kişiler karşısında da öyle. Birine bir yüzünü, diğerine başka yüzünü gösterir. Devamlı maske değiştirir durur.

İzlersen yüzünün ne kadar sık değiştiğini görürsün. Yalnızken bir yüzün var. Banyonda bir yüzün, işyerinde başka bir yüzün var. Banyoda daha çocuksu olduğunu fark ettin mi? Bazen aynada kendine dil çıkarırsın, veya surat yaparsın, veya şarkı mırıldanırsın, hatta dans bile edebilirsin. Ama bunları yaparken çocuğunun seni anahtar deliğinden izlediğini fark edersen değişirsin - hem de hemen! Eski yüzünü takınırsın... baba kişiliği. "Bunu çocuğun önünde yapamam" yoksa ne düşünür? - senin de onun gibi olduğunu mu? Peki ona karşı devamlı sergilediğin ciddiyet ne olacak? Hemen başka bir maske takarsın; ciddileşirsin. Şarkı, dans, dil hepsi yokolur. Yine o vitrindeki kişiliğe bürünürsün.

Ahlak bu çok yüzlülük nedeniyle içinde çelişki yaratır. Esas sorun, bunca yüzün arasında gerçek olanını unutmandır. Bir sürü olunca nasıl hatırlayabilirsin ki?

Zen Ustalarına göre arayışta olan birisinin ilk bilmesi gereken kendi yüzüdür,

çünkü ancak o zaman bir şeyler başlayabilir. Ancak gerçek yüz gelişebilir, maskeler değil. Sahte bir yüz gelişemez. Gelişme gerçek yüz için mümkündür, çünkü sadece gerçek olanı canlıdır.

O nedenle ilk önce "Gerçek yüzüm nedir?"in cevabını bilmek gerekir ve bu zahmetli bir iştir çünkü sahte yüzler uzun bir sıra oluşturur ve aralarında kaybolursun. Bazen "İşte benim esas yüzüm" dersin. Ama derinine inince bunun da sahte olduğunu görürsün, belki diğerlerinden eski olduğundan gerçek gibi görünmüştür gözüne.

Zen Ustaları der ki: Eğer gerçekten esas yüzünüzü görmek istiyorsanız doğumunuzdan önceye döneceksiniz, doğmadan önce yüzünüzün nasıl olduğunu, veya öldükten sonra nasıl olacağını düşünmek durumunda kalacaksınız.

Doğumla ölüm arasında bir sürü sahte surat edinirsin. Küçük bir çocuk bile bazı hileler, diplomatik numaralar öğrenir. Ufacık bir çocuk - belki de daha bir günlükken - öğrenmeye başlar, çünkü gülümserse annesini pek memnun ettiğini görür. Gülümsediğinde annesi ona hemen meme veriyordur. Gülümserse annesi onu kucaklayıp okşuyordur. Böylece bir hile öğrenmiş olur ve kucaklanmak, öpülmek, ilgi görmek istiyorsa gülümser. İşte bir politikacı, bir diplomat doğmaktadır. Ne zaman annesinden ilgi beklese... Seslenemiyor, konuşamıyor, ama annesi ona bakana kadar bekleyip gülümseyebilir. Gülümsediği anda annesi koşarak gelir. O anda gülümsemeyi isteyip istemediği önemli değildir, o annesini istemektedir, annesine istediğini yaptırmak niyetindedir. Bir hilesi, stratejisi, öğrendiği bir teknik vardır: gülümse ki annen gelsin. Böylece gülümsemeye devam eder, ve ne zaman birisiyle yakınlaşmak istese yine gülümser. Ve bu yüz gerçek yüzü olmayacaktır.

Gülümsemelerin gerçek değil. Gözyaşların da değil. Tüm kişiliğin yapay, plastikten yapılmış. Ahlaklı insan, sözde ahlak düşkünü olan, bir sürü kişiliğe sahip olsa da bireyselliği yoktur. Dindar insanda ise kişilik yoktur ama bir bireydir. Tektir. Tek bir tadı vardır.

Buda'nın şöyle dediği söylenir: İstediğiniz yerden beni tadın ve denizde olduğu gibi her tarafımdan aynı tadı aldığınızı göreceksiniz. Oradan, buradan, o kıyıdan, bu kıyıdan - denizi nereden tadarsanız tadın hep tuzludur. Ve Buda diyor ki: Benim tadım da öyle. Uyurken bakın, uyanıkken bakın, birisi hakaret ederken bakın, bir başkası iltifat ederken bakın - hep aynı tadı, bir Buda'nın tadını bulacaksınız.

Dindar insan bireydir.

Unutulmaması gereken ikinci şey: ahlaklı olan kendi ahlakını hep başkalarına empoze etme çabasındadır - birçok nedenle. Birincisi: ahlakını kendini idare etmek için kullanır. Doğal olarak bunu başkalarına da yapar; ahlakını kullanarak başkalarını idare etmeye kalkışır. Ahlakı kendi stratejileri, diplomasileri uğruna kullanır. Tabii bir de hile öğrenir: kendi ahlakını diğerlerine kabul ettirebilirse o zaman herşey kolaylaşacaktır.

Örneğin, eğer ahlakçı kişi doğruyu söylüyorsa bu doğru pek de derin değildir. Altında bir sürü yalan yatar. Ama en azından toplum içinde doğruyu söylüyormuş gibi yapar. Bu doğruyu başkalarına da yutturmaya çalışacaktır. Diğer herkesin doğruyu söylemesini ister, çünkü birilerinin onu kandırmasından, faka bastırmasından korkar... Ve bilir ki kendisi yalan söylüyor ve sinsice başkalarını kandırıyor, ama görünürde doğruyu söylüyor. Ve de "Herkes dürüst olmalı!" diye bağırır durur. Çok korkuyordur. Bilir ki tıpkı kendisinin başkalarını kandırdığı gibi onlar da onu kandırıyor olabilirler.

Bertrand Russell hırsızların çalmaya çok karşı olduklarını söyler. Bu böyle olmalıdır; yoksa birisi de onlardan çalacaktır. Hırsız birilerini soymak için o kadar uğraşmıştır ki başkaları da onu soyarsa bunun ne anlamı kalır? Hırsız hep "Çalmak kötüdür! Asla hırsızlık yapmayın! Yoksa cehenneme gidersiniz!" diye bağırır. O zaman kimse çalmaz, meydan da hırsıza kalır.

Eğer başka kimse yalan söylemezse sen söyleyebilirsin ve böylece insanları sömürebilirsin. Herkes yalan söyleyecek olursa bunu nasıl yapacaksın? Bir düşün: herkesin yalan söylediği bir toplum olsa, ve yalan söylemek kabul

gören bir olay olsa. O zaman işin bozulur - insanları kandıramazsın. Ne dersen de insanlar yalancı olduğunu düşünürler -"Burada nasılsa herkes yalan söylüyor"; kimse kandırılamaz. O zaman yalancı kendi çıkarı için ahlak dersleri vermeye başlar. "Doğruyu söyle, asla çalma, şunu yap, bunu yap" -ve arka planda tam tersini yapmaya devam eder. Bunu anlamak gerekiyor.

Eğer şu anda bir yankesicilik olayı olsa - birisi hırsızlık yapsa - birçok kişi "Hırsızı yakalayın! Hırsızı öldürün! Kim var orada?" diye bağırır. Ve birçoğu da haykırır. Unutma, bağırıp çağıranlar bir tek şeyi göstermiş oluyor: kendilerinin de hırsız olduğunu. Bağırarak pek çok şeyi ele veriyorlar. Bunlardan birisi: "Bakın, ben hırsız değilim, çünkü buna çok karşıyım. Ben ahlaklı birisiyim." Yankesiciler en çok bağıranlardır, ve gerçek hırsız yakalanacak olursa o zaman diğer yankesiciler herkese ne kadar namuslu olduklarını göstermek için onu döveceklerdir.

Bu çok ama çok karmaşık bir mekanizma. Dindar birisi tamamen farklı olur. O affetmeyi bilir, anlayışlıdır. Adamın eksiklerini ve sorunlarını görebilecek kapasitededir. O kadar katı ve acımasız değildir - olamaz. Anlayışı sonsuzdur.

Bu sutralara girmeden önce birkaç şeyi anlamak gerekiyor.

Önce: günah kavramı, ahlaksız davranış kavramı. Nedir ahlaksız olan? Ahlaksızlığı nasıl tarif etmeliyiz? Ve kriteri nedir? Hindistan'da ahlaksızlık sayılan şey Çin'dekinden farklı. Hindistan'da ahlaksızlık sayılan bir şey İran'da sayılmayabilir, ve Rusya'da gayet normal karşılanan bir şey de Hindistan'da ahlaksızlık damgası yiyebilir. Bin bir tane ahlak kuralı var. Nasıl karar verilecek? - çünkü şimdi dünya global bir köy haline geldiğine göre epey bir karmaşa oluyor. Hangisi doğru?

Et yemek doğru mu? Ahlaklı davranış mı ahlaksızlık mı? Vejetaryenler ahlaksızlık diyor. Birçok Jain pek çok kez bana gelip diyorlar ki, "Peki İsa'nın et yemesine ne demeli? İsa nasıl aydınlanmış birisi olabilir - ve sen öyle olduğunu söylüyorsun - bu nasıl olabilir? Adam et yiyor." Bir Jain için et yediği halde İsa'nın aydınlanmış olması imkansız bir olay. Aynı zamanda bana

gelip "Ramakrishna nasıl aydınlanmış olabilir? Balık yiyor. Yani olamaz," diyorlar. Onların gayet belirgin bir kriteri var - vejeteryenizm.
Bir Jain rahibi ile konuşuyorduk, ve bana dedi ki, "İsa veya Ramakrishna'nın aydınlanmış olduğuna inanamıyorum, et yiyor onlar."
Ona dedim ki, "Dünyada süt içmenin et yemekle eşdeğer olduğunu düşünen insanlar olduğunu biliyor musun? -çünkü o da hayvansal gıda. Evet, süt bir hayvanın gıdası. Nerdeyse kan gibi çünkü anne kanından geliyor. Ayrıca içi canlı bakteri dolu. Dünyada bazı insanlar, gerçek fanatikler, iyice aşırıya kaçıyor. Süt, peynir ve tereyağı hayvansal gıdalar - onlardan da uzak durmalı."
Jain rahibine sordum: "Mahavir süt içerdi. Buna ne dersin? Hayvansal bir gıdayı içiyordu. Kendisi aydınlanmış mıydı? Hindistan'daki din yazıları sütün en saf gıda olduğunu söylüyor - sattvika - en saf gıda süt. Ama değil. O da hayvani gıda!"
Sütün hayvani gıda olduğunu duyunca Jain rahibi terlemeye başladı. Ve dedi ki, "Sen neler söylüyorsun? Süt sattvik bir gıdadır, en saf gıda!"
Ben de dedim ki, "Ama bu bilimsel bir analiz. Aksini ispatla. O yüzden çok süt içince yüzün kızarıyor: süt kan yapar - sende kana dönüşüyor. O yüzden süt yaşamsal önem taşıyor. Ve süt yüzde yüz bir gıda, o nedenle çocuklar sadece sütle besleniyor. Her türlü gıdayı sağlıyor. Ete, kana dönüşüyor, deriyi, kemiği, iliği oluşturuyor; her şeyi o sağlıyor. Saf hayvansal bir gıda. Şimdi kimin haklı olduğuna nasıl karar vereceğiz?"
Bin bir tane ahlak kuralı var. Karar vermeyi sürdürürsen zor durumda kalırsın; senin için durum imkansız hale gelir. Çıldırırsın, yemeden içmeden, uykudan kesilirsin, hiçbir şey yapamazsın!
Nefes almaktan korkan bir Jain mezhebi var. Nefes almak ahlaksızlık, çünkü her nefeste çevrende yaşayan havadaki bir sürü ufak hücreyi öldürüyorsun. Bu doğru. O yüzden doktorlar maske takıyor, böylece etrafta dolaşan mikropları içine çekmemiş oluyor - enfeksiyonları. O Jain mezhebi de nefes almaya korkuyor. Nefes almak ahlaksızlık oluyor.

Yürümek ahlaksızlık sayılıyor - gece asla yürümeyen Jain'ler var çünkü karanlıkta bir karıncayı veya başka bir şeyi öldürebilirler. Mahavir gece asla hareket etmezdi, yağmurlu mevsimde de öyle çünkü o zaman etrafta çok daha fazla böcek oluyordu. Hareket etmek zorlaşıyor, nefes almak zorlaşıyor. Bütün ahlak kurallarına uymaya kalkarsan ya delirirsin ya da intihar edersin. Ama intihar etmek de ahlaka aykırı!

Eğer her türlü ahlak kuralına kulak verecek olursan bu mantıklı gözüküyor: intihar et gitsin. Bu ahlaka en az ters düşen şey gibi gözüküyor. Bir hareket ve işin bitiyor, o zaman ortada ahlaksızlık falan kalmıyor. Ama işte bu da ahlaksızlık oluyor. Ve unutma, intihar ettiğinde yalnızca sen ölmüyorsun. Tek bir kişiyi öldürmüyorsun. Bedeninde canlı milyonlarca hücre var, milyonlarca can taşıyorsun, onlar da seninle ölüyor. Yani milyonlarca insanı öldürüyorsun. Peki oruç tutmak ahlaklı bir iş mi değil mi?

Bazıları oruç tutmanın ahlaklı olduğunu, bazıları da olmadığını söylüyorlar. Neden? - çünkü oruç tuttuğunda bir sürü hücreni açlıktan öldürüyorsun. Oruç tutunca her gün bir kilo kaybediyorsun. İçindeki pek çok şeyi öldürüyorsun. Her gün bir kilo ağırlık yokoluyor. Bir ay içinde bir deri bir kemik kalacaksın. İçinde yaşayan bütün o insanlar - minicik insanlar - hepsi ölecekler. Sen hepsini öldürmüş olacaksın.

Sonra oruç tutmayı et yemeye benzetenler var. Aman...ne kadar acaip. Üstelik doğru da, bir mantığı var bunun. Bir kilon eksildiğinde nereye gidiyor? Sen yemiş oluyorsun! Bedeninin her gün o tür gıdaya ihtiyacı var. Sen bunu dışarıdan gıda alarak yerine getiriyorsun. Eğer dışarıdan gıda almazsan... beden yemeyi sürdürür çünkü ihtiyaçları vardır; yirmi dört saat boyunca yaşamak zorundadır. Belli bir yakıt ister. Sonra da kendini yemeye başlar. Oruç tutmak yamyamlık anlamına geliyor.

Bu ahlak kuralları seni çıldırtabilir! Seçmenin yolu yok. O zaman bence ahlaklı olan nedir? Farkında olmak ahlaklılıktır. Sorun senin ne yaptığın değil. Eğer onu tam bir farkındalık içinde yapıyorsan o zaman her ne ise - ne olduğu konu

dışı - ne olduğunu göz önüne hiç almadan, eğer yaparken tam olarak farkında isen o zaman ahlaklı bir harekettir. Farkında olmadan, bilinçsizce yapıyorsan bu ahlaksızlıktır.
Bana göre ahlak farkındalık anlamına gelir.
Dünyada bir tek Fransızcada vicdan ve bilinç aynı kelime ile ifade ediliyor. Bu bence çok, çok güzel. Bilinç vicdandır. Normalde, bilinç ile vicdan farklı şeylerdir. Bilinç senindir. Vicdan sana başkaları tarafından verilir; bir şartlanmadır.
Bilinçli yaşa, gittikçe daha bilinçli ol, böylece zamanla daha ahlaklı olacaksın - ve ahlakçı olmayacaksın. Ahlaklı olacaksın, ama ahlakçı değil. Ahlak bekçiliği çirkin bir fenomendir.
Şimdi sutralar:

İSA ZEYTİN DAĞINA ÇIKTI.

Bilincinin tozlandığını hissettiği zaman hep dağlara çıkardı. Varlığını, bilincini temizleyip arındırmak için tek başına dağlara giderdi. Bu senin banyo yapmana benziyor, banyodan sonra kendini taze, zinde hissediyorsun.
Meditasyon içini yıkamak gibidir. Her gün birkaç dakika yalnız kalmak şarttır; yoksa çok toz tutarsın, ve o toz yüzünden gözlerin dünyayı görmez, veya doğru göremez. Bazı şeyleri çarpık görebilirsin.
Buna hiç şahit olmadın mı? Gözüne toz kaçar, ve görüşün bozulur. Aynı şey içsel görüşün için de geçerli -içsel göz - bir dolu toz birikiyor ve bu toz ilişkilerden bulaşıyor. Tozlu bir yolda giderken üstün başın nasıl kirleniyorsa tozlu insanlarla düşüp kalkınca da toz tutuyorsun. Onlar tozlarını her yere saçıyorlar, yanlış titreşimler yayıyorlar - ve bu konuda bir şey yapamazlar, çaresiz kalıyorlar. Onları lanetle demiyorum. Ellerinden ne gelir ki?
Bir hastaneye gitsen ve herkes hastaysa, ve her yere hastalıklarını yayıyorsa - bu ellerinde değildir onların. Nefes alıyorlar ve enfeksiyonları yayılıyor. Hiç hastane ziyaretine gittiğinde bunu görmedin mi? Hastanede bir saat geçirdikten sonra kendini bir şekilde hasta hissedersin, halbuki ilk başta gayet iyiydin?

Hastane kokusu, doktor ve hastabakıcıların yüzleri, tıbbı alet edevat, ve hastaneye özgü o koku, ve hep mevcut olan hastalık ve ölüm havası...birisi mutlaka ölüyordur.
Sadece bir saat geçir, bunalıma girersin; için bulanır.
Hastaneden çıkınca müthiş rahatlarsın. Aynısı dünya için de geçerli. Bunu bilmiyorsun çünkü dünyada yaşıyorsun. Hastanede çalışan doktor ve hemşireler - onlar duyarsız olmak zorundalar; yoksa ölürlerdi, orada yaşamaya dayanamazlardı. Duyarsız olmuşlar; işlerine devam ediyorlar.
Bu nedenle çoğu kez doktorların fazlasıyla duyarsız olduklarını görürsün - bu onların korunmasıdır. Hasta şikayetlerini sıralar, ve doktor neredeyse onu dinlemez bile. Hasta yakınları doktorun peşinden koşturur, hastanın şikayetlerini sıralarlar... Ve o der ki, "Hepsi geçecek. Yarın sabah geleceğim. Hastalarımı ziyaret ederken durumunu göreceğim." Sen çok endişelisin, o ise gayet rahat. Bu şekilde kendini koruyor. Fazla duyarlı olursa hayatta kalamaz. Katı olmak, etrafına bir duvar örmek zorunda. Bu duvar onu koruyor - hastaneden, hastalardan ve tüm o atmosferden. Doktorlar katı, duyarsız oluyorlar; hemşireler katı, duyarsız oluyorlar.
Dünyada da aynısı oluyor. Orası kocaman bir hastane, çünkü herkes hasta ve ölüm döşeğinde; herkes öfke, şiddet, saldırganlık, kıskançlık ve sahiplenme duygusu ile dolu; herkes sahte, numaracı, ve herkes ikiyüzlü - dünya böyle. Sen bunu hissetmiyorsun, ama aranda bir İsa dolaşınca o hissediyor çünkü o yükseklerden geliyor. O dağlardan iniyor.
Himalayalara gidip birkaç gün o tazeliği yaşadıktan sonra vadiye indiğinde havanın ne kadar tozlu, ağır, çirkin olduğunu hissedersin. O zaman karşılaştırabilirsin. Himalayalardaki katıksız suları görürsün - sonsuza dek akan çeşmeler, ve berrak sular - sonra da evdeki musluk suyunu. O zaman karşılaştırabilirsin. Ancak meditasyon yapan biri dünyanın hasta, buradaki her şeyin yanlış olduğunu bilir. O kişi aranızda dolaştığında üzerinde toz biriktiğini senden çok daha fazla hisseder, çünkü sen duyarlılığını yitirmişsin.

Bir ayna olduğunu unutmuşsun! Sadece bir toz yuttuğunu biliyorsun. Ancak meditasyon yapan biri ayna olduğunu bilir.
O yüzden İsa tekrar tekrar dağlara çıkar.

İSA ZEYTİN DAĞI'NA ÇIKTI. VE SABAH ERKENDEN
TEKRAR TAPINAĞA GELDİ, VE BÜTÜN İNSANLAR
ONUN HUZURUNA GELDİ; VE O OTURDU,
VE ONLARA DERS VERDİ.

Tapınağa ancak dağlara çıktıktan sonra girebilirsin - ve bu da illa ki dağlara gitmen gerektiği anlamına gelmez. Bu dış dünyaya ait bir fenomen değildir. Dağ senin içindedir. Yalnız olabiliyorsan, birkaç saniyeliğine dünyadan kopabiliyorsan, tazeliğini yeniden yakalayabilirsin. Ve ancak o zaman tapınağa girebilirsin, çünkü ancak o zaman sen bir tapınak olursun. Ve ancak o zaman tapınaktaki varlığın gerçek olur; ve aranda bir uyum oluşur. Unutma, sen kendi tapınağını tapınağa getirmediğin sürece ortada tapınak olmaz. Tapınağa gider de kendi tapınağını oraya getirmezsen orası sadece bir ev haline gelir.
İsa bir eve girdiğinde orası tapınağa dönüşür. Sen bir tapınağa girdiğinde orası eve dönüşür - çünkü biz kendi tapınaklarımızı içeri taşırız. İsa nereye gitse orası tapınağa dönüşür, varlığı bu kutsal özelliği taşır. Ve ancak tapınağı ve dağların tazeliğini, ve el değmemişliğini getirdiğin zaman sen de ders verebilirsin. Ancak buna sahip olduğunda ders verebilirsin.

VE SABAH ERKENDEN TEKRAR TAPINAĞA GELDİ,
VE BÜTÜN İNSANLAR ONUN HUZURUNA GELDİ;
VE O OTURDU, VE ONLARA DERS VERDİ.

VE DİN YORUMCULARI VE SAHTE DİNDARLAR ONUN
HUZURUNA ZİNA HALİNDE YAKALANAN BİR KADINI
GETİRDİLER; VE ONU ORTALARINA KOYDUKLARINDA,

ONA DEDİLER Kİ, USTA, BU KADIN ZİNA HALİNDE

ELE GEÇİRİLDİ, TAM DA SUÇ ÜSTÜNDE.
ŞİMDİ MUSA KANUNDA BİZE ŞÖYLE EMREDİYOR,
BÖYLELERİ TAŞLANMALI:
AMA SEN NE DİYORSUN BU İŞE?

Bu İsa'nın yaşamındaki en önemli derslerden biridir. Ona yavaş, dikkatli, temkinli yaklaş.

Ve din yorumcuları ve sahte dindarlar... Burada "ahlak dersi verenler ve püritenler" diyebilirsin. O günlerde, ahlak hocalarına, bilginlere, alimlere bu isimler veriliyordu - din yorumcuları ve sahte dindarlar. Bunlar görünürde pek saygıdeğer insanlardı. Yüzeyde gayet ahlaklı numarası yapan egoları büyük kişilerdi: "Biz ahlaklıyız ve diğer herkes ahlaksız" - ve hep başkalarında hata arayıp bulurlar. Bütün hayatları bundan ibarettir: kendi özelliklerini iyice şişirip diğerlerininkini sıfıra indirgemek.

Püritenler, ahlak bekçileri, onun huzuruna zina halinde yakalanan bir kadını getirdiler.

Şimdi İsa gibi bir adama gelirken alçakgönüllü bir tavır almalısın, ondan bir şeyler öğrenmeye hazır olmalısın; bu nadir ele geçen bir fırsat. Ama bu aptallar geliyorlar ve bir de kadın getiriyorlar. Yanlarında o sıradan, orta düzeydeki zekalarını, salaklıklarını taşıyorlar.

VE DİN YORUMCULARI VE SAHTE DİNDARLAR
ONUN HUZURUNA ZİNA HALİNDE YAKALANAN
BİR KADINI GETİRDİLER...

İsa veya Buda gibi birine giderken onun bilincini paylaşmaya, ona katılmaya hazır olunması gerektiğini bile öğrenememiş bu adamlar: onunla içice olmaya gidilir. Oraya hayatın sıradan sorunlarını taşımazsın; bunlar gereksizdir. Bu çok değerli bir fırsatı harcamak olur; İsa'nın vaktini de tabii. Ve onun fazla vakti yoktu, sana daha önce dediğim gibi - sadece üç yıllık bir dönem. Ve bu aptallar onun vaktini böyle harcıyorlar... Ama belli bir stratejileri vardı: bir tuzak.

VE DİN YORUMCULARI VE SAHTE DİNDARLAR
ONUN HUZURUNA ZİNA HALİNDE YAKALANAN
BİR KADINI GETİRDİLER; VE ONU ORTALARINA
KOYDUKLARINDA, ONA DEDİLER Kİ, USTA, BU KADIN
ZİNA HALİNDE ELE GEÇİRİLDİ, TAM DA SUÇ ÜSTÜNDE.

Şimdi, zina nedir acaba?

Bilinçli bir insan diyecektir ki eğer bir adamı sevmiyorsan - belki de adam kocan - eğer onu sevmiyorsan ama onunla yatarsan bu zinadır. Eğer bir kadını sevmiyorsan - ve o karın olabilir - ama onunla yatıyorsan onu sömürüyorsun, aldatıyorsun. Bu zinadır.

Ama ahlak hocalarının ve namus bekçilerinin ve sahte dindarların ve din yorumcularının tarifi bu şekilde değil. Onların tanımlaması kanunlara dayanıyor. Bir kadın eşin değilse ve sen onunla yatarken yakalandıysan bu zinadır. Bu hukuki bir durum, teknik bir açıklama. Kalp değil kanun göz önüne alınıyor. O kadın veya erkeğe çok aşık olabilirsin, ama bu dikkate alınmayacaktır. Bilinçsiz zihniyet yüksek duyguları değerlendiremez. Ancak en alçak olanlarla ilgilenebilir.

Onun sorunu hep hukuksaldır. O senin kadının mı? Karın mı? Resmi nikahınız var mı? O zaman iyi, o zaman bu günah sayılmıyor. Eğer karın değilse, evli değilseniz... Çok sevebilirsiniz, üstelik sonsuz saygı duyabilirsiniz - neredeyse tapabilirsiniz o kadına - ama bu bir günahtır, zinadır.

Bu insanlar o kadını İsa'ya getirdiler, ve...

ONA DEDİLER Kİ, USTA, BU KADIN ZİNA HALİNDE
ELE GEÇİRİLDİ, TAM DA SUÇ ÜSTÜNDE.

Geçenlerde yirminci yüzyılın başlarında Japonya'ya giden İngiliz uyruklu Hristiyan bir misyonerin anılarını okuyordum. Onu Tokyo'da gezdirmişler. Ev sahibi ona şehri göstermek istemiş. Halka açık bir hamamda çıplak kadın ve erkeklerin birlikte yıkandıklarını görmüş. Fena halde ayıplamış.

Orada beş dakika durmuş, her şeyi izlemiş, sonra da ev sahibine, "Bu

ahlaksızlık değil mi - kadınlar ve erkekler herkesin içinde birlikte çırılçıplak yıkanıyorlar?"
Ve ev sahibi demiş ki, "Efendim, bizim ülkemizde bu ahlaksızlık değildir, ama durup seyretmek ahlaksızlığa girer. Bu konuda üzgünüm." Sonra eklemiş, "Burada sizinle dururken büyük suçluluk duyuyorum, çünkü eğer çıplak yıkanmak istiyorlarsa bu ONLARIN bileceği iş. ONLARIN özgürlüğü. Ama siz niçin burada duruyorsunuz? Bu çirkin ve ahlaka aykırı bir davranış".
Misyonerin bakış açısı yaygın olandır, ev sahibininki ise sıra dışı sayılıyor.
Bazı insanlar diyor ki, Usta, bu kadın zina halinde ele geçirildi, tam da suç üstünde.
Kadını sevişirken yakalamışlar.
Bir şey daha: Adam nerede? Kadın kendi başına mı zina yapıyordu...? Kimse bu öykü hakkında bu soruyu sormamıştır. Hristiyanlık üzerine bir sürü kitap okudum, içlerinde hiç kimse "Adam nerede?" diye sormuyor.
Ama bu erkeğin egemen olduğu bir toplum. Haksız olan hep kadındır, erkek değil. Erkek bir güzel serbest kalır. Kendisi de bir namus bekçisi, saygıdeğer bir kişilik olabilir -ama lanetlenen kadın olacaktır. Buna daha evvel hiç rastlamadın mı? Fahişeler lanetlenir, peki ya müşterileri? O insanlar nerede? Lanetleyenlerle aynı kişiler olmalılar.
Püritenler çirkin insanlardır. Kendileri yaşamazlar, üstelik başkalarının yaşamasına da izin vermezler. Tek eğlenceleri başkalarının keyfini, coşkusunu öldürmektir.
Peki bu insanlar burada ne yapıyorlar? Başka işleri yok mu? Kendi sevgilileri yok mu? Bunlar nasıl insanlar? Zina yapanları arayıp bulmaları için biraz sapık ruhlu olmaları lazım. Hem sonra adam nerede? Hep sadece kadın lanetlenir zaten.
Neden hep kadın lanetlenir? Çünkü kadın kadındır ve adam baskın taraftır, ve tüm kanunları erkekler hazırlar. Hepsi önyargılı ve taraf tutan kanunlardır bunlar. Kanunlar hep zina halinde yakalanan kadına ne yapılacağını yazar, ama

erkeğe ne yapılması gerektiği konusunda hiçbir şey demez. Yok, derler ki, "Erkek sonuçta erkektir. Ve erkekliğini yapacaktır." Sorun olan hep kadındır.
Erkek kadının ırzına geçse bile kadın lanetlenir; tecavüzcü değil kadın saygınlığını yitirir!
Bu çok çirkin bir durum. Buna dini bir olay diyemeyiz, oldukça politik sayılır - erkeğin lehine ve kadının aleyhine. Ve senin tüm sözde ahlak kuralların da böyledir.
Hindistan'da, eskiden bir koca öldüğünde karısı da onun cenazesi ile birlikte yakılmak zorundaydı, namuslu olduğu ancak bu şekilde kanıtlanırdı. Onun bir sati olması, kocası ile ölmesi gerekiyordu. Eğer ölmezse, bu iffetsiz olduğu anlamına geliyordu. Bu onun kocası olmadan yaşamak istediği, hatta kocasının ölmesini istediği, şimdi de özgürlük istediği, belki başkasına aşık olabileceği anlamını taşıyordu.
Hindistan'da o zamanlar koca öldükten sonra kadın için hiçbir hayat kalmadığı düşünülüyordu. Koca öldüyse onun da ölmesi gerekiyordu. Ama kadın ölürse adamın ne olacağı hakkında bir şey söylenmiyordu - onun da kadınla ölmesi gerektiği gibi bir kural yoktu. Hayır, sorun bu değildi. Kadın öldükten hemen sonra.. .Hindistan'da bu her gün oluyor - insanlar karılarının cesedini yakıyorlar, sonra da eve gelip yeni evlilikleri konusunda kafa yormaya başlıyorlar - adam yeni bir kadını nerede ve nasıl bulacak. Bir gün bile kaybedilmiyor.
Erkekler ve kadınlar için ahlak kuralları farklı. Bu da çok bilinçsiz, ve gayet ahlaksız bir ahlak anlayışı oluyor.
Benim ahlak tanımlamam bilince dayanıyor, ve bilinç de ne erkektir ne de dişi. Bilinç sadece bilinçtir. Bir şey ancak bilincin tarafından kararlaştırıldığında sınıflar üstü olur, beden, sınıf, inanç kısıtlamalarını aşar. Ve ancak o zaman ahlaklı olur.
Usta, diyorlar, bu kadın zina halinde ele geçirildi, tam da suç üstünde.

ŞİMDİ MUSA KANUNDA BİZE BÖYLELERİNİN

TAŞLANMASI GEREKTİĞİNİ EMREDİYOR:
AMA SEN NE DİYORSUN BU İŞE?

BÖYLE DEDİLER, ONU KIŞKIRTMAK İÇİN,
BÖYLECE ONU SUÇLAYABİLECEKLERDİ.
AMA İSA EĞİLDİ, VE PARMAĞIYLA YERE YAZI YAZDI,
ONLARI DUYMAMIŞ GİBİ YAPARAK.

İşte tuzak buydu. İsa'yı tuzağa düşürmek istiyorlardı, çünkü Musa böyle kadınların taşlanması gerektiğini söylemişti. Adam hakkında hiçbir şey söylenmemişti. Böyle bir kadın taşlanarak öldürülmeliydi: bunu Musa söylemişti. Böylece İsa için bir sorun yaratıyorlar. İsa dese ki, "Evet, Musa'nın dediğini yapın," o zaman onu suçlayabilirler, çünkü o hep sevgi, anlayış, merhamet ve aftan bahsediyor. O zaman "Nerede kaldı senin anlayışın? Hani affediyordun? Hani sevgin? Bu kadının taşlanarak öldürülmesini söylüyorsun? Bu katı ve acımasız ve şiddet dolu."

Hilebaz adamlar.

Ve eğer İsa derse ki, "Bu doğru değil. Musa yanlış söylemiş," o zaman da "Demek sen Musa'yı yıkmaya geldin? Demek dinimizi yozlaştırıp yokedeceksin? Üstelik insanlara 'Yoketmeye değil yerine getirmeye geldim' diyorsun. Buna ne diyeceksin? Madem yerine getireceksin, o zaman Musa'nın kanununu yerine getir!" Böylece bir ikilem yaratıyorlar. Tuzak bu işte. Unutma, esas dertleri kadın değil, onların hedefi İsa; kadın sadece bir bahane. Öyle de bir dava ki bu... O nedenle suç üstünde, diyorlar. Böylece kadının gerçekten zina yapıp yapmadığı sorusu gündeme gelmeyecek. Bu durumda İsa'nın bir çıkış noktası olabilirdi. Derdi ki, "Önce gerçekten neler olduğuna bir bakalım. Tanıkları dinleyelim. Önce karara varılsın." Bu da yıllar alırdı. O nedenle "Suç üstünde! Tam da iş üstündeyken yakaladık. Hepimiz şahidiz, o yüzden başka bir karara gerek yok. Ve kanun gayet açık: Musa böyleleri taşlanmalı

diyor" şeklinde konuşuyorlar.

...AMA SEN NE DİYORSUN BU İŞE?

"Musa ile hemfikir misin? Öyleysen sevgi ve anlayışın ne olacak - bütün mesajın? Hemfikir değilsen, o zaman 'Yerine getirmeye geldim' derken neyi kastediyorsun? O zaman Musa'nın kanununu yıkmaya geldin sen. Demek Musa'dan üstün olduğunu düşünüyorsun? Musa'dan daha bilgili olduğunu mu sanıyorsun yoksa?"

AMA SEN NE DİYORSUN BU İŞE? BÖYLE DEDİLER,
ONU KIŞKIRTMAK İÇİN, BÖYLECE ONU
SUÇLAYABİLECEKLERDİ. AMA İSA EĞİLDİ,
VE PARMAĞIYLA YERE YAZI YAZDI,
ONLARI DUYMAMIŞ GİBİ YAPARAK.

Neden? İsa niye eğildi? Niçin yere yazmaya koyuldu?

Bir nehir kenarındaydılar. İsa kumda oturuyordu. Niye kuma yazmaya başladı? Ne olmuştu?

Bir şeyin anlaşılması gerekiyor: bu her zaman nazik bir durumdur. Örneğin, ben Buda tarafından söylenmiş bir şeyin yanlış olduğunu düşünürsem bunu söylemekte çok tereddüt ederim. O hatalı olamaz. Mutlaka yanlış anlaşılmıştır. Birileri onun adına konuşmuştur. Ama şimdi bunu ortaya koymak imkansız, çünkü din kitapları açıkça belirtiyor...

İsa tereddüt ediyor... İsa endişeli. Musa aleyhine tek bir laf etmek istemiyor, ama söylemek zorunda, o yüzden tereddüt ediyor. Musa aleyhine konuşmak istemiyor çünkü Musa o şekilde konuşmuş olamaz. O kendi içinde bundan gayet emin. Ama onun hisleri belirleyici olamaz. Bu insanlar derler ki, "Sen de kimsin? Biz ne diye senin hislerini önemseyelim? Elimizde atalarımızdan kalan yazılı belgeler var. İşte orada açıkça yazıyor!"

İsa, Musa aleyhine bir şey söylemek istemiyor, çünkü gerçekten de Musa'nın dediklerini yerine getirmeye gelmiş. Bu dünyada aydınlanan herkes kendinden önce aydınlanmış olan tüm kişilerin dediklerini yerine getirir. Bazen onların

aleyhine konuşsa bile o zaman da onları yerine getiriyordur, çünkü aleyhlerinde konuşuyor olamaz. Sen öyle sansan bile o aslında gelenek ve yazılı emirler aleyhinde bir şeyler söylüyordur. Ama insanlar onun Musa, Buda, İbrahim aleyhinde konuştuğunu sanırlar. İşte o yüzden eğiliyor. Kuma bakmaya başlıyor ve yazıyor. Ne yapacağını bilemiyor. Bir çıkış yolu bulması lazım.

ADAMLAR KENDİSİNE SORU SORMAYI SÜRDÜRÜNCE
YERİNDEN DOĞRULDU, VE ONLARA ŞÖYLE SESLENDİ,
ARANIZDA GÜNAHSIZ OLAN KİM VARSA
KADINA İLK TAŞI ATAN O OLSUN.

Bu gerçekten inanılmaz, çok güzel - tereddütü buydu işte. Doğru denklemi bulmuştu. Musa aleyhine tek söz sarf etmezken onu desteklemedi de. Bu ince noktayı anlamak gerek.

İsa hakikaten çok zekiydi - eğitimsiz, ama zeki, sınırsız farkındalığa sahip bir adam. Çıkış yolu bulabilmesinin tek nedeni budur.

Diyor ki, aranızda günahsız olan kim varsa..."Aynen öyle," diyor - Musa'nın haklı olduğunu direkt olarak ifade etmiyor. Ama diyor ki, "Aynen öyle. Eğer Musa öyle dediyse, öyledir. Ama o zaman, bu kadına ilk taşı kim atacak?"

ARANIZDA GÜNAHSIZ OLAN KİM VARSA
KADINA İLK TAŞI ATAN O OLSUN.

"Hadi başlayın, ama sadece günahsız olanlarınız..."

Bu İsa'nın olaya getirdiği bir yenilik. Ancak günahsızsan yargılayabilirsin. Ancak günahsızsan cezalandırabilirsin. Suçlananla aynı durumdaysan o zaman ne anlamı kalıyor? O zaman kim kimi cezalandıracak?

VE TEKRAR EĞİLDİ, VE YERE YAZDI.

Neden tekrar eğildi? Çünkü korkmuş olmalı; bir aptalın ortaya çıkma ihtimali her zaman mevcut. İsa herkesin bir şekilde günah işlemiş olduğunu biliyor. İşlemedilerse bile akıllarından geçirmişlerdir - bu da aynı kapıya çıkar.

Düşünmen veya yapman arasında fark yok. Unutma, günah ile suç arasındaki

fark şudur: Suçun işlenmesi gerekir, ancak o zaman suç kapsamına girer. Hayalini kurabilirsin, ama işi eyleme dökmediğin sürece hiçbir mahkeme seni yargılayamaz çünkü ortada suç yoktur. Ve mahkemeler suçla ilgilenir, günahla değil. Peki günah nedir? "Bu adamı öldürmek istiyorum" diye düşünmek günahtır. Buna hiçbir mahkeme müdahale edemez. Dersin ki, "Evet, bunu tüm hayatım boyunca düşündüm" - ama düşünceler mahkemenin gücünü aşar. Düşünmeye iznin var. Hiçbir mahkeme birisini öldürmeyi hayal ettin diye seni cezalandıramaz. Her gün hayal kurabilir, istediğin kadar insanı katledebilirsin. Bunu eyleme dökmediğin sürece kimse seni suçlayamaz. Eğer bu hayal gerçeğe dönüşür de topluma zarar verirse o zaman suç olur. Ama günahtır, çünkü Tanrı düşüncelerini okuyabilir. Onun eylemlerini izlemesi gerekmiyor. Savcı eylemlerini yorumlamak zorunda çünkü düşüncelerini okuyamıyor.

Ama Tanrı için farketmez; ister düşün ister yap, hepsi aynı. Düşündüğün anda yapmış sayılıyorsun.

O nedenle İsa, "Aranızda günahsız olan kim varsa" diyor...suçsuz değil. Aranızda günahsız olan kim varsa, kadına ilk taşı atan o olsun, diyor. Aradaki fark asırlardır biliniyordu: eğer aklından geçirdiysen günah işlemiş sayılıyorsun.

VE TEKRAR EĞİLDİ...

Bu sefer niye? - çünkü eğer gözünü insanlara dikerse bakışları fazlasıyla kışkırtıcı olabilir. İnsanlara bakarsa aralarından birisi sırf onun bakışlarından alındığı için zavallı kadını taşlayabilir. Kimsenin alınmasını istemiyor; geriye çekiliyor. Eğiliyor sadece, yine kuma yazıyor - orada yokmuş gibi yaparak. Yok oluyor, çünkü varlığı tehlikeli olabilir. Eğer onu tuzağa düşürmeye geldilerse ve varlığını hissederlerse kendi vicdanlarını, kendi bilinçlerini hissetmeleri zor olabilir. İsa kendi içine çekiliyor, onları düşünmek için özgür bırakıyor. Araya girmiyor; varlığı rahatsız edici olabilir. Onlara bakarsa bu egolarını rahatsız edebilir. Ve bu kaçmalarını da zorlaştırır, çünkü orada şehrin ileri gelenleri vardır - saygıdeğer insanlar...ve İsa gözlerinin içine bakarken

nasıl kaçabilirler? Kaçar da kadına taş atmazsa bu günahkar olduğunun ispatı sayılacaktır.

Tekrar eğiliyor, yine kuma yazıyor, onlara bir şans tanıyor - kaçmak istiyorlarsa kaçabilirler.

VE ONU DUYANLAR,

KENDİ VİCDANLARINCA MAHKUM EDİLDİKLERİNDEN...

İsa onları rahat bırakıyor. Adamın güzelliği de burada zaten. Varlığını ortaya koymuyor; orada yokmuş gibi yapıyor. İnsanların kendi vicdanları rahatsız oluyor. Biliyorlar. Belki birçok kez bu kadını arzuladılar, hatta onunla ilişkiye girdiler. Belki bu kadın bir fahişe, ve tüm bu saygıdeğer insanlar onunla seks yaptılar. Çünkü bir fahişe olması bütün kentin işe bulaşmış olduğu anlamına gelir.

Hindistan'da, eski çağlarda, fahişelere nagarvadhu denirdi, yani tüm kentin kadını. Bu yerinde bir isimdir.

Kısacası bu insanların hepsi bir şekilde bununla veya başka kadınlarla haşır neşir olmuş olmalılar - eylemde olmasa da düşüncelerinde.

Bana kalırsa vakit akşamdı ve güneş batıyordu, hava kararıyordu ve İsa kuma yazıyordu, eğilerek, ve hava kararıyordu. Ve insanlar karanlıkta birer birer yokoldular.

VE ONU DUYANLAR, KENDİ VİCDANLARINCA

MAHKUM EDİLDİKLERİNDEN, BİRER BİRER DIŞARI ÇIKTILAR, EN YAŞLISINDAN

BAŞLAYIP EN SONUNCUSUNA KADAR...

Önce tabii ki en yaşlılar kaçtı, çünkü onlar en uzun süre yaşamışlar ve en fazla günahı işlemişlerdi. Gençlerin o kadar çok günahı olmaz; buna fırsat bulacak kadar yaşamamışlardır. Ama önce en yaşlılar kaçtı. Önde duranlar yavaşça arkaya doğru uzaklaşıp oradan da kaçmışlardır. Çünkü bu adam büyük bir sorun yarattı: tüm durumu tersine çevirdi. Onu tuzağa düşürmeye gelmişlerdi ve şimdi kendileri tuzağa düştü.

Bir İsa'yı veya Buda'yı tuzağa düşüremezsin; bu imkansızdır - sonunda sen faka basarsın. Senin zeka düzeyin onlardan düşük. Daha üstün zekalı birini nasıl tuzağa düşürebilirsin? Bu aptalca olur. Üstün zekalı olan seni hemen alt eder, çünkü bütün varlığını açıkça görür.

İsa da bu insanların vicdanını görmüş olmalı - o bunu yapabilirdi - bir sürü günahları olduğunu da görmüştür. Hatta, orada dururken bile, kadını düşünüyor olabilirler: onu nasıl elde edebileceklerini. Belki günahı bir başkası işlediği ve kendilerine fırsat bırakmadığı için öfkelidirler. Belki de kıskanıyorlardır: oraya getirilmeyen adamın yerinde kendileri olsun isterlerdi. İsa yukarıdan onların kalplerinin içini okumuş olmalı. Hepsini tuzağa düşürdü. Onlar kendi tuzaklarını, Musa'yı, yasayı vs. unuttular. Aslında Musa ve kanun hiç umurlarında değildi ki. Bunun da anlaşılması gerekiyor.

Onlar bu kadını taşlamakla, cinayetin zevkini çıkarmakla ilgileniyorlardı. Günah işlemiş olan birini cezalandırmak peşinde olduklarından değil; bu sadece bir bahaneydi. Onlar bu kadını öldürme fırsatını kaçırmak istemediler. Musa'yı bu uğurda kullanabilirlerdi.

Musa bin bir çeşit söz söylemiştir. Bunlar adamları ilgilendirmiyordu. O sözlerin hiçbiri ile ilgilenmiyorlardı. Bir tek ilgileri vardı: Musa diyordu ki zina halinde ele geçirdiğiniz kadını taşlayabilirsiniz. Onlar da bu şiddet ve cinayet fırsatını kaçırmak istemediler, şiddet kanuna uygun olunca kim kaçırmak ister? Hem şiddetin tadını çıkaracaklar, hem de Musa'nın sadık müridleri ve kanuna uyan vatandaşları olmanın. Ama her şeyi unuttular. İsa'nın tek bir sözü ile Musa'yı unuttular... O her şeyi tersine çevirdi. İlgileri kadından kendilerine kaydı. Onları değiştirdi, yollarından döndürdü -yüz seksen derece bir dönüş. Onlar kadını, Musa'yı ve İsa'yı düşünüyorlardı, ve İsa tüm bakış açılarını değiştirdi. Onları kendi hedefleri haline getirdi. Bilinçlerini tersine çevirdi.

Şimdi diyor ki, "Siz kendinize bakın. Eğer bu güne kadar hiç günah işlemedinizse, o zaman...o halde buyrun, kadını öldürün."

VE İSA YALNIZ KALDI, VE KADIN ORTADA
AYAKTA DURUYORDU.

İSA DOĞRULUP DA KADIN DIŞINDA KİMSEYİ
GÖREMEYİNCE KADINA DEDİ Kİ, KADIN, NEREDE SENİ
SUÇLAYANLAR? HİÇ SENİ LANETLEYEN OLMADI MI?

Demiyor ki, "Seni suçluyorum..." Nerede seni suçlayanlar? Bir dakika bile olsun onlara katılmıyor. Yargılamıyor, lanetlemiyor. Kadına tek laf etmiyor. Sadece diyor ki:

KADIN, NEREDE SENİ SUÇLAYANLAR?
HİÇ SENİ LANETLEYEN OLMADI MI?

Hepsi gitti mi? Sana taş atan olmadı mı?

KADIN, HİÇKİMSE, EFENDİMİZ, DEDİ.

Kendisini sırf fiziksel olarak kurtarmakla kalmayıp asla da suçlamayan bu adama karşı derin bir şükran ve saygı duymuş olmalı. Ruhunu da kurtardı ayrıca. İçinde sevgi ve anlayıştan başka bir şey olmayan o gözlere bakmış olmalı.

Bu dindar insandır işte. Ahlak meraklısı hep lanetler, suçlar; dindar olansa kabullenir, affeder.

KADIN, HİÇKİMSE, EFENDİMİZ, DEDİ.
VE İSA ONA DEDİ Kİ, BEN DE SENİ LANETLEMİYORUM:
GİT, VE ARTIK GÜNAHA GİRME.

İsa diyor ki, "Endişelenecek bir şey yok - geçti. Geçmiş geçmiştir, oldu bitti. Unut gitsin. Ama bu durumdan ders al. Gelecekte aynı hataları işleme - eğer hata olduğunu düşünüyorsan. Ben seni suçlamıyorum."

BEN DE SENİ LANETLEMİYORUM... "

"Ama eğer yanlış bir şey yaptınsa bunu sen bilirsin. Bir daha yapma. Geçmişi unut, ve tekrarlamayı bırak."

Bütün Budaların, İsaların ve Krishnaların mesajı budur işte: Geçmişi unut, ve

onu anlıyorsan, tekrarlama. Bu yeterlidir. Ceza yok, yargı yok. Bir şey yapıyor idiysen çaresizdin. Bilinçsizdin, senin de sınırların var. Arzuların, tatmin olmamış isteklerin var. Her ne yaptıysan o yapabileceğin tek şeydi. O zaman seni suçlamanın ve lanetlemenin anlamı var mı? Yapılabilecek tek şey var: bilincin yükseltilebilir.

Ve şimdi o kadın daha yüksek bir bilinç düzeyine erişti. Öldürüleceğinden korkmuş olmalı. Sonra bu adam tek bir sözü ile onu ölümden kurtardı. Sadece o kadar da değil, onu suçlayanlar dağıldı. Bu adam bir mucizeyi gerçekleştirdi! Onu öldürmedikleri gibi kendileri de hırsız misali gece karanlığında kaçıp gittiler. Bu adam bir sihirbaz.

Ve şimdi de, "Seni lanetlemiyorum. Eğer yanlış bir şeyler yaptığını düşünüyorsan, bir daha yapma. Bu kadarı yeter," diyor. Kadını yolundan çeviriyor.

İşte bu yükselmektir. İsa yüksekte. Onunla yakın temasa geçersen sen de yükselirsin. Bu eşzamanlılık oluyor -nedeni yok. Kadın oraya geldiğinde kendini lanetliyor, kendinden utanıyor, intiharı düşünüyor olmalıydı. İsa bu kadını yüceltti, değiştirdi.

KADIN, HİÇKİMSE, EFENDİMİZ, DEDİ.

İsa Efendi oluyor, İsa onun gözünde Tanrı katına yükseliyor. Kadın hiç böyle tanrısal bir insana rastlamamış. Yargısız insan Tanrı'ya dönüşür. Ve sadece varlığı, sırf tek bir sözü ile o insanlar dağıldı, ve kadın kurtuldu. Hem de sadece bedeni değil, ruhu da kurtuldu. İsa hiç araya girmedi. Lanetlemedi, tek kelime etmedi. Sadece dedi ki "Geçmişini tekrarlama" - bu kadar. "Geçmişi geçmişte bırak gitsin. Sen yenilen. Her şey iyi, ve sen affedildin."

İsa onları affederek pek çok insanı değiştirdi. Bu onun aleyhindeki suçlamalardan biriydi - insanları affetmesi.

O kim ki affediyor? Birisi bir günah işlemiş - toplum onu cezalandırmalı! Ve eğer toplum onu cezalandırmaz da o kişi kaçarsa o zaman toplumun Tanrı aracılığı ile belirlediği bir ceza var - cehennemde yanacak.

Hindular da İsa'nın seni affedebileceği fikrine çok karşılar. Hristiyanlık uçsuz bucaksız, müthiş, çok büyük ve potansiyel sahibi bir fikir. Hindular diyor ki geçmiş karmaların için acı çekmen gerekiyor, her ne yapmışsan hesabını vermelisin. Kötü bir şey yaptıysan iyi bir şey yapmalısın. Ayrıca kötülük ve onun sonucu senin üzerine gelecek: yaptığının cezasını çekeceksin. Hindular, Budistler, Jainler veya Yahudiler, İsa ile hemfikir değiller. O nasıl affedebilir?
Ama ben sana diyorum ki: anlayış sahibi bir adam affedebilir. Onun affetmesi ile sen affedilmiş olmuyorsun tabii. Ama şöyle ki, eğer o üstün bilinç sayesinde kendini iyi hissediyorsan - "Ters bir şey yok, endişelenme; geçmişin tozlarını silkeleyip yoluna devam et" - işte bu sana cesaret, şevk aşılayıp önünde yepyeni ufuklar açacaktır. Ve sen geçmişten kurtulacaksın. Anında onu aşacaksın.
Buradan Hristiyanlıktaki günah çıkarma fikri doğmuştur. Ama aynı şekilde işe yaramıyor, çünkü günah çıkardığın kişi tıpkı senin gibi sıradan bir insan. Sen itirafları sıralarken o içinden seni lanetliyor olabilir. Onun affetmesi göstermelik. O sıradan birisi, aynen senin gibi, seninkinden üstün bir bilinci yok. Ancak üstün olan tarafından affedilebilirsin. Ancak yüksek dağlardan akan nehirler vadilere kavuşur. Ancak bir Buda veya İsa affedebilir. Bir insan Buda veya İsa gibiyse tek bir dokunuşu, tek bir bakışı senin tüm geçmişini ve KARMALARINI affetmeye yeter.
Ben İsa'ya tamamen katılıyorum. İnsanlığa yeni bir vizyon sunuyor: özgürlüğe kavuşmanın yolu. Hindu, Jain, Budist kavramları çok sıradan ve matematiksel. Hiç sihir yok içlerinde. Hepsi çok mantıklı ama sevgi eksik. İsa dünyaya sevgi sunuyor.

Vakurlu Ölüm

Fugai Usta'nın olağanüstü gidişi
("Dang Dang Doko Dang" 1. Bölüm'den)
Yaşam tarafından sunulan fırsatları değerlendirme üzerine

USTA FUGAİ ÇOK İYİ BİR RESSAMDI,
VE BİLGE VE CÖMERT OLMASI İLE TANINIYORDU.
AMA AYNI ZAMANDA ÇOK SERTTİ
- HEM KENDİNE HEM DE MÜRİDLERİNE KARŞI.

ANLATILANA GÖRE FUGAİ ÖLÜMÜNE
OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE KAVUŞTU.
SON GÜNÜNÜN GELDİĞİNİ HİSSEDİNCE,
ÇABUCAK BİR ÇUKUR KAZDIRDI, SONRA İÇİNE GİRDİ VE
KAZICIYA ÜZERİNİ TOPRAKLA ÖRTMESİNİ SÖYLEDİ.
ŞAŞKINA DÖNEN ADAM ORADAN KAÇTI.

ORAYA GERİ DÖNDÜĞÜNDE USTAYI TÜM VAKURU İLE
ÇUKURDA AYAKTA DURURKEN BULDU - ÖLMÜŞTÜ.

Yaşam bir fırsattır. İyiye veya kötüye kullanabilirsin veya boşa harcayabilirsin. Bu sana bağlı. Senin dışında kimse bundan sorumlu tutulamaz. Sorumluluk bireye aittir.
Bunu anladığın zaman tetikte ve farkında olmaya başlarsın. Tamamen farklı bir şekilde yaşarsın. Hatta o zaman ilk kez canlanırsın.
Diğer tarafta insanlar bir tür rüyada yaşıyorlar - yarı uykuda, yarı uyanık...bilinç ile bilinçsizlik halleri arasında bir yerde. Bu gerçek hayat değil aslında. Varsın - ama yaşamıyorsun.

Varolmak sana bahşedilir. Varolmak bir armağandır. Yaşamın kazanılması gerekir. Varoluş kendi içine döndüğünde bu yaşam olur. Varoluş sana bütünün armağandır; sen onu elde etmek için bir şey yapmadın. O oradadır işte, gerçektir. Varoluş yaşama dönüştüğü zaman...bilinçli bir şekilde varolmaya başladığın zaman birdenbire varoluş yaşama dönüşür.
Bilinçli varolma hali yaşamdır.
Yaşam büyük bir mücadeledir, bilinmeyene doğru bir macera, kendi içini ve varolanı keşfetme yolculuğu. Bilinçsiz bir yaşam sürersen, sadece varolmakla yetinirsen, ölümden hep korkarsın. Ölümün nefesini devamlı ensende hissedersin. Sadece yaşam ölümün ötesine geçebilir.
Varolma hali gelir, geçer. Sana verilir, sonra geri alınır. Denizde bir dalgadır...yükselir, düşer, yokolur.
Ama yaşam sonsuzdur. Bir kez elde ettin mi sonsuza dek senindir. Yaşam ölümü tanımaz. Yaşam ölümden korkmaz. Yaşamın ne olduğunu anladığın anda ölüm yokolur.
Hala ölümden korkuyorsan şunu iyi bil - sen daha yaşamadın.
Ölüm sadece cehalet sayesinde varolur - yaşamın ne olduğu konusundaki cehalet. İnsan yaşamaya devam eder. İnsan bir andan diğerine, bir eylemden ötekine geçer ve neyi neden yaptığının, bir yerden diğerine niçin savrulduğunun hiç farkında değildir.
Biraz daha fazla meditasyona yöneldiğinde gün içerisinde arada kendini tamamen bilinçsizce hareket ederken yakalayacaksın.
Dinin tüm çabası seni kendi varlığından haberdar etmektir.
Varoluş artı farkındalık sonsuz yaşama eşittir - İsa'nın bolluk içinde yaşam, tanrının krallığı diye adlandırdığı şey.
Tanrının krallığı senin içinde. Tohumu zaten içinde var. Sen onun yeşermesine izin vermelisin. Güneşe çıkmasına, özgür olup özgürce hareket etmesine, yükseklere gitmesine, sonsuzluğa dokunmasına izin vermelisin. Yükseklere çıkmak mümkün -ama temel olan farkındalıktır.

Carl Jung ölmeden kısa bir süre önce verdiği bir röportajda, "İnsan doğasını daha iyi anlamamız gerekiyor, çünkü varolan tek gerçek tehlike insanın kendi içinde. Esas tehlike ta kendisi ve biz acınası bir halde bunu ıskalıyoruz. İnsanı hiç tanımıyoruz," diyor.

Bir yanlış saptama sürüp gidiyor, o da şu, varolduğun için kim olduğunu bildiğini sanıyorsun. Varolduğunu hissedebilirsin, ama kim olduğunu bilmiyorsun. Karmaşık bir his, varolduğuna dair belli belirsiz bir duygu, yeterli değil. Bu hissin çok berrak olması gerekiyor. İçinde devamlı yanan bir ışık gibi olmalı. Ancak o zaman insan ne olduğunu bilir.

Sanskritçede "insan" için "purusha" kelimesini kullanıyoruz. Bu kelime müthiş güzel. Tercümesi zor çünkü üç anlamı var. Üç farklı vurgu ile telaffuz edilebiliyor. Kelime purusha. Pur u sha şeklinde söylenebilir. O zaman "şehirdeki şafak... içi ışıkla dolu olan" anlamına geliyor.

Puru sha olarak da söylenebilir. O zaman "bilgelik ve sonsuz mutlulukla dolu...cennetin vatandaşı" demek oluyor.

Pu rusha olarak telaffuz edilebilir. Bu ise "tutkularından arınmış ve ölümsüz olmuş" anlamına gelir.

İçinde birçok olasılık var, üst üste katmanlar halinde. İlk katman beden oluyor. Eğer beden ile özdeşleşirsen geçici, anlık olanı seçiyorsun. Bu durumda ölüm korkusu olacaktır.

Beden akıcıdır, bir nehir gibi - devamlı değişken, hareket halinde. İçinde sonsuzluğa ait bir şey yoktur. Beden her an değişir. Aslında, beden her an ölür. Yetmiş yıl sonra birdenbire düşüp ölmezsin. Beden her gün ölür. Ölüm yetmiş yıl sürer; bir süreçtir.

Ölüm bir olay değil, uzun bir süreçtir. Zaman içinde beden artık kendini ayakta tutamayacak bir noktaya gelir. Çözülür.

Eğer bedenle özdeşleşiyorsan tabii ki ölümün hep peşinde olduğu korkusu ile yaşarsın. Yaşarsın, ama her zaman korku içinde. İnsanın temeli sarsılıp duruyorsa bu ne biçim bir hayattır ki? İnsan bir volkanın tepesinde oturmuş da

her an ölecekmiş gibi hissediyorsa? Ve tek bir şey kesindir - ölümün gelmekte olduğu - ve diğer her şey belirsizdir.
İnsan nasıl yaşayabilir? Nasıl sevinebilir? Nasıl dans edip şarkı söyler ve varlığını sürdürür? İmkansız. Ölüm izin vermez. Ölüm çok baskın ve çok yakındır.
İçinde bir katman daha var: beyin - o bedenden de daha geçici ve uçup gidici. Beyin de devamlı çürüme halindedir.
Beyin bedenin iç kısmı, beden de beynin dış kısmıdır. Bunlar iki ayrı şey değildir. Beden ve beyin demek doğru değil. Doğru ifade tarzı beden-beyin oluyor. Sen psikosomatiksin. Yoksa beden ile beyin ayrı ayrı varolmuyor. Beden beynin dışa vurumu, beyin de bedenin girift hali...bir elmanın iki yarısı - biri dışı, diğeri içi.
Bedenle özdeşleşen insanlar var. Onlar materyalist. Yaşayamıyorlar. Çaresizce uğraşıyorlar, elbette, ama yaşayamıyorlar. Bir materyalist yaşıyormuş gibi yapabilir ancak; yaşayamaz. Yaşamı fazla derinleşemez; ancak sahte, yüzeysel olabilir - çünkü devamlı ölmekte olan beden aracılığı ile yaşamaya çalışmaktadır.
Yanmakta olan bir evde yaşıyor. Orada dinlenmeye çalışıyor. Nasıl dinlenebilir? Nasıl sevebilir?
Materyalist seks yapar, sevemez. Çünkü seks geçicidir; sevgi ise sonsuzluğa aittir. İnsanlarla vur-kaç yöntemi ile ilişki kurar, gerçek ve kalıcı olarak değil. Hep kaçışlardadır, çünkü bedenle özdeşleşmektedir. Beden hiç durmaz; devamlı hareket halindedir.
En fazla seks yapabilir - geçici, anlık bir şey; derin değil, ruhuna inmeyen, içine işlemeyen. Varlıklar uzakta kalır; bedenler karşılaşır, birleşir ve uzaklaşır.
Materyalist en aptal insan tipidir, çünkü ölüm aracılığı ile yaşamaya çalışmaktadır. Bu aptallıktır.
Bir diğer insan tipi de idealisttir - beyinle, fikirler, ideolojiler, ideallerle

özdeşleşir. Çok kısa ömürlü bir dünyada yaşar - materyalistten hiç farkı yoktur. Tabii egosu daha şişkindir çünkü materyalisti lanetleyecek durumdadır.
Tanrı'dan söz eder, ruhtan söz eder, dinden ve büyük meselelerden söz eder. Öbür dünya hakkında konuşur - ama bunların hepsi boş laftır. O beyninde yaşar: devamlı kara kara düşünür, fikir ve sözcüklerle oynar durur. Beyninde ütopyalar, büyük güzel hayaller kurar - ama o da fırsatını harcamaktadır. Çünkü fırsat şimdi buradadır ve o hep başka yerleri düşlemektedir.
"Ütopya" çok güzel bir kelime. "Asla gelmeyecek olan" anlamını taşıyor. Asla gelmeyecek, gelemeyecek bir şeyi düşünüyor. Başka bir yerde yaşıyor. Burada varlığını sürdürüyor ama başka yerde yaşıyor. Bir ikilemin içinde yaşıyor. Büyük bir gerilim içinde varlığını sürdürüyor. Politikacılar, devrimciler, sözde teologlar, din adamları, hepsi beyinle özdeşleşen bir yaşam sürüyorlar.
Ve esas yaşam hem bedenin hem de beynin ötesinde aslında. Bedeninin ve beyninin içindesin ama ikisinden de ibaret değilsin. Beden dış kabuğun, beyin iç kabuğun, ama sen ikisinin de ötesindesin.
Gerçek yaşam bu gerçeği fark edince başlar. Peki nasıl fark edeceğiz? İşte meditasyon bu işe yarar. Tanık olmaya başla. Sokakta yürürken tanık ol. Beden yürürken sen izle... sen, ta içinde, onu izleyip inceliyorsun.
Birdenbire özgürlük hissine kavuşacaksın. Birdenbire göreceksin ki beden yürüyor ama sen yürümüyorsun.
Beden bazen sağlıklı, bazen de hasta. İzle, sadece izle, ve aniden varlığının farklı bir özellik taşıdığını hissedeceksin. Sen bedenden ibaret değilsin. Beden hasta, ama sen değilsin. Beden sağlıklı, ama bunun seninle alakası yok.
Sen tanıksın, tepelerden aşağıyı seyrediyorsun...ta yükseklerden. Tabii köklerin bedende, ama onunla özdeşleşmeden; hep onun ötesinde ve ilerisinde.
İlk meditasyon kendini bedenden ayırmaktır. Zamanla, beden ile ilgili gözlemlerin keskinleştikçe, beyninde süregelen düşünceleri izlemeye al. Ama önce bedeni izle, çünkü o daha kabadır, daha kolay izlenilebilir, fazla farkındalık gerektirmez. Onun püf noktasını yakaladıktan sonra beyni izlemeye

başla.
İzlenebilen her şey senin dışında kalır. Tanıklık ettiğin her ne ise sen o değilsin. Sen tanık bilinçsin. Tanık olunan ise nesne; sen tarafsızsın. Beden, ve beyin de, tanık olduğunda uzağında kalırlar. Aniden orada belirirsin - bedensiz ve beyinsiz... saf bilinç, sadece saflık, masumiyet, bir ayna gibi.
Bu masumiyetin içinde ilk kez kim olduğunu fark edersin. Bu saflığın içinde ilk kez varoluş yaşama dönüşür. İlk kez sen, sen olursun. Ondan önce uyuyor, rüya görüyordun; şimdi varsın.
Ve sen olduğun zaman ölüm yoktur. O zaman kendi ölümüne de tanıklık edeceğini bilirsin. Yaşama tanıklık etmeyi başarabilen birisi ölüme tanıklık etmeyi de başarabilir. Çünkü ölüm yaşamın sonu değildir; en yüksek noktasıdır. Zirvesidir. Yaşam ölüm ile doruğa ulaşır. Korktuğun için bunu ıskalarsın. Halbuki ölüm en büyük orgazmdır.
Cinsel orgazmda enerjinin ufacık bir bölümü boşalır. O zaman da harika hissedersin kendini. Rahatlarsın ve gevşeyip derin bir uykuya dalarsın. Uyum içinde olursun. Ölümü de tüm yaşamın boşalması diye düşün. Bedeninin her hücresinden yaşam fışkırıp bütüne geri döner. Evet, ölüm en büyük orgazmdır.
Ama insanlar korku yüzünden bunu ıskalayıp duruyorlar. Aynı şey cinsel orgazmda da yaşanıyor. Çoğu insan bunu kaçırıyor. Korku yüzünden orgazma ulaşamıyorlar. Onu rahatça yaşayamıyorlar. Unutma, ölümden korkan seksten de korkar.
Bu olayı bu ülkede izleyebilirsin. Burada seksten ürkülüyor, ve ölümden de çok korkuluyor. Bu kadar korkağı başka yerde bulamazsın. Bu kadar korkak insan başka yerde bir arada bulunmaz. Peki neden? Ölümden korkanlar seksten de korkar çünkü cinsellikte ufak çapta ölüm yaşanır. Cinsellikten ürken insanlar yaşama çok fazla tutunurlar. Cimrileşirler. Cimriler cinsel orgazmları ıskalarlar ve sonra da büyük orgazmı, yaşamın doyuma ulaştığı noktayı kaçırırlar.
Ölümün ne olduğunu bilirsen onu coşku içinde karşılarsın. Onu kucaklarsın.

Tüm yaşamın boyunca gösterdiğin çabalar sonuca ulaşmıştır. Çabalar meyvalarını vermiştir. Yolculuk sona ermiştir. Evine dönebilirsin.
Ama ölümde ölmezsin. Sadece sana beden ve beyin aracılığı ile verilen enerji boşalır, dünyaya geri döner. Sen de eve dönersin.
Doğru ölmezsen yeniden doğarsın. Bunu sana açıklamalıyım. Eğer doğru şekilde ölmezsen, ölüm denen orgazma ulaşamazsan, yeniden doğarsın, çünkü ıskalamış olursun ve sana bir şans daha tanınır.
Tanrı sana karşı çok sabırlıdır. Sana fırsat vermeye devam eder. Anlayışlıdır. Bu yaşamı kaçırdıysan bir yenisini bahşeder. Bu sefer başarısız olduysan bir başka tur için dünyaya geri yollanırsın. Amacına ulaşmadığın sürece tekrar tekrar gönderilirsin. Yeniden doğma teorisinin anlamı budur.
Hristiyan tanrısı biraz cimri. O tek bir yaşam veriyor. Bu da çok gerginlik yaratıyor. Tek bir yaşam mı? Hataya, yoldan çıkmaya zaman yok. Bu da içsel gerilim yaratır. Doğu'da biz vermeyi sürdüren daha anlayışlı bir tanrı kavramı yarattık. Bunu kaçırdın mı? Buyur bir tane daha.
Ve bir anlamda bu gayet akıllıca. Sana hayat veren tanrı şeklinde kişiselleşmiyor. Bu sensin aslında. Bazen bunu izliyor musun? Gece uykuya dalıyorsun. Sadece izle. Sen uykuya dalarken, son düşünceni, son arzunu, beyninin son kırıntısını izle. Ve sabah uyandığında hemen gözlerini açma; sadece izle. O son kırıntının ilk kırıntı olduğunu göreceksin.
Uykuya dalarken parayı düşünüyorduysan sabah ilk düşüncen bu yönde olacaktır. Yine parayı düşüneceksin - çünkü o düşünce aklında kaldı ve ona geri dönmeni bekledi. Seks düşündüysen sabah da aklında aynısı olacak. Her ne düşündüysen... Tanrı'yı düşündüysen ve dua ettiysen ve gece en son yaptığın şey bu olduysa sabah ilk iş içinden bir dua yükseldiğini göreceksin.
Gecenin son düşüncesi, sabahın ilk düşüncesi oluyor. Bu yaşamın son düşüncesi de başka bir yaşamın ilk düşüncesi olacaktır. Bu sefer ölürkenki son düşüncen bir sonraki yaşamının ilk tohumu olacak.
Ama bir Buda öldüğü zaman, en yüce mertebeye erişmiş birisi olarak hiçbir

düşüncesi olmaksızın ölür. Orgazmın keyfini çıkarır. Bu onu öylesine tatmin eder ki yeniden doğmaya gerek kalmaz. Kozmosun içinde kaybolur. Tekrar vücuda gelmesine lüzum yoktur.

Biz Doğu'da insanların ölüm deneyimlerini izleriz. Ölüm tarzın yaşam tarzını yansıtır. Ölümünü görsem bütün hayat hikayeni yazabilirim - çünkü o anda tüm hayatın yoğunlaşır. O dakika içinde, şimşek gibi, her şeyi göz önüne serersin.

Cimri bir insan avuçları sımsıkı kapalı ölür - hala tutuyor, yapışıyor, ölmemeye, gevşememeye çalışıyor. Sevgi dolu birisi elleri açık ölür - paylaşarak...yaşamı gibi ölümünü de paylaşarak. Her şeyi yüzünden okuyabilirsin - o insanın hayatını uyanık ve farkında yaşayıp yaşamadığını. Öyle yaşadıysa o zaman yüzüne nur iner; bedeninin etrafında bir hale oluşur. Yakınına gelirsin ve sessizliği hissedersin - keder değil, sessizlik. Hatta eğer o kişi tam bir orgazm halinde keyif içinde öldüyse yanında olmaktan mutluluk bile duyabilirsin.

Çocukluğumda bu benim başıma geldi. Köyümdeki çok muhterem bir şahıs öldü. Onunla hep bir yakınlığım olmuştu. Ufak bir tapınakta rahipti, çok fakirdi, ve ne zaman kapının önünden geçsem - ve günde en az iki defa geçiyordum; yakındaki okuluma gidip gelirken her seferinde geçiyordum - bana seslenir ve biraz meyva, biraz tatlı verirdi.

Öldüğünde onu görmeye giden tek çocuk bendim. Tüm kasaba toplanmıştı. Birden neler olup bittiğine inanamadım - gülmeye başladım. Babam oradaydı; beni durdurmaya çalıştı çünkü kendisini utandırmıştım. Ölümde gülünecek bir şey yoktur. Beni susturmaya çalıştı. Bana tekrar tekrar, "Sessiz ol!" dedi.'

Ama bu dürtüyü bir daha hissetmedim. O zamandan beri hiç hissetmedim; daha önce de hiç hissetmemiştim -sanki güzel bir şey olmuşçasına kahkahalarla gülme isteği.

Ve kendimi tutamadım. Yüksek sesle güldüm, herkes kızdı, eve yollandım, ve babam bana, "Bir daha ciddi bir durum olduğunda sen asla gelmeyeceksin!" dedi. "Senin yüzünden ben de rezil oldum. Niye güldün? Ne oldu? Ölümde

gülünecek ne var ki? Herkes ağlarken sen gülüyordun."
Ona dedim ki, "Bir şey oldu. Yaşlı adam bir boşalma yaşadı ve bu müthiş güzeldi. Orgazm içinde öldü." Tam bu kelimeleri kullanmadım ama babama adamın ölürken çok mutlu ve keyifli olduğunu hissettiğimi, onun bu neşesine katılabilmek için güldüğümü söyledim. Adam gülüyordu, enerjisi gülüyordu.
Deli olduğum düşünüldü. Bir insan kahkahalar atarak ölebilir mi? O zamandan beri birçok ölümü izledim, ama öylesine rastlamadım.
Öldüğünde enerjin serbest kalır ve o enerjiyle birlikte tüm yaşam deneyimin boşalır. Her ne idiysen - üzgün, sevecen, öfkeli, tutkulu, merhametli - her nasıl idiysen o enerji tüm yaşamının titreşimlerini içerir. Bir aziz öldüğünde yanında olmak büyük bir lütuftur; onun enerjisi ile yıkanmak müthiş bir ilhamdır. Tamamen farklı bir boyuta geçersin. Enerjisi seni kendinden geçirir, sarhoş eder.
Ölüm tam bir tatmin olabilir, ama bu ancak hayat tam anlamıyla yaşandıysa mümkündür.
Unutkan bir profesör bir gün aniden ailesini ihmal ettiğine karar verdi, o yüzden o akşam eve gitti, karısını ve çocuklarını öptü, traş oldu, duş aldı, yemekten önce üstünü değişti ve yemek esnasında eğlenceli birkaç hikaye bile anlattı.
Yemekten sonra keyifle masayı topladı, ve bulaşıkları tek başına yıkayıp durulamakta ısrar etti. Her şeyi yerli yerine koyduktan sonra salona gittiğinde karısını gözyaşları içinde buldu.
"Bugün her şey ters gitti," diye ağlıyordu. "Elektrik süpürgesi bozuldu, oğlan top oynarken cam kırdı, kız düşüp en güzel elbisesini paraladı, şimdi de sen eve öyle sarhoş geldin ki ne yaptığını bilmiyorsun."
Kimse ne yaptığını bilmiyor. İçmeye gerek yok. Sadece unutkansın. Bilinçsizsin - adeta kendi bilinçsizliğini kendin yaratıyor gibisin. Sanki kanına devamlı alkollü bir şeyler karışıyor gibi. Kendi içinde bazı uyuşturucular üretiyorsun. Ve aynen böyle oluyor.

Farkında olmaya çalışmazsan, sarhoşluğundan kurtulmazsan, tam olarak neler olup bittiğini göremeyeceksin.
Normalde her şeyi robot gibi yapıyorsun. Araba kullanıyorsun; farkında olman gerekmiyor. Arabayı bir mekanizma gibi kullanıyorsun. Nasılsa olayı kapmışsın. Şarkı söylüyor, sigara içiyor, bin bir çeşit şey düşünüyorsun, bir yandan da bedenin arabayı kullanıyor.
Yemek yiyorsun: aynen robot gibi. Yürüyorsun: aynen robot gibi. Beden işi kapmış; performansını sürdürüyor. Dikkat etmen gerekmiyor.
Ancak bir kaza olduğunda dikkat etmen gerekiyor. Bir şeyler ters gittiğinde o zaman pür dikkat kesiliyorsun. Yoksa istediğin gibi düşünmeye devam ederken istediğin yere gitmekte serbestsin. Yaptığın işe kendini vermen gerekmiyor; orada bulunmana gerek yok.
Örneğin, motordan ses geliyorsa o zaman hemen farkında olursun. Ama eğer araba güzelce gidiyorsa sen de sürmeye devam edersin. Her şey yolunda gidiyorsa yazmaya devam edersin. Beyin bir bilgisayara benzer: bir kez kuruldu mu kendi başına işlem yapar.
Hayatta daha verimli oldukça iyice bilinçsizleşirsin.
Çocuklar daha bilinçlidir. Öyle olmaları gerek, çünkü hiçbir şey bilmiyorlar. Yazı yazmaya ilk başladığın zamanları hatırlıyor musun? Her kelimeyle uğraşıyordun, ve çok dikkatli yazman gerekiyordu. Yazı yazan bir çocuğa bak. Tüm bedeni ve beyni ile kendini işine verir. Bir çift göze dönüşür. Üstelik hiç önemli olmayabilir; yazdığı belki tek bir kelimedir.
Bazı çocuklar bana mektup yolluyor. "Sevgi" yazıyorlar, ve ben yazarken ne kadar uğraştıklarını biliyorum. Düşünüp durmuşlardır, ve tek bir mektup için - sevgi adına. Tüm dikkatlerini vermişlerdir. Senin yazmandan çok daha anlamlıdır, çünkü seninki artık bir alışkanlık. Ne yazdığının farkında bile değilsindir.
Çok kibar, kültürlü bir adam tanıyorum. Bir keresinde çok öfkelendiğinde evinde onunla birlikteydim, ve hizmetçisine o kadar kızdı ki ona, "Defol git,

lütfen!" dedi.
Ona sordum, "'Lütfen' ile ne kasdediyorsun?"
"Eski alışkanlık işte," dedi.
Sen "sevgi" adına yazıyor olabilirsin; sadece eski bir alışkanlıktır. Ne dediğinin farkında değilsindir. Tam olarak ne demek istiyorsun? Çünkü "aşk" kelimesini telaffuz etmek müthiş önem ve kutsal değer taşır. Peki sen nasıl kullanıyor veya yazıyorsun...acaba?
"Arabamı seviyorum. Evimi seviyorum," diyen insanlar tanıyorum. Veya, "Dondurmayı çok seviyorum." Bu insanlar kutsal bir kelimeyi kirletiyorlar. Bir kadına "seni seviyorum" dediklerinde bu fazla bir anlam taşımıyor. Aynı şeyi dondurma için de söylüyorlar. Kalplerini, farkındalıklarını, varlıklarını işin içine katmıyorlar.
Çocuklar daha fazla farkındalar. Bir çocuğu izle - enerji dolu, taptaze, açık, uyanık. Ama biz ona başka bir şey öğretiyoruz. Toplum farkındalığı istemiyor. Farkındalık bu sözde toplum için sakıncalı, çünkü toplum hasta ve bu toplum bilinçsizlikten çıkar sağlıyor.
İnsanlar farkında olurlarsa o zaman sigara endüstrisi ne olacak? Alkol üreticileri ne olacak? İnsanların cinselliğini ve cinsel arzularını sömüren sektörlere ne olacak? Peki ya politikacılar? Din adamlarına ne olacak? Hepsi varlıklarını senin bilinçsizliğine borçlular. Bilinçsiz olduğun için seni sömürebiliyorlar.
Eğer bir toplum daha uyanık olursa o toplum isyan eder; devrim geçirir. Devrim yapacağından değil, çünkü devrim yapma fikri saçmadır. Devrim, yapıp da bitirilecek bir şey değildir. Devrim bir yaşam tarzıdır; bir süreçtir. Devrim yapıp sonra da konuyu kapatamazsın. O kadar farkında yaşarsın ki devamlı isyan içinde olursun. Farkındalık bu topluma yaramaz. Bu toplumun düzeni farkında olmamak üzerine kurulu.
Şöyle bir hikaye duydum: Ufak bir mikrop hücresi, kanserli bir hücre, içinde dolaştıkları bedenin kanında bir başka kanserli hücre ile karşılaşır. Birincisi

diğerine, "İyi görünmüyorsun. Hasta filan mısın?" diye sorar.
O da, "Penisiline yakalandım galiba," der. Penisiline yakalanılmaz. Grip olursun, başka hastalıklara yakalanırsın. Ama mikrop hücrelerini düşün - onlar penisiline yakalanırlar.
Bu toplum hastalıklı. Farkındalık onu öldürür. Bu toplum insanların çoğu uyanık ve farkında olduğu takdirde ayakta kalamaz. Tehlike yaratırlar. Toplum hemen çocukları yakalar ve zihinlerini kapatır, farkındalıklarını engeller, uyuşturur - bu uyuşturucuya bu toplum okul, eğitim adını veriyor.
Küçük çocuklara yönelik küçük bir okula git, bir anaokuluna mesela. Pencereden izle. Çocuklar çok canlıdır. Bilinçlerinden hiçbir şey kaçmaz; her şeye dikkat ederler. Bir kuş öter; hemen camdan dışarı bakarlar. Öğretmen kızar. Der ki, "Dikkat edin! Dikkatinizi bana verin!"
Şimdi, çocuk nasıl dikkat etsin ki? Ne yapsın? Numara yapar. Öğretmene bakar, kafasını, gözlerini zorlar, dikkatini veriyormuş gibi yapar. Öğretmen de memnun olur. Egosu şişer. Bütün çocukların dikkati onun üzerindedir. Tüm gözler ona kilitlenmiştir. Bu adamın egosu yüzünden ufacık çocuklar yozlaşmaktadırlar.
Ama dikkatleri tekrar başka yere kayacak. Yine bir kuş ötecek, bir köpek havlayacak, sokakta birisi konuşacak, bir araba geçecek. Bin bir şey oluyor, dünya çok büyük, ve çocuk da capcanlı. Fakat öğretmen dikkatini ona vermesini istiyor.
Bütün çocuklar kendisini dinlediğinde öğretmen mutlu oluyor. Saçma sapan şeyler söylüyor olabilir. Belki de tarih anlatıyordur - bu da tamamen saçmalık, çöpe atılıp sonsuza dek orada kalmalı. Bir zamanlar İskender diye delinin tekinin yaşamış olduğunu bilmenin yararı nedir? Veya Adolf Hitler'in? Unutmak daha iyi. Kabuslar. Ama bu kabuslara dikkatini ver. Saçmalık.
Bir hikaye okudum:
"Jones büyük, pahalı arabasını şehir dışında bir yolda durdurdu ve şaşkınlıkla etrafına bakındı. Yakınındaki bir çite dayanmış olan çiftçi yamağına seslendi,

'Hey, sen! New York'a ne kadar yolum kaldı?'
Çiftçi yamağı biraz düşündükten sonra, 'Bilmem,' dedi.
'Peki o zaman, oraya en çabuk hangi yoldan varırım?'
Yamak yine düşündü ve 'Bilmem,' dedi.
'Peki baksana, bir harita bulabileceğim en yakın benzin istasyonu nerede?'
Yamak biraz daha düşündü, sonra gene, 'Bilmem,' dedi.
Arabadaki adam onu küçümseyerek, 'Sen de pek bir şey bilmiyorsun yani?' dedi.
Çiftçi yamağı,'Ben kaybolmadım ki,'dedi."
Çocuklar kaybolmamışlardır, ama biz onlara ders veririz. Ve bütün öğrettiklerimiz hayatın önünde birer engel yaratır, çünkü hayat her yönden açık, geniş zihinler ister. Ancak bu dersler dar kafalı olmayı gerektirir - konsantrasyon, dikkat, farkındalık değil.
Farkındalık aynı anda her yöne doğru akan bir zihindir. Beni dinliyorsun. Aynı zamanda sokaktan geçen kamyonun sesini dinliyorsun. Kuşları dinliyorsun. Hiçbir şey dışlanmıyor ve hiçbir şey dikkatini dağıtmıyor. Her şey birlikte varoluyor. Ben konuşmaya devam ediyorum; kuşlar rahatsız olmuyor. Kuşlar ötmeye devam ediyor; ben bundan niçin rahatsız olayım?
Ve eğer dinleyebilir, farkında olabilirsen, ikisi de aynı uyumun parçası haline gelirler.
Ama öğretim sistemi tümüyle konsantrasyona dayanır. Konsantrasyon çocuğu zehirlemekle eşdeğerdedir. Konsantrasyon onun benliğini daraltmaktır. Sadece ufak bir delik açılacak, ve diğer tüm kapılar kapanacaktır. Ufacık bir delik, sen buna konsantrasyon diyorsun, açık kalacak, ve bu uçsuz bucaksız gökyüzü kapanacak...tüm kapı ve pencereler kapanacak. Anahtar deliğinin dibine oturup oradan bak -konsantrasyon budur işte.
Ama öğretmen kendini harika hisseder. Herkesin gözü onun üzerindedir, tüm dikkatler onda toplanmıştır. Bütün çocuklar numara yapar - çünkü aslında hiç de çekici olmayan bir şeye başka türlü nasıl dikkatlerini verebilirler ki?

Dışarıda bir köpek havladığında o köpek "Dikkatinizi bana verin" demez. Sadece havlar ve çocuk gidip neler olduğuna bakmak ister. Bu olay öğretmenden daha ilginçtir. Bir kuş ötmeye başlayıp aynı notayı tekrarladığında öğretmenden daha çekici olur. Bir şey demez, reklam yapmaz, kimseleri zorlamaz. Dinleyip dinlememekte özgürsün. Ama çocuk dinlemek ister. Hayat çok güzeldir...ve öğretmen orada dikilip durmaktadır.

Zamanla öğretmen çocuğu zorlamaya başlar, çünkü biz çok çirkin oyunlar oynarız. Öyle çirkin oyunlar ki bunlar, zorbalığa başvururuz. Bir düşün. Ufak bir çocuk altı saat boyunca oturuyor; sert tahta bir sıranın üzerinde hiç kıpırdamadan oturmaya zorlanıyor. Gidin psikologlara sorun. Kıpırdanan bir çocuğun daha zeki olduğunu söylüyorlar. Orada sağır ve dilsiz gibi oturan çocuk ise neredeyse aptal sayılıyor.

Enerji kıpırdanır, enerji canlıdır. Capcanlı bir çocuk uzun süre sessizce oturamaz. Canlıdır; ölü değildir. Hoplayıp zıplamak, bir sürü şey yapmak ister. Coşkusu dışarı taşmaktadır. Ve biz onu oturmaya zorluyoruz.

Ne oluyor? Üniversiteden çıktığı zaman neredeyse felç halinde oluyor. Yirmi yıl boyunca devamlı konsantre olmaya zorlanmak... Ve toplum bu konsantrasyonu pek önemsiyor. Sonra bir de sınavlar var. Başarısız olursa lanetleniyor. Başarılı olursa takdir ediliyor. Şimdi de ego oyununu oynuyoruz. Ona egoist olmayı öğretiyoruz. Onu çirkin bir yarışa sokuyoruz - başkalarına düşman olmayı öğretiyoruz. Ve ona bu toplumdaki tek değerin farkındalık değil de verimlilik olduğunu öğretiyoruz.

Şimdi anlaşılması gereken noktaya geliyoruz. Eğer daha verimli olmak istiyorsan daha az farkındalık iyidir, çünkü bir mekanizma insandan daha verimlidir. Mekanizma tekrar eder. Asla hata yapmaz, asla bozulmaz. O yüzden beyin bir makineye dönüşmelidir: düğmeye basınca cevabı alırsın. Düğmeye basınca verimlilik fışkırır.

Toplumun tüm çabası seni verimli mekanizmalara dönüştürmektir. Seni sakatlamak, yoketmek, felce uğratmak için büyük paralar harcanmaktadır.

Sonra bir gün aniden her şeyi ıskaladığını fark edersin. Henüz hayatın tadına bile bakmamışsındır.
Yaşadın ama yaşadığını bir türlü söyleyemiyorsun. Sevdin ama yine de aşkı yaşadığını söyleyemiyorsun, canlısın ama canlı olmanın tadının, kokusunun neye benzediğini bir türlü dile getiremiyorsun.
Şimdiye dek adına eğitim denen şey insanlığın başına gelmiş en büyük felakettir. Ve tüm bu eğitim sisteminden vazgeçilip verimliliğe dayanmayan yepyeni bir eğitim sistemi kurulduğunda... Çünkü insanlar biraz verimsiz olsalar ne fark eder? Biraz daha canlı, ama daha az verimli olsalar ne olur? Hiçbir şey değişmez.
Eğitimi farkındalık üzerine kurarsak o zaman insanlar öldürmekte, savaşta bu kadar verimli olmazlar; memur, politikacı olarak bu kadar verimli olmazlar - ama bu iyi olur. Çünkü eğer insanlar öldürmekte beceriksiz olurlarsa, bu harika! - daha az insan ölür. Eğer Hiroşima'ya atom bombasını atan adam daha beceriksiz olsaydı ve ormanlık bir yere atsaydı bunun neresi yanlış olurdu? Gayet de iyi olurdu. Büyük şans olurdu.
Eğer Alman halkı daha az çalışkan olsaydı o zaman Hitler insanlığın başına böylesine büyük belalar açamazdı. Eğer biraz daha tembel, disiplinsiz, beceriksiz, daha az robota benzer olsalardı Hitler başarısız olurdu. Ama doğmak için doğru ülkeyi seçmiş kendisi. Bu insanlar hep çok, çok akıllıdırlar. Hep doğmak için doğru ülkeleri seçerler. Ve sonra da Hitler bütün ülkeyi savaş alanına çevirdi.
Sorun daha az verimlilik değil. Daha fazla farkındalık gerekiyor. Ve ben daha az verimli derken illa ki böyle olacak demiyorum. Herhangi bir şeyi denediğinde...örneğin, yürümeyi. Eğer tetikte ve farkında olursan önceki kadar hızlı yürüyemediğini hissedersin. Eğer araba kullanırken farkında olursan arabayı eskisi kadar becerikli süremediğini görürsün. Ama bu sadece başlangıçta böyledir. Birkaç gün sonra göreceksin - verimlilik geri gelir, üstelik farkındalığı harcamadan. Verimlilik ile farkındalık beraber olunca bu

mükemmeldir, bunu kucaklamalısın. Yoksa hayatını neredeyse ölü gibi yaşarsın.
Bir zamanlar şöyle bir şey olmuş:
Bir adam kendini köpek sandığından aylardır psikiyatra gidiyordu. Bir gün bir dostu tedavisinin nasıl gittiğini sordu.
"Valla," dedi hasta, "Tam olarak iyileştiğimi söyleyemem. Ama biraz yol aldım. Psikiyatrım sayesinde artık arabaların peşinden koşmuyorum."
Eğer bilinçsiz ve robot gibi yaşamaya devam edersen en fazla bu kadar değişebilirsin. Köpek olarak kalırsın; olsa olsa arabaları kovalamaktan vazgeçersin.
Toplumun tüm mekanizması senin hep bilinçsiz kalmana uğraşır durur. Eğer bilinçsizliğin toplumun işlevini bozarsa o zaman toplum endişe duvar. O zaman sana yardımcı olmaya çalışır. Arabaları kovalamıyorsan - bu trafiği altüst edecektir - arabaların peşinden koşmuyorsan ama rüyanda kendini köpek olarak görmeye devam ediyorsan bunun bir sakıncası yoktur; toplum endişelenmez.
Toplum seninle ve beyninle ilgilenmez. Ancak toplum için bir sorun yaratırsan o zaman endişelenir. Yoksa kendini köpek sanman kabul edilebilir, gayet masum bir şeydir. Bu bir günah değildir - arabaların peşinden koşma yeter ki. Fantezilerini hayata geçirirsen suç işlemiş olursun. Ama onlar fantezi olarak kalırsa sorun yoktur; toplum endişelenmez.
Günah ve suç arasındaki fark budur. Kendini köpek sanıyorsan ama köpek değilsen bu günahtır. Günahtır çünkü insan olmayı kaçırıyorsun. Arabaları kovalarsan suça girer, çünkü trafiği altüst ediyorsun ve trafik polisi kızıyor. O zaman tedavi edilmen gerekir.
İnsanlar neredeyse delirmiş, ama toplum onlar için endişelenmiyor... deli birisi sorun çıkarmadığı sürece. Seninle tımarhanelerdeki deliler arasında nitelik farkı yok; sadece nicelik yani derece farkı var. Onlar yüz bir derece, sen de doksan dokuz derecesin. Onlar orada, sen de buradasın, ama fark büyük değil -

bir iki adım daha ve sen de delirebilirsin. Ama toplum sana tolerans gösteriyor. Eğer özel hayatla sınırlıysa deliliğin kabul görüyor. İnsan içinde sergilersen o zaman sorun çıkar.

Bilinçli olmadığın takdirde deli olarak kalırsın. Deli olduğunu düşünmeyebilirsin, kimse sana delirdiğini söylemeyecektir, ama delisindir işte. Sadece bir buda deli değildir. Sadece aydınlanmış bilinçler deli değildir. Buna ulaşılmadığı sürece her şey yitiriliyor - ve fırsat her an daha uzağa kaçıyor.

İnsanlar pek çok kez kendilerini değiştirmeye karar veriyorlar, ama bu karar da bilinçsizliklerinin bir parçası; pek işe yaramıyor. Bir ustanın, bir ustaya güvenmenin önemi de burada işte. Sen derin bir uykudasın; kendini uyandıramıyorsun. En fazla rüyanda uyanık olduğunu görebilirsin. Güvenilir bir çalar saate ihtiyacın var.

Ama çalar saat çalar saattir sonuçta. Uykunu böler, ama sen kurnazlık edebilirsin. Bir tapınakta oturduğunu ve çanların çaldığını görebilirsin rüyanda. O zaman çalar saat işe yaramaz; yardımcı olamaz.

Canlı bir çalar saate ihtiyacın var - bir usta bu işe yarar - seni kandırmayacak, seni sarsmaya devam edecek; seni uykundan sarsarak uyandıracak. Kararlarının fazla değeri yok çünkü onlar senin kararların. Onlara güvenemezsin.

Bir adam arkadaşına diyordu ki, "Kararımı verdim; değişmemin vakti geldi. Asla başka bir kadına bakmayacağım artık. Bu akşam karıma itirafta bulunup beni affetmesini isteyeceğim."

Arkadaşı, "Bunu duyduğuma sevindim. Bunun vakti geldi de geçiyor."

O akşam karısı adamın itirafından dolayı çok incindi ve kalbine giren kadının kim olduğunu bilmek istedi. Postanedeki o sarışın mıydı yoksa?

"Hayır," dedi adam centilmence. "Söyleyemem."

Karısı devam etti. "Kesin yan sokakta oturan o mankendir." Adam sessizliğini korudu. "Buldum kim olduğunu - Çin lokantasındaki esmer."

"Kusura bakma, söyleyemem."
"Pekala," dedi karısı öfkeyle. "Bana kim olduğunu söylemezsen seni affetmeyeceğim."
Ertesi gün, işe giderken, adam arkadaşına rastladı. "Eee," dedi arkadaşı beklenti içinde, "Seni affetti mi?"
"Hayır," dedi, "Ama bana üç iyi fikir verdi."
Bilinçsiz bir beyin bu şekilde düşünür. Ona güven olmaz.
Şimdi sıra güzel Zen öyküsüne geldi.

USTA FUGAİ ÇOK İYİ BİR RESSAMDI,
VE BİLGE VE CÖMERT OLMASI İLE TANINIYORDU.
AMA AYNI ZAMANDA ÇOK SERTTİ
- HEM KENDİNE HEM DE MÜRİDLERİNE KARŞI.

Hikayeye girmeden önce birkaç şeyi anlamak gerekiyor. Zen dünya üzerindeki tek yaratıcı dindir. Tüm diğer dinler insanların yaratıcılığını engellemiştir. Bu da iyi değildir. Yaratıcı olmayan bir insan sessiz olabilir ama mutlu olamaz. Çok sakin olabilir, ama asla hayatından memnun değildir.
Mutluluk yaratıcılıktan doğar. Bir şey yaratmazsan mutlu olman imkansızdır. Ancak tanrı mutlu olabilir. Ve bir şey yaratırken sen de küçük bir tanrı olursun.
Bir şey yaratırken tanrı ile işbirliği yaparsın. Bir şey yaratırken tanrı içine dolar. Hatta, ne zaman bir şey yaratılsa hep tanrı tarafından yaratılmıştır; sen onun aleti olmuşsundur. Tanrı seni ele geçirmiştir.
Ne zaman harika bir tablo ortaya çıksa ressamı sadece aracıdır. Yapan tanrıdır. Nefis şiirler yazıldığında yaratıcısı şair değildir; şiirler onun içine dolar. Şair ortaya çıkmalarını sağlar. Şair sadece aracıdır. Şair kendisinden üstün bir varlığın onu ele geçirmesine izin verir.
Dünyadaki tek yaratıcı din Zen'dir. Ve bu da müthiş önemlidir.
Ben senin de yaratıcı olmanı istiyorum. Çünkü eğer yaratıcı olmazsan... Tabii, o zaman daha sessiz olabilirsin, çünkü yaratıcı olmayan insanın dünya ile pek alakası olmaz. Yaratıcı olmayan kişi kaçıştadır. Himalayalara kaçar. Bir

mağarada saklanır, oturur, göbek deliğini seyreder, tüm dünyayı unutur.
Bir anlamda, bu iyi, çünkü kimseye zarar vermeyecek -ama tek iyi tarafı da bu. Sorun yaratmayacak, politikacı olmayacak, general olmayacak, insanları istismar etmeyecek. Kenara çekilecek. İyi. Ama bu iyilik çok olumsuz ve yetersiz kalıyor - daha fazlası gerekli. Kötülük yapmayacak, ama hiçbir iyiliği de dokunmayacak.
Ve kötülük yapmadığında huzur dolu olursun çünkü kötü bir şey yapınca rahatsızlık duyarsın. O adam sessiz olacak, ama bu sessizlik içinde kederi barındıracak - izole olmuş, yalnız. Sessizliği canlı olmayacak; ölü bir şey olacak - mezarlığın sessizliği, bir cesedin sessizliği; bir çiçeğin veya yıldızların sessizliği değil- Bir şeyleri kaçıracak. Hayatın keyfini kaçıracak. İnsanın yaratıcı olması gerekiyor.
İçsel varlığına eriş. Bedene veya beyne ait olmayana eriş, sonra akmaya başla. İçsel varlığın ne şekilde istiyorsa ona göre ak. Herhangi bir şey olabilir. Bahçıvan veya ressam veya şair veya kunduracı olabilirsin.. .veya her neyse. Çünkü bu bir işe yarama sorunu değil; bu bir yaratıcılık sorunu. Bir şey yarat ki içsel varlığın dışa vurup kendini göstersin.
Zen ustaları ya şairdiler ya da ressam veya bahçıvan, ve her yaptıkları işte bir fark yaratıyorlardı. Bir Zen bahçesi dünyadaki diğer bahçelerden tamamen farklıdır. Böyle olmalı da, çünkü diğer tüm bahçeleri bilinçsiz insanlar yapıyor. Zen bahçesi ise bilinçli birileri tarafından yapılıyor. Farklı bir havası oluyor.
Bir Zen ustası harika bir bahçıvandı. İmparator bile ondan ders alıyordu. Ve Usta dedi ki, 'Saraydaki bahçeyi sen hazırla. Üç yıl sonra incelemeye geleceğim. Onaylarsam sınavı geçmiş olacaksın. Onaylamazsam o zaman üç yıl daha çalışacaksın, yeniden ders alacaksın.'
Tabii, bu imparatorun sarayıydı; orada binlerce bahçıvan çalışıyordu. İmparator onlara bir güzel emretti ve her ne öğrendiyse hemen bahçede uygulandı. Müthiş güzel bir yer oldu.

Üç yıl sonra usta geldi. Etrafa baktı. İmparator korktu, terlemeye başladı, çünkü usta pek sert bakıyordu. Hiç gülümsemiyordu. Ve sonra da dedi ki, 'Başarısız oldun. Çünkü bahçede tek bir ölü yaprak bile görmüyorum. Ölüm yoksa yaşam nasıl varolabilir? Ve bunca ağaç ölü yaprak olmadan nasıl canlı kalıyor? Ölü yapraklar olmadığı için bu bahçe ölü.'

Kral o sabah bütün bahçeyi temizletmişti; tek bir ölü yaprak bile kalmamıştı. Ve başarısız olmuştu.

Usta dışarı çıktı. Dışarıda, bahçeden toplanan ölü yaprak yığını duruyordu. Bütün ölü yaprakları geri getirdi, yollara serpiştirdi. Rüzgar yaprakları dağıtmaya başladı; bahçe canlandı. Ölü yapraklar etrafta savrulurken hışırdayıp duruyordu...bahçe canlanmıştı. Ve usta dedi ki, 'Şimdi, işte şimdi oldu. Yaşam ölüm olmadan varolamaz. Sen başarısız oldun. Şimdi üç yıllık disiplin daha gerekecek.'

Zen ustaları bahçeler yarattılar. O tip bahçe başka yerde yok, olamaz da. Usta imparatora dedi ki, 'Senin bahçen güzel, ama insan beynini fazlasıyla yansıtıyor. Tanrı hiç ortada yok. Fazla planlamışsın. Bir şey çok fazla planlanınca doğallığını yitiriyor. Onu öyle bir planla ki, kimse planını göremesin. Sanat içindeki beceri belirgin olmadığında değer kazanır. Tespit edilebiliyorsa o zaman altında bir insanın imzası vardır. Edilemiyorsa, bahçe vahşi gibi görünüyorsa, o zaman içinde tanrıdan bir parça vardır.'

Ressamlar, şairler var - kısa şiirler, haikular...müthiş güzeller, çok anlamlılar. Birkaç kelimede, sadece on yedi hece ile, bir kitabın anlatamadığını bir haiku rahatça anlatır. , Basho'dan bir haiku.

ESKİ BİR HAVUZ

BİR KURBAĞA İÇİNE ATLIYOR

PLOP.

Bitti.

Eski bir havuz...

Zihninde canlandır. Çok eski bir havuz, her şey sessiz, beklemede...

ESKİ BİR HAVUZ
BİR KURBAĞA İÇİNE ATLIYOR
PLOP.

Hepsi bu, şiir bu kadar - ama pek çok şey söylüyor. Neredeyse bütün resmi çizdi. Plop sesini duyabiliyorsun. Kurbağayı görebiliyorsun. Eski havuzu görebiliyorsun. Ona neredeyse dokunabilirsin. Onu hissedebiliyorsun.

Zen ustaları ne yaparlarsa yapsınlar, küçük veya büyük, yaptıklarının bir kalitesi vardır - aydınlanmış bir insanın dokunuşundan kaynaklanan kalite.

USTA FUGAİ ÇOK İYİ BİR RESSAMDI,
VE BİLGE VE CÖMERT OLMASI İLE TANINIYORDU.
AMA AYNI ZAMANDA ÇOK SERTTİ...

Evet, çok merhametlidirler, ve dolayısıyla çok sert. Merhametleri yüzünden sert olurlar. Sert davranmazlarsa sana fazla bir faydaları dokunmayacaktır.

AMA AYNI ZAMANDA ÇOK SERTTİ
HEM KENDİNE HEM DE MÜRİDLERİNE KARŞI.

ANLATILANA GÖRE FUGAİ ÖLÜMÜNE
OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE KAVUŞTU.
SON GÜNÜNÜN GELDİĞİNİ HİSSEDİNCE...

Eğer bedenini ve beynini izlersen ölmeden önce - neredeyse altı ay önce - artık öleceğini bilirsin. Altı ay öncesinde beden içten çözülmeye başlar. Sen ve bedenin gevşemeye, ayrılmaya, bölünmeye başlarsın. Bu sürecin tamamlanması neredeyse altı ay alır. Ama tam üç gün öncesinde, insan tam saatini, dakikasını, saniyesini söyleyebilir. Tam üç gün önce, insanın içinde bir şey yerine oturur ve ölüme hazırdır artık.

Doğru yaşadıysan, tamamen farkındalık içinde idiysen, ölümün ne zaman geldiğini bilebilirsin. Şu anda yaşamın varlığının bile farkında değilsin. Öbür türlü ölümün ayak sesini duyabileceksin. O belli belirsiz sesin yaklaştığını hissedebileceksin.

Şu anda yaşayamıyorsun bile, halbuki o zaman ölebileceksin. Ve bu bilinçli olacak. Ölüm senin başına geliyor olmayacak; sen bilinçli öleceksin. Ölüme bilinçli teslim olacaksın. Ölümü bilinçli kucaklayacaksın. Bu öykünün anlamı bu.

ANLATILANA GÖRE FUGAİ
ÖLÜMÜNE OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE KAVUŞTU.
SON GÜNÜNÜN GELDİĞİNİ HİSSEDİNCE,
ÇABUCAK BİR ÇUKUR KAZDIRDI...

İşte yolu bu. İnsan ölüme doğru birkaç adım atmalı. Ölümün yolda olduğunu biliyorsan git onu kapıda karşıla. Bırak içeri girsin.

ÇABUCAK BİR ÇUKUR KAZDIRDI,
SONRA İÇİNE GİRDİ VE
KAZICIYA ÜZERİNİ TOPRAKLA
ÖRTMESİNİ SÖYLEDİ.

Çok nadiren görülen türde birisi olmalı. Ölümün bütünüyle tadına varmak istedi. Bilinçsiz halde, öldükten sonra toprağa gömülmek istemiyordu. Bunun bile kendisi oradayken, her şeyi izlerken olmasını istiyordu. Orada durup toprağa gömülmek...

...VE KAZICIYA
ÜZERİNİ TOPRAKLA ÖRTMESİNİ SÖYLEDİ.
ŞAŞKINA DÖNEN ADAM ORADAN KAÇTI.

Adam olanlara inanamamıştı. Sonra yakalanıp ustayı öldürmekle suçlanabilirdi. Hemen kaçtı.

ORAYA GERİ DÖNDÜĞÜNDE
USTAYI TÜM VAKURU İLE
ÇUKURDA AYAKTA DURURKEN BULDU
- ÖLMÜŞTÜ.

Anlayış sahibi bir adam ölümde bile vakurludur. Bilinçsiz bir hayat yaşayan adam ise yaşarken bile vakursuzdur. Bilinçsiz bir hayat bir dilencininkine

benzer - gurursuz ve bin bir çeşit aşağılanma içinde. Bilinçli bir ölüm...ölüm bile, eğer bilinçliyse, müthiş bir vakur ve güzellik ve zarafet taşır.
Şunu okumuştum:
"Charles de Talleyrand-Perigord Fransız bir politikacıydı, oldukça becerikli ama tamamen ilkesiz - bütün politikacılar gibi - ve çalışma arkadaşlarını tam vaktinde gayet hünerli bir şekilde ele verdiğinden sayısız hükümet değişikliğinden hiç etkilenmeden kurtulmuştu. Fransız İhtilali sırasında cumhuriyetçi iken, Napolyon devrinde dışişleri bakanlığı yapmış, sonra Napolyon'un düşmanları ile komploya girişip imparatorun düşüşünden kendini sıyırtmış, ve sonra da yerine gelen kralların düşüşlerini de yarasız beresiz atlatmıştı.
Sonunda 1838'de, seksen dört yaşına geldiğinde, artık ölmek üzereydi, ve Kral Louis Philippe ölüm döşeğinde yanındaydı.
'Ah,' dedi Talleyrand, çok sancısı vardı, 'Cehennem ızdırabı çekiyorum.'
Ve Louis Philippe, hiç etkilenmemiş bir tavırla, 'Şimdiden mi?' dedi kibarca."
Bilinçsiz bir yaşam sürmüş bir insan yaşarken cehennem azabı çeker, ölürken de öyle - çünkü cehennemi yaratan kendi bilinçsizliğidir. Cehennem kendi bilinçsizliğinin yarattığı dehşetten ibarettir.
İçsel varlığının ışığını yanık tutan birisi cennette ölür, çünkü bilinç cennettir.
Bugünlük bu kadar yeter.

ÖYKÜNÜN KAYNAĞI: ZEN: ŞİİRLER, DUALAR, VAAZLAR, ANEKTODLAR, SÖYLEŞİLER
Sayfa 112
Detaylar yukarıda verilmiştir.

Doğru Ruh Hali

Shoju Usta köyünü kurtlardan nasıl kurtardı
("Çamlardaki Eski Şarkılar"# 7'den alınma)
Korkudan özgürlüğe yapılan yolculuk üzerine

USTA SHOJU'NUN TAPINAĞININ YAKININDA KURTLAR GÖRÜLÜNCE,
SHOJU BİR HAFTA BOYUNCA HER GECE MEZARLIĞA GİTTİ
VE ZAZEN İÇİNDE OTURDU.
BU SAYEDE KURTLARIN ETRAFTA DOLAŞMASI SON BULDU.

ÇOK SEVİNEN KÖYLÜLER UYGULADIĞI GİZLİ AYİNLERİ
ANLATMASINI RİCA ETTİLER. "ÖYLE ŞEYLERE BAŞVURMAK
ZORUNDA KALMADIM," DEDİ, "ZATEN YAPAMAZDIM DA.
BEN ZAZEN HALİNDEYKEN BİR GRUP KURT ÇEVREMİ SARDI,
BURNUMU YALAYIP BOĞAZIMI KOKLADILAR,
AMA BEN DOĞRU RUH HALİ İÇERİSİNDE OLDUĞUMDAN
ISIRILMADIM.

"SİZE VAAZLARIMDA HEP TEKRARLADIĞIM GİBİ,
DOĞRU RUH HALİ SAYESİNDE YAŞAMDA VE ÖLÜMDE
ÖZGÜR OLABİLİR, ATEŞ VE SUDAN KORUNABİLİRSİNİZ.
ONUN KARŞISINDA KURTLAR BİLE GÜÇSÜZ KALIR.
BEN SADECE SÖYLEDİKLERİMİ UYGULUYORUM."

Meditasyon nedir? Uygulanabilen bir teknik mi? Bir çaba meselesi mi? Beynin elde edebileceği bir şey mi? Değil.
Beynin yapabildikleri meditasyon olamaz - beyni aşar, beyin o noktada tamamen çaresizdir. Beyin meditasyonu delip geçemez; beynin bittiği yerde

meditasyon başlar. Bunu unutmamak gerekiyor, çünkü hayatımızda ne yaparsak yapalım, beyin aracılığı ile yapıyoruz. Ve sonra, içeri doğru döndüğümüzde, yeniden teknik, metot, çaba şeklinde düşünüyoruz çünkü yaşam deneyimimiz bize beynin her şeyi yapabileceğini gösteriyor. Doğru. Meditasyon dışında her şey beyin tarafından yapılabilir; beyin meditasyon dışında her şeyi yapabilir. Çünkü meditasyon elde edilen bir şey değildir - zaten vardır, senin doğandır. Elde edilemez; ancak tanınabilir, hatırlanılabilir. Orada seni bekler - içeri dön, onu hazır bulursun. Sen onu hep her zaman içinde taşıdın.

Meditasyon doğanın özüdür - o sensin, senin benliğin, yaptıklarınla bir ilgisi yok. Onu alamazsın ya da veremezsin, sahip olamazsın. O bir eşya değildir. O sensin. O senin benliğin.

Meditasyonun ne olduğunu anladığın zaman her şey açıklığa kavuşur. Yoksa hep karanlıkta el yordamıyla aranır durursun.

Meditasyon bir açıklık durumudur, bir ruh hali değildir. Beyin karışıklıktır. Beyin asla net değildir. Olamaz da. Düşünceler etrafında bulutlar yaratır - sinsi bulutlardır bunlar. Bir sis oluştururlar, ve netlik kaybolur. Düşünceler yokolduğunda, bulutlar yokolduğunda, çıplak benliğin ile baş başa kaldığında, her şey netleşir. O zaman uzakları görebilirsin; o zaman yaradılışın ta dibine kadar görebilirsin; o zaman bakışların deler geçer - varoluşun merkezine kadar.

Meditasyon görüş açıklığıdır. Onun hakkında düşünemezsin. Düşünmekten vazgeçmelisin. "Düşünmeyi bırakmalısın" derken, hemen bundan sonuç çıkarma, çünkü sonuçta kelimeleri kullanmak zorundayım. O yüzden "Düşünmeyi bırakmalısın" diyorum, ama eğer vazgeçersen ıskalarsın, çünkü gene olayı eyleme indirgemiş olursun.

"Düşünmeyi bırakmak" şu anlama geliyor: hiçbir şey yapma. Otur. Bırak düşünceler kendiliğinden sakinleşsin. Bırak beyin kendiliğinden gevşesin. Sen duvara bakarak otur, sessiz bir yerde, hiçbir şey yapmadan. Rahat. Gevşemiş. Hiç çaba göstermeden. Hiçbir yere gitmeden. Sanki uyanıkken uykuya dalmış

gibi - uyanıksın ve gevşiyorsun ama bedenin uykuya dalıyor. Kendi içinde tetiktesin ama tüm bedenin derin bir rahatlama yaşıyor.
Düşünceler kendiliğinden sakinleşir, senin onlara karşı cephe alman, onları düzeltmeye kalkışman gerekmiyor. Adeta çamurlanmış bir dere gibi...ne yaparsın o zaman? İçine atlayıp temizlemeye mi çalışırsın? Bu şekilde daha da çamurlanacaktır. Derenin kenarında otururs un. Beklersin. Yapılacak başka bir şey yoktur. Çünkü yapacağın her şey sadece nehri daha fazla bulandıracaktır. Eğer dereden birisi geçti de ölü yapraklar yüzeye çıkıp çamur oluşmasına neden olduysa yalnızca sabır gerekir. Orada otururs un. İlgisizce izlersin. Ve dere aktıkça ölü yapraklar akıp gidecek, ve çamur dibe çökecektir çünkü sonsuza dek yüzeyde kalamaz.
Bir süre sonra aniden fark edeceksin - dere yine cam gibi olmuştur.
Beyninden bir arzu gelip geçtiğinde dere bulanır. Sen otur yeter. Hiçbir şey yapmaya çalışma. Japonya'da böyle "oturmaya" zazen deniyor; hiçbir şey yapmadan sadece oturmak. Ve bir gün, meditasyon olur. Sen bir şey yaptığından değil; o sana gelir. Ve geldiği zaman hemen tanırsın; zaten hep oradaydı ama sen yanlış yöne bakıyordun. Hazine hep seninleydi ama senin dikkatin başka yerdeydi: düşüncelerde, arzularda, bin bir çeşit şeyde. Tek gerçek olanla ilgilenmiyordun... bu da kendi benliğindi.
Enerji içeri döndüğünde - Buda buna PARABVRUTTİ diyor: enerjinin kaynağına dönmesi - aniden her şey açıklık kazanır. O zaman bin kilometre ötedeki bulutları görürsün, ve çamların sesini duyarsın. O zaman önün tamamen açılır.
Bu güzel Zen öyküsüne girmeden önce beyin hakkında birkaç şeyin anlaşılması gerekiyor. Çünkü beynin mekanizmasını daha iyi anlarsan araya girme ihtimalin azalır. Beynin nasıl işlediğini anladıkça zazen halinde oturabilme ihtimalin artar; sadece oturabilir, hiçbir şey yapmadan öylece durabilirsin; meditasyonun oluşmasına izin verebilirsin. Bu bir oluşumdur.
Beyni anlamak yardımcı olacaktır, çünkü yoksa yine beyni devre sokacak,

beyinle işbirliğine girmene yol açacak bir şeyler yapmaya devam edersin.
Beyin hakkında ilk bilinmesi gereken, gevezeliğidir. Sen sus veya konuş, o içinden konuşmaya devam eder; uyanık veya uykuda olman fark etmez, onun konuşması sürmektedir. Çalışıyor olabilirsin ama içindeki konuşma devam eder; araba kullanıyor veya bahçede kuyu kazıyor olabilirsin, ama o konuşma hiç durmaz.
Beyin devamlı konuşur. Eğer o konuşma bir dakikalığına kesilse beynin yokluğunu görebileceksin. Meditasyon da budur işte. Beynin yokluğu doğru durumdur. Bu senin durumun.
Ama beynin gevezeliğinin durduğu ana nasıl erişeceğiz? Yakalamaya çalışırsan yine ıskalarsın. Ama denemeye lüzum yok. Aslında o an hep yaşanıyor - tek gereken birazcık farkındalık. İki düşünce arasında hep bir sessizlik olur; hatta iki kelime arasında bile boşluk vardır. Yoksa sözcükler birbirinin üstüne binerdi; yoksa düşünceler birbirine karışırdı. Halbuki karışmıyorlar.
İstediğini söyle..."Bir gül ve bir bülbül" de mesela. İki kelime arasında ara var; "bir" ile "gül" arasında ufacık, mikroskopik, zar zor sezilen bir boşluk var. Ama var; yoksa "bir" ile "gül" birbirine karışırdı. Biraz dikkatle, biraz yakından izleyerek boşluğu görebilirsin: bir-gül-ve-bir-bülbül. Boşluk sürekli oluyor; her kelimeden sonra boşluk tekrarlanıyor.
Geştaltın değişmesi gerekiyor. Normalde kelimelere bakarsın, boşluklara değil. "Bir"e bakarsın, "gül"e bakarsın, ama ikisinin arasındaki boşluğa bakmazsın. Dikkatini değiştir. Hiç çocuk kitabı gördün mü? İki türlü bakabileceğin birçok resim var içlerinde: bir yönden bakınca yaşlı bir kadın görüyorsun, ama devamlı bakarsan birdenbire resim tamamen değişiyor ve genç güzel bir kadın görülebiliyor. Aynı çizgiler her iki yüzü de oluşturuyor - yaşlı ve genç birer kadın. Genç yüze sürekli bakarsan o da değişir, çünkü beyin hiçbir şeye sabitlenemez - sürekli değişir. Ve yaşlı yüze tekrar sürekli baktığında yine genç olana dönüşecektir.
Bir şey dikkatini çekecek: yaşlı yüzü gördüğünde orada bir yerde saklı olduğu

halde genç yüzü göremiyorsun - halbuki orada olduğunu biliyorsun, gördün. Ve genç yüzü gördüğünde yaşlı olan görülemiyor; orada olduğunu bildiğin halde kayboluyor.

İkisini birlikte göremezsin. Birbirleriyle çelişirler. Birlikte görülemezler. Figürü gördüğünde, arka plan yokolur; arka planı gördüğünde figür yokolur. Beynin algılama kapasitesi sınırlıdır - çelişkileri bilemez. O nedenle Tanrı'yı bilemez -Tanrı çelişkilidir; o nedenle benliğinin merkezinde olanları bilemez - benliğin de çelişkilidir, tüm çelişkileri anlar, paradoksiktir.

Beyin bir seferde ancak tek bir şeyi görür, ve gördüğünün tam tersini aynı anda göremez. Tam tersini görebildiğinde ilk resim yokolur. Beyin kelimelere bakmaya devam eder o yüzden her kelimenin ardından gelen sessizliği algılayamaz. Odağını değiştir. Sessizce oturup boşluklara bak. Uğraşmadan, zorlamadan. Rahat ol - gevşe - oyunmuş gibi yap - eğlenceymiş gibi. Çok ciddiye almanın alemi yok çünkü o zaman fazla ciddileşirsin ve ciddileştiğin zaman da kelimelerden sessizliğe geçmen çok zor olur. Eğer gevşek, akıcı, gayri-ciddi, oyuncu bir hale bürünürsen çok kolaylaşır - eğlenceli bir şeymiş gibi.

Milyonlarca insan meditasyonu ıskalıyor çünkü meditasyona yanlış anlamlar yükleniyor. Çok ciddi ve karamsar görünüyor, adeta bir kiliseye aitmiş gibi, sanki sadece ölü veya neredeyse ölü insanlara, karamsar, ciddi, asık suratlı, eğlenmeyi, kutlamayı unutmuş olanlara aitmiş gibi. Eğlenme ve kutlama meditasyonun özellikleridir. Gerçekten meditasyon yapan birisi eğlencelidir: yaşam onun için zevklidir, yaşam bir LEELA, yani oyundur. Yaşamın tadını çıkarır. Ciddi değildir. Rahattır.

Sessizce otur, rahat, gevşek, ve bırak dikkatin boşluklara aksın. Kelimelerin kenarından boşluklara doğru kay. Boşlukların öne çıkmasına ve kelimelerin silinmesine izin ver. Karatahtaya bakıyormuşsun gibi, ve ben üzerine beyaz bir nokta konduruyorum: ya noktayı görürsün ve karatahta uzaklara gider, ya da karatahtayı görürsün ve nokta ikinci plana düşer, bir gölgeye dönüşür.

Dikkatini figür ile arka fon arasında kaydırabilirsin.
Kelimeler figürlerdir; sessizlik ise arka fon. Kelimeler gelip gider; sessizlik kalır. Doğduğunda sessizlik olarak dünyaya geldin - sadece aralar, boşluklar. Sonsuz bir boşluk ile geldin, hayata uçsuz bucaksız bir boşlukla başladın - sonra kelime toplamaya giriştin.
İşte bu nedenle hafızanda geri gidip de hatırlamaya çalıştığında dört yaşından öteye geçemiyorsun. Çünkü dört yaşından önce neredeyse bomboştun; kelimeler hafızanda o yaştan sonra birikmeye başladı. Hafıza ancak kelimelerin olduğu yerde devreye girer, boşluk sende bir iz bırakmaz. O yüzden geriye dönüp de hatırlamaya çalışınca en fazla dört yaşını hatırlarsın. Veya, eğer çok zeki idiysen, üç yaşına dönebilirsin. Ama hiçbir hatıranın kalmadığı bir nokta gelir çatar. O zamana dek boşluktan ibarettin - saf, bakir, kelimelerle yozlaşmamış. Saf gökyüzü gibiydin. Öldüğün gün kelimelerin yine düşüp dağılacak; boşluğun ile birlikte yine başka bir dünyaya veya yaşama taşınacaksın. O boşluk senin benliğin.
Shankara'nın bir hikayesinde Usta'sına benliğin doğasını sorup duran bir öğrenci anlatılır. Soruyu her soruşunda, Usta duymamazlığa geliyordu - ta ki bir gün öğrencisine dönüp, 'Ben sana öğretiyorum, ama sen dinlemiyorsun. Benlik sessizliktir,' diyene dek.
Beyin kelimeler demektir; benlik ise sessizlik. Beyin toparladığın kelimelerden ibarettir; sessizlik ise hep seninle olandır, toplama değildir. Benliğin anlamı budur. O senin temel özelliğin. Fonda sessizlik varken sen kelime toplar durursun, ve kelimelerin toplamına da beyin deriz. Sessizlik meditasyondur. Bu geştaltı değiştirmekle, dikkati kelimelerden sessizliğe çevirmekle ilgili bir sorundur - sessizlik hep oradadır.
Her kelime bir uçurumdur: sessizliğin vadisine atlayabilirsin. Her kelimeden sonra sessizliğe geçebilirsin... mantra'nın anlamı budur. Mantra tek bir kelimeyi defalarca tekrarlamaktır. Tek bir kelimeyi defalarca tekrarlayınca sıkılırsın çünkü özelliğini yitirir. O kelimeden bıkarsın, ondan kurtulmak

istersin. Can sıkıntısı işe yarar. O kelimeden kurtulmana yarar - şimdi sessizliğe daha kolayca geçebilirsin.
Sessizlik hep orada köşede bekler. Ram, Ram, Ram diye tekrar edersen...bunu ne kadar sürdürebilirsin? Eninde sonunda bıkar, sıkılırsın. Mantranın faydası bu sıkıntıyı yaratıp ondan kurtulmak istemeni sağlamaktır, bu da güzeldir, çünkü o zaman sessizliğe bürünmekten başka çare kalmaz. Kelimeyi geride bırakıp boşluğa kay; kelimeyi tramplen olarak kullanıp boşluğa atla.
Kelimeler değişirse - ki normalde değişirler - asla sıkılmazsın. Yeni bir kelime her zaman çekicidir; yeni bir fikir de öyle; yeni bir düş, yeni bir arzu her zaman çekicidir. Ama eğer beynin aynı şeyi tekrarlayıp durduğunu görebilirsen ya uyuyakalırsın ya da sessizliğe atlarsın - olasılıklar bunlardır. Ve ben biliyorum ki mantraları tekrarlayan çoğu insan uyuyakalıyor. Bu da yüzyıllardır tanışık olduğumuz bir olasılık. Anneler iyi bilir. Çocuk uyumuyorsa mantraya başvururlar - buna ninni derler. Monoton bir tonda iki veya üç kelimeyi tekrarlarlar ve çocuğun uykusu gelir. Tekrarlamaya devam edersen çocuk sıkılacaktır, kaçamaz da, hiçbir yere gidemez, böylece tek kaçışı uyku olur. Der ki, "Tekrarlamaya devam et. Ben uykuya dalıyorum!" Ve uyur.
Mantra tekrarlayanların çoğu uykuya dalar - o yüzden uykusuzluk çekenlere Transandantal Meditasyon uygulanır ve Amerika'da bu çok yaygındır. Uykusuzluk normal hale gelmiştir. Uykusuzluk arttıkça Maharishi Mahesh Yogi'ye talep artacaktır, çünkü insanların sakinleştiriciye ihtiyaçları olacaktır. Mantra mükemmel bir sakinleştiricidir, ama esas amacı bu değil. Bu yanlış da değil - sayesinde güzelce uyuyorsan, iyi, fakat asıl amacı bu değil.
Bu bir uçağı öküz arabası gibi sürmeye benzer. Bunu yapabilirsin. Uçağın önüne öküzleri koyar ve çekersin - bunda ters bir taraf yoktur, birazcık işe yarar, ama esas amacı bu değildir. Onunla çok yükseklere uçabilirsin.
Mantrayı kullanırken can sıkıntısına yol açacağının tamamen farkında olmak gerekir, ve uyumamayı unutmamalısın. Yoksa, ıskalarsın. Uykuya dalma. Mantrayı tekrarlamaya devam et ve uykuya dalmak için kendine izin verme. Bu

yüzden mantrayı ayaktayken veya yürürken tekrarlaman daha iyi olur, böylece uyumazsın.
Gurdjieff'in en büyük müridlerinden biri olan P. D. Ouspensky ölüyordu. Doktorlar dinlenmesini söylediler ama dinlemedi - onun yerine bütün gece yürümeye devam etti. Delirdiğini düşündüler. Ölüyordu, enerjisi yokoluyordu -neden böyle yapıyordu? Dinlenmesi gerekiyordu; yürümeye devam ederse daha çabuk ölecekti. Ama o durmadı. Birisi sordu, "Ne yapıyorsun?" Dedi ki, "Uyanıkken ölmek istiyorum. Uykuda ölmek istemiyorum - o zaman ölümün güzelliğini kaçırırım."
Ve yürürken öldü.
Mantra yapmanın yolu budur. Yürümek.
Gautama Buda'nın aydınlanmaya kavuştuğu Bodhgaya'ya gidersen, Bodhi ağacının yakınında ufak bir patika görürsün. Buda devamlı o patikada yürürdü. Bir saat boyunca ağacın altında meditasyon yapardı, ve sonra bir saat boyunca yürürdü.
Müridleri "Niye?" diye sorduğunda "Çünkü ağacın altında çok oturunca uyku bastırıyor," derdi.
Uyku bastırdığı zaman insan yürümeli, yoksa uyuyakalırsın, ve mantra boşa gider. Mantra can sıkıntısı vermeye yarar, mantra seni bıktırıp uçuruma atlamaya teşvik eder. Uyursan uçurumu kaçırırsın.
Bütün Budist meditasyonları dönüşümlüdür. Otururken yaparsın - ama uykun geldiği anda kalkıp yürürken devam edersin. Uyku halinin geçtiğini anladığın anda tekrar oturup meditasyona devam et. Bunu hep yaparsan, tıpkı deri değiştiren bir yılan gibi kelimelerden sıyrıldığın bir an gelecek. Ve bu çok doğal olacak. Hiç çaba gerektirmeyecek.
Beyin hakkında hatırlanması gereken ilk şey bu: devamlı süregelen bir gevezelik. Bu gevezelik onu canlı tutuyor, besliyor, onsuz beyin yoluna devam edemez. Beynin kıskaçlarından kurtul - yani, içsel gevezelikten kurtul.
Bunu kendini zorlayarak yapabilirsin, ama yine ıskalamış olursun. Kendini

içinden konuşmamaya zorlayabilirsin, tıpkı dışarıda konuşmamaya zorlayabileceğin gibi - zoraki bir sessizliği koruyabilirsin. Başta zordur, ama ısrar edersen beyni konuşmamaya zorlayabilirsin. Bu mümkün. Himalayalara gidersen bunu başarmış birçok kişiye rastlarsın, ama yüzlerinde zeki değil donuk bir bakış vardır. Beyin aşılmamış, sadece susturulmuştur. Canlı bir sessizliğe geçmek yerine beyni zorlayıp kontrol altına alıyorlar. Bu tıpkı köşede cezaya bırakılan çocuğa benziyor. Onu izle. Kıpırdanmak ister, ama kendini tutar, korkuyordur. Enerjisini bastırır yoksa cezalandırılacaktır.

Bu bastırma uzun sürerse - okullarda çocuklar beş-altı saat oturuyorlar - zamanla zeka donuklaşır. Her çocuk zeki doğar ama insanların neredeyse yüzde doksan dokuzu aptal olarak ölür. Eğitim beyni köreltir - bunu sen kendi başına da yapabilirsin.

Dindar insanların neredeyse aptal olduklarını göreceksin ama onlar hakkındaki fikirlerin yüzünden bunu baştan anlayamayabilirsin. Ama eğer gözlerin açıksa git de SANNYASİN'lere bir bak - onları pek aptal bulacaksın; herhangi bir zeka veya yaratıcılık işaretine rastlayamayacaksın. Hindistan bu insanlar yüzünden çok çekti. Yaratıcılıktan öylesine yoksun bir ortam yarattılar ki Hindistan hep en azıyla yetindi. Felç meditasyon değildir.

Bir defasında kilisede papaz, "Derdi olan kocalar, hepiniz ayağa kalkın!" diye ahaliye seslendi.

Biri dışında kilisedeki bütün erkekler ayağa kalktı.

"Ah!" dedi papaz. "Senin gibisi milyonda bir bulunur!"

"Yok, ondan değil," dedi adam. "Ben felçliyim."

Felç meditasyon değildir; felç sağlıklı değildir. Beyni felce uğratabilirsin - bunun için milyon tane yöntem var. İnsanlar dikenli yatakların üzerine yatıyorlar. Eğer devamlı dikenlerin üstüne yatarsan bedenin duyarsızlaşır. Bu bir mucize değil. Sadece bedenini hissizleştiriyorsun. Beden canlılığını kaybedince sorun kalmaz - senin için orası diken yatağı olmaktan çıkar. Zamanla orada rahat bile edebilirsin. Hatta rahat bir yatak teklif edildiğinde

üzerinde uyuyamayabilirsin. Bu bedeni felç etmektir.
Beyni felç etmek için de benzer metotlar var. Oruç tutabilirsin. O zaman beyin bedenin acıktığını söyler durur ama sen yemek yemezsin, beyne kulak vermezsin. Zamanla beyin körelir. Beden açlık hisseder ama beyin bunu bildirmez. Çünkü bunun anlamı yoktur. Dinleyen, kulak veren yoktur ki. O zaman beyin felç geçirir. Uzun oruçlar tutan birçok insan meditasyona ulaştıklarını sanırlar. Bu meditasyon değil düşük enerji, felç, hissizliktir. Ortada ceset gibi dolaşırlar. Canlı değillerdir. Unutma ki meditasyon sana daha fazla, daha parlak, sonsuz bir zeka sunar. Meditasyon seni canlandırır ve hassaslaştırır; yaşamın zenginleşir.
Bedensel zevklerden elini eteğini çekmiş olanlara bak: yaşamları yaşam olmaktan çıkmış. Bu insanlar meditasyonla ilgili değiller. Mazoşist olabilirler, kendilerine işkence yapıp bundan zevk alıyorlar...beyin çok kurnazdır, bir şeyler yapar ve onlara mantıklı açıklamalar getirir. Normalde başkalarına karşı şiddet yüklüsündür ama beyin çok kurnazdır - şiddet karşıtlığını öğrenip öğretebilir, ama o zaman da kendine karşı şiddet uygular. Ve kendine uyguladığın şiddet başkalarınca saygı görür çünkü bu tip davranışların dindarlık olduğunu sanıyorlar. Bu tamamen saçmalık.
Tanrı dünyevi zevklere karşı değildir, yoksa çiçekler, yemyeşil ağaçlar olmaz, her yer çöl olurdu. Tanrı dünyevi zevklere karşı değildir, yoksa hayatta müzik ve dans olmazdı - sadece mezarlıklar olurdu. Tanrı dünyevi zevklere karşı değildir; Tanrı yaşamın keyfini çıkarır. Tanrı hayal edebileceğinden çok daha fazla Epiküryendir. Tanrı'yı düşünürken aklına Epikürüs'ü getir. Tanrı daha fazla mutluluk, neşe, coşku için devamlı süren bir arayıştır. Bunu unutma.
Ama beyin çok kurnaz. Felci meditasyon diye açıklar; körelmeyi aşmak diye açıklar; ölü gibi olmayı dünyevi zevkleri reddetmek diye açıklar. Dikkat et. Unutma ki doğru yöne gidersen çiçek açmaya devam edersin. Senden güzel kokular yükselir ve daha yaratıcı olursun. Ve yaşama, aşka, ve Tanrı'nın sana sunduğu her şeye karşı daha duyarlı olursun.

Beyninde çok keskin bir gözün olsun - onun motivasyonlarını incele. Bir şey yaptığında hemen motivasyonuna bak, çünkü eğer motivasyonu kaçırırsan beyin seni aldatmaya devam eder ve motivasyonun başka bir şey olduğunu iddia eder. Örneğin: eve öfkeli gelip çocuğunu dövdün. Beyin diyecek ki, "Bu onun iyiliği için, disiplin öğrenmeli." Bu bir rasyonalizasyondur. Daha derine in. Öfkeliydin ve kızabileceğin biri olsun istedin. İşyerinde patronuna kızamadın, o fazla güçlü. Bu riskli ve ekonomik olarak tehlikeli olurdu. Yok, zayıf birini aradın. Eh, bu çocuk da öyle, tamamen sana bağımlı; tepki veremez, hiçbir şey yapamaz, sana aynı şekilde karşılık veremez. Daha mükemmel bir kurban bulamazdın.

Bak. Çocuğa kızgın mısın? Öyleysen, beynin seni kandırıyor.

Beyin seni yirmi dört saat boyunca kandırıyor ve sen de onunla işbirliği yapıyorsun. Ve sonuçta mutsuz oluyor, cehennemde gibi hissediyorsun. Her an doğru motivasyonu gözle. Doğru motivasyonu bulabilirsen beyin gittikçe seni kandırma becerisini yitirecektir. Ve kandırılmaktan uzaklaştıkça beyni aşmaya, bir usta haline gelmeye gittikçe daha fazla yaklaşacaksın.

Şöyle bir hikaye duydum.

Bir bilimadamı arkadaşına, "Biz şehir dışında konferansa katıldığımızda karının bekaret kemeri takması konusunda niye ısrar ettiğini anlayamadım," diyordu. "Sonuçta, şurada iki dost olarak konuşuyoruz, o surat ve o vücutla kim yatar ki Emma ile?"

"Biliyorum, biliyorum," diye cevap verdi diğeri. "Ama eve döndüğümde anahtarı kaybettiğimi söyleyebilirim."

Bak, hep bilinçaltı motivasyonu gözle. Beyin seni yönetip yönlendiriyor çünkü onun gerçek motivasyonlarını görmekten acizsin. İnsan gerçek motivasyonları görebildiği zaman meditasyon çok yaklaşır...çünkü artık beynin pençesinde değilsindir.

Beyin bir mekanizma. Zekası yok. Beyin biyolojik bir bilgisayar. Nasıl zekası olabilir ki? Becerisi var ama zekası yok; işlevsel faydası var, ama farkındalığı

yok. O bir robot; iyi çalışıyor ama onu fazla dinleme çünkü o zaman içsel zekanı yitirirsin. Sanki tüm iplerini bir makinanın eline bırakıyormuşsun gibi olur. İçinde özgün hiçbir şey bulunmayan - bulunamayacak - bir makinadan seni yönetmesini istiyorsun. Beyindeki hiçbir düşünce orijinal değil, her biri tekrardan ibaret. İzle. Beyin ne zaman bir şey söylese yine seni bir kalıba sokmaya çalıştığını göreceksin. Yeni bir şey yapmayı denersen beynin hakimiyetini kırmış olursun.

Bir şekilde yaratıcı olan insanlar meditasyona daha yatkındırlar, olmayanlar ise çok zorlanırlar. Eğer kendini tekrarlayan bir hayatın varsa beynin seni fazlasıyla kontrol altında tutuyor demektir - ondan uzaklaşamıyorsun, korkuyorsun. Her gün yeni bir şey yap. Eski rutinden kaçın. Hatta eğer beynin bir şey söyleyecek olursa ona de ki, "Bunu hep böyle yaptık. Hadi şimdi başka bir şey yapalım."

Ufak değişiklikler bile olur...karına olan davranışlarında mesela - ufak değişiklikler; yürüyüşünde olabilir - ufacık şeyler; konuşma biçiminde - ufak tefek farklılıklar. Göreceksin ki beyin üstündeki hakimiyetini yitiriyor, özgürleşiyorsun.

Yaratıcı insanlar meditasyona daha kolay ve daha derinlemesine girerler. Meditasyon işadamları için şairler, ressamlar, müzisyenler, dansçılar için olduğundan çok daha zordur - sıradan, yaratıcılıktan tamamen uzak bir hayat yaşar onlar.

Bir babanın oğluna öğüt verişine kulak misafiri oldum. Gençken nam salmış bir playboy olan baba, oğlunun yakındaki düğününden söz ediyordu.

"Oğlum," dedi, "Sana iki öğüdüm var. Haftada bir geceni mutlaka erkek arkadaşlarınla gezmeye ayır."

Duraksadı. Oğlu ikinci öğüdün ne olduğunu sorunca da, "Sakın o akşamı erkek arkadaşlarınla harcama!" dedi.

Kendi rutinini, kendi yöntemlerini oğluna aktarıyor. Yaşlı beyin genç bilince öğüt vermeye devam ediyor - baba oğluna öğüt veriyor.

Her an - yenileniyorsun, yeniden doğuyorsun, bilinç asla yaşlanmaz. Bilinç hep oğuldur, beyin de hep baba. Beyin asla genç değildir ve bilinç asla yaşlı olamaz - ve beyin oğluna öğüt vermeye devam eder. Baba oğlunda aynı tarzı yaratır, sonra oğul da aynısını tekrarlayacaktır.

Şimdiye dek belli bir tarzda yaşadın - farklı bir tarz denemek istemez misin? Şimdiye dek belli bir tarzda düşündün - benliğine yeni bakış açıları katmak istemez misin? O zaman uyanık ol ve beyni dinleme.

Beyin bugününü ve yarınını kontrol etmeye çalışan geçmişindir. Yaşayan geleceği ele geçirmek isteyen ölü geçmiştir. Buna karşı tetikte olman yeterli.

Peki bu nasıl oluyor? Beyin bunu nasıl yapıyor? Şu metodu kullanıyor: diyor ki, "Eğer beni dinlemezsen benim kadar verimli olamazsın. Alışılagelmiş bir şey yaparsan daha verimli olursun çünkü daha önceden tecrübelisindir. Yeni bir şeye kalkışırsan o kadar verimli olamazsın." Beyin bir ekonomist, bir verimlilik uzmanı gibi konuşur durur; " Böylesi daha kolay. Ne diye uğraşasın? İşin kolayına kaç," der.

Unutma, ne zaman elinde iki seçenek olsa yenisini seçmelisin, daha zor olanı, daha fazla farkındalık isteyeni. Verimliliği feda edip her seferinde farkındalığı tercih et, o zaman meditasyonu mümkün kılan bir durum yaratmış olacaksın. Bunların hepsi birer durum. Meditasyon gerçekleşecek. Sadece bu durumlara girerek meditasyona ulaşırsın demiyorum ben - ama bunlar sana yardımcı olacak. Meditasyonun olmazsa olmazı bazı durumlar yaratacaklar.

Daha az verimli ama daha yaratıcı ol. Amacın bu olsun. Faydalı işler yapacağım diye fazla takılma. Onun yerine hayata yararlı olmak için gelmediğini asla unutma; işe yaramak üzere doğmadın, bu çok alçaltıcı; gittikçe daha verimli olmak için varolmadın - gittikçe daha canlı, daha zeki, daha mutlu ve coşku dolu olmak üzere buradasın. Ama bunlar beynin tarzından tamamen farklı şeyler.

Kadının birine okuldan oğlunun karnesi gönderilmişti "Oğlunuz çok zeki," diyordu öğretmeni, karneye iliştirdiği kartta, "ama kızlarla oynayarak çok fazla

vakit harcıyor. Ancak, onu bu huyundan vazgeçirmek için bir planım var."
Anne karneyi imzaladı ve şu not ile birlikte geri gönderdi: "İşe yararsa haberim olsun, ben de babasında deneyeyim."
İnsanlar devamlı başkalarını kontrol edebilmek için tüyo alma peşindeler, böylece kar edecekler - karlı tüyolar bunlar. Eğer başkalarını kontrol etme peşindeysen hep beyninin kontrolünde kalırsın. Milleti kontrol etme hevesinden vazgeç. Başkalarını kontrol etmekten vazgeçtiğinde - eş, çocuk, ana, baba, dost, düşman - başkalarını kontrol etmekten vazgeçtiğinde, beynin hükmü azalır çünkü artık işe yaramıyordur.
Beyin dünyayı kontrole yarar; beyin toplumu kontrol altında tutmaya yarar... Bir politikacı meditasyon yapamaz. İmkansız! İşadamı için olduğundan daha da zor. Politikacı tam ters uçta durur. Meditasyon yapamaz. Bazen bana politikacılar geliyor. Meditasyonla ilgileniyorlar ama tam olarak değil - fazla gerginler ve biraz rahatlamak istiyorlar. Bana geliyorlar ve yardım istiyorlar, çünkü stresleri çok, işleri gereği böyle. Ama devamlı çelişki, yalan-dolan, rekabet bir yandan sürüyor. Biraz huzur bulmalarına yardımcı olacak bir şeyler arıyorlar. Onlara bunun imkansız olduğunu söylüyorum. Meditasyon yapamazlar. Hırslı beyinler meditasyon yapamaz çünkü meditasyonun temelinde hırssızlık vardır. Hırs başkalarını kontrol etme çabası demektir. Politika budur işte: tüm dünyayı kontrol etme çabası. Eğer başkalarını kontrol etmek istersen beyni dinleyeceksin, çünkü beyin şiddeti pek sever.
Ve yeni şeyler deneyemezsin - onlar fazla risklidir. Hep eskileri tekrarlaman gerekir. Tarihin verdiği dersleri dinlesen şaşarsın.
1917'de, Rusya'da büyük bir devrim oldu, tarihteki en büyüklerinden biri. Ama bir şekilde başarısız olundu. Komünistler iktidara geldiklerinde neredeyse çar gibi davrandılar - hatta daha bile kötü. Stalin, Deli Petro'dan daha korkunçtu. Milyonlarca insanı öldürdü. Peki ne oldu? İktidarı ele geçirdikten sonra yeni bir şey yapmak çok riskli geldi. İşe yaramayabilirdi, daha önce denenmemişti o yüzden kim bilebilirdi? En iyisi hep işe yaramış olan eski yöntemleri

kullanmaktı. Çarlardan ders aldılar.
Her devrim başarısız olur çünkü belli bir grup politikacı başa geçtiğinde aynı metotları uygular. Beyin asla yeniden değil hep eskiden yanadır. Başkalarını kontrol etmek istiyorsan, meditasyon yapamazsın...bu konuda kesinlikle emin ol.
Beyin bir tür uyku halinde, bilinçsiz bir durumda yaşar. Çok nadiren bilinçlenirsin. Hayatın büyük tehlikedeyse bilinçli olursun; yoksa değilsindir. Beyin uykulu halde devam eder. Yolun kenarında durup insanları izlersen yüzlerinde rüyaların gölgelerini göreceksin. Birisi kendi kendine konuşup el kol hareketleri yapar - ona bakarsan o yolda değil bambaşka bir yerde olduğunu anlarsın. İnsanlar adeta derin bir uykudayken hareket ediyorlar.
Uykuda yürümek, beynin normal hali. Meditasyona başlayacaksan bu uykulu halinden sıyrılmalısın. Yürü, ama uyanık ol. Kuyu kaz, ama uyanık ol. Yemek ye, ama yemek yerken başka bir şey yapma - sadece ye. Her lokmanın farkına var, çiğnerken uyanık ol. Kendine dünyanın dört yanına dağılma izni verme. Şimdi, burada ol. Ne zaman beyninin başka yerlere uzandığını hissetsen... Hep de bir yerlere gidiyordur, asla burada olmak istemez. Çünkü eğer beyin burada kalırsa artık ona ihtiyaç duyulmaz; burada şu anda akla gerek yoktur - bilinç yeterlidir. Akıl sadece oralarda, gelecekte bir yerde gereklidir, ama asla burada değil... Aklının başka bir yere gittiğini fark ettiğinde - sen İstanbul'dasın ama aklın New York'ta - hemen toparlan. Kendine bir çimdik at. Eve dön. Olduğun noktaya gel. Yerken, ye; yürürken, yürü; aklının dört bir yana dağılmasına izin verme.
Bu meditasyona dönüşmeyecek, ama bir durum meydana getirecektir.
Parti tüm hızıyla devam ediyordu ve bir adam arkadaşını arayıp eğlenceye katılmasını istedi. Yanlış numara çevirdi ve cevap veren uykulu sesten özür diledi. Bir sonraki denemede karşısında yine aynı sesi buldu.
"Çok özür dilerim," dedi, "Çok dikkatli çevirmiştim. Nasıl yanlış düştüğünü anlayamadım."

"Ben de," dedi uykulu ses. "Özellikle telefonum olmadığı için."
İnsanlar neredeyse uykuda yaşıyorlar, ve uykularını hiç bozmadan bir şeyler yapmayı öğrenmişler. Birazcık uyanık olsan kendini asla yapmak istemediğin şeyleri yaparken yakalayacaksın, pişman olacağını bildiğin, daha geçen gün asla bir daha yapmamaya yemin ettiğin şeyler. Ve çoğu kez dersin, "Yaptım ama nasıl oldu bilmiyorum. Bana rağmen oldu." Sana rağmen bir şey nasıl olabilir?
Bu ancak uykudaysan mümkün. Ve asla istemediğini tekrarlar durursun, ama içinden istemiş olmalısın.
Daha geçen gün Paritosh bana çok güzel bir fıkra yolladı - nadir bir fıkra, en nadide olanlardan. Dikkatle dinle.
Son savaşın ertesinde bir gazeteci Avrupa'daki bir manastırın Baş Rahibesi ile röportaj yapıyordu.
"Söyler misiniz," dedi gazeteci, "o korkunç yıllarda sizin ve rahibelerinizin başına neler geldi? Nasıl hayatta kalabildiniz?"
"Şey, ilk önce," dedi Baş Rahibe, "Almanlar ülkemizi istila etti, manastırı ele geçirip tüm rahibelerin ırzına geçtiler -rahibe Anastasia dışında - ve tüm yiyeceklerimizi alıp gittiler. Sonra Ruslar geldi. Onlar da manastırı ele geçirdiler - rahibe Anastasia dışında - ve tüm yiyeceklerimizi alıp gittiler. Sonra da Ruslar kovuldu ve Almanlar geri geldi, - rahibe Anastasia dışında - ve tüm yiyeceklerimizi alıp gittiler."
Gazeteci vah vah gibi bir şeyler söyledi ama rahibe Anastasia'yı merak etmişti. "Kimdir bu rahibe Anastasia?" diye sordu. "Nasıl oldu da bütün o korkunç olaylardan kurtuldu?"
"Ah, şey," diye cevap verdi Baş Rahibe, "Rahibe Anastasia öyle şeylerden pek hoşlanmaz da."
Tecavüz bile senin kendi arzundur; sen istediğin için başına gelir. Bu belki aşırı kaçacak, ama psikoanalistler böyle söylüyor. Ve ben de öyle olduğunu gözlemliyorum. Senin işbirliğin olmadan tecavüz bile mümkün değil. Bir

yerlerde tecavüze uğramak için bir arzu saklı olmalı. Hatta, tecavüze uğrama fantezisi veya hayali kurmayan bir kadına rastlamak zordur. Tecavüz güzel olduğunu ve arzulandığını gösterir -hem de çılgınca. Mısır'daki en güzel kadınlardan birinin öldükten sonra mumyasına tecavüz edildiği tarihi bir gerçektir. Kadının ruhu bunu gördüyse çok mutlu olmuştur. Bir düşün...ölü birinin ırzına geçiliyor.

Bunu reddedebilirsin. Geçenlerde bana bir kadın geldi. Kabil'de ırzına geçilmişti. Ve hikayeyi öylesine ballandırarak anlatıyordu ki ona, "İşbirliği yapmış olmalısın," dedim. Bana, "Neler diyorsun?" dedi. Çok incinmişti! Ona incinmemesini söyledim. "Bu hikaye hoşuna gidiyor," dedim. "Gözlerini kapat, ve dürüst ol. Bir defalık bana karşı dürüst ol. Hoşuna gitti mi?" Bana dedi ki, "Sen neler söylüyorsun? Tecavüz - benim hoşuma gidecek? Ben bir Katoliğim, Hristiyanım!" Şöyle dedim, "Yine de gözlerini kapat. Katolik, Hindu veya Budist olman farketmez - gözlerini kapat ve düşün." Rahatladı. Aslında çok dürüst bir kadındı. Sonra yüzü değişti ve gözlerini açtı ve dedi ki, "Galiba haklısın. Hoşuma gitti. Ama lütfen kimseye bir şey söyleme! Kocam - o yakında seni görmeye gelecek, bundan asla bahsetme!"

Zihnini izle: yüzeyde bir şey der, ama aynı anda, derinlerde bir yerde, başka şeyler planlıyordur. Biraz daha uyanık ol ve uykunda yürüme.

Dırdırcı yaşlı kadın bir haftadır doktor tavsiyesiyle yataktaydı. Her şeyden şikayetçiydi. Havadan, ilaçlarından, ve özellikle kocasının yaptığı yemeklerden şikayet ediyordu.

Bir gün kadına kahvaltı tepsisini verip mutfağı topladıktan sonra yaşlı adam çalışma odasında oturuyordu. Kadın onun yazı yazdığını duydu.

"Ne yapıyorsun?" diye seslendi.

"Mektup yazıyorum."

"Kime?"

"Kuzen Ann'e."

"Ona ne yazıyorsun ki?"

"Senin hasta olduğunu ama doktorların yakında ayaklanacağını, bir tehlike olmadığını söylüyorum".
Sonra, ufak bir duraksamanın ardından, sordu,
"Mezarlık nasıl yazılıyordu? Tek 'z' ile mi?"
Yüzeyde bir şey olur, altında ise tam tersi. Adam ümitleniyor, doktorlara rağmen. Yüzeyde karısının iyileşeceğini dile getiriyor - ama içinden ölmesini diliyor. Ve bu gerçeği kendi kendine bile kabullenmiyor. Kendinden işte böyle kaçarsın.
Bu hilelerden vazgeç. Beynine karşı dürüst ol, o zaman o da üzerindeki hükmünü yitirecek.
Şimdi sıra anekdotumuzda.

USTA SHOJU'NUN TAPINAĞININ YAKININDA KURTLAR GÖRÜLÜNCE,
SHOJU BİR HAFTA BOYUNCA HER GECE MEZARLIĞA GİTTİ
VE ZAZEN İÇİNDE OTURDU.
BU SAYEDE KURTLARIN ETRAFTA DOLAŞMASI SON BULDU.

ÇOK SEVİNEN KÖYLÜLER UYGULADIĞI GİZLİ AYİNLERİ
ANLATMASINI RİCA ETTİLER. "ÖYLE ŞEYLERE BAŞVURMAK
ZORUNDA KALMADIM," DEDİ, "ZATEN YAPAMAZDIM DA.
BEN ZAZEN HALİNDEYKEN BİR GRUP KURT ÇEVREMİ SARDI,
BURNUMU YALAYIP BOĞAZIMI KOKLADILAR,
AMA BEN DOĞRU RUH HALİ İÇERİSİNDE OLDUĞUMDAN
ISIRILMADIM.

"SİZE VAAZLARIMDA HEP TEKRARLADIĞIM GİBİ,
DOĞRU RUH HALİ SAYESİNDE YAŞAMDA VE ÖLÜMDE
ÖZGÜR OLABİLİR, ATEŞ VE SUDAN KORUNABİLİRSİNİZ.
ONUN KARŞISINDA KURTLAR BİLE GÜÇSÜZ KALIR.
BEN SADECE SÖYLEDİKLERİMİ UYGULUYORUM."

Basit ama çok anlamlı bir öykü. Usta mezarlığa gidip orada bir hafta boyunca oturuyor - hiçbir şey yapmıyor, ne dua ediyor ne de meditasyon yapıyor. Orada meditasyon halinde oturuyor - meditasyon yapmıyor, sadece o halde oturuyor. Orada öylece oturuyor. Zazen bu anlama gelir. Meditasyon için kullanılan en güzel kelimelerden biridir: sadece oturmak, hiçbir şey yapmamak anlamına gelir. "Za" oturmak demektir. Sadece orada oturdu. Ve bu oturuş - beyin yok, düşünceler yok, kıpırdanmak yok, ve bilinç dümdüz bir su birikintisi gibi - doğru ruh halidir. Mucizeler kendiliğinden olur.

Usta diyor ki,

BEN ZAZEN HALİNDEYKEN BİR GRUP KURT ÇEVREMİ SARDI,
BURNUMU YALAYIP BOĞAZIMI KOKLADILAR,
AMA BEN DOĞRU RUH HALİ İÇERİSİNDE OLDUĞUMDAN
ISIRILMADIM.

Yaşamın en temel kurallarından birine göre eğer korkarsan karşındakine seni daha da korkutacak enerjiyi verirsin. İçindeki korku fikri bile diğerinde tam tersi bir fikir doğurur.

Her fikrin aynı elektrik gibi artı ve eksi uçları vardır. Sende olumsuz ucu varsa karşı tarafta olumlu uç oluşur. Bu otomatiktir. Korkarsan onun içinde seni bastırmak, ödünü patlatmak için derin bir arzu doğar. Korkmazsan karşındakindeki bu arzu yokolur gider. Bu sadece insanlar değil kurtlar için de geçerlidir. Hayvanlar için de geçerlidir.

Doğru ruh halinde kalabilirsen - dikkatli, sessiz, her şeye, tüm olup bitene tanıklık ederek, içinden herhangi bir fikir yükselmeden - o zaman etrafındakilerde de bir fikir oluşmaz.

Eski bir Hint öyküsü vardır.

Hindu cennetinde, 'Kalptaru' adında bir ağaç var. Dilek ağacı anlamına geliyor. Kazara bir yolcu oraya geldi ve öyle yorgundu ki ağacın altına oturuverdi. Çok da açtı o yüzden, "Burada birisi olsaydı, ondan yemek isterdim," diye düşündü. "Ama hiç kimse yok."

Aklında yemek fikri belirdiği anda aniden ortada yiyecekler beliriverdi ve öyle açtı ki hiç düşünmedi. Hepsini yedi. Sonra uykusu geldi, ve "Şurada yatak olsaydı..." diye düşündü. Ve yatak beliriverdi.

Ama yatakta yatarken, "Neler oluyor?" diye düşünmeye başladı. "Burada kimseleri göremiyorum. Yemek geldi, yatak geldi - belki bunlar hayaletlerin marifetidir!" Birden ortaya hayaletler çıktı.

Bunun üzerine korktu ve "Şimdi beni öldürecekler!" diye düşündü. Ve öldürdüler!

Yaşamda da kural aynı: hayaletleri düşünürsen mutlaka çıkagelirler. Düşün, göreceksin. Düşmanlara kafayı takarsan onları yaratırsın; dostları düşünürsen gelirler. Seversen etrafın sevgiyle dolar; nefret edersen nefret dolar. Her düşündüğün bir şekilde gerçekleşir.

Hiçbir şey düşünmezsen başına hiçbir şey gelmez.

Usta mezarlıkta oturdu kaldı. Kurtlar geldi, ama kimseyi bulamayınca havayı kokladılar. Bu adamın düşünüp düşünmediğinin kokusunu almaya çalışmış olmalılar. Etrafında dolandılar. İzlediler. Ama kimse yoktu, boşluk dışında. Boşlukla ne işleri olacak ki?

Bu boşluk, bu sessizlik, bu mutluluk yokedilemez. Kurtlar bile o kadar vahşi değildir. Sessizliğin kutsallığını hissedip ortadan yokoldular.

Köylüler bu adamın birtakım gizli ayinlere başvurduğunu sandılar, ama Usta dedi ki, "Hiçbir şey yapmadım, yapamazdım da zaten. Orada öylece oturdum ve her şey değişti."

Bu anekdot ahlaki mesaj taşıyan bir öykü. Bu dünyada sessizce otururs an, sessizce yaşarsan, canlı bir hiçlik şeklinde, dünya cennete dönüşür. Kurtlar yokolur. Başka bir şey yapmaya gerek kalmaz. Doğru bilinç hali sayesinde her şey mümkün.

İki kural var. Birincisi beyne ait. Aklın kuralı ile çevrende cehennem yaratabilirsin; dostlar rakip olur, sevgililer düşman olur, çiçekler dikene dönüşür. Yaşam yük haline gelir. İnsan çile çeker. Aklın kuralı ile nerede

yaşarsan yaşa cehennemde olursun. Beyinden kaçarsan o kuraldan da kurtulursun, ve aniden kendini tamamen farklı bir dünyada bulursun. Bu değişik dünya nirvana'dır. Bu değişik dünya Tanrı'dır.

O zaman bir şey yapmadan her şey oluvermeye başlar. Sana bunu şöyle anlatayım: eğer yapmak istiyorsan egoda yaşarsın, ve kurtlar çevreni sarar, ve başın dertten kurtulmaz.

Egodan vazgeçersen, yapıcı olma fikrinden kurtulur, kendini bırakıp rahatlarsan yeniden Tanrı'nın ülkesine dönersin -Adem cennet bahçesine dönmüş olur. O zaman bir şeyler olur.

Hristiyan öyküsüne göre Adem'in Cennet Bahçesi'nde hiçbir şey yapması gerekmiyordu. Her şey elinin altındaydı. Ama sonra Tanrı'nın gazabına uğrayıp kovuldu. Bilgi sahibi oldu, egoistleşti, ve o günden beri insanlık azap içinde.

Herkesin Cennet Bahçesi'ne dönmesi lazım. Kapılar kapalı değil. "Kapıya vur, ve o sana açılacak. İste, ve o sana verilecek." Ama insan geri dönmeli. Yol yapmaktan olmaya, egodan egosuzluğa, akıldan aklın olmadığı yere uzanıyor. Aklın olmadığı yerde meditasyon var. O değişik dünya nirvana. O değişik dünya tanrısallık.

Bugünlük bu kadar yeter.

ÖYKÜNÜN KAYNAĞI: ZEN: ŞİİRLER, DUALAR, VAAZLAR, ANEKTODLAR, SÖYLEŞİLER

Sayfa 126

Detaylar yukarıda verilmiştir

Kahkaha Atarak Tanrı'ya Ulaşmak

"Mutlu Çinli" ve şekerleme dolu torbası

("Ani Bir Gök gürültüsü," #9)

Esprinin dindarlığın temel özelliklerinden biri olması üzerine

TANG HANEDANI ZAMANINDA
MUTLU ÇİNLİ, VEYA GÜLEÇ BUDA OLARAK ADLANDIRILAN
ŞİŞMAN BİR ADAM VARDI.

BU HOTEİ'NİN KENDİSİNE ZEN USTASI SIFATI VERMEK
VEYA ETRAFINA MÜRİD TOPLAMAK GİBİ BİR HEVESİ YOKTU.
ONUN YERİNE SIRTINDA İÇİ TATLI, MEYVA VE ŞEKERLEME DOLU
BİR TORBA İLE SOKAKLARDA YÜRÜYORDU
- BUNLARI ETRAFINI SARIP OYUNLAR OYNAYAN
ÇOCUKLARA DAĞITIYORDU.

NE ZAMAN KENDİNİ ZEN'E ADAMIŞ BİRİNİ GÖRSE
ELİNİ UZATIP "BANA BİR LİRA VER," DİYORDU.
VE EĞER BİRİSİ ONA BAŞKALARINA DERS VERMEK ÜZERE
TAPINAĞA GERİ DÖNMESİNİ SÖYLEYECEK OLURSA
YİNE ŞÖYLE DİYORDU: "BANA BİR LİRA VERSENE."

BİR DEFASINDA OYUN-İŞİNE DALMIŞKEN
BİR BAŞKA ZEN USTASI YOLDAN GEÇİYORDU VE SORDU:
"ZEN'İN ANLAMI NEDİR?"
HOTEİ CEVAP OLARAK HEMEN TORBASINI YERE KOYUP SUSTU.

"PEKİ," DEDİ DİĞERİ,

"ZEN NASIL HAYATA GEÇİRİLİR?"
MUTLU ÇİNLİ HEMEN TORBASINI OMUZUNA ATIP
YOLUNA DEVAM ETTİ.

Gülmek dindarlığın özündedir. Ciddiyet asla dindarlık değildir, olamaz. Ciddiyet egoya aittir, aynı hastalığın belirtisidir. Gülmek ise egosuzluktur.
Evet, senin gülmen ile dindar birisinin gülmesi arasında fark var. Fark şurada - sen hep başkalarına gülersin, dindar kişi ise kendine veya insanoğlunun tuhaflığına güler.
Gerçek din yaşamın yüceltilmesinden başka bir şey olamaz. Ve ciddi insan özürlüdür: kendine engeller yaratır. Dans edemez, şarkı söyleyemez, kutlama yapamaz. Kutlama boyutu yaşamını terk eder. Çöle benzer. Ve eğer çöl gibiysen dindar olduğunu sanırsın ama değilsindir.
Bir dine aitsindir, ama dindar değil. Hristiyan, Hindu, Budist, Jain, Müslüman olabilirsin, ama dindar değil. Bir şeylere inanırsın, ama hiçbir şey bilmezsin. Teorilere inanırsın. Teorilerle haşır neşir olunca ciddileşirsin. Bu yükü taşımayan bir insan ise gülmeye başlar.
Varoluş oyunu tümüyle o kadar güzeldir ki ona ancak kahkaha atarak tepki verilir. Gerçek bir kahkaha dua ve şükran yerine geçer.
Bu Hotei müthiş önemli. Hotei gibi bir adam yeryüzünde nadiren gelir. Bu şanssızlık - Hotei gibi bir sürü insan olmalı; ibadet yerlerinden kahkahalar yükselmeli, dans ve şarkı olmalı. Ciddiyet yitirilirse hiçbir şey kaybolmaz - hatta insan daha sağlıklı olur. Ama kahkaha kalmazsa her şey yitirilir. Varlığının tüm coşkusu aniden uçup gider; renksiz, monoton, ölü gibi olursun. Enerjin artık akmaz olur.
Gülmek çiçek açmaktır. Buda tohumsa Hotei aynı ağacın bir çiçeği. Buda kökse Hotei aynı ağacın bir çiçeği. Ve eğer Buda'yı anlamak istiyorsan Hotei'yi anlamaya çalış. Ona Güleç Buda denmesi gayet doğru. Buda, Hotei ile olgunluğa erişiyor. Buda Hotei aracılığı ile gülüyor. Kahkahaları ile

aydınlanmaya kavuşuyor.
Ama Hotei'yi anlamak zor. Onu anlamak için aynı coşku boyutunda olmak lazım. Teoriler, kavramlar, nosyonlar, ideolojiler, teolojiler, felsefeler ile fazlasıyla yüklendiysen Hotei'nin ne olduğunu göremezsin, önemini kavrayamazsın – çünkü o sana bakarken gülecektir. Gülecektir çünkü insanoğlunun bu kadar aptal ve komik olmasına inanamayacaktır.
Bu, yemek kitaplarına fazlasıyla konsantre olup yemek yapmayı unutan birine benzer; yemek hakkında kitaplara dalar, bu konuda tartışır durur - ve bu sırada açtır, ölmektedir, ama insanın kitaplar sayesinde yaşayamayacağını tamamen unutmuştur. İşte olan biten budur: insanlar İncil, Kuran, Dhammapada, Gita ile yaşıyorlar - dinin yaşanması gerektiğini tamamen unutmuşlar. Dinin sindirilmesi gerekiyor. Kanında dolaşması, iliğine kemiğine sinmesi gerekiyor. Sadece oturup da hakkında düşünemezsin. Düşünmek varlığının en yüzeysel parçası. Dini içine çekmen lazım!
Bu hikayenin derinlemesine anlaşılması gerekiyor.

TANG HANEDANI ZAMANINDA
MUTLU ÇİNLİ, VEYA GÜLEÇ BUDA OLARAK ADLANDIRILAN
ŞİŞMAN BİR ADAM VARDI.

İlk kez "güleç Buda" lafını duyduğunda çelişkili gibi gelir. Bir Buda ve gülüyor? Buda'yı gülerken gösteren tek bir heykel, resim, tarif yoktur. Ama bu Buda hiç gülmediğinden değil - Hintlilerin din konusundaki ciddiyetleri yüzünden.
Belki de Budizm'in Hindistan'dan silinmesinin temel nedenlerinden biri budur. Hindistan fazla ciddi, entellektüel, teori meraklısı idi. Buda ise çok basitti. Yaklaşımının akılla alakası yoktu; varoluşçu idi. Ve Hindistan punditlerin, bilginlerin, alimlerin ülkesi. Buda'nın buradan yokolması çok doğal.
O tamamen farklı bir boyut getiriyordu - tamamen orijinal bir şey; gayet doğal fakat orijinal, çünkü insanlar tarafından unutulmuştu. İnsanlığa büyük bir hizmet veriyordu. O bir pundit, bir filozof, bir metafizikçi değildi. Gayet basit

bir insandı - sessiz, mutlu, capcanlı, anlık yaşayan.
Buda'yı anlamak istiyorsan Hotei aracılığı ile yola çık. Hotei onun gerçek müridi. Bu çok zor, çünkü ne zaman Buda gibi birisi ortaya çıksa etrafına bilgin ve alimler toplanır çünkü onlar için yeni bir teori kaynağı oluşturur. Hemen entellektüeller çevresini sararlar. Hakkında felsefe yapacak, yazacak, dini fikirler üretecek yeni bir şey çıkmıştır onlara. Derler ki - çok eski bir hikaye - şöyle bir şey olmuş: Bir adam aydınlandı. Şeytan'ın müridleri hemen Seylan'a koşup şöyle dediler, "Burada ne yapıyorsun? Koş hemen! Çabuk ol! Birisi Aydınlanmış - ve insanlara erişmeden onun gerçeğini yok etmemiz gerekiyor, yoksa Cehennem bomboş kalacak, kimse Cehennem'e gelmeyecek. Herkes Cennet'e gelecek!"
Dediklerine göre Şeytan sessizce gülümsedi. Dedi ki, "Meraklanmayın - aceleye, endişeye gerek yok. Alimler oraya vardılar bile. Onlar gerçeği yok ederler. Bizim işimizi öyle kusursuzca yapıyorlar ki endişelenmemize hiç lüzum yok."
Ne zaman bir gerçek doğsa, birdenbire alimler toplanır -entellektüeller, profesörler, filozoflar, teorisyenler - ve gerçeğin üzerine atlayıp onu ezerler; ölü teorilere ve dini kurallara dönüştürürler. Canlı olanlar, kağıt üstünde bir şeylere dönüşür. Gerçek değer yok olur.
Bir seferinde Hristiyan bir dostumun evinde kalıyordum. Onun İncil'ine bakıyordum: bir gül buldum. İncil'in sayfalarının arasında saklamış olmalıydı. Çok eskiydi - kurumuş, ölü, buruşmuş. Gülmeye başladım. Banyodan çıkıp koşarak geldi. "Ne?" dedi, "Niye gülüyorsun? Ne oldu ki?"
Dedim ki, "Bu gülün başına gelenler gerçeğin de başına geldi. İncil'inin sayfalarının arasında gül ölmüş. Şimdi o, bir zamanlar canlı olan bir şeyin bir hatırası sadece. Tüm kokusu, canlılığı kaybolmuş. Kağıt veya plastik çiçek kadar cansız. Tarihi var ama geleceği yok. Geçmişi var ama ümit vaat etmiyor. Ve aynısı gerçeğe de oldu. Dini kuralların arasında ölüp gitti."
Şeytan diyor ki, "Endişelenmeyin. Rahat olun - nasılsa insanlar oraya vardı

bile: bilginler, profesörler, onlar anında gerçeği ezeceklerdir."
Gerçek kelimelerle değil sessizlik içinde olur. Öylesine derindir ki kelimelerle ifade edilemez. Ama eninde sonunda onu kelimelere döküp sisteme oturtacak birileri çıkagelir. Ve bu süreçte gerçek ölür.
Hotei sıradan bir dindardan tamamen farklı bir yaşam sürüyordu. Tüm yaşamı kocaman bir kahkahadan ibaretti. Derler ki Hotei bazen uykusunda bile gülerdi. Kocaman bir göbeği vardı, ve güldüğünde titrerdi. Sardar Gurdayal Singh onunla tanışmaktan zevk alırdı, o da Sardar Gurdayal Singh ile tanışmaktan. İnsanlar ona, "Niye gülüyorsun? Üstelik uykunda bile!" diye soruyorlardı. Gülmek onun için öyle doğaldı ki herhangi bir şey gülmesine yol açabilirdi. O zaman tüm yaşam, uyanık veya uykuda, bir komediye dönüşüyor.
Sen yaşamı trajediye çeviriyorsun- Trajik bir kargaşaya döndürüyorsun. Gülerken bile gülmüyorsun. Zoraki ve zorlama bir gülüş oluyor bu. Ne kalpten ne de midenden yükseliyor kahkahalar. İçinden kopup gelmiyor, dışından kaynaklanıyor. Bir neden için gülüyorsun - bunun da gülmekle alakası yok.
Duydum ki: Ufak bir işyerinde patron gene aynı bayat hikayeyi anlatıyordu. Ve herkes gülüyordu - gülmeleri gerektiği için! Hepsi hikayeden çok sıkılmıştı, ama patron patrondur, ve patron espri yaptığında gülmen lazımdır - görevinin parçası olarak. Sadece bir daktilocu kadın gülmüyor, gayet ciddi bir şekilde oturuyordu. Patron, "Neyin var senin?" dedi. "Niçin gülmüyorsun?"
"Bu ay işten ayrılıyorum" dedi kadın - o zaman ne diye gülecekti ki!
Şöyle bir şey oldu:
Nasreddin Hoca bir yabancının kahvede anlattığı hikayeyi pür dikkat dinliyordu. Ama adam o kadar belirsiz konuştu ve hikayenin en can alıcı yerini öyle berbat etti ki hiç komik olamadı, ve Hoca dışında kimseler gülmedi. Ama Hoca gayet içten güldü.
"Niye güldün, Nasreddin?" diye sordum ona, yabancı gittikten sonra.
"Ben hep gülerim," diye cevap verdi Nasreddin. "Eğer gülmezsen, bakarsın bir daha anlatmaya kalkışır."

İnsanların kendi sebepleri var. Gülmek bile iş sayılıyor; gülmek bile ekonomik, politik bir olay. Gülmek bile sadece gülmek olmaktan çıktı. Tüm saflık yitirildi. Saf, içten, çocuksu bir kahkaha atamaz oldun. Ve eğer saf bir kahkaha atamıyorsan çok değerli bir şeyleri kaybediyorsun demektir. Bekaretini, saflığını, masumiyetini kaybediyorsun.

Küçük bir çocuğu izle; gülüşünü seyret - öylesine içtendir ki. Çocuk dünyaya geldiğinde öğrendiği ilk sosyal hareket - aslında "öğrendiği" dememek lazım, çünkü onu beraberinde getiriyor - gülümsemektir. İlk sosyal hareket. Gülümseyerek toplumun bir parçası haline gelir. Çok doğal, içten görünür. Bir anne çocuğunun gülümsediğini görünce müthiş sevinir - çünkü o gülümseme sağlık ve zeka işaretidir, çocuğun aptal veya özürlü olmadığını gösterir. O gülümseme çocuğun yaşayacağını, seveceğini, mutlu olacağını gösterir. Anne buna bayılır.

Gülümsemek ilk sosyal etkinliktir, ve temel sosyal etkinlik olarak kalmalıdır. İnsan tüm hayatı boyunca gülmeli. Her türlü durumda gülebilirsen, her şeyin üstesinden gelebilirsin - ve bu da seni olgunlaştırır. Sana ağlama demiyorum. Hatta, eğer gülemiyorsan ağlayamazsın da. İkisi beraber gider; aynı fenomene aittirler: doğru ve gerçek olmaya.

Gözyaşları kurumuş olan milyonlarca insan var; gözleri ışıltısını, derinliğini yitirmiş; gözpınarları kurumuş - çünkü ağlayamıyorlar, gözyaşı dökemiyorlar. Eğer gülme özürlüysen gözyaşı da üretemezsin. Ancak güzel gülen birisi güzel ağlayabilir. Ve eğer güzelce gülüp ağlayabiliyorsan yaşıyorsun demektir. Ölüler ne gülebilir ne de ağlar. Ölü birisi ciddidir. İzle: git bir cesede bak - ölüler senden çok daha ciddi durur. Ancak canlı birisi gülüp ağlayabilir.

Bunlar senin iç dünyanın değişik halleri, mevsimler gibi - seni zenginleştirirler. Ama, zaman içinde, herkes unutuyor. Başta doğal gelen sonradan doğal olmuyor. Seni birisinin güldürmesi, gıdıklaması lazım - ancak o zaman gülebiliyorsun. Bu yüzden dünyada o kadar çok fıkra var.

Belki dikkatini çekmemiştir, ama dünyanın en iyi fıkraları Yahudilere ait.

Bunun nedeni diğer ırklardan çok daha fazla çile çekmiş olmaları. Espri üretmeleri gerekiyordu, yoksa soyları uzun zaman önce tükenirdi. O kadar acı çektiler, yüzyıllar boyunca o kadar çok işkence görüp aşağılandılar ve öldürüldüler ki - bir espri yeteneği geliştirmek zorundaydılar. Bu onları kurtardı. O nedenle en güzel, komik, derin anlamlı fıkralar onlara ait.

Sana göstermeye çalıştığım şu: biz ancak gülmeye bizi zorlayan bir neden olduğunda gülüyoruz. Bir fıkra anlatılıyor, sen de gülüyorsun - çünkü fıkra sende belli bir heyecan yaratıyor. Fıkra mekanizması şöyledir: hikaye bir yönde ilerliyor, ve aniden başka tarafa dönüyor; bu dönüş öyle ani ki hiç aklına bile gelmemiş oluyor. Heyecan yükseliyor ve can alıcı noktayı bekliyorsun. Ve sonra aniden, beklediğin şeyi bulamıyorsun - beklentine cevap veremeyen tamamen farklı, tuhaf ve saçma bir şey buluyorsun.

Fıkralar mantığa uymaz. Mantıklı olursa tüm neşesini kaybeder çünkü o zaman sonunu tahmin edebilirsin. Daha fıkra anlatılırken sen sonunu bilirsin. Ama bu hiç eğlenceli olmaz. Fıkra aniden yön değiştirir, ve bu o kadar ani olur ki öngörmen imkansızdır. Kocaman bir sıçrama yapar - ve o yüzden onca kahkahaya yol açar. Seni gıdıklamanın psikolojik bir yöntemidir.

Ben fıkra anlatmak zorundayım çünkü çekiniyorum - hepiniz dindar insanlarsınız. Ciddiyete meyillisiniz. Dindarlığınızı, felsefelerinizi, teorilerinizi, sistemlerinizi unutup dünyaya düşmeniz için arada sizi gıdıklamam gerekiyor. Sizi tekrar tekrar yeryüzüne döndürmem lazım, yoksa gittikçe daha fazla ciddileşirsiniz. Ve ciddiyet kanser gibi yayılır.

Hotei'den öğrenecek çok şey var.

TANG HANEDANI ZAMANINDA
MUTLU ÇİNLİ OLARAK ADLANDIRILAN
ŞİŞMAN BİR ADAM VARDI...

Şişman olmalıydı, o kadar çok güldüğüne göre. Gülmek güç verir. Günümüzde, tıp bile gülmenin doğadaki en yararlı ilaçlardan biri olduğunu söylüyor. Hastayken gülebiliyorsan sağlığına daha çabuk kavuşursun. Sağlıklıyken bile

gülemiyorsan eninde sonunda sağlığını kaybedip hastalanırsın.
Gülmek içindeki enerjiyi yüzeye taşır. Enerji akmaya başlar, gölge gibi kahkahaların peşinden gider. Hiç izledin mi? Gerçekten güldüğünde birkaç dakika için derin bir meditasyon haline girersin. Düşünmek sona erer. Gülerken düşünmek imkansızdır. Birbirinin tam zıddıdır: ya gülersin ya da düşünürsün. Gerçekten gülersen düşünceler durur. Hala düşünüyorsanız gülmen şöyle-böyle olacaktır. Özürlü bir gülüştür bu.
Gerçekten güldüğünde aniden akıl yokolur. Ve tüm Zen metodolojisi akıl olmayan duruma gelmek üzerinedir - gülmek, bu duruma ulaşmak için kullanılabilecek en güzel araçlardan biri.
Bildiğim kadarıyla, dans etmek ve gülmek en iyi, doğal, kolay araçlar. Kendini dansa verdiğinde düşünmezsin. Devamlı döner durursun, ve anafora benzersin - tüm sınırlar, bölmeler ortadan kalkar. Bedeninin nerede bitip varoluşun nerede başladığını bile bilmezsin. Varoluşla bütünleşirsin; tüm sınırlar aşılır. Ve eğer gerçekten dans edersen - idareten değil de seni ele geçirmesine izin vererek - dansa kendini teslim edersen, düşünce kalmaz.
Aynı şey gülerken de olur. Kendini kahkahalara teslim edersen düşünmezsin. Ve eğer birkaç dakika boyunca akıl devrede olmadan kalırsan, bu sayede ilerde pek çok ödüle kavuşursun. Bu akılsızlık haline daha fazla girebilmen yeterli. Gittikçe düşüncelerden vazgeçmelisin.
Gülmek düşüncesiz bir ruh haline nefis bir başlangıç olur. Ve güzelliği şudur... Bazı yöntemler var - mesela bir aleve veya siyah bir noktaya konsantre olabilirsin, veya bir mantraya, ama aklın geri çekilmeye başladığında büyük olasılıkla uykun gelecektir. Çünkü akıl ortadan kalkmadan önce iki olasılık var: uyku - sushupti - ve samadhi: uyku ve satori.
Düşünceler yokolduğunda bu iki seçenek kalır: ya satori'ye geçersin - tam uyanık, düşünceden arınmış bir durum; veya tamamen uykuda, düşünceden arınmış bir durum - yani uyursun. Ve uyku daha doğal gelir, çünkü çok alışıksındır. Altmış yıl yaşadıysan yirmi yılın uykuda geçmiştir. Bu senin en

önemli etkinliğin olmuştur; ömrünün üçte biri uykuda geçer. Başka hiçbir egzersiz için bu kadar zaman ve enerji harcamazsın.
O yüzden mantra tekrarlayarak meditasyon yapıyorsan, mantra seni düşüncelerden arındırana kadar sen uyumuş olursun. Ben buna bir tür trankilizan diyorum. Ve Amerika'da Maharishi'nin metoduna olan ilgi buna dayanıyor, çünkü Amerika'da uykusuzluk çok yaygın. Neredeyse sıradan hale gelmiş.
Eğer kırk yaşından sonra uykusuzluk çekmeye başlamadıysan bu senin başarısız olduğuna işaret eder - işte, politikada. Güç savaşında başarısız oldun; kaybettin. Tüm başarılı insanlar uykusuzluk çeker, öyle olmalıdır. Ülserleri vardır, olmalıdır da. O yüzden unutma: uykusuzluk, ülser ve benzeri şeyler birer başarı sertifikasıdır - başarılı olduğunun ilanıdırlar.
Maharishi, Amerikalılara cazip geliyor, çünkü mantrayı tekrarlayınca - monoton, aynı şey üst üste - beyin ilgisini yitirir, uyumaya başlar. Gülmenin güzelliği budur: uyuya kalman imkansız. Gülerken nasıl uyursun? Aklı ve düşünceleri devreden çıkarır, ve uykuya dalmana izin vermez.
Birkaç Zen manastırında, her rahip sabaha gülerek başlamak, ve gününü aynı şekilde noktalamak zorundadır - ilk ve son işi olarak! Dene. Çok güzel oluyor. Biraz kaçık sanabilirler seni - mmm? - çünkü ortalık pek ciddi insanlarla dolu. Anlamazlar. Mutluysan eğer, hemen niçin diye sorarlar. Soru aptalcadır! Mutsuzsan kimse niye demez. Bunu doğal karşılarlar - mutsuzsan sorun yok. Herkes mutsuz. Bunun neresi garip? Onlara anlatmak istesen bile ilgilenmezler çünkü zaten biliyorlardır, kendileri de mutsuzdur. O zaman anlatmanın ne alemi var? - kısa kes!
Ama eğer sebepsiz yere gülüyorsan o zaman pür dikkat kesilirler - bir şeyler yanlış gitmektedir. Bu adam biraz delirmiş olmalı çünkü sadece deliler öyle gülerler; durup dururken gülenleri tımarhanede bulabilirsin. Bu talihsiz bir olay, ama öyle işte.
Zor olacak, eğer evliysen sabah erken saatte aniden gülmeye başlaman zor

olacak. Ama dene - müthiş faydasını göreceksin. Sabah yataktan çıkmak için harika bir ruh hali. Hiç bir neden yokken! çünkü hiçbir neden yok. Hala buradasın, hayattasın, hepsi o - bu bir mucize! Saçma görünüyor! Neden yaşıyorsun? Ve dünya hala burada. Eşin hala horluyor, ve oda aynı, ve ev aynı. Bu devamlı değişen dünyada - Hindu'lar buna "maya" derler - en azından bir gece için hiçbir şey değişmemiş? Her şey yerinde: yeni başlayan sabah trafiğini duyabiliyorsun, ve sesler aynı - buna gülmeye değer!

Bir gün sabah kalkmayacaksın. Bir gün eşin horluyor olacak, ama sen orada olmayacaksın. Bir gün, ölüm gelecek. Seni yere sermeden, iyice bir gül - hala vakit varken, şöyle güzel bir kahkaha at.

Ve tüm bu saçmalığa bir bak: yine aynı gün başlıyor; ömrün boyunca hep aynı şeyleri yaptın. Yine terliklerini giyip banyoya koşacaksın - neden? Dişlerini fırçalamak, duş yapmak için - ne diye? Nereye gidiyorsun? Hazırlanıyorsun ve gidecek yerin yok! Giyin, ofise koştur - ne için? Aynı şeyleri yarın tekrar yapmak için mi?

Bu saçmalığa bir bak - ve bir güzel gül. Gözlerini açma. Uykunun bittiğini hissettiğin anda, önce gülmeye başla, sonra gözlerini aç - ve bu tüm günün gidişatını etkileyecek. Sabah erkenden gülebilirsen bütün gün gülersin. Zincirleme reaksiyon yarattın; bir şey başka bir şeye yol açar. Kahkaha daha çok kahkaha getirir.

Ve ben neredeyse hep insanların tam tersini yaptıklarını görüyorum. Sabah erkenden yataktan şikayet ederek kalkıyorlar, bıkkın, üzgün, bunalmış, mutsuz olarak. O zaman bir şey başka bir şeye yol açıyor - ve bir hiç uğruna. Ve öfkeleniyorlar...bu çok kötü çünkü bütün günün havası değişiyor, başladığı gibi sürüyor.

Zen insanları daha aklı başında. Deliliklerinin içinde senden daha akıllılar. Gülerek güne başlarlar...ve sonra gün boyu içlerinden kahkahalar yükselir. Dünyada öyle tuhaf şeyler olup bitiyor ki! Tanrı gülmekten katılıyor olmalı - yüzyıllardır dünyadaki bu saçmalıkları izliyor. Yarattığı insanlar, ve onların

saçmalıkları - gerçek bir komedi bu. Gülüyor olmalı.
Güldükten sonra sessiz kalırsan bir gün Tanrı'nın da güldüğünü duyarsın, tüm varoluşun güldüğünü duyarsın -ağaçlar ve taşlar ve yıldızlar.
Ve Zen rahibi gece de uykuya gülerek dalıyor. Gün bitmiş, tiyatro kapanmış - gülerek diyor ki, '"Güle güle, ve eğer hayatta kalırsam, yarın sabah seni yeniden gülerek karşılayacağım."
Dene! Gününü gülerek başla ve bitir, ve zamanla göreceksin ki, bu ikisinin arasında gittikçe daha fazla kahkaha atıyorsun. Ve daha çok güldükçe daha dindarlaşacaksın.

TANG HANEDANI ZAMANINDA
MUTLU ÇİNLİ, VEYA GÜLEÇ BUDA OLARAK ADLANDIRILAN
ŞİŞMAN BİR ADAM VARDI.

BU HOTEİ'NİN KENDİSİNE ZEN USTASI SIFATI VERMEK
VEYA ETRAFINA MÜRİD TOPLAMAK GİBİ BİR HEVESİ YOKTU.

Her Usta'nın kendine özgü bir yolu vardır. Her Usta eriştiklerini kendi yoluyla ifade eder - Hotei için bu, gülmekti. Kentten kente dolaşarak hayatı boyunca yolculuk yaptı - gülerek.
Derler ki bir yere gelir, köyün ortasında durur, ve gülmeye başlardı. Ve o zaman insanlar ona gülerlerdi, bir deli geldi diye; sonra kalabalık toplanır, ve zamanla kahkahalar yayılırdı. Bulaşıcı olur, tüm ahali kahkahadan kırılırdı. Hotei kahkaha dalgaları yaratıyordu: ve bu gülüşmelerin içinde satsang oluşuyordu - Hindistan'da buna "satsang" deriz - ustanın varlığı.
Sonra, zamanla, gören gözleri olanlar ona bakmaya başlardı: "Bu adam deli değil - deli kıyafetinin içinde bir Buda var karşımızda." Sonra duyan kulakları olanlar bunun sırf bir delinin kahkahalarından ibaret olmadığını duymaya başlardı - kendileri ile Hotei arasında müthiş önemli bir alışveriş yaşanıyordu. Bu onun kendi varlığını ifade şekliydi. Bu onun vaaz verme yöntemiydi - güzel bir yöntem.

Bir din adamı harika bir hikaye anlatırken tam ortasında küçük kızı sordu: "Peki, baba, bu gerçekten doğru mu, yoksa sadece bir vaaz mı?"
Çocuklar bile vaazın sadece vaaz olduğunu bilirler. Yaşlı adam güzel bir hikaye anlatıyordu ve küçük kızı araya girip "Peki, baba, bu gerçekten doğru mu, yoksa sadece bir vaaz mı?" diye sordu. Kız biliyor! - babası bir din adamı. Vaazlar gerçekleri anlatmaz - tüm yaşamını bir vaaza döndürmediğin sürece. Tüm hareketlerin bir mesaja dönüşmediği, varlığın bir mesaj olmadığı sürece, vaazlar yalandan ibaret olarak kalacaktır. Hotei kendi mesajı olmuştu.

BU HOTEİ'NİN KENDİSİNE ZEN USTASI SIFATI VERMEK
VEYA ETRAFINA MÜRİD TOPLAMAK GİBİ BİR HEVESİ YOKTU.
ONUN YERİNE SIRTINDA İÇİ TATLI, MEYVA VE ŞEKERLEME DOLU
BİR TORBA İLE SOKAKLARDA YÜRÜYORDU
- BUNLARI ETRAFINI SARIP OYUNLAR OYNAYAN
ÇOCUKLARA DAĞITIYORDU.

Bu bahsedilen çocuklar bazen gerçekten çocuk oluyordu, bazen gençler, bazen de yaşlılar - o yüzden "çocuklar" sözü seni yanıltmasın. Yaşlı insanlar, kendisinden daha yaşlılar, Hotei'nin gözünde çocuktu. Hatta, Hotei ile bir temas kurabilmek için, çocuk gibi masum olman gerekiyordu. Bazı şeyler dağıtıyordu: oyuncak, tatlı, şekerleme. Bunların sembolik bir anlamı var: dindar bir insan sana bu mesajı getiriyor - yaşama fazla kafa yorma, o bir oyuncaktan ibaret. Yaşamın üstünde çok durma, o bir tatlı hepsi bu. Tadına bak ama takıntı haline getirme. Besleyici bir tarafı yok. İçinde gerçek bir şey yok. Sırf onunla yaşayamazsınız.
İsa'nın sözünü duymuşsundur: İnsan sırf ekmek yiyerek hayatta kalamaz. Peki sırf tatlı yiyerek kalabilir mi? Ekmeğin hiç olmazsa besleyici bir yanı var; tatlılarda hiçbir şey yok. Tadı güzel, ama ilerde zararını görebilirsin.
Hem çocuklara hem yaşlılara, herkese çocuk muamelesi yapardı: hepsine oyuncak verirdi - çok belirleyici. Dünyanın bir oyuncaktan ibaret olduğu daha iyi ifade edilemez. Ve senin yaşam sandığın yaşamda gerçek hiçbir taraf yok -o

bir yanılgı, bir rüya, anlık bir olay. Ona yapışma.

NE ZAMAN KENDİNİ ZEN'E ADAMIŞ BİRİNİ GÖRSE
ELİNİ UZATIP "BANA BİR LİRA VER," DİYORDU.

Ne zaman tanıdığı birisi gelse, Zen müridi, Dhyan olan ve meditasyona merakı olan birisi - mmm? - işte o zaman seyreyleyin olayı: başkalarına bir şeyler veriyordu; meditasyona eğilimi olanlara "Bana bir lira ver," diyordu. Demek istiyor ki, "Meditasyon paylaşmaktan başka bir şey değil - bana bir lira ver." Meditasyon yapıyorsan verirsin, paylaşırsın - biriktirmezsin, cimri değilsindir. Sahiplenmezsin. Bu dünyada nasıl sahiplenebilirsin ki?

Sen burada yokken dünya vardı; bir gün sen burada olmayacaksın ve dünya hala yerinde olacak. Sen kendine nasıl sahip çıkacaksın? "Sahibi benim" diye iddia edebilir misin? Herhangi bir şeye nasıl sahip olabilirsin? Eğer meditasyon yapıyorsan tüm yaşamın bir paylaşıma dönüşür. Verebileceğini verirsin - sevgin, anlayışın, merhametin - elinden geleni verirsin - enerjin, bedenin, aklın, ruhun - her ne ise. Ve bu hoşuna gider.

Bir şeyleri paylaşmak kadar büyük bir keyif yoktur. Hiç birisine bir şey verdin mi? O nedenle hediye vermek insanların bu kadar hoşuna gidiyor. Bu müthiş bir zevktir. Birisine bir şey verdiğin zaman - belki fazla maddi değeri yoktur - ama sırf o verme işlemi bile büyük tatmin yaşatır sana. Tüm yaşantısı bir armağan olan birini düşün! - onun her anı bir paylaşım - cennette yaşar. Bunun dışında cennet yoktur ki zaten.

NE ZAMAN KENDİNİ ZEN'E ADAMIŞ BİRİNİ GÖRSE
ELİNİ UZATIP "BANA BİR LİRA VER," DİYORDU.

En yüce Hintli şairlerden biri, Rabindranath Tagore, ufak bir şiir yazmış: BANA VERİLECEK NEYİN VAR? Şiir kısa bir öyküden oluşuyor:

Bir seferinde kapıdan kapıya dolaşıp dilenmeye giderken aniden parlak bir arabanın gelip önümde durduğunu gördüm. Asil kılıklı sürücünün inip arayış içinde gözlerle bana gülümsediğini görünce, hemen istemek zorunda kalmadan kavuşacağıma emin olduğum sadakayı hayal ettim.

Bu hikayeyi bir dilenci anlatıyor. Dilenci evinden çıkıyor, ve aniden altından bir arabanın durduğunu ve içinden kralların Kralının indiğini görüyor. O gün eline iyi bir şeyler geçecek diye dilenci pek sevinmiş olmalı.

Ama bende müthiş hayal kırıklığı yaratacak şekilde bu kralların Kralı elini uzattı ve, "Bana ne vereceksin?" diye sordu. Aman Yarabbim, şaşkınlık ve kararsızlık içinde kaldım ve ona tek bir buğday tanesi uzattım ve o gece halımın üzerinde tek bir altın zerresi buldum. Sana sahip olduğum her şeyi vermediğime o kadar pişmanım ki!

Dilenci tabii ki vermeye değil almaya alışmış. Asla bir şey vermemiş. Hep dilenmeye alışık o. O yüzden kralların Kralı aniden ellerini açıp "Bana ne vereceksin?" diye sorunca aklı karışıyor, şaşırıyor, eli ayağına dolaşıyor. Duraksamış olmalı. Çantasını karıştırmıştır. Daha fazla verebilirdi, ama cesaretini toplayamadı. Sadece tek bir buğday tanesi verdi - o da sırf hayır diyemediği için. Kralların Kralına nasıl hayır diyebilirdi? Kendine geldiğinde arabanın arkasında bir toz bulutu bırakarak çekip gittiğini fark etmiş olmalı. Ama yine de, bütün gün çantasından tek bir buğday tanesi eksildi diye hayıflandı. Bunu tekrar tekrar düşünmüş olmalı; yarayı kaşımıştır.

Ve gece eve dönüp de o gün dilencilikten elde ettiklerini yere boşalttığında tek bir altın zerresi buluyor. O zaman anlıyor. O zaman ağlayıp dövünüyor, ama iş işten geçmiş -kralların Kralını bir daha nerede bulacak? Nerede? Şimdi elindeki her şeyi vermek istiyor, şimdi olaydaki mantık dışı mantığı kavradı: verdiğin her şey altına dönüşür, ve biriktirdiğin her şey de çöpe. Altın biriktirince toza dönüşür; toz verirsen altın olur - bu güzel öykünün mesajı budur. Ve ben buna kesinlikle katılıyorum.

Bu sadece ahlaki ders veren bir öykü değil: hayatın gerçek bir sırrı - ver ve milyon katını al; paylaş ve bu paylaşım seni zenginleştirsin. Biriktirip dur ve gittikçe fakirleş. Bir cimriden daha fakir birisini bulamazsın. Bir sürü şeyi vardır, ama hiçbir şeyi yoktur - çünkü ancak sana verilene sahip olabilirsin. Bu sadece görünürde bir çelişki yaratıyor.

Tekrarlayayım: Ancak sana verilene sahip olabilirsin; biriktirdiğin hiçbir şeye sahip olamazsın - paylaştığın bir şeyin efendisi olursun. Paylaş! Kayıtsız şartsız, çünkü zaten her şey elinden alınacak; ölüm senden her şeyi alacak.
Ve ölüm dilenmeyecek - kapıp gidecek, çalacak. İznini istemez; kapını vurup da "İçeri girebilir miyim efendim" diye sormaz. Hayır. Çıkagelir. Sen fark edene kadar gitmiş olursun. Bir şeyler yapabilene kadar her şey elinden gitmiş olur. Ölüm her şeyi alır.
Ölüm kapını vurmadan önce paylaş - neyin varsa. Güzel şarkı mı söylüyorsun? - söyle, paylaş. Resme mi yeteneğin var? - resim yap, paylaş. Dans etmeyi mi seviyorsun? - git dan set, paylaş. Her neyin varsa - ve paylaşacak bir şeyi olmayan biriyle hiç karşılaşmadım ben. Paylaşmak istiyorsan paylaşacak bir dolu şeyin var. İstemiyorsan da elinde yeterince vardır, ama fakirsindir, hiçbir şeyin yoktur.
Şöyle olmuş:
Nasreddin Hoca dengesini kaybedip düştüğünde iskelede balık tutuyordu.
"İmdat! İmdat!" diye bağırdı Bayan Nasreddin. "Kocam boğuluyor. İmdat! İmdat!"
Neyse ki çığlıklarını yakındaki iki güçlü kuvvetli delikanlı duydu, ve suya dalıp zavallı Nasreddin'i kurtardılar.
İskelede yatıp kururken Bayan Nasreddin eğilip ona fısıldadı, "Seni boğulmaktan kurtardılar, be adam. Onlara birkaç kuruş vermemiz gerekmez mi?"
Molla tek gözünü açıp geri fısıldadı: "Neredeyse boğuluyordum. O paranın yarısı yeter de artar bile."
Cimrinin aklı hep böyle çalışır. Dikkatli ol.

NE ZAMAN KENDİNİ ZEN'E ADAMIŞ BİRİNİ GÖRSE
ELİNİ UZATIP "BANA BİR LİRA VER," DİYORDU.
VE EĞER BİRİSİ ONA BAŞKALARINA DERS VERMEK ÜZERE
TAPINAĞA GERİ DÖNMESİNİ SÖYLEYECEK OLURSA

YİNE ŞÖYLE DİYORDU: "BANA BİR LİRA VERSENE."
Bütün öğretisi buydu: Paylaş! Ver! Başka ne denebilir, başka ne öğretilebilir?
BİR DEFASINDA OYUN-İŞİNE DALMIŞKEN
BİR BAŞKA ZEN USTASI YOLDAN GEÇİYORDU VE SORDU:
"ZEN'İN ANLAMI NEDİR?"
HOTEİ CEVAP OLARAK HEMEN TORBASINI YERE KOYUP SUSTU.
Zen gerçeğin sözcüklerle ifade edilemeyeceğine inanır, ama hareketlerle ifade edilebilir. Bu konuda yapılacak bir şeyler vardır. Söyleyemezsin, ama gösterirsin.
Bir soru sorduklarında Zen ustaları sözlü bir karşılık beklemezler - anlayış yüklü bir hareket beklerler. Ve unutma: sözlü cevapları dini metinlerde bulabilirsin, bunlar ödünç alınabilir ama ikinci el olurlar - ve ikinci el bir cevap asla gerçek değildir. İkinci el bir gerçek doğru olamaz. İkinci el mallardan sakın.
Zen ustaları derler ki: "Anlayışını göster, konuşma! Bir hareketle sergile!" Ve bir Zen ustasını kandıramazsın. Aydınlanmış birini kandıramazsın. Evet, hareketleri de öğrenebilirsin. Örneğin: şimdi Hotei'nin bu hikayesini biliyorsun - mmm? - sırtına bir çuval alabilirsin ve yürüyebilirsin, ve ben sana gelip de "Zen'in anlamı nedir?" diye sorduğumda çuvalı yere koyuverirsin...ben de sana bir tane patlatırım! Çünkü mesele hikayeyi tekrarlamak değildir. Anlayışını göstermek zorundasın. Bu Hotei'nin anlayışı idi - onu taklit edemezsin. Ortada soru varsa cevaplamak zorundasın - kalbinden, kendi benliğinden, o anlayışlık ve farkındalık anının içinden, bir şeyler çıkarmak durumundasın.
HOTEİ CEVAP OLARAK HEMEN TORBASINI YERE KOYUP SUSTU - peki ne söylüyordu? Soru şuydu: "Zen'in anlamı nedir?" Şekerleme, oyuncak, tatlılarla dolu torbasını yere bırakıyor. Şöyle diyor: "Zen feragat etmektir - işte böyle!" Tüm maldan mülkten vazgeçmek. O anda sahip olduğu her şey o torbadaydı, başka bir şeyi yoktu, o torba dışında.
O torba gerekli değildi; başka malı yoktu. O zaman sadece gerekli olan kalıyor.

Torba üzerindeki tek gereksiz şeydi. Onu yere bıraktı. Sessiz cevap olarak Zen'in dünyadan sonuna dek vazgeçmek anlamına geldiğini söylüyor. O, tüm gereksiz olandan vazgeçmektir - bu torba gibi! Ama bunu söylemiyor: gösteriyor.

"PEKİ," DEDİ DİĞERİ, "ZEN NASIL HAYATA GEÇİRİLİR? Anlamı bu olabilir, ama nasıl hayata geçirilecek?" MUTLU ÇİNLİ HEMEN TORBASINI OMUZUNA ATIP YOLUNA DEVAM ETTİ.

Diyor ki, "Dünyadan feragat ederiz ancak ondan kaçmayız. Hayata geçirmek böyle olur. Dünyadan feragat ederiz ancak dünyada yaşarız." Yine torba omuzundadır, yine hareket halindedir, ama bir şeylere takılıp kalmaz. Torba yere bırakılmıştır! - aslında torbadan ruhen uzaklaşmıştır. Ona hiçbir bağlılığı yoktur. Ama yine de onu taşır; hayatta kaldığı sürece taşıyacaktır.

Zen kaçışın feragat etmek anlamına gelmediğini söyler -benim mesajım da böyle. Hotei'yi bu yüzden seviyorum: gerçekten derin ve engin bir farkındalık sergiliyor. Bir şeylere takılı kalma, ama burada ol - çünkü başka bir yer yok. Tek dünya burası - başka yok. Yani, tapınak ve manastırlarda, Himalayalardaki mağaralarda oturan şu keşişlerin ve munilerin ve sadhuların hepsi kaçıştalar. Feragat et! - ama kaçmaya gerek yok. Feragat et ama burada ol. Dünyada ol, ama ona ait olma. Kalabalıkta kal ama bireyselliğini koru. Bin bir tane iş yap - ne gerekiyorsa, onu yap - ama asla iş bitirici olma. Egoyu şişirme - hepsi bu.

"PEKİ," DEDİ DİĞERİ,

"ZEN NASIL HAYATA GEÇİRİLİR?"

Özü feragat etmektir. Hayata geçirmesi, uygulaması dünyada yaşayıp ona ait olmamakla gerçekleşir.

MUTLU ÇİNLİ HEMEN TORBASINI OMUZUNA ATIP

YOLUNA DEVAM ETTİ.

Bunu anlamak çok zor, çünkü yüzyıllar boyunca dünyadan kaçıp onu lanetleyen korkak insanlar senin beynini yozlaştırıp varlığını zehirlediler. Anlaması zor, ama eğer anlayabilirsen çok yararını görürsün, müthiş faydalı olur.

Kaçan bir insan anlayış sahibi olamaz. Kaçması korktuğunu gösterir, anladığını değil. Eğer, "Bu kargaşada nasıl mutlu olabilirim? Bu keşmekeşte nasıl sakin kalabilirim?" deyip de Himalayaların sükunetine kaçarsan huzuru yakalama olasılığından kaçmış oluyorsun - çünkü bu kargaşa bir kontrast yaratır; bu keşmekeş sayesinde sükunet ihtiyacı doğar; bu ortamda dikkat dağılır. Ve sen tüm bu dikkat dağıtıcı unsurların üstesinden gelmek zorundasın.

Himalayalara kaçarsan biraz huzur bulabilirsin ama aynı zamanda biraz aptallaşırsın. Sessizliği hissetmeye başlarsın, ama bu senin değil Himalayaların sessizliğidir. Geri gelince onu da geride bırakırsın - yalnız dönersin. Ve dünyaya dönünce eskisinden de daha fazla rahatsızlık duyarsın çünkü daha yumuşak ve duyarlı hale gelmiş olursun. Ve üstelik bir önyargı ile, sükunete eriştiğin fikri ile gelirsin. Daha egoist olursun.

O nedenle manastırlara kapanan insanlar dünyaya dönmekten çok korkarlar. Dünya sınavdır. Dünya kriterdir. Ve dünyada olup yavaş yavaş sessizliğe erişmek daha kolaydır, o zaman Himalayaların sessizliği içine işler. Himalayalara gitmezsin: onlar sana gelirler. O zaman sessizlik sana ait olur, o zaman üstesinden gelirsin.

Ben kaçış öğretmiyorum. Aynı zamanda vazgeçmeyi öğretiyorum. Birçok yaşlı, Ortodoks görüşlü kişi bana gelip diyorlar ki, "Bu nasıl bir feragat etmedir? İnsanlar mürid olmuşlar - hala aileleriyle, karılarıyla, çocuklarıyla yaşıyor, işlerine güçlerine gidiyorlar - bu nasıl bir vazgeçmektir?" Onların vazgeçmek anlayışı tek boyutta kalıyor - kaçış boyutunda. Halbuki bu çok boyutlu. Feragat edip hala burada yaşamak, vazgeçmek ama vazgeçmemek, değişmek ama sıradanlığını korumak, benliğini tamamen değişimden geçirmek ama diğer herkes gibi sıradan dünyada yaşamak.

Zen'deki feragat kavramı ile benimki birebir örtüşüyor. Ama bu zor çünkü dünya o kadar çok lanetlenmiş ki bu neredeyse bilinçdışı bir olay haline gelmiş; lanetlemek ve reddetmek şeklinde düşünmek normal sayılıyor. Birisi senin dünyevi zevklere düşkün olduğunu söylese alınırsın. Birisini lekelemek

istediğinde sefahate düşkün dersin - böylece onu lanetlemiş olursun.
Bu dünyanın keyfini çıkarmak yanlış bir şey değil. Dünyada kal, ama yine de maddiyatçı olma - işte iki zıt nokta arasında yaşamanın, kendini dengelemenin sırrı, işin püf noktası burada. Çok dar bir yol, tıpkı bıçak sırtı gibi - ama tek yol da o. Bu dengeyi kaçırırsan gerçeği kaçırmış olursun.

"PEKİ," DEDİ DİĞERİ,
"ZEN NASIL HAYATA GEÇİRİLİR?"
MUTLU ÇİNLİ HEMEN TORBASINI OMUZUNA ATIP
YOLUNA DEVAM ETTİ.

Şimdi bu dünyada kal, ve yoluna devam et, ve benliğinden kahkahayı eksik etme. Tanrı yolunda dan set! Tanrı yolunda hep gül! Tanrı yolunda şarkılar söyle!

ZEN ETİ, ZEN KEMİĞİ
Paul Reps tarafindan derlenmiş
İlk kez 1957'de Charles E. Tuttle Co Inc tarafindan basılmış
Pelican Books 1971; Tekrar basım '72; '73
Telif hakkı Charles E. Tuttle Co Inc 1957
PENGUIN BOOKS LTD
HARMONDSWORTH
MIDDLESEX, İNGİLTERE
PENGUIN BOOKS AUSTRALIA LTD
RINGWOOD
VİCTORİA, AUSTRALYA - sayfa 27

-&-